

พหุภาษา เพื่อนอาเซียน

ฉบับราชบัณฑิตยสภา

พิมพ์ครั้งที่ ๒

Assalamualaikum
อัสซาลามูไควลุม

សួស្តី
ซัว ซเตีย

Halo
ฮาโล

ສະບາຍດີເຈົ້າ
สะบายดีเจ้า

Salam sejahtera
ซาลัมเซอจะฮ์เตอรา

မင်္ဂလာပါ
มินกะลาปา

Kumusta
คูมุस्ता

你好
หนี่हां

สวัสดี
Sawatdi

Xin chào
ซินจ่าว

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961202019

บ 28132

ASEAN สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.
PL พหุภาษาเพื่อนอาเซียน
3501 ฉบับราชบัณฑิตยสภา.
ร421พ
2558

74619

วันที่	30	/	๓.๓.	/	58
เลขทะเบียน	2128132				
	ASEAN PL				
เลขหมู่	3501				
	7427พ. 2558				

ด้วยอภินันทนาการ
จาก
สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน
ฉบับราชบัณฑิตยสภา

พิมพ์ครั้งที่ ๒

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาจัดพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สนามเสือป่า เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๕

เว็บไซต์ www.royin.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน ฉบับราชบัณฑิตยสภา -- พิมพ์ครั้งที่ ๒. --

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๕๘.

๒๓๗ หน้า.

1. ภาษาอาเซียน. I. ชื่อเรื่อง

๔๙๕.๙

ISBN 978-616-389-004-7

พิมพ์ที่ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

๕๙/๔ ซอยวัดพระเงิน ถนนกาญจนาภิเษก

ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๔๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๐๓ ๘๒๕๗-๘

โทรสาร ๐ ๒๙๒๑ ๔๕๗๘

คำนำ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาจัดทำโครงการภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ เพื่อเตรียมความพร้อมในการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำเนื้อหาวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนขึ้นเพื่อจัดทำองค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างๆในเพื่อนบ้านอาเซียนและนำออกเผยแพร่ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์

ในด้านสื่อสิ่งพิมพ์นั้น สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้รับความอนุเคราะห์จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ให้ลงพิมพ์เผยแพร่บทความเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนในคอลัมน์ “องค์ความรู้จากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา” จึงได้รวบรวมบทความดังกล่าวจำนวน ๑๔๑ ตอน และนำเนื้อหาเหล่านั้นมาสกัดเป็นคำศัพท์หมวดต่าง ๆ จัดพิมพ์เป็นหนังสือ “พจนานุกรมภาษาเพื่อนบ้านอาเซียน” โดยจัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ เป็นหนังสือที่ระลึกในงานเสวนาทางวิชาการภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน ปรากฏว่ามีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก ทำให้หนังสือหมดลงอย่างรวดเร็ว สำนักงานราชบัณฑิตยสภาจึงได้จัดพิมพ์ซ้ำหนังสือ “พจนานุกรมภาษาเพื่อนบ้านอาเซียน” ครั้งที่ ๒ แก่ไขเฉพาะแบบชุดอักษร (font) ที่พิมพ์คลาดเคลื่อนและข้อความที่พิสูจน์อักษรผิด

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาขอขอบคุณหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่อนุญาตให้นำบทความภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนที่ตีพิมพ์ในคอลัมน์ “องค์ความรู้จากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา” มาพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ สำนักงานราชบัณฑิตยสภาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจใช้เป็นคู่มือในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และยังสามารถใช้เป็นหนังสืออ้างอิงทางวิชาการได้อีกด้วย

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

คณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำเนื้อหาวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน

๑. นายอุดม วโรตม์สิขขิตต์	กรรมการที่ปรึกษา
๒. นางสาวนิตยา กาญจนวรรณ	ประธานกรรมการ
๓. นางเพ็ญแข คุณาเจริญ	รองประธานกรรมการ
๔. นางดอริส วิบูลศิลป์	กรรมการ
๕. นางตุซาร์ นวย	กรรมการ
๖. นางพรพรรณ จันทโรนานนท์	กรรมการ
๗. นางสาวพรเพ็ญ ฮั่นตระกูล	กรรมการ
๘. นายพลอย แสงลอย	กรรมการ
๙. นางลอร่า พรหมกสิกร	กรรมการ
๑๐. นายวิเชียร อำพนรักษ์	กรรมการ
๑๑. นางสาวสำหรี สุฮาร์โย	กรรมการ
๑๒. นางสาวสุมาลี นิมนานภาพ	กรรมการ
๑๓. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคราวประชุม
(๑. นายพลพิบูล เพ็ญแจ่ม
๒. นางพวงรัตน์ สองเมือง)	กรรมการ
๑๔. นางสาวกนกวลี ชูชัยยะ
เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา	กรรมการ
๑๕. นายพงษ์ศักดิ์ ศิริวงษ์
รองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภา	กรรมการ
๑๖. นางแสงจันทร์ แสนสุภา	กรรมการ
๑๗. นางสาวชลธิชา สุตมขุ	กรรมการ
๑๘. นางสาวกุลศิรินทร์ นาคไพจิตร	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. นางธนิดา สุขจรณี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางสาวรุจิเรข กิมประพันธ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คำชี้แจง

๑. การใช้ ตัวเอน

๑.๑ ภาษาที่ไม่มีระบบเสียงวรรณยุกต์ ตัวเอนคือการเขียนตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ส่วนการออกเสียงขึ้นลงจะเป็นไปตามลักษณะของแต่ละภาษา ซึ่งมีได้ระบุไว้ที่ตัวเขียน เช่น

ภาษามลายูบรูไน

kadiaku กา-ดี-อา-กู

หมายถึง ฉันทน์, ดินฉันทน์, ผม

เป็นเอกพจน์ ใช้เป็น

ประธานหรือกรรมของ

ประโยคก็ได้ ใช้สำหรับ

บุคคลทั่วไปพูดกับบุคคล

ทั่วไป

ภาษามาลาเลย์เซีย

saya ซา-ยา หมายถึง

ผม, กระผม, ฉันทน์, ดินฉันทน์,

ข้าพเจ้า ใช้กับบุคคล

ทั่วไปเพื่อแสดงความ

สุภาพ หรือเพื่อแสดงการ

พูดอย่างเป็นทางการ

ภาษาอินโดนีเซีย

saya ซา-ยา หมายถึง

ผม, ดินฉันทน์ เป็นเอกพจน์

บุคคลทั่วไปพูดกับบุคคล

ทั่วไป หรือพูดอย่างเป็นทางการ

ทางการ

ภาษาที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภายังมิได้ประกาศหลักเกณฑ์การทับศัพท์ ตัวเอนคือการเขียนตามเสียงอ่านของเจ้าของภาษา เช่น

ภาษาเขมร	អ្នក ញឹះ หมายถึง คุณ ใช้กับผู้หญิงที่มีอาวุโส เสมอกันหรือมากกว่า เป็นเอกพจน์
ภาษาฟิลิปปินส์	ako อา-โค หมายถึง ผม, ดิฉัน, ฉัน ใช้พูดกับ บุคคลทั่วไป

๑.๒ ภาษาที่มีระบบเสียงวรรณยุกต์ ใส่เครื่องหมาย
วรรณยุกต์กำกับ ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของ
ราชบัณฑิตยสถาน เช่น

ภาษาจีน	我 wǒ หวู่ หมายถึง ฉัน, ดิฉัน, ผม, กระผม เป็นเอกพจน์
ภาษาเวียดนาม	tô เตอ ใช้แสดงความ สนิทสนมในหมู่เด็ก ๆ หรือวัยรุ่น คล้ายคำว่า “เขา” ที่ออกเสียงว่า [เค้า] ซึ่งเป็นคำเรียก ตนเองของเด็กสาวเด็ก หนุ่ม

ภาษาที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภายังมิได้ประกาศหลักเกณฑ์การ
ทับศัพท์ ตัวเอนคือการเขียนตามเสียงอ่านของเจ้าของภาษา เช่น

ภาษาพม่า	မောင်လေး မော့ เล่ แปลว่า น้องชายในกรณี ที่ผู้พูดเป็นผู้หญิง
----------	---

ภาษาลาว

ກັມ ກິ້ນ หมายถึง ฉัน

ใช้กับบุคคลทั่วไปและ
บุคคลในครอบครัว

๒. คำว่า “หมายถึง” ใช้เพื่อระบุว่าตรงกับคำไทยว่าอย่างไร
คำว่า “หมายความว่าเป็นประโยค
ในภาษาไทย

คำว่า “แปลว่า” ใช้เพื่อระบุความหมายแต่ละคำ เช่น

ກັມ - ກິ້ນ

หมายถึง ฉัน ใช้กับบุคคล

ทั่วไปและบุคคลใน

ครอบครัว เช่น แม่ฮึไป

ตลาดบ่? บ่ກັมฮึ

บ่ไปมี๊วี้ หม่ม-ฮึ-ไป-

ตลาด-บ่อ บ่อ-กั๊น-บ่อ-

ไป-มี้อ-นี้ หมายความว่า

“แม่จะไปตลาดไหม? ไม่

แม่ไม่ไปวันนี้” หม่ม

หม่ม หม่ม แปลว่า “แม่”

ฮึ ฮึ แปลว่า “จะ” ไป

ไป แปลว่า “ไป” ตะ

ตลาด ตะ-ตลาด

แปลว่า “ตลาด” บ่ บ่อ

แปลว่า “ไม่” กັม กั๊น

แปลว่า “ฉัน” ในที่นี้

หมายถึง “แม่” มีบี
มีอ-นี่ แปลว่า “วันนี้”

สารบัญ

	หน้า
ภาษาอาเซียน	๑
ลักษณะภาษาไทย	๒
ลักษณะภาษาลาว	๓
ลักษณะภาษาเขมร	๔
ลักษณะภาษาพม่า	๕
ลักษณะภาษาเวียดนาม	๖
ลักษณะภาษาจีนกลางในสิงคโปร์	๗
ลักษณะภาษามาลาเซีย	๘
ลักษณะภาษาอินโดนีเซีย	๙
ลักษณะภาษามลายูบรูไน	๑๐
ลักษณะภาษาฟิลิปปินส์	๑๑
คำทักทายในภาษาไทย	๑๒
คำทักทายในภาษาลาว	๑๓
คำทักทายในภาษาเขมร	๑๔
คำทักทายในภาษาพม่า	๑๕
คำทักทายในภาษาเวียดนาม	๑๖
คำทักทายในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์	๑๗
คำทักทายในภาษามาลาเซีย	๑๘
คำทักทายในภาษาอินโดนีเซีย	๑๙
คำทักทายในภาษามลายูบรูไน	๒๐
คำทักทายในภาษาฟิลิปปินส์	๒๑
คำอ้อลาในภาษาไทย	๒๒

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

คำอําลาในภาษาลาว	๒๓
คำอําลาในภาษาเขมร	๒๔
คำอําลาในภาษาพม่า	๒๕
คำอําลาในภาษาเวียดนาม	๒๖
คำอําลาในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์	๒๗
คำอําลาในภาษามาลาเซีย	๒๘
คำอําลาในภาษาอินโดนีเซีย	๒๙
คำอําลาในภาษามลายูบรูไน	๓๐
คำอําลาในภาษาฟิลิปปินส์	๓๑
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาไทย	๓๒
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาลาว	๓๓
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาเขมร	๓๔
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาพม่า	๓๕
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาเวียดนาม	๓๖
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์	๓๗
คำขอบคุณและขอโทษในภาษามาลาเซีย	๓๘
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาอินโดนีเซีย	๓๙
คำขอบคุณและขอโทษในภาษามลายูบรูไน	๔๐
คำขอบคุณและขอโทษในภาษาฟิลิปปินส์	๔๑
คำลงท้ายในภาษาไทย	๔๒
คำลงท้ายในภาษาลาว ตอนที่ ๑	๔๓
คำลงท้ายในภาษาลาว ตอนที่ ๒	๔๔
คำลงท้ายในภาษาเขมร	๔๕
คำลงท้ายในภาษาพม่า	๔๖
คำลงท้ายในภาษาเวียดนาม	๔๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
คำลงท้ายในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๔๘
คำลงท้ายในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๔๙
คำลงท้ายในภาษามาลาเลเซีย	๕๐
คำลงท้ายในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๑	๕๑
คำลงท้ายในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๒	๕๒
คำลงท้ายในภาษามลายูบรูไน	๕๓
คำลงท้ายในภาษาฟิลิปปินส์	๕๔
คำอวยพรปีใหม่ภาษาไทย	๕๕
คำอวยพรปีใหม่ภาษาลาว	๕๖
คำอวยพรปีใหม่ภาษาเขมร	๕๗
คำอวยพรปีใหม่ภาษาพม่า	๕๘
คำอวยพรปีใหม่ภาษาเวียดนาม	๕๙
คำอวยพรปีใหม่ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๖๐
คำอวยพรปีใหม่ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๖๑
คำอวยพรปีใหม่ภาษามาลาเลเซีย	๖๒
คำอวยพรปีใหม่ภาษาอินโดนีเซีย	๖๓
คำอวยพรปีใหม่ภาษามลายูบรูไน	๖๔
คำอวยพรปีใหม่ภาษาฟิลิปปินส์	๖๕
คำอวยพรคริสต์มาสภาษาฟิลิปปินส์	๖๖
คำสรรพนามในภาษาไทย	๖๗
คำสรรพนามในภาษาลาว ตอนที่ ๑	๖๘
คำสรรพนามในภาษาลาว ตอนที่ ๒	๖๙
คำสรรพนามในภาษาลาว ตอนที่ ๓	๗๐
คำสรรพนามในภาษาเขมร ตอนที่ ๑	๗๑
คำสรรพนามในภาษาเขมร ตอนที่ ๒	๗๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
คำสรรพนามในภาษาเขมร ตอนที่ ๓	๗๓
คำสรรพนามในภาษาพม่า ตอนที่ ๑	๗๔
คำสรรพนามในภาษาพม่า ตอนที่ ๒	๗๕
คำสรรพนามในภาษาพม่า ตอนที่ ๓	๗๖
คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม ตอนที่ ๑	๗๗
คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม ตอนที่ ๒	๗๘
คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม ตอนที่ ๓	๗๙
คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม ตอนที่ ๔	๘๐
คำสรรพนามในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๘๑
คำสรรพนามในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๘๒
คำสรรพนามในภาษามาลาเซีย ตอนที่ ๑	๘๓
คำสรรพนามในภาษามาลาเซีย ตอนที่ ๒	๘๔
คำสรรพนามในภาษามาลาเซีย ตอนที่ ๓	๘๕
คำสรรพนามในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๑	๘๖
คำสรรพนามในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๒	๘๗
คำสรรพนามในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๑	๘๘
คำสรรพนามในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๒	๘๙
คำสรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์ ตอนที่ ๑	๙๐
คำสรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์ ตอนที่ ๒	๙๑
ชื่อในวันภาษาไทย	๙๒
ชื่อในวันภาษาลาว	๙๓
ชื่อในวันภาษาเขมร	๙๔
ชื่อในวันภาษาพม่า	๙๕
ชื่อในวันภาษาเวียดนาม	๙๖
ชื่อในวันภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๙๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ชื่อในวันภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๙๘
ชื่อในวันภาษามาลาเลเซีย	๙๙
ชื่อในวันภาษาอินโดนีเซีย	๑๐๐
ชื่อในวันภาษามลายูบรูไน	๑๐๑
ชื่อในวันภาษาฟิลิปปินส์	๑๐๒
ชื่อเดือนในภาษาไทย	๑๐๓
ชื่อเดือนในภาษาลาว	๑๐๔
ชื่อเดือนในภาษาเขมร ตอนที่ ๑	๑๐๕
ชื่อเดือนในภาษาเขมร ตอนที่ ๒	๑๐๖
ชื่อเดือนในภาษาพม่า ตอนที่ ๑	๑๐๗
ชื่อเดือนในภาษาพม่า ตอนที่ ๒	๑๐๘
ชื่อเดือนในภาษาเวียดนาม	๑๐๙
ชื่อเดือนในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๑๑๐
ชื่อเดือนในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๑๑๑
ชื่อเดือนในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๓	๑๑๒
ชื่อเดือนในภาษามาลาเลเซีย	๑๑๓
ชื่อเดือนในภาษาอินโดนีเซีย	๑๑๔
ชื่อเดือนในภาษามลายูบรูไน	๑๑๕
ชื่อเดือนในภาษาฟิลิปปินส์	๑๑๖
ชื่อปีในภาษาไทย	๑๑๗
ชื่อปีในภาษาไทยและภาษาลาว	๑๑๘
ชื่อปีในภาษาเขมรและภาษาพม่า	๑๑๙
ชื่อปีในภาษาเวียดนาม	๑๒๐
ชื่อปีในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๑๒๑
ชื่อปีในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๑๒๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ชื่อปีในภาษามาลาเซีย, อินโดนีเซีย, และมลายูบรูไน ตอนที่ ๑	๑๒๓
ชื่อปีในภาษามาลาเซีย, อินโดนีเซีย, และมลายูบรูไน ตอนที่ ๒	๑๒๔
ตัวเลขในภาษาไทย	๑๒๕
ตัวเลขในภาษาลาว	๑๒๖
ตัวเลขในภาษาเขมร ตอนที่ ๑	๑๒๗
ตัวเลขในภาษาเขมร ตอนที่ ๒	๑๒๘
ตัวเลขในภาษาไทยพม่า	๑๒๙
ตัวเลขในภาษาเวียดนาม	๑๓๐
ตัวเลขในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑	๑๓๑
ตัวเลขในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒	๑๓๒
ตัวเลขในภาษามาลาเซีย ตอนที่ ๑	๑๓๓
ตัวเลขในภาษามาลาเซีย ตอนที่ ๒	๑๓๔
ตัวเลขในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๑	๑๓๕
ตัวเลขในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๒	๑๓๖
ตัวเลขในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๑	๑๓๗
ตัวเลขในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๒	๑๓๘
ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์ ตอนที่ ๑	๑๓๙
ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์ ตอนที่ ๒	๑๔๐
ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์ ตอนที่ ๓	๑๔๑
คำในอาเซียน	
- คำที่กักหาย	๑๔๒
- คำอำลา	๑๔๙
- คำขอบคุณ	๑๕๘
- คำขอโทษ	๑๖๔
- คำลงท้าย	๑๗๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- คำสรรพนาม	๑๗๗
- คำอวยพรปีใหม่	๑๙๕
- ชื่อวัน	๑๙๖
- ชื่อเดือน	๒๐๖
- ชื่อปี	๒๑๘
- ตัวเลข	๒๒๑

“เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน”

ภาษาอาเซียน

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายนำประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ในปี ๒๕๕๘ ราชบัณฑิตยสถานจึงตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำเนื้อหาด้านภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อจัดทำองค์ความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ในอาเซียน คณะกรรมการชุดนี้มี **ดร.นิตยา กาญจนวรรณ** ภาควิชาภาษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย เป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน ทั้งที่เป็นเจ้าของภาษาและเป็นนักวิชาการชาวไทยที่เกี่ยวข้องทางด้านภาษาอาเซียน

ดร.นิตยา กาญจนวรรณ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างๆ ในอาเซียนไว้ว่า **สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** (Association of South East Asian Nations) หรือที่เรียกชื่อย่อว่า **อาเซียน** (ASEAN) เป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๐ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และ อินโดนีเซีย ประเทศทั้ง ๑๐ ประเทศนี้ต่างก็มีภาษาที่พูดกันในประเทศของตนมากมายหลายภาษา แต่ที่ถือว่าเป็นภาษาราชการมีดังนี้ ประเทศกัมพูชาใช้ภาษาเขมร อ่านว่า *คเม* คนไทยเรียกว่าภาษาเขมร ประเทศบรูไนดารุสซาลามใช้ภาษามลายูบรูไน ประเทศเมียนมาหรือที่คนไทยเรียกว่าประเทศพม่าใช้ภาษาเมียนมาหรือภาษาพม่า สำหรับสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีภาษาราชการ ๒ ภาษาคือ ภาษาฟิลิปปินและภาษาอังกฤษ ประเทศมาเลเซียมีภาษาชามเลเซียหรือภาษามลายูเป็นภาษาราชการ คำว่า บาสาชา แปลว่า ภาษา ไม่ใช่ชื่อภาษา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวใช้ภาษาลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามใช้ภาษาเวียดนามแต่คนไทยเรียกภาษานี้ตามชื่อประเทศว่า ภาษาเวียดนาม สาธารณรัฐสิงคโปร์มีภาษาราชการถึง ๔ ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ, ภาษา มาเลย์, ภาษาจีนกลาง และภาษาทมิฬ สาธารณรัฐอินโดนีเซียมีภาษาอินโดนีเซียเป็นภาษาราชการ และที่เราจะลืมเสียมิได้ก็คือประเทศไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการ

นิตยา กาญจนวรรณ เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

ลักษณะภาษาไทย

ลักษณะของภาษาต่าง ๆ ที่ใช้ในประเทศอาเซียนมีบางอย่างที่เหมือนกันและมีบางอย่างที่แตกต่างกัน น่าสนใจที่จะเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง ภาษาแรกที่เราควรจะทำความรู้จักก็คือภาษาไทย ภาษาที่เราพูดกันอยู่ทุกวัน **ดร. นิตยา กาญจนวรรณ** ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยอยู่ในตระกูล ไท-กะได (Tai-Kadai) แต่นักภาษาศาสตร์บางกลุ่มก็จัดให้อยู่ในตระกูล ไท-ไต (Thai-Tai) ภาษาไทยมีระบบเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งหมายความว่าเสียงสูงต่ำที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ความหมายเปลี่ยนไปด้วย เช่น มา ม้า หมา คำภาษาไทยมีลักษณะเป็นคำโดด คือไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ โครงสร้างโดยทั่วไปของประโยคเป็นแบบ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น “แม่ซักผ้า”

เมื่อต้องการบอกจำนวน ภาษาไทยจะใช้คำบอกจำนวนกับคำลักษณนามมาประกอบกับคำนาม เช่น นักเรียน ๒ คน หมา ๓ ตัว บ้าน ๔ หลัง **คน** เป็นลักษณนามของ “นักเรียน” **ตัว** เป็นลักษณนามของ “หมา” และ **หลัง** เป็นลักษณนามของ “บ้าน” เมื่อต้องการบอกเวลา ภาษาไทยจะใช้สถานการณ์หรือคำบอกเวลาบอกให้รู้ว่ากริยานั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อใด เช่น “เมื่อวานฉันกินข้าวผัด” “วันนี้ฉันกินข้าวต้ม” “พรุ่งนี้ฉันจะกินก๋วยเตี๋ยว” ขอให้สังเกตว่าคำกริยา “กิน” ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป คำที่บอกเวลาคือ “เมื่อวาน” “วันนี้” และ “พรุ่งนี้” ส่วน “จะ” เป็นคำช่วยกริยาบอกให้รู้ว่าเป็น “ความตั้งใจที่จะทำกริยานั้น ๆ” เมื่อต้องการใส่คำขยายและคำชี้เฉพาะ จะใส่ไว้หลังคำนาม เช่น บ้านใหญ่ แมวดำ บ้านนี้ บ้านนั้น บ้านนั้น บ้านโน้น หากสร้างประโยคคำถาม จะใช้คำแสดงคำถามต่อท้ายประโยค เช่น “เขาจะมาหรือ” “เขาจะมาไหม” “เขาคือใคร” “คุณกินอะไร” “คุณมานี้ทำไม” “บ้านคุณอยู่ที่ไหน” “คุณมาเมื่อไร” “คุณมีเงินเท่าไร” “เขามาอย่างไร” หากต้องการถามจำนวนใช้คำว่า “กี่” นำหน้าคำที่ต้องการรู้จำนวน เช่น “คุณมีเงินกี่บาท”

ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นคำโดดและไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำนี้เหมือนกับภาษาพม่า ภาษาเขมร ภาษาลาว ภาษาเวียดนาม และภาษาจีนกลางในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

นิตยา กาญจนวรรณ เขียน

ชลธิชา สุตมขุ สรุปร

ลักษณะภาษาเขมร

ภาษาเขมรเป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลภาษามอญเขมร (Mon-Khmer) เป็นภาษาคำโดด ลักษณะของประโยคเหมือนภาษาไทย กล่าวคือ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น ខ្ញុំអានសៀវភៅ គុយ អាន ឆើវ វិវ แปลว่า “ฉันอ่านหนังสือ” ภาษาเขมรต่างกับภาษาไทยตรงที่ไม่มีระบบเสียงวรรณยุกต์

เมื่อต้องการบอกจำนวน ภาษาเขมรจะใช้คำบอกจำนวนกับคำลักษณนามมาประกอบกับคำนามคล้ายกับภาษาไทย เช่น គូសិស្ស ២ នាក់ កែន ខេត្ត ២ ឃើង แปลว่า นักเรียน ๒ คน ផ្លែ ៣ ក្បាល ខ្សែ បែប កបาน แปลว่า หมา ๓ ตัว នាក់ ឃើង คือ ลักษณนามของ “นักเรียน” และ ក្បាល កបาน คือ ลักษณนามของ “หมา”

เมื่อต้องการบอกเวลา ภาษาเขมรจะใช้สถานการณ์หรือคำบอกเวลาบอกให้รู้ว่ากริยานั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อใด เช่น ម្សិលមិញខ្ញុំពិសាបាយ ម ឆើน មីน គុយ បី ខា បាយ ខา แปลว่า “เมื่อวานฉันกินข้าวผัด” ថ្ងៃនេះខ្ញុំពិសាបាយ វង หนี គុយ បី ខา បอ បอ แปลว่า “วันนี้ฉันกินข้าวต้ม” ขอให้สังเกตว่าคำกริยา “ពិសา” បី ខา ซึ่งแปลว่า “กิน” ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป คำที่บอกเวลาคือ “ម្សិលមិញ” ម ឆើน មីน แปลว่า “เมื่อวาน” และ “ថ្ងៃនេះ” វង หนี แปลว่า “วันนี้” คำขยายและคำชี้เฉพาะจะเหมือนกับที่ใช้ในภาษาไทย คือจะอยู่หลังคำนาม เช่น តោច កែ តม แปลว่า วัวใหญ่

คำส่วนใหญ่ในภาษาเขมรเป็นคำพยางค์เดียว ส่วนคำสองพยางค์และคำหลายพยางค์ก็มีใช้อยู่บ้าง แต่ส่วนมากเป็นคำประสม หรือคำยืมมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต

การสร้างประโยคคำถาม ใช้คำแสดงคำถามเพียงคำเดียวต่อท้ายประโยค คือ ទេ ? តេ แปลว่า “หรือ, ไหม” เช่น តេ ក ទេ ? កែ មែក តេ “เขาจะมาหรือ” หรือ “เขาจะมาไหม” หรือจะใช้คำว่า តើ ទេ ? តេ... តេ ก็ได้ เช่น តើ តេ ក ទេ ? តេ កែ មែក តេ แปลว่า “เขาจะมาไหม” คำว่า តេ และ តេ ขึ้นเสียงสูง

พลอย แสงลอย เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ลักษณะภาษาพม่า

ภาษาพม่า หรือ ภาษาเมียนมา เป็นภาษาในตระกูลทิเบต-พม่า (Tibeto-Burman) ซึ่งอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan) ภาษานี้ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย แต่มีเสียงนาสิกหรือเสียงขึ้นจมูกท้ายพยางค์ซึ่งไม่ออกเสียงอย่างตัวสะกดในภาษาไทย เช่น ဂျိ်ဂျိ် ယာ် โจน หมายถึง เมืองย่างกุ้ง ဝိ်ဂျိ် ဘ် ကိ်ဂ် หมายถึง เมืองสะกาย

ภาษาพม่าเป็นภาษาซึ่งมีหน่วยคำเติมหน้าหรือหน่วยคำเติมหลังที่ระบุว่าคำนั้นเป็น ประธาน กรรม คุณศัพท์ กริยาวิเศษณ์ หรือกริยา คำกริยาทุกคำจะต้องมีหน่วยคำเติมหน้าหรือหน่วยคำเติมหลัง ๑ คำเสมอ เช่น ဝးဝဝ် ဘ် ဒေ ဝး “เข้า” เป็นกริยา แปลว่า กิน ဝဝ် “แต่” เป็นหน่วยคำเติมหลังแสดงการบอกเล่า คำคุณศัพท์ในภาษาพม่าทำหน้าที่ขยายความคล้ายกับคำกริยา จะอยู่หลังคำนามและตามด้วยหน่วยคำเติมหน้าหรือหน่วยคำเติมหลังที่ใช้กับกริยา ในภาษาพม่าจะใช้คำคุณศัพท์ทุกคำเป็นเสมือนคำกริยา

ภาษาพม่ามีเสียงวรรณยุกต์ ๓ ระดับ โดยใช้เครื่องหมายกำกับท้ายพยางค์ ดังนี้ เครื่องหมาย *เอะ* *กะ* *มยีน* แสดงระดับเสียงต่ำตก เครื่องหมาย *◌ိ* *วิ* *ชะ* *เปาะ* แสดงระดับเสียงสูงยาว (เครื่องหมาย - แทนพยัญชนะต้น) ส่วนระดับเสียงกลางไม่มีเครื่องหมายกำกับ เครื่องหมายวรรณยุกต์ในภาษาพม่าใช้กำกับที่ท้ายพยางค์ซึ่งต่างจากภาษาไทยที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์กำกับบนพยัญชนะต้นหรือสระ

ประโยคในภาษาพม่าโดยทั่วไปเรียงลำดับคำเป็น “ประธาน + กรรม + กริยา” ลำดับของคำในประโยคคำถามไม่มีการเปลี่ยนแปลง หน่วยคำที่แสดงคำถามจะอยู่หน้าสุด และท้ายสุดของประโยค ส่วนการตอบคำถามจะตอบโดยการกล่าวซ้ำคำถามและเพิ่มเติมข้อมูลที่สำคัญลงไป เช่น คำถาม ဘူဝူဝူ ဝူ ဝူ မး ဒေ หมายถึง จะเอาอะไร คำตอบเป็น ဝိဝဘူဝူ ဝူဝူ ဒီ ဘာ ဝေး ကို ဝူ မး หมายถึง จะเอาหนังสือนี้ หรือตอบสั้น ๆ ว่า ဒီ ဘာ

ดูซาร์ นายเขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปรูป

ลักษณะภาษาเวียดนาม

ภาษาเวียดนาม หรือ Tiếng Việt *เตี๋ยง เหวียต* อยู่ในภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก สาขาภาษามอญ-เขมร มีความใกล้ชิดกับภาษาจีนโดยยืมคำจากภาษาจีนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากอยู่ภายใต้การปกครองของจีนนานนับพันปีตั้งแต่ก่อนคริสต์ศักราช

ภาษาเวียดนามเป็นภาษาคำโดด เรียงคำในประโยคตามลำดับ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น *Tôi ăn cơm* โดย *อัน เกิม* แปลว่า ฉันกินข้าว ไม่มีการเปลี่ยนรูปคำกริยาเพื่อบอกกาลเวลาแต่จะใช้คำช่วยเพิ่มเข้าไป เช่น *Tôi đã ăn cơm rồi* โดย *ดำ อัน เกิม ซ้อย* แปลว่า ฉันกินข้าวแล้ว *đã...rồi* *ดำ...ซ้อย* แปลว่า ได้...แล้ว สำหรับประโยคคำถามจะใช้คำที่เป็นคำถามมาประกอบประโยคบอกเล่า เช่น *Malee đẹp* *มาลี แดป* แปลว่า มาลีสวย ประโยคคำถามคือ *Malee có đẹp không?* *มาลี ก๊อแดป คง* แปลว่า มาลีสวยไหม

ตำแหน่งของคำคุณศัพท์มักจะอยู่หลังคำนาม เช่น *Hoa đỏ* *ฮวา ด้อ* แปลว่า ดอกไม้แดง *Hoa* *ฮวา* แปลว่า ดอกไม้ *đỏ* *ด้อ* แปลว่า แดง ส่วนคำวิเศษณ์มักอยู่หลังคำคุณศัพท์ เช่น *Cô ấy đẹp lắm* *โก เอี้ย แดป ล้ม* แปลว่า เธอสวยมาก *đẹp* *แดป* แปลว่า หล่อ, สวย *lắm* *ล้ม* แปลว่า มาก แต่บางครั้งก็อยู่หน้า เช่น *Cô ấy rất đẹp* *โก เอี้ย เชีต แดป* แปลว่า เธอสวยเหลือเกิน *rất* *เชีต* แปลว่า เหลือเกิน, มาก ทั้งนี้เป็นอิทธิพลการเรียงคำแบบภาษาจีน

ภาษาเวียดนามเป็นภาษาที่มีระบบวรรณยุกต์ มี ๖ ระดับ เช่น *ma* *มา* แปลว่า ผี *mà* *หม่า* แปลว่า แต่ *mã* *หมา* แปลว่า หงอนไก่ *mả* *หมา* แปลว่า หลุมศพ *má* *ม๊า* แปลว่า แก้ม *mạ* *หมะ* แปลว่า ต้นกล้า

ภาษาเวียดนามมีลักษณนามเช่นเดียวกับภาษาไทยต่างกันที่การเรียงคำ คือ คำบอกจำนวนอยู่หน้าคำลักษณนามแล้วตามด้วยคำนาม เช่น *Hai cái bàn* *ฮาย ก๊าย บ่าน* แปลว่า โต๊ะ ๒ ตัว *Hai* *ฮาย* แปลว่า สอง *cái* *ก๊าย* เป็นลักษณนาม แปลว่า ตัว, อัน *bàn* *บ่าน* แปลว่า โต๊ะ

พรเพ็ญ อ้นตระกูล เขียน
ชลธิชา สุตมข สรุปล

ลักษณะภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ภาษาจีนกลางที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์มีลักษณะเหมือนภาษาจีนกลางที่ใช้ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ภาษาจีนกลางเป็นภาษาคำโดดและไม่มีคำควบกล้ำ คำคุณศัพท์จะอยู่หน้าคำนามที่ขยาย เช่น 红衣 *hóng yī* หง อี แปลว่า เสื้อสีแดง 红 *hóng* หง แปลว่า สีแดง 衣 *yī* อี แปลว่า เสื้อ ส่วนคำลักษณนามจะอยู่หลังคำบอกจำนวนนับและคำนามอยู่ท้ายสุด เช่น 一头牛 *yītóu niú* อี ไหว หมิว แปลว่า วัว ๑ ตัว 一 *yī* อี แปลว่า หนึ่ง 头 *tóu* ไหว แปลว่า หัว 牛 *niú* หมิว แปลว่า วัว

ภาษาจีนกลางเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ ๔ ระดับ คือ เสียงกลาง เสียงสูง เสียงต่ำตกขึ้น และเสียงตก ดังนี้ 妈 麻 骂 *mā má mà* มา ทมา ทม่า ม่า คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันจะมีความหมายแตกต่างกัน คือ 妈 *mā* มา แปลว่า แม่ 麻 *má* ทมา แปลว่า เหน็บชา 骂 *mà* ทม่า แปลว่า ตำ ตัวสะกดในภาษาจีนกลางมีเพียง ๒ เสียง คือ เสียง *n* และ *ng* ซึ่งเทียบภาษาไทยก็คือ เสียงสะกดด้วย น และ ง ตามลำดับ เช่น 想念 *xiǎngniàn* เสียง เนียน แปลว่า คิดถึง

ประโยคในภาษาจีนกลางเกิดจากการนำคำมาเรียงกัน คือ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น 我爱泰国 *wǒ ài tàiguó* หว่อ อ้าย ไท่ กั๋ว แปลว่า ฉันรักประเทศไทย โดยมี 我 *wǒ* หว่อ เป็นประธาน 爱 *ài* อ้าย เป็น กริยา และ 泰国 *tàiguó* ไท่ กั๋ว เป็นกรรม ถ้าเป็นประโยคคำถาม จะมีคำแสดงคำถามอยู่ท้ายประโยค เช่น 吗 *ma* มา แปลว่า ไหม, หรือ เช่น ประโยค 你好吗? *nǐ hǎo ma* นี๋ ท่าว มา แปลว่า คุณสบายดีไหม

นอกจากนั้นคำกริยาของภาษาจีนจะไม่เปลี่ยนรูปตามกาล แต่จะใช้คำบอกสถานการณ์หรือคำบอกเวลาเป็นตัวกำหนดบอกให้รู้ว่ากริยานั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อใด เช่น 昨天, 我吃鱼 *zuótiān, wǒ chī yú.* จั้ว เทียน หว่อ ซือ หยู่ แปลว่า เมื่อวานฉันกินปลา 昨天 *zuótiān* จั้ว เทียน แปลว่า เมื่อวาน 今天, 我吃榴莲 *jīntiān, wǒ chī liúlián.* จิน เทียน หว่อ ซือ หลิว เลี้ยน แปลว่า วันนี้ฉันกินทุเรียน 今天 *jīntiān* จิน เทียน แปลว่า วันนี้

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺชฺ สรุปล

ลักษณะภาษามาลาเลย์เซีย

ภาษามาลาเลย์เซียเป็นภาษารูปภาษาคำติดต่อ (Agglutinative Language) ที่อยู่ในสาขา Nusantara ๒๕ ล้านคน ในตระกูลภาษา Austronesia ภาษาที่มีลักษณะเป็นภาษาคำติดต่อ คือ มีรากศัพท์ (root) แล้วมีการสร้างคำโดยการเติมหน่วยคำ (morpheme) เพื่อแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์และกำหนดความหมายในประโยค

ในภาษามาลาเลย์เซียมีการเติมหน่วยคำ ๔ ชนิด คือ เติมหน่วยคำข้างหน้ารากศัพท์ เช่น เติม ber- หน้า jalan จา ลัน ซึ่งเป็นคำนาม หมายถึง “ถนน” เมื่อเติมแล้วเป็น berjalan [เบอร์-จา-ลัน] ทำให้เป็นคำกริยา หมายถึง “เดิน,เดินทาง, ดำเนินงาน” เติมหน่วยคำข้างหลังรากศัพท์ เช่น เติม -an หลัง jalan เป็น jalanan จา ลานัน ทำให้เป็นคำนาม หมายถึง “เส้นทาง, ถนน, ตรอก, ซอย”

นอกจากนี้ ยังมีการเติมหน่วยคำทั้งข้างหน้าและข้างหลังรากศัพท์ เช่น เติม per หน้า jalan และเติม an หลัง jalan เป็น perjalanan เปอร์ จา ลานัน ทำให้เป็นคำนาม หมายถึง “การเดินทาง การเคลื่อนที่ พฤติกรรม” และเติมหน่วยคำแทรกระหว่างคำหรือเติมกลางคำ เช่น แทรก -em- กลางคำ gilang กิ ลัง ซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง “สุกสว่าง, สดใส” เมื่อแทรกกลางคำแล้วเป็น gemilang เกอ มิ ลัง ทำให้เป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง “สุกสว่าง, สดใส, งดงาม” การเติมกลางคำมีน้อย มักใช้ในร้อยกรองเมื่อต้องการเสียงคล้องจอง หรือจังหวะจำนวนพยางค์เพื่อความไพเราะ

ภาษามาลาเลย์เซียมีลักษณะแตกต่างจากภาษาไทยหลายอย่าง อาทิ เป็นภาษาคำติดต่อที่สร้างคำด้วยการเติมหน่วยคำ ไม่มีระบบเสียงวรรณยุกต์ซึ่งหมายความว่าเสียงสูงต่ำไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

สุมาลี นิมนานุภาพ เขียน

ชลธิชา สุดมุข สรุปล

ลักษณะภาษาอินโดนีเซีย

ภาษาอินโดนีเซียอยู่ในตระกูลภาษามาลาโยโพลินีเซียนหรือออสโตรนีเซียน เช่นเดียวกับกับภาษามาลาเยเซีย มีลักษณะคล้ายกับภาษามาลาเยเซียหลายอย่าง เช่น ไม่มีระบบเสียงวรรณยุกต์ การสร้างคำในภาษาอินโดนีเซียจะเอาคำศัพท์ที่เป็นรากศัพท์มาเติมหน่วยคำเติมหน้าหรือหน่วยคำเติมหลังเพื่อแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์และกำหนดความหมาย ซึ่งจะทำให้คำเหล่านั้นมีความหมายแตกต่างกันไป เช่น รากศัพท์ *ดู ลิช* แปลว่า “เขียน” หากจะสร้างเป็นคำนามก็เติม *pe เปอ* ข้างหน้า เป็น *penulis เปอ นู ลิช* แปลว่า “นักเขียน” หรือ เติม *-an อัน* ข้างหลังเป็น *tulisan ดู ลี ชัน* แปลว่า “งานเขียน” หรือ “ลายมือ” ส่วนโครงสร้างทั่วไปของประโยคเป็นแบบ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น *Saya minum kopi ซา ยา มี นุม โก ปี* แปลว่า “ฉันดื่มกาแฟ”

เมื่อต้องการบอกให้รู้ว่าคำกริยานั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อใด จะเติมคำบอกเวลาในประโยค เช่น คำว่า *Kemarin เกอ มา ริน* แปลว่า “เมื่อวาน” และ *Besok เบ โชะก* แปลว่า “พรุ่งนี้” ประโยค *Kemarin saya minum kopi เกอ มา ริน ซา ยา มี นุม โก ปี* แปลว่า “เมื่อวานฉันดื่มกาแฟ” และประโยค *Besok saya akan minum susu เบ โชะก ซา ยา อา กัน มี นุม ซู ซู* แปลว่า “พรุ่งนี้ฉันจะดื่มนม” คำว่า *minum มี นุม* ซึ่งแปลว่า “ดื่ม” นั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป

คำขยายและคำชี้เฉพาะจะเหมือนกับที่ใช้ในภาษาไทยคือจะอยู่หลังคำนาม เช่น *sepatu hitam เซอ ปา ดู ฮี ตัม* แปลว่า “รองเท้าดำ” คำว่า *sepatu เซอ ปา ดู* แปลว่า “รองเท้า” และคำว่า *hitam ฮี ตัม* แปลว่า “ดำ”

การแสดงความเป็นเจ้าของนั้นจะเอาคำนามนำหน้าคำสรรพนามหรือคำนามที่แสดงว่าเป็นเจ้าของ เช่น *kunci saya กุนจี ซา ยา* แปลว่า “กุญแจของฉัน” คำว่า *kunci กุน จี* แปลว่า “กุญแจ” และคำว่า *saya ซา ยา* แปลว่า “ฉัน”

สำหรับ สุทธิโย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

ลักษณะภาษามลายูบรูไน

ภาษามลายูบรูไนอยู่ในตระกูลภาษาออสโตรนีเซียนเช่นเดียวกับภาษา มาเลเซียและภาษาอินโดนีเซีย แต่เนื่องจากคำศัพท์ภาษามลายูบรูไนได้รับอิทธิพลมาจาก ภาษาเกอดายัน (Kedayan) ซึ่งเป็นภาษาชนเผ่าพื้นเมืองของบรูไนจึงมีหลายคำที่แตกต่าง จากภาษามาเลเซีย เช่น คำว่า *kita* ก็ *ตา* ในภาษามาเลเซียแปลว่า เรา แต่ในภาษามลายู บรูไนแปลว่า คุณ ใช้เรียกคนที่อาวุโสกว่า

ภาษามลายูบรูไนไม่มีระบบเสียงวรรณยุกต์เช่นเดียวกับภาษามาเลเซียและภาษา อินโดนีเซีย สระในภาษามลายูบรูไนมี 3 เสียงเท่านั้น คือ *a* *อา* *i* *อี* และ *u* *อู* ดังนั้น จะไม่มีการออกเสียง *e* *เอ* และ *o* *โอ* คำจากภาษามาเลเซียที่สะกดด้วยตัว *o* *โอ* จะ ออกเสียงเป็น *u* *อู* เช่นคำว่า *orang* *โอ รัง* ซึ่งในภาษามาเลเซีย แปลว่า คน ในภาษา มลายูบรูไนจะสะกดเป็น *urang* *อู รัง* ซึ่งแปลว่าคนเช่นกัน ส่วนคำที่ในภาษามาเลเซีย สะกดด้วยสระ *e* [ออกเสียงเป็น เอ หรือ เออ] ในภาษามลายูบรูไนจะกลายเป็น *a* *อา* หรือ *i* *อี* เช่น คำว่า *benar* *เบน นัร* ที่แปลว่า “ถูกต้อง” ในภาษามลายูบรูไนจะเป็น *banar* *บาน นัร* และคำว่า *boleh* *โบ เลาะห์* ที่แปลว่า “ทำได้” ในภาษามลายูบรูไนจะ เป็น *bulih* *บู ลีห์* ส่วนโครงสร้างของประโยคเป็นแบบ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น *Aku minum kupi* *อา กู มี นุม กู ปี* แปลว่า “ฉันดื่มกาแฟ”

เมื่อต้องการบอกให้รู้ว่ากริยานั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อใด จะมีการเติมคำบอกเวลาใน ประโยค เช่น คำว่า *Kalamarin* *กา ลา มา ริน* แปลว่า “เมื่อวาน” เช่น *Kalamarin kitani pigi ka skulah* *กา ลา มา ริน ก็ ตา นี ปี ก็ กา ซกู ละห์* แปลว่า “เมื่อวานเราไป โรงเรียน” คำว่า *pigi* *ปี ก็* ซึ่งแปลว่าไปนั้นจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูป ส่วนคำขยายและ คำชี้เฉพาะจะอยู่หลังคำนาม เช่น *rumah basar* *รุม มะฮ์ บา ซัร* แปลว่า “บ้านใหญ่” คำว่า *rumah* *รุม มะฮ์* แปลว่า “บ้าน” และคำว่า *basar* *บา ซัร* แปลว่า “ใหญ่”

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมข สรป

ลักษณะภาษาฟิลิปปินส์

ภาษาฟิลิปปินส์ หรือ ภาษาฟิลิปีโน มีที่มาจากภาษาดากาล็อก ซึ่งอยู่ในตระกูลออสโตรเนเซียน คำศัพท์ในภาษาฟิลิปปินส์มีที่มาจากหลายภาษา เช่น สันสกฤต อังกฤษ จีน อาหรับ สเปน ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาอังกฤษ เช่น คำ “titser” ติต เซอร์ มาจากคำว่า “teacher” ส่วนคำที่มาจากภาษาสเปนนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะฟิลิปปินส์เคยอยู่ใต้การปกครองของสเปนมาเกือบ ๓๐๐ ปี คำที่ยืมมาส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแต่ตัวสะกดแต่ออกเสียงเหมือนเดิมและความหมายคงเดิม เช่น “cuatro” กวา ไตร ซึ่งหมายถึง “๔” เปลี่ยนตัวสะกดเป็น “kuwatro” กวา ไตร

การออกเสียงคำในภาษาฟิลิปปินส์มีการเน้นพยางค์ อาจจะเน้นที่พยางค์แรกหรือพยางค์สุดท้ายก็ได้ นอกจากนี้ บางถิ่นยังมีสำเนียงต่างกัน เช่น ในบางเขตของมะนิลา (Manila) เสียงสระอาจจะต่างกันไป บางเขตเสียง i อี เปลี่ยนเป็นเสียง e เอ เช่น คำ “gising” กี ซิง เปลี่ยนเป็น “giseng” กี เซง แปลว่า “ตื่น”

เมื่อต้องการแสดงกาลหรือเวลาที่กระทำกริยาต่าง ๆ ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงคำ เช่น คำกริยา “kain” คา อิน แปลว่า กิน เมื่อเป็นปัจจุบันกาล ใช้ว่า ay kumakain ไอ คู มา คา อิน เมื่อเป็นอดีตกาล ใช้ว่า ay kumain ไอ คู มา อิน

โครงสร้างประโยคมีลักษณะเหมือนกับภาษาไทย คือ ประธาน + กริยา + กรรม เช่น “Ako ay kumain ng tinapay.” อา โค ไอ คู มา อิน นัง ตินา ไป แปลว่า “ฉันกินขนมปัง” Ako อา โค แปลว่า ฉัน ay kumain ไอ คู มา อิน แปลว่า กิน ng tinapay นัง ตินา ไป แปลว่า ขนมปัง ส่วนประโยคคำถามมีลักษณะเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ เช่น “Saan ka pupunta?” ซา อาน คา ปู ปุน ตา แปลว่า “คุณจะไปไหน” Saan ซา อาน แปลว่า ที่ไหน ka คา แปลว่า คุณ pupunta ปู ปุน ตา แปลว่า จะไป

ลอรา พรหมกสิกร เขียน
ชลธิชา สุตมข สุรูป

คำทักทายในภาษาไทย

เมื่อได้รู้จักลักษณะของภาษาต่าง ๆ ในอาเซียนไปแล้ว ครั้งนี้เราจะได้รู้จักคำทักทายในภาษาต่าง ๆ ของอาเซียนกัน เริ่มจากภาษาของเราเองคือภาษาไทย อาจารย์เปลื้อง ณ นครได้เคยเขียนเล่าไว้ในหนังสือ *ภาษาไทย ๒๕๒๗* หัวข้อเรื่อง “ภาษาทักทาย” ว่า เดิมที่เรามักจะทักทายกันว่า “สบายดีหรือ” แล้วแถมว่า “ไปไหนมา” ซึ่งแสดงว่านี่ก็ถึงทุกซั้วร้อนของเพื่อนร่วมชาติ ส่วนที่ถามว่า “ไปไหนมา” นั้น ก็ถามไปอย่างนั้นเอง ไม่ได้อยากรู้จริง ๆ ว่าไปไหนมา ซึ่งคนตอบก็มักจะตอบว่า “เปล่า” แล้วคนถามก็ไม่ได้ซักต่อบ่อยนัก ท่านผู้รับงานก็อธิบายว่าที่ทักอย่างนั้นก็เพราะเมื่อก่อนไทยเป็นชาติที่อพยพอยู่เสมอ เมื่อพบกันจึงต้องถามกันตามนิสัย

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๖ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ประกาศให้ใช้คำว่า **สวัสดี** เป็นคำทักทายเมื่อแรกพบกัน คำนี้ **พระยาอุปกิตศิลปสาร** (นิ่ม กาญจนาชีวะ) ได้เริ่มนำมาใช้ครั้งแรกในปี ๒๔๗๖ ขณะที่เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทดลองใช้ในหมู่นิสิตก่อน อีก ๑๒ ปีต่อมาเป็นยุคชาตินิยม จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงนำมาใช้อย่างเป็นทางการ

“สวัสดี” มาจากภาษาบาลีว่า “โสทธิ” และจากภาษาสันสกฤตว่า “สวสตี” ทั้งสองคำนี้ใช้ในวรรณคดีไทยและในบทสวดมนต์มานานแล้ว คำว่า “สวัสดี” ตรงกับทั้ง “Good Morning”, “Good Afternoon”, “Good Day” และ “Good Night” ในภาษาอังกฤษ แต่เราไม่มีคำว่า “สวัสดีตอนเช้า”, “สวัสดีตอนบ่าย” หรือ “สวัสดีตอนค่ำ” ใช้คำว่า “สวัสดี” ทักทายกันได้ตลอดวัน ส่วนคำว่า “อรุณสวัสดิ์” และ “สายัณห์สวัสดิ์” นั้นเป็นภาษาเขียนหรือภาษาวรรณคดี

อันที่จริงคนไทยยังมีคำทักทายอย่างอื่น ๆ อีก เช่น เมื่อผู้ชายพบเพื่อนผู้ชายที่สนิทสนมกันก็จะทักว่า “เฮ้ย เป็นไง(วะ)”, “เฮ้ย เป็นไง ไปไหนมา/สบายดีหรือ(วะ)” ถ้าเป็นผู้หญิง ก็จะต้องทักว่า “เฮ้ย” กับ “วะ” ออกไป ส่วนคำทักทายว่า “สวัสดี” มักจะใช้กันอย่างเป็นทางการ

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน
ชลธิชา สุดมุข สุรูป

คำทักทายในภาษาลาว

เมื่อเวลาคนลาวพบกันจะทักทายกันด้วยคำว่า **สະບາຍດີເຈົ້າ** *สะ บ่าย ดี เจ้า* หมายถึง สวัสดีครับ, สวัสดีค่ะ และอีกฝ่ายหนึ่งก็จะทักทายตอบว่า **สະບາຍດີ** *เจ้า* **สะ บ่าย ดี** *เจ้า* เช่นเดียวกัน ผู้พูดสามารถใช้สรรพนามตามความใกล้ชิดสัมพันธ์กันมาต่อท้าย อย่างเช่น **อ້าย** *อ้าย* หมายถึง พี่ชาย **ເອື້ອຍ** *เอื้อย* หมายถึง พี่สาว **ນ້ອງ** *น้อง* หมายถึง น้อง **ທ່ານ** *ท่าน* หมายถึง ท่าน เช่น **ສະບາຍດີເຈົ້າ** *อ້าย* **สะ บ่าย ดี** *เจ้า* **อ້าย** หมายถึง สวัสดีครับพี่, สวัสดีค่ะพี่

ถ้าคู่สนทนาอยากจะถามต่อว่า **สบายดีหรือครับ**, **สบายดีหรือคะ** ก็ต้องพูดว่า **ເັນແນວໃດເຈົ້າ?** *เป็น แนวน ไต่ เจ้า* หมายถึง เป็นอย่างไรบ้างครับ, เป็นอย่างไรบ้างคะ หรือพูดว่า **ເັນຈັງໃດເຈົ້າ?** *เป็น จัง ไต่* หมายถึง เป็นอย่างไรบ้างครับ, เป็นอย่างไรบ้างคะ หรืออาจถามว่า **ສະບາຍດີບໍ່ເຈົ້າ?** *สะ บ่าย ดี บอ เจ้า* หมายถึง สบายดีหรือครับ, สบายดีหรือคะ บางทีก็ทักว่า **ແຂງແຮງດີບໍ່ເຈົ້າ?** *แข็ง แสง ดี บอ เจ้า* หมายถึง แข็งแรงดีหรือ **ສຸຂະພາບ** *เจ้าเดเจ้า?* **ສຸ** *ชะ* **ພາບ** *เจ้า* **เต๋** *เจ้า* หมายถึง สุขภาพคุณล่ะครับ, สุขภาพคุณล่ะคะ

เมื่อทักทายว่า **ສະບາຍດີເຈົ້າ** *สะ บ่าย ดี เจ้า* หมายถึง สวัสดีครับ, สวัสดีค่ะ แล้วจะไม่พูดซ้ำอีก เช่น **ສະບາຍດີເຈົ້າ?** *สะ บ่าย ดี เจ้า*, **ສະບາຍດີບໍ່ເຈົ້າ?** *สะ บ่าย ดี บอ เจ้า* หมายถึง สวัสดีครับ, สวัสดีค่ะ คำกล่าวทักทายนี้ใช้ได้ตลอดเวลา ทุกโอกาส และใช้ทักทายผู้คนได้ทุกฐานะ

วิเชียร อัมพนรักษ์ เขียน
ชลธิชา สุดมขุ สรุปล

คำทักทายในภาษาเขมร

คำทักทายในภาษาเขมรใช้คำว่า **សួស្តី** *ซัว ซเตีย* มาจากคำภาษาสันสกฤต มีความหมายว่า ความสุข ความผาสุก ความเจริญ ความเจริญรุ่งเรือง ความรุ่งเรือง

សួស្តី *ซัว ซเตีย* เป็นคำพูดทักทายที่เป็นทางการ และใช้ทักทายได้ตลอดเวลา แต่มีได้ใช้เพื่ออำลา ซึ่งแตกต่างจากคนไทยที่ใช้คำว่า “สวัสดี” ทั้งทักทายและอำลา นอกจากนี้ยังมีคำทักทายตามเวลาอีก ๓ คำ ที่พิธีกร โฆษก หรือผู้ประกาศข่าวทั้งวิทยุและโทรทัศน์มักใช้อย่างเป็นทางการ ดังนี้

អរុណសួស្តី *อะ รุน ซัว ซเตีย* ใช้ทักทายตอนเช้า ตรงกับภาษาไทยว่า อรุณสวัสดิ์

ទិវាសួស្តី *ติ เวีย ซัว ซเตีย* ใช้ทักทายตอนสายถึงพระอาทิตย์ตกดิน

ជំរាបសួរ *จุม เรียบ ซัว* มีความหมายโดยตรงว่า “กราบเรียนถาม” เป็นคำทักทายอย่างสุภาพ ใช้ทักทายบุคคลทั่ว ๆ ไป แต่หากผู้น้อยใช้ทักทายผู้ใหญ่ ผู้น้อยจะต้องยกมือไหว้ด้วยขณะพูดคำนี้

นอกจากนี้ ยังมีคำทักทายที่เป็นภาษาพูดอีกคำหนึ่งคือ **សុខសប្បាយ** *ซก ซับ บาย* พยางค์ท้ายออกเสียงสูงเล็กน้อยแสดงว่าเป็นคำถาม คำนี้หมายความว่า สบายดีหรือ มักใช้ในกรณีที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน เช่น **តើ...សុខសប្បាយរឺទេ ?** *เตอ ...ซก ซับ บาย รือ เต* หรือ **តើ...សុខសប្បាយទេ ?** *เตอ...ซก ซับ บาย เต* คำว่า **តើ...ទេ** *เตอ...เต* เป็นคำที่แสดงคำถาม หลัง **តើ** *เตอ* ให้ระบุชื่อบุคคลหรือสรรพนามแทนบุคคลที่เราจะทักทาย เช่น **តើសាវ៉ែនសុខសប្បាយរឺទេ ?** *เตอ ซา เรือน ซก ซับ บาย รือ เต* หมายถึง ซาเรือนสบายดีหรือ **តើលោកសុខសប្បាយទេ ?** *เตอ โลก ซก ซับ บาย เต* หมายถึง คุณสบายดีหรือ ใช้สำหรับผู้ชาย **តើអ្នកសុខសប្បាយទេ ?** *เตอ เนียะ ซก ซับ บาย เต* หมายถึง คุณสบายดีหรือ เช่นกัน ใช้ได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย

พลอย แสงลอย เขียน

ชลธิชา สุดมุข สรุปร

คำทักทายในภาษาพม่า

ในการทักทายของชาวพม่ามีคำทักทายอย่างสุภาพว่า **อ๋อလာวอ** *มีน กะ ลา บา* แปลตามศัพท์ว่า “มีมงคล” คำนี้ประกอบด้วยคำว่า **อ๋อလာว** *มีน กะ ลา* ซึ่งเป็นคำที่มาจากภาษาบาลีว่า “มงคล” กับ **อ** *ปา (บา)* ซึ่งเป็นคำประกอบเพื่อแสดงความสุภาพ แปลว่า “มี, มีมา” คำว่า *ปา* ออกเสียงเป็น *บา* เมื่ออยู่ระหว่างเสียงสระหรืออยู่ระหว่างพยัญชนะเสียงไม่ก้อง ดังนั้นคำว่า **อ๋อလာวอ** *มีน กะ ลา บา* จึงมีความหมายว่า “มีมงคล” ชาวพม่าใช้ทักทายเช่นเดียวกับที่ชาวไทยใช้คำว่า “สวัสดิ์”

คำทักทายนี้ถ้าผู้พูดเป็นผู้หญิงควรลงท้ายด้วยคำว่า **จ๋อ** *ซิน* ซึ่งเป็นคำแสดงความสุภาพของผู้หญิงเช่นเดียวกับคำว่า “คะ” ในภาษาไทย ถ้าผู้พูดเป็นผู้ชายควรลงท้ายด้วย **อ๋อจ๋อ** *คิน เมีย* ซึ่งเป็นคำแสดงความสุภาพของผู้ชายเช่นเดียวกับคำว่า “ครับ” ในภาษาไทย ดังนั้นเพื่อความสุภาพ ผู้หญิงควรทักทายว่า **อ๋อလာวอจ๋อ** *มีน กะ ลา บา ซิน* และ ผู้ชายควรทักทายว่า **อ๋อလာวอจ๋อจ๋อ** *มีน กะ ลา บา คิน เมีย*

ชาวพม่าทั่วไปไม่ค่อยนิยมทักทายกันด้วยคำว่า **อ๋อလာวอ** *มีน กะ ลา บา* เพราะทำให้รู้สึกห่างเหิน มักนิยมทักทายแบบเป็นกันเองด้วยการเรียกชื่อ หรือบางทีก็ถามไถ่ธุระส่วนตัวกันมากกว่า เช่น **ဘဝသွားမလဲ** *แบ ตว่า มะ แล* แปลว่า “จะไปไหน” **နုကောင်းလား** *เน ก้อง ล่า* แปลว่า “สบายดีหรือ” **မိမိအားပြီးပြီလား** *หะ มีน ซ่า บยี้ บยี้ ล่า* แปลว่า “กินข้าวแล้วหรือ” ชาวพม่าจะกล่าวทักทายด้วยถ้อยคำ **อ๋อလာวอ** *มีน กะ ลา บา* เฉพาะกับคนที่ให้เกียรติหรือไม่ค่อยรู้จักหรือไม่ค่อยคุ้นเคยกัน โดยเฉพาะกับชาวต่างประเทศ ฉะนั้นหากสนิทกันบ้างแล้วก็ไม่จำเป็นต้องทักทายด้วย **อ๋อလာวอ** *มีน กะ ลา บา* อันที่จริงชาวพม่าก็นิยมทักทายเหมือนกับคนไทย คือเรียกชื่อ ทักกันด้วยการถามสารทุกข์สุกดิบ ทำให้น่าประทับใจ

ผู้ชายชาวพม่าอาจทักทายกันตามแบบสากลด้วยการสัมผัสมือพร้อมกับยิ้ม อย่างไรก็ตาม การทักทายด้วยการแตะต้องและยื่นมือไปหาผู้หญิงถือว่าไม่สุภาพ เมื่อผู้ชายทักทายผู้หญิงจึงอาจทักทายด้วยการโค้งตัวเล็กน้อยหรือไม่ก็ผงกศีรษะแทน

ดูซาร์ นาย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

คำทักทายในภาษาเวียดนาม

ภาษาเวียดนามมีคำทักทายง่าย ๆ สำหรับทุกเพศทุกวัย ทุกสถานะ และทุกโอกาส คือ Xin chào ซิน จ่าว หรือจะกล่าวเพียงคำเดียวว่า Chào จ่าว ก็ได้ Xin chào ซิน จ่าว แปลตามศัพท์ว่า “ขอลามกันและกัน” หรือ “ขอทักทายกันและกัน” ซึ่งคล้ายคำว่า สวัสดี ในภาษาไทยนั่นเอง

นอกจากนี้ ยังมีคำทักทายอื่น ๆ อีก ที่นิยมคือ Có mạnh khỏe không ? ก๊อ หมัญ แหว คง หรือ Có sức khỏe không ? ก๊อ ซีก แหว คง คำทักทายทั้งสองแบบนี้มีความหมายเหมือนกัน แปลตามศัพท์ว่า “แข็งแรงหรือไม่” เป็นการถามถึงสุขภาพ ตรงกับคำทักทายในภาษาไทยว่า “สบายดีหรือ” หรืออาจพูดให้สั้นลงว่า Có khỏe không ? ก๊อ แหว คง หรือ Có khỏe ? ก๊อ แหว

มีข้อสังเกตว่า คำทักทายของเวียดนามว่า Xin chào ซิน จ่าว นั้น น่าจะเป็นคำทักทายเก่าแก่ที่เป็นของพื้นเมืองดั้งเดิม ส่วน Có mạnh khỏe không ? ก๊อ หมัญ แหว คง หรือ Có sức khỏe không ? ก๊อ ซีก แหว คง น่าจะได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมการทักทายมาจากจีน ซึ่งมักจะทักถามโดยเน้นเรื่องของสุขภาพร่างกายมากกว่าเรื่องอื่น เช่น 身体好吗? Shēntǐ hǎo ma ? เซิน ถี ห่าว มา หรือ 你好! nǐ hǎo ! หุนี้ ห่าว หมายถึง สบายดี หรือ สวัสดี

คำทักทายในภาษาเวียดนามได้พัฒนาไปบ้างตามแบบอย่างตะวันตกเช่นเดียวกับภาษาจีน คือ มีคำทักทายตามช่วงเวลา ดังนี้ Chào buổi Sáng จ่าว บ้วย ซ่าง ตรงกับภาษาจีนว่า 早安 zǎo ān จ่าว อัน ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Good morning Chào buổi triền จ่าว บ้วย เจียว ตรงกับภาษาจีนว่า 午安 wǔ ān อู่ อัน ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Good afternoon และ Chào buổi tối จ่าว บ้วย โต๊ย ตรงกับภาษาจีนว่า 晚安 wǎn'ān ห้วน อัน ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Good evening อย่างไรก็ตาม คำทักทายตามแบบตะวันตกที่เพิ่มเข้ามาในภาษาเวียดนามนี้ไม่ค่อยจะเป็นที่นิยมมากนัก ส่วนใหญ่ยังคงทักทายกันแบบเดิม ๆ มากกว่า

พรเพ็ญ อันตระกูล เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำทักทายในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีหลากหลายชาติพันธุ์ มีหลากหลายภาษา แต่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีนซึ่งมีทั้งชาวจีนฮกเกี้ยน ชาวจีนกวางตุ้ง ชาวจีนฮากกา (จีนแคะ) ชาวจีนไหหลำ และชาวจีนแต้จิ๋ว ในสมัยก่อนชาวจีนต่างๆ ในสิงคโปร์มีคำภาษาจีนถิ่นใช้ในการทักทายที่แตกต่างกันไป เช่น ชาวจีนแต้จิ๋วเมื่อพบหน้ากันหรือเมื่อมีการแนะนำกันก็จะทักทายกันว่า “ลื้อห้อ” ชาวจีนฮกเกี้ยนจะพูดกันว่า “ลื้อไห้” หรือชาวจีนกวางตุ้งพบหน้ากันก็ทักทายกันว่า “เหลยโหว” (ว เป็นตัวสะกด) ส่วนชาวจีนฮากกาจะพูดว่า “หิงห้อ” ซึ่งเขียนเป็นตัวอักษรจีนเหมือนกันคือ 你好 nǐhǎo *หนี ห่าว* มีความหมายเดียวกับในภาษาจีนแมนดารินหรือจีนกลาง คือ สบายดี, สวัสดี

หลังจากสิงคโปร์ผ่านการรวมชาติมากกว่า ๕๐ ปีแล้วนั้น ภาษาจีนถิ่นแม้จะยังใช้กันบ้างในชาวสิงคโปร์รุ่นเก่า แต่ก็ค่อย ๆ หมดไปและภาษาจีนถิ่นก็ไม่ได้เป็นที่นิยมของคนรุ่นใหม่เลย ในทางตรงกันข้ามทั้งประชาชนและทางราชการกลับนิยมใช้ภาษาจีนแมนดารินหรือจีนกลาง คำทักทายที่ใช้กันในสิงคโปร์มีใช้กันทั้งแบบจีนแผ่นดินใหญ่และแบบไต้หวัน ในการทักทายแบบจีนแผ่นดินใหญ่ เมื่อพบหน้ากัน ในกรณีที่ยังไม่เคยรู้จักกันก็จะทักทายกันด้วยคำว่า 你好 nǐhǎo *หนี ห่าว* หมายถึง สบายดี, สวัสดี ต่อมาคำทักทายได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นั่นก็คือมีความคล้ายคลึงกับภาษาอังกฤษมากขึ้น คือมีคำว่า 早上好! zǎoshànghǎo! *จ้าว ช้ง ห่าว* หรือ 上午好! shàngwǔhǎo! *ช้ง อู่ ห่าว* หมายถึง สวัสดีตอนเช้า 中午好! zhōngwǔhǎo! *จง อู่ ห่าว* หรือ 下午好! xiàwǔhǎo! *เซี่ย อู่ ห่าว* หมายถึง สวัสดีตอนกลางวัน และ 晚上好! wǎnshànghǎo! *หวั้น ช้ง ห่าว* หมายถึง สวัสดีตอนเย็น

การทักทายแบบไต้หวันคล้ายกับการทักทายของอังกฤษมาก และได้ใช้กันมานานมากแล้ว กล่าวคือ มีคำทักทายสำหรับใช้ในช่วงเวลาของวันที่แตกต่างกัน ได้แก่ 早安 zǎo ān *จ้าว อาน* หมายถึง อรุณสวัสดิ์ 午安 wǔ ān *อู่ อาน* หมายถึง สวัสดีตอนกลางวัน 晚安 wǎn ān *หวั้น อาน* หมายถึง สวัสดีตอนเย็น

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำทักทายในภาษามาลาเลย์เซีย

คำทักทายในภาษามาลาเลย์เซียที่ใช้ได้ทั่วไป คือ Salam Sejahtera *ซา ลาม เซอ จะฮ์ เตอ รา* หมายถึง ความสุขสวัสดิ์สันติจึงมีแต่ท่าน เทียบได้เท่ากับคำว่า “สวัสดิ์” ในภาษาไทย แต่เมื่อชาวมาเลเซียรับวัฒนธรรมของชาวอังกฤษ อิทธิพลของภาษาอังกฤษจึงส่งผลมาถึงคำทักทายเกิดเป็นคำทักทายตามเวลาต่าง ๆ เช่น

Selamat pagi *เซอ ลาม มัด ปากี* หมายถึง อรุณสวัสดิ์ หรือ Salam sejahtera *ซา ลาม เซอ จะฮ์ เตอ รา* หรือ Salam bahagia *ซา ลาม บา ฮา เกีย* หมายถึง มีความสุขสวัสดิ์ หรือ เทียบได้เท่ากับ “สวัสดิ์” เช่นกัน

Selamat tengah hari *เซอ ลาม มัด เตอ งะฮ์ ฮารี* หมายถึง สวัสดิ์ตอนกลางวัน

Selamat petang *เซอ ลาม มัด เปอ ตัง* หมายถึง สวัสดิ์ตอนบ่ายถึงเย็น

Selamat malam *เซอ ลาม มัด มา ลัม* หมายถึง สวัสดิ์ตอนค่ำถึงเที่ยงคืน

คำทักทายดังกล่าวคู่สนทนาสามารถตอบรับด้วยคำทักทายชนิดเดียวกับผู้เริ่มทักทาย คือ salam sejahtera หรือ selamat pagi หรือ selamat tengah hari หรือ selamat petang หรือ selamat malam โดยผู้น้อยจะกล่าวทักทายก่อนพร้อมทั้งยื่นมือขวาไปสัมผัสมือขวาผู้ใหญ่แล้วยกกลับมาแตะที่หน้าอกตนเอง ในกรณีที่เป็นเพศเดียวกันและนับถือศาสนาอิสลาม ผู้ใหญ่ก็จะยื่นมือรับสลามเช่นเดียวกัน สลาม หมายถึง การสัมผัสมือ ถ้าเป็นต่างเพศที่มีโชฎุงติ่มักจะทักทายด้วยคำพูดพร้อมการค้อมศีรษะเท่านั้น ไม่ต้องสัมผัสมือ ในบางครั้งอาจใช้ถ้อยคำกล่าวต้อนรับแขกผู้มาเยือนเพื่อทักทายก็ได้คือ Selamat datang *เซอ ลาม มัด ดา ตัง* หมายถึง ยินดีต้อนรับ ซึ่งหลายคนมักเข้าใจผิดว่า หมายถึง สวัสดิ์ ในกรณีนี้ผู้มาเยือนต้องกล่าวขอบคุณว่า Terima kasih *เตอ ริ มา กา ซีย์*

นอกจากนี้ในหมู่คนที่นับถือศาสนาอิสลามในมาเลเซียยังนิยมทักทายกันด้วยภาษาอาหรับว่า Assalamualaikum *อัส ซา ลามู อะ ลัย กุม* หมายถึง ความสุขสวัสดิ์สันติจึงมีแต่ท่าน ผู้รับการทักทายจะตอบว่า Waalaikumussalam *วา อะ ลัย กุมซ ซา ลาม* หมายถึง ความสุขสวัสดิ์สันติจึงมีแต่ท่านเช่นกัน

สุมาลี นิมนานุภาพ เขียน

ชลธิชา สุตมขุ สรุปล

คำทักทายในภาษาอินโดนีเซีย

คำทักทายที่ใช้ในภาษาอินโดนีเซียมีทั้งคำทักทายที่ใช้ทั่วไปซึ่งใช้ได้ทั้งในกรณีที่พบกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ นอกจากนั้นยังมีคำทักทายที่ใช้ทักทายสำหรับคนที่สนิทกัน คำทักทายพื้นฐานใช้โดยทั่วไปในภาษาอินโดนีเซียจะคล้ายกับในภาษาอังกฤษ คือ จะแบ่งการทักทายไปตามแต่ละช่วงเวลาของแต่ละวัน ดังนี้

Selamat pagi *เซอ ลา มัด ปา กี* แปลว่า สวัสดีตอนเช้าหรืออรุณสวัสดิ์ คำนี้ใช้เหมือนกันกับในภาษามาลาเลเซีย ส่วนคำทักทายในตอนอื่น ๆ ของวันใช้ต่างไปจากในภาษามาลาเลเซียดังนี้ Selamat siang *เซอ ลา มัด เซียง* แปลว่า สวัสดีตอนกลางวัน คำว่า siang *เซียง* แปลว่า กลางวัน Selamat sore *เซอ ลา มัด โซ เร* แปลว่า สวัสดีตอนเย็น คำว่า sore *โซ เร* หมายถึง ตอนเย็น Selamat malam *เซอ ลา มัด มา ลัม* แปลว่า สวัสดีตอนกลางคืน คำว่า malam *มา ลัม* แปลว่า กลางคืน

ส่วนในชีวิตประจำวันคนอินโดนีเซียจะมีคำทักทายกันแบบง่ายๆ คือใช้คำว่า Halo *ฮา โล* หรือ Hai *ไฮ* ที่มักใช้ในหมู่เพื่อนหรือคนที่สนิทกันมาก ใช้ในทำนองเดียวกับภาษาอังกฤษ

ในกรณีที่พบกันครั้งแรกหรือเป็นการพบกันอีกครั้งหลังจากที่ไม่ได้พบกันเป็นเวลานาน ชาวอินโดนีเซียจะนิยมถามด้วยคำถามว่า Apa kabar? *ฮา ปา กา บัร* แปลว่า สบายดีหรือ หรือพูดประโยคว่า Bagaimana kabarnya? *บา ไก มา นา กา บัร ญา* แปลว่า เป็นอย่างไรบ้าง คนที่ถูกทักอย่างนี้จะตอบด้วยคำว่า Kabar baik *กา บัร ไบก์* แปลว่า สบายดี นอกจากนั้นยังมีประโยคทักทายที่ใช้สำหรับคนที่สนิทกันซึ่งไม่ได้พบกันมานานคือ Ke mana saja? *เกอ มา นา ซา จา* แปลว่า ไปไหนมาบ้าง, ไปไหนมา มีความหมายว่า คุณไปอยู่ที่ไหนมา ทำไมจึงไม่มีข่าวคราวมาบ้างเลย

การทักทายในภาษาอินโดนีเซียเรียกว่า Salam *ซา ลัม* หากเป็นการรู้จักกันครั้งแรกปรกติแล้วจะทักทายโดยการจับมือกัน ส่วนมากจะบอกชื่อตัวเองเพื่อเป็นการแนะนำตัวไปด้วย ลักษณะเหมือนการ shake hand ของชาวตะวันตก

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปลี

คำทักทายในภาษามลายูบรูไน

คำทักทายในภาษามลายูบรูไนคล้ายกับในภาษามาเลเซีย คือ ใช้คำทักทายตามเวลาต่าง ๆ ดังนี้ Selamat pagi *เซอลา มัด ปา กี* หมายถึง อรุณสวัสดิ์ Selamat tengah hari *เซอ ลา มัด เตอ งงะฮ์ ฮา รี* หมายถึง สวัสดิ์ตอนกลางวัน Selamat petang *เซอ ลา มัด เปอ ตัง* หมายถึง สวัสดิ์ตอนบ่ายถึงเย็น และ Selamat malam *เซอ ลา มัด มา ลัม* หมายถึง สวัสดิ์ตอนค่ำถึงเที่ยงคืน

ในการใช้คำทักทายของชาวบรูไน จะไม่กล่าวเพียงคำทักทายเท่านั้น แต่จะต้องลงท้ายด้วยคำเรียกคนที่เราทักด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มความสุภาพ ดังนี้ ลงท้ายด้วยคำว่า Tuan *ตวน* สำหรับทักผู้ชาย เช่น Selamat pagi, Tuan *เซอ ลา มัด ปา กี ตวน* แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้าคุณผู้ชาย และลงท้ายด้วยคำว่า Puan *ปวน* สำหรับทักผู้หญิง เช่น Selamat petang, Puan *เซอ ลา มัด เปอ ตัง ปวน* แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้าคุณผู้หญิง แต่หากเรารู้ชื่อคนที่เราทัก จะใช้คำว่า Encik *เอิน จิก* ซึ่งเป็นคำนำหน้านามหมายถึง นาย สำหรับทักผู้ชาย และ Cik *จิก* ซึ่งเป็นคำนำหน้านามหมายถึง นาง, นางสาว สำหรับทักผู้หญิง สมมติว่าคนที่เราทักชื่อ Hamdan *ฮัม ดัน* ก็ต้องทักว่า Selamat pagi, Encik Hamdan *เซอ ลา มัด ปา กี เอิน จิก ฮัม ดัน* แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้าคุณฮัมดัน เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีคำทักทายอื่น คือคำว่า Apa khabar? *ฮา ปา คา บัร* ซึ่งจะใช้ทักทายในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการมากนัก คำนี้มีความหมายเป็นการถามไถ่สารทุกข์สุกดิบว่าเป็นอย่างไรบ้าง คล้ายกับประโยคในภาษาไทยว่า “สบายดีหรือ” คนที่ถูกทักจะตอบด้วยคำว่า Khabar baik *คา บัร ไบก์* แปลว่า สบายดี

หลังจากถามทุกข์สุขกันแล้วคู่สนทนาควรจะถามกลับบ้าง ดังนี้ ถ้ามว่า Saudara/Anda apa khabar? *เซา ดา รา หรือ อัน ดา อะ ปา คา บัร* หมายถึง คุณสบายดีหรือ คำตอบคือ Khabar baik. *คา บัร ไบก์* หรือจะตอบ Baik. *ไบก์* ก็ได้ และตอบรับคำขอบคุณว่า Sama-sama *ซา มา ซา มา*

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สูดมขุ สรุป

คำทักทายในภาษาฟิลิปปินส์

คำทักทายในประเทศฟิลิปปินส์มีหลายแบบ ส่วนใหญ่ดัดแปลงมาจากภาษาอังกฤษหรือภาษาสเปน เมื่อเพื่อนทักทายกันก็เพียงแค่พูดว่า “Hi!” ฮาย หรือ “Hello” เฮลโล ถ้าทักทายผู้ที่ไม่ได้สนิทด้วยใช้ว่า Kumusta ka? *คู มุส ตา คา* แปลว่าคุณสบายดีหรือ ซึ่งใช้ได้ตลอดเวลา คำทักทายดังกล่าวเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยที่ยังอยู่ในการปกครองของสเปน “Kumusta” *คู มุส ตา* มาจากภาษาสเปนว่า “Como Esta” *โค โม เอส ตา* เมื่อพูดเร็ว ๆ เสียงจะกลายเป็น “Kumusta” *คู มุส ตา*

นอกจากนี้ในภาษาฟิลิปปินส์ยังมีคำทักทายที่ใช้ในช่วงเวลาต่าง ๆ อีกด้วย ดังนี้ Magandang umaga *มา กัน ดั่ง อุ มา กา* แปลว่า อรุณสวัสดิ์ คำว่า “magandang” *มา กัน ดั่ง* มาจาก “ganda” *กัน ดา* ซึ่งแปลว่า “ความงาม” คำทักทายว่า Magandang umaga *มา กัน ดั่ง อุ มา กา* จึงหมายถึง “ยามเช้าอันงดงาม”

Magandang tanghali *มา กัน ดั่ง ตัง ฮา ลี* ใช้ทักทายในช่วงสายแต่ไม่ถึงบ่าย คำว่า “tanghali” *ตัง ฮา ลี* หมายถึง เวลาที่ร้อนที่สุดของวัน คือช่วง ๑๑ นาฬิกา ถึงบ่ายโมง คำนี้ไม่ตรงกับคำทักทายใด ๆ ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

Magandang hapon *มา กัน ดั่ง ฮา โปน* ใช้ในตอนบ่าย คล้ายกับภาษาสเปนว่า “buenas tardes” *บู เอ นัส ตา เดส* ซึ่งใช้ทักทายกันหลังการนอนพักกลางวัน ชาวฟิลิปปินส์ได้รับประเพณีการนอนกลางวันมาจากสเปนด้วย เนื่องจากตอนบ่ายอากาศร้อนมาก ชาวฟิลิปปินส์จึงนิยมนอนมากกว่าที่จะออกไปนอกบ้าน

Magandang gabi *มา กัน ดั่ง กา บี* ใช้ได้ตั้งแต่ช่วงค่ำถึงก่อนเที่ยงคืนเนื่องจากในภาษาฟิลิปปินส์ไม่มีความแตกต่างระหว่างเวลาค่ำกับเวลาดึก

ลอร่า พรหมกสิกร เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

คำอำลาในภาษาไทย

เมื่อจะลาจากกัน คนไทยมีวิธีพูดหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบุคคล

คนที่สนิทสนมกันมักจะพูดว่า “ลาละ”, “ไปละ”, “ไปก่อนนะ”, “ไปก่อนละนะ” อาจเพิ่มความสุภาพด้วยคำลงท้ายเป็น “ลาละครับ”, “ไปละครับ”, “ไปก่อนนะครับ”, “ไปก่อนละนะครับ” สำหรับผู้พูดฝ่ายชาย และ “ลาละค่ะ”, “ไปละค่ะ”, “ไปก่อนนะค่ะ”, “ไปก่อนละนะค่ะ” สำหรับผู้พูดฝ่ายหญิง

เมื่อพูดกับผู้มีอาวุโสมากกว่าหรือผู้ที่มิได้สนิทสนมกันมากนักมักจะยกมือไหว้ด้วย

เมื่อพูดกับเด็กหรือผู้ที่สนิทสนม อาจจะใช้ว่า “บาย บาย” ซึ่งมาจากคำว่า “bye-bye” ในภาษาอังกฤษ และโบกมือด้วยก็ได้

ในรายการวิทยุ โทรทัศน์ ผู้ประกาศและพิธีกรอาจจะใช้ถ้อยคำที่ยาวขึ้นเป็น “ขอลาไปก่อน”, “ขออำลาไปก่อน”, “ขอลาแต่เพียงเท่านี้” “ขออำลาแต่เพียงเท่านี้”

ในสถานการณ์ที่เป็นทางการอาจจะใช้ว่า “ลาก่อน” ซึ่งตรงกับคำว่า “goodbye” หากเป็นการกล่าวลาในตอนค่ำอาจจะใช้ว่า “ราตรีสวัสดิ์” ซึ่งตรงกับคำว่า “good night” ในภาษาอังกฤษก็ได้

เมื่อกล่าวลา ผู้พูดอาจใช้คำว่า “สวัสดิ์” เช่นเดียวกับที่ใช้ทักทาย หรืออาจเพิ่มคำว่า “สวัสดิ์” ก่อนหรือหลังคำบอกลาก็ได้ เช่น “สวัสดิ์ ลาละ”, “ลาละ สวัสดิ์”, “สวัสดิ์ ลาก่อน”, “ลาก่อน สวัสดิ์”

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน

ชลธิชา สุขมุข สรุปล

คำอ้อลาในภาษาลาว

คำที่ใช้อ้อลาในภาษาลาวมีหลากหลายขึ้นอยู่กับผู้พูด คนลาวจากทุกภาคจะเข้าใจความหมายเหมือนกัน ถ้าต้องการจะบอกาก็ใช้คำเหล่านี้

คำที่ใช้เป็นทางการคือ **ลา** **ก่อน** **เจ้า** *ลา ก่อน เจ้า* แปลว่า ลาก่อนครับ, ลาก่อนค่ะ **ไป** **ก่อน** **เจ้า** *ไป ก่อน เจ้า* แปลว่า ไปก่อนครับ, ไปก่อนค่ะ **ไป** **ก่อน** **เดี๋ยวจ้** *ไป ก่อน เดี๋ยวจ้* แปลว่า ไปก่อนนะครับ, ไปก่อนนะค่ะ **ไป** **เดี๋ยวจ้** *ไป เดี๋ยวจ้* แปลว่า ไปนะครับ, ไปนะค่ะ

นอกจากนี้ก็มีคำอื่น ๆ ที่ใช้ได้กับบุคคลทั่วไปทุกระดับ ดังนี้

แล้ว **ขั้** **กับ** **อีก** **เจ้า** *แล้ว ผ้อ กับ อีก เจ้า* แปลว่า แล้วพบกันอีกครั้ง, แล้วพบกันอีกค่ะ **ขั้** **ผ้อ** แปลว่า พบ, เจอ **มี** **อ้อม** **ขั้** **กับ** **ใหม่** **เจ้า** *มี อ้อม ขั้ กับ ใหม่ เจ้า* แปลว่า พบกันใหม่ครับ, พบกันใหม่ค่ะ **มี** **อ้อม** **มี** **อ้อม** *มี อ้อม มี อ้อม* แปลว่า พบ, เจอ **แล้ว** **ขั้** **กับ** **อีก** **เจ้า** *แล้ว ผ้อ กับ อีก เจ้า* แปลว่า แล้วพบกันอีกครั้ง, แล้วพบกันอีกค่ะ

เมื่อคู่สนทนาจะจากกันด้วยคำพูดอย่างใดอย่างหนึ่งจากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดทั้งสองฝ่ายก็จะให้พรต่อกันและกันว่า **อ้อ** **ให้** **โ** **คติ** *อ้อ ให้ โคติ* แปลว่า ขอให้โชคดี **อ้อ** **ขอ** แปลว่า ขอ **โ** **คติ** *โ คติ* แปลว่า โชคดี **ไป** **ดี** **เดี๋ยวจ้** *ไป ดี เดี๋ยวจ้* แปลว่า ไปดีนะครับ, ไปดีนะ

คำว่า **ส** **บาย** **ดี** *ส บาย ดี* แปลว่า สวัสดี ใช้ทักทายอย่างเดียวจะไม่ใช่กล่าวคำอ้อลาจากกัน

วิเชียร อำพนรักษ์ เขียน

ชลธิชา สุตมข สรบุ

คำอ้อลาในภาษาเขมร

คำอ้อลาในภาษาเขมรจะใช้เวลาจากกัน จบการสนทนาทางโทรศัพท์ หรือปิดรายการวิทยุและโทรทัศน์

ณัฎฐตา จุม เรียบ เลีย แปลว่า ลาก่อน เป็นคำอ้อลาทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นคำประสมระหว่าง ณัฎฐ จุม เรียบ แปลว่า แจ้งให้ทราบ และ ณา เลีย แปลว่า ลา

ถ้าเป็นคำอ้อลาแบบสุภาพจะใช้ว่า สุธณัฎฐตา โชม จุม เรียบ เลีย แปลว่า ขอลาก่อน คำว่า สุธ โชม แปลว่า ขอ, ขออ้ออง, โปรด

ในปัจจุบันยังนิยมพูดว่า สุธเศวตธนา โชม โก รบ เลีย แปลว่า ขอลาด้วยความเคารพ ซึ่งผู้พูดมักยกมือไหว้ประกอบ

มีคำอ้อลาอีกคำหนึ่งที่ใช้เป็นคำอ้อลาทั่ว ๆ ไป มักใช้กับคนใกล้ชิด คือ ณาณิสเบ็ย เลีย เซน เฮย แปลว่า ลาก่อน คำนี้เป็นคำประสมระหว่าง ณา เลีย แปลว่า ลา กับ ณิสเบ็ย เซน เฮย แปลว่า แล้วนะ, ก่อนนะ หรือพูดสั้น ๆ ว่า ณาเบ็ย เลีย เฮย แปลว่า ลาแล้ว, ลาก่อน คำว่า เบ็ย เฮย แปลว่า แล้ว

คำอ้อลาอย่างเป็นทางการที่ใช้ปิดรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ตอนค่ำคือ ภาตริสฐฐี เรีย เตรีย ชัว ซเตีย แปลว่า ราตรีสวัสดิ์ คำนี้เป็นคำประสมระหว่าง ภาตริ เรีย เตรีย แปลว่า ราตรี, กลางคืน และ สฐฐี ชัว ซเตีย แปลว่า ความสุข, ความผาสุก, ความเจริญ, ความเจริญรุ่งเรือง, ความรุ่งเรือง

นอกจากนี้ ในภาษาพูดทั่ว ๆ ไปอาจใช้คำอ้อลาว่า ณาณิสเบ็ย โดว เซน เฮย แปลว่า ไปก่อนละนะ คำว่า ณา โดว แปลว่า ไป ณิสเบ็ย เซน เฮย แปลว่า แล้วนะ, ก่อนนะ หรืออาจพูดว่า ณาเบ็ย โดว เฮย แปลว่า ไปนะ ก็ได้

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

คำอำลาในภาษาพม่า

ในภาษาพม่าไม่มีคำอำลาที่ตรงกับในภาษาไทยว่า “ลาก่อน” เมื่อจะลาจากกัน คนพม่าพูดได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความอาวุโส ความสนิทสนม และสถานการณ์

เมื่อพูดกับผู้ที่อาวุโสมากกว่าหรือผู้ที่มีฐานะสูง จะใช้คำว่า ဝိဇ္ဇိပြီ (ဝိဇ္ဇိ ပြီ) *ขวิน ปยุ* *บา ไอัน* แปลว่า ขออนุญาต, ขอตัว คำว่า ဝိဇ္ဇိပြီ *ขวิน ปยุ* แปลว่า อนุญาต *ဝိဇ္ဇိ ပါ* (*บา*) *ไอัน* เป็นคำที่ต่อท้ายกริยาเมื่อจะขออนุญาตอย่างสุภาพ อีกคำที่ใช้ได้ คือ ဝွားဝိဇ္ဇိဝယ် *ตว่า บา ไอัน* *แม* แปลว่า ขออนุญาตไปก่อน คำว่า ဝွား *ตว่า* แปลว่า ไป *ဝယ်* *แม* เป็นคำที่ต่อท้ายกริยาเมื่อจะพูดการกระทำของอนาคต บางทีก็พูดว่า ပြန်လိုက်ဝိဇ္ဇိဝယ် *ปยาน* *ไล* *ပါ* *ไอัน* *แม* แปลว่า ขออนุญาตกลับก่อน คำว่า ပြန် *ปยาน* แปลว่า กลับ *လိုက်* *ไล* เป็นคำกริยาช่วยเมื่อจะพูดการกระทำนั้น ๆ ทำแน่นอน

สำหรับคนที่สนิทสนมกันมักจะพูดว่า ဝွားဝယ်ဇော် *ตว่า* *แม* *นอ* แปลว่า ไปแล้วนะ บางทีผู้ใหญ่มักจะพูดกับเด็กที่สนิทสนมว่า ဝွားဝယ်ဟေ *ตว่า* *แม* *หะ* แปลว่า ไปแล้วนะ อีกคำที่ใช้ได้ คือ ဆုံကြသေးတာပေါ့ *ไซน* *จะ* *เต้* *ดา* *ป้อ* แปลว่า แล้วพบกันใหม่ *ဆုံ* *ไซน* แปลว่า พบ, เจอ *သေး* *เต้* เป็นคำกริยาช่วยเมื่อจะพูดถึง “จนกระทั่งบัดนี้” *တာပေါ့* *ดา* *ป้อ* เป็นคำที่ต่อท้ายกริยาเมื่อจะพูดถึงการสนิทสนมกัน

เมื่อพูดกับเด็กหรือผู้ที่สนิทสนมมาก ๆ อาจจะใช้ว่า တာတာ *ตะ* *ตา* ซึ่งมาจากคำว่า “ta-ta” ในภาษาอังกฤษและโบกมือด้วยก็ได้

ตุซาร์ นวย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปร

คำอำลาในภาษาเวียดนาม

เมื่อคนเวียดนามจะอำลากัน ถ้าเป็นคนที่สนิทสนมจะกล่าวสั้น ๆ ง่าย ๆ อย่างไม่มีพิธีรีตองว่า *Đi nhé ! ดี แอญี* แปลว่า ไปละ หรือ ไปละนะ หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า *Gặp lại ! gặp หล้ย* แปลว่า เจอกันใหม่, เจอกันอีก หรือ *Hẹn gặp lại ! แฮ่น กัป หล้ย* แปลว่า นัดเจอกันใหม่, นัดเจอกันอีก

ในกรณีที่เป็นทางการและต้องการให้สุภาพ จะกล่าวว่า *Xin tạm biệt ! ซิน ตัม เบียด* แปลว่า ขอแยกจากกันก่อนชั่วคราว หรือกล่าวว่า *Xin gặp lại một lần nữa ! ซิน กัป หล้ย หมด เหลิ่น เหนือ* ก็ได้ มีความหมายว่า “ขอให้พบกันอีกครั้งหนึ่ง”

เมื่อต้องการให้สุภาพมากขึ้น อาจใช้คำขึ้นต้นว่า *Xin phép ซิน แพ้ป* แปลว่า ขออนุญาต เช่น *Xin phép tôi đi ซิน แพ้ป โดย ดี* แปลว่า ขออนุญาตให้ฉันไปนะ และในกรณีที่การพบปะหรือการสนทนายังไม่สิ้นสุดตึก แต่มีความจำเป็นต้องกล่าวลาไปกลางคัน จะพูดว่า *Xin phép tôi đi trước ซิน แพ้ป โดย ดี เจือก* แปลว่า ขออนุญาตให้ฉันไปก่อนนะ

ในกรณีที่เป็นการอำลาเพื่อบอกความสิ้นสุดต่าง ๆ ภาษาเวียดนามมีคำใช้ว่า *Chào từ biệt จ่าว ตือ เบียด* หรือ *Từ biệt ตือ เบียด* ก็ได้ แปลว่า ลาก่อน เป็นคำที่ใช้เมื่อจากกันไกลหรือไม่แน่ใจว่าจะได้พบกันอีก ตรงกับ Farewell ในภาษาอังกฤษ เช่น *Từ biệt năm 2012 ! ตือ เบียด นัม ฮาย จิ้น ฮาย เมื่อย ฮาย* แปลว่า ลาก่อนปี ๒๐๑๒ *Từ biệt ตือ เบียด* ในตัวอย่างนี้จะใช้ *Tạm biệt ตัม เบียด* แทนก็ได้ ความหมายไม่ต่างกัน

นอกจากนี้ การอำลาในภาษาเวียดนามยังสามารถใช้คำว่า *Chào จ่าว* ได้ เช่นเดียวกับคำทักทาย ซึ่งในที่นี้มีความหมายตรงกับคำว่า สวัสดี ในภาษาไทย ทั้งนี้จะพูดว่า *Chào จ่าว* คำเดียว หรือพูดเป็นประโยคก็ได้ เช่น *Chào Hoa tôi đi nhé ! จ่าว ฮวา โดย ดี แอญี* แปลว่า สวัสดีฮวา ฉันไปละนะ

พรเพ็ญ อ้นตระกูล เขียน
ชลธิชา สุตมข สรุปล

คำอำลาในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

คำอำลาหรือคำที่บอกกันเมื่อจะลาจากกันในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งของชาวจีนในสิงคโปร์จะใช้เช่นเดียวกับชาวจีนไต้หวันและชาวจีนในแผ่นดินใหญ่ แต่เดิมนิยมใช้คำว่า 再会 zài huì ใจ๋ ฮู่ย๋ แปลว่า พบกันใหม่ คำว่า 再 zài ใจ๋ แปลว่า อีก, อีกครั้ง คำว่า 会 huì ฮู่ย๋ แปลว่า พบกัน, เจอกัน ต่อมาคำนี้ไม่เป็นที่นิยมใช้ คำที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันคือคำว่า 再见 zàijiàn ใจ๋ เจี้ยน แปลว่า พบกันใหม่ คำว่า 再 zài ใจ๋ แปลว่า อีก, อีกครั้ง คำว่า 见 jiàn เจี้ยน แปลว่า พบกัน, เจอกัน

คำว่า 再见 zàijiàn ใจ๋ เจี้ยน นี้ใช้เป็นคำอำลาในทุกโอกาส เช่น 我走, 再见! wǒ zǒule, zàijiàn! หว่ว โจ่ว เลอ ใจ๋ เจี้ยน แปลว่า ฉันไปละ พบกันใหม่ อีกฝ่ายก็จะตอบว่า 再见! zàijiàn! ใจ๋ เจี้ยน แปลว่า พบกันใหม่ แต่หากเป็นการอำลาของวันในช่วงค่ำก่อนเข้านอน ก็จะกล่าวกันว่า 晚安 wǎn ān หว่น อาน แปลว่า ราตรีสวัสดิ์

หากการพูดคุยที่จบด้วยการกำหนดหรือเน้นว่าเมื่อใดจะพบกันอีกครั้ง การบอกลา ก็จะกำหนดวันเวลาลงไปชัดเจน เช่น 明天见! míngtiān jiàn! หมิง เทียน เจี้ยน แปลว่า พบกันวันพรุ่งนี้ อีกฝ่ายก็ตอบแบบเดียวกัน 明天 míngtiān หมิง เทียน แปลว่า พรุ่งนี้ 见 jiàn เจี้ยน แปลว่า พบกัน, เจอกัน นอกจากนี้ อาจเปลี่ยนใช้ตามวันหรือเวลาที่ตกลงกันว่าจะพบ โดยอาจเป็น 下次见! xià cì jiàn! เซี่ย ซี เจี้ยน แปลว่า พบกันคราวหน้า 下次 xià cì เซี่ย ซี แปลว่า ครั้งหน้า, คราวหน้า

เนื่องจากชาวสิงคโปร์ได้รับวัฒนธรรมจากตะวันตกมานาน ดังนั้นจึงปรากฏคำว่า Bye-bye, See you ในการบอกลาของชาวสิงคโปร์เช่นกัน

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปร

คำอำลาในภาษามาลาเลเซีย

ภาษามาลาเลเซียใช้คำอำลาอยู่ ๒ คำ คือ Selamat tinggal *เซอ ลา มัต ดิง กัล* หมายถึง อยู่ดีมีสุข, ลา ก่อน และ Selamat jalan *เซอ ลา มัต จา ลัน* หมายถึง ลา ก่อน, ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ

Selamat tinggal *เซอ ลา มัต ดิง กัล* ใช้กล่าวลาเจ้าของบ้านหรือผู้อยู่ในสถานที่นั้นที่มีได้เดินทางไปทีใด

Selamat jalan *เซอ ลา มัต จา ลัน* ใช้กล่าวอวยพรผู้ที่จะเดินทาง หรือใช้กล่าวลาซึ่งกันและกันเมื่อต่างคนต่างออกเดินทางหรือแยกจากกันไป และมักจบด้วยประโยคว่า Sampai jumpa lagi *ซัม ไป จุม ปา ลา กี้* หรือ Sampai berjumpa lagi *ซัม ไป เบอ์ จุม ปา ลา กี้* หรือ Sampai bertemu lagi *ซัม ไป เบอ์ เตอ มู ลา กี้* หมายถึง แล้วพบกันใหม่, แล้วพบกันอีก คำว่า sampai *ซัม ไป* แปลว่า จนกว่า, ไปถึง, มาถึง คำ jumpa *จุม ปา* หรือ berjumpa *เบอ์ จุม ปา* หรือ bertemu *เบอ์ เตอ มู* แปลว่า พบ, ปะ, เจอะเจอ และ lagi *ลา กี้* แปลว่า อีก, เพิ่ม

ในบางครั้งอาจกล่าวรวมความเป็น Selamat tinggal dan sampai jumpa lagi *เซอ ลา มัต ดิง กัล ดัน ซัม ไป จุม ปา ลา กี้* หรือ Selamat jalan dan sampai jumpa lagi *เซอ ลา มัต จา ลัน ดัน ซัม ไป จุม ปา ลา กี้* คำว่า dan *ดัน* แปลว่า และ, กับ ในบางครั้งอาจแสดงความหวังว่าจะได้พบกันอีก ก็จะพูดว่า Saya berharap dapat bertemu lagi *ซา ยา เบอ์ ฮา รัป ดา ปัด เบอ์ เตอ มู ลา กี้* หมายถึง ฉันหวังว่าจะได้พบกันอีก คำว่า saya *ซา ยา* แปลว่า ฉัน, ผม คำว่า berharap *เบอ์ ฮา รัป* แปลว่า หวัง, คาดหวัง และคำว่า dapat *ดา ปัด* แปลว่า ได้, สามารถ

ในบางครั้งอาจมีการอวยพรก่อนการกล่าวอำลา เช่น Semoga berjaya dan selamat tinggal *เซอ โม กา เบอ์ จา ยา ดัน เซอ ลา มัต ดิง กัล* หมายถึง ขอให้สมหวัง หรือขอให้โชคดี, ลา ก่อน หรือกล่าวว่า Semoga berjaya dan selamat jalan *เซอ โม กา เบอ์ จา ยา ดัน เซอ ลา มัต จา ลัน* หมายถึง ขอให้สมหวังหรือขอให้โชคดี, ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ

สุมาลี นิรมานภาพ เขียน
ชลธิชา สุขดมข สรุปร

คำอำลาในภาษาอินโดนีเซีย

คำอำลาในภาษาอินโดนีเซียมีทั้งคำที่ใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการและเป็นทางการ

คำอำลาที่ใช้ในสถานการณ์ไม่เป็นทางการคือคำว่า “Mari” *มา รี* มีความหมายว่า “ไปก่อนนะ” หรือ *Permisi* *เปอร์ มี ซี* มีความหมายว่า “ขอตัวก่อน” หากสนิทกันมากพอสมควรอาจจะใช้คำอำลาว่า *daa da* หรือ *daa daa da da* มาจากคำอำลาในภาษาดัตช์ว่า *daag daag* ซึ่งมีความหมายเดียวกันกับคำว่า “bye-bye” ในภาษาอังกฤษ

คำอำลาที่ใช้ในสถานการณ์เป็นทางการคือคำว่า “Selamat jalan” *เซอ ลา มัต จา ลัน* แปลว่า “ลาก่อน” คำว่า *selamat* *เซอ ลา มัต* แปลว่า “รอดปลอดภัย” ส่วนคำว่า *jalan* *จา ลัน* แปลว่า ทาง มีความหมายโดยรวมว่า “ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ” มักใช้กล่าวอำลาผู้ที่จะเดินทางไกลและจากกันเป็นเวลานาน ส่วนคนที่จะเดินทางไปพบกับคนที่อยู่ว่า “Selamat tinggal” *เซอ ลา มัต ดิง กัล* แปลว่า “อยู่รักษาตัวให้ดี ๆ” คำว่า *tinggal* *ดิง กัล* แปลว่า “พำนักอยู่”

บางครั้งเวลาอำลากันจะพูดประโยคที่ว่า *Sampai jumpa lagi* *ซัม ไป จุม ปา ลา กี* หรือ *Sampai bertemu lagi* *ซัม ไป เบอ์ เตอ มู ลา กี* แปลว่า แล้วพบกันใหม่ *Sampai* *ซัม ไป* แปลว่า จนกระทั่ง, จนกว่า *jumpa* *จุม ปา* แปลว่า พบ, เจอ *lagi* *ลา กี* แปลว่า อีก *bertemu* *เบอ์ เตอ มู* แปลว่า พบ, เจอ นอกจากนั้น ยังสามารถเติมคำบอกเวลาท้ายประโยคได้ด้วย เช่น *Sampaijumpa hari Selasa* *ซัม ไป จุม ปา ฮา รี เซอ ลา ซา* แปลว่า แล้วพบกันใหม่วันอังคาร คำว่า *hari* *ฮา รี* แปลว่า วัน และ *Selasa* *เซอ ลา ซา* แปลว่า อังคาร

บางครั้งการกล่าวอำลาสามารถใช้คำที่ใช้ทักทายกันก็ได้ เช่น หากจากกันในเวลาเช้าก็สามารถใช้คำว่า *Selamat pagi* *เซอ ลา มัต ปา กี* ที่แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้า ได้เช่นกัน

ส่วนคำอำลาก่อนนอน ใช้คำว่า “Selamat tidur” *เซอ ลา มัต ตี ดูร์* หมายความว่า ขอให้นอนหลับสบาย *tidur* *ตี ดูร์* แปลว่า นอน

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุปล

คำอำลาในภาษามลายูบรูไน

คำอำลาที่ใช้ในภาษามลายูบรูไนเหมือนกับคำอำลาที่ใช้ในภาษามมาเลเซีย

คำอำลาที่เป็นทางการคือคำว่า Selamat jalan *เซอ ลา มัต จา ลัน* แปลว่า ลา ก่อน คำว่า selamat *เซอ ลา มัต* แปลว่า รอดปลอดภัย ส่วนคำว่า jalan *จา ลัน* แปลว่า ทาง มีความหมายว่า ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ มักใช้กล่าวอำลาผู้ที่จะเดินทางไกลและจากกันเป็นเวลานาน ส่วนคนที่จะเดินทางไปพบกับคนที่อยู่ว่า Selamat tinggal *เซอ ลา มัต ติง กัล* แปลว่า อยู่รักษาตัวให้ดี ๆ คำว่า tinggal *ติง กัล* แปลว่า ฟานักอยู่ หากเป็นการอำลาก่อนนอน ให้ใช้คำว่า Selamat tidur *เซอ ลา มัต ตี ดูร์* คำว่า tidur *ตี ดูร์* แปลว่า นอน รวมความว่า ขอให้นอนหลับสบาย

บางครั้งเวลาอำลากันจะพูดประโยคว่า Sampai bajumpa lagi *ซัม ไป บา จุม ปา ลากี* แปลว่า แล้วพบกันใหม่ คำว่า sampai *ซัม ไป* แปลว่า จนกระทั่ง, จนกว่า, ไป ถึง bajumpa *บา จุม ปา* แปลว่า พบ, เจอ lagi *ลากี* แปลว่า อีก

นอกจากนั้นแล้วบางครั้งในสถานการณ์ไม่เป็นทางการอาจจะมีการใช้คำจากภาษาอังกฤษด้วย คือ คำว่า “bye-bye” *บาย บาย* หรือใช้คำอำลาที่มาจากภาษาอาหรับ คือ คำว่า Assalamualaikum *อัซ ซา ลา มัว ไล กุม* แปลว่า ขอความสันติสุขของมีแต่ท่าน ซึ่งคำนี้จะใช้สำหรับการทักทายหรือการอำลาก็ได้

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรุปร

คำอ้อลาในภาษาฟิลิปปินส์

ภาษาฟิลิปปินส์มีคำที่ใช้ในการกล่าวลาเพียงคำเดียว นั่นคือ “Paalam” *ปา อาลัม* หรือ “Paalam na” *ปา อาลัม นา* แปลว่า ลาก่อน แต่มีวิธีใช้หลายอย่าง กล่าวคือ หากใช้อย่างเป็นทางการใช้ว่า “Paalam na sa inyo” *ปา อาลัม นา ซา อิน โย* คำว่า sa *ซา* แปลว่า จะ inyo *อิน โย* แปลว่า คุณทั้งหลาย, ท่านทั้งหลาย รวมความว่า “ขออ้อลาทุกท่าน”

เมื่อกล่าวลาผู้อาวุโส คนฟิลิปปินส์จะพูดว่า “Paalam na pô.” *ปา อาลัม นา โปะ* คำว่า “pô” *โปะ* ใช้พูดต่อท้ายเพื่อแสดงการเคารพ หรืออาจพูดอย่างไม่ค่อยเป็นทางการว่า “Sige pô, aalis na po ako” *ซี เก โปะ อะ อะ ลิส นา โปะ อะ โค* หมายความว่า “สวัสดิ์ ฉันทจะไปละนะ” Sige *ซี เก* แปลว่า เอละ aalis na *อะ อะ ลิส นา* แปลว่า จะไป ako *อะ โค* แปลว่า ฉันท

เมื่อผู้ชายกล่าวคำอ้อลาเพื่อนๆ เขาอาจจะพูดว่า “Sige, pare, kita uli tayo bukas.” *ซี เก ปา เร กี ตา อุ ลี ตา โย บู คัส* แปลว่า “เอละเพื่อน ไว้เจอกันใหม่พรุ่งนี้” pare *ปา เร* แปลว่า เพื่อนผู้ชาย kita *คี ตา* แปลว่า พบ ย่อมาจาก Magkita *มัก คี ตา* ซึ่งหมายความว่า เจอกัน uli *อุ ลี* แปลว่า อีกครั้ง tayo *ตา โย* แปลว่า เรา เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๑ พหูพจน์ bukas *บู คัส* แปลว่า พรุ่งนี้ หรือจะพูดได้อีกแบบหนึ่งคือ “Sige, una na ako” *ซี เก อุ นา นา อะ โค* หมายความว่า “เอละ ฉันทไปก่อนนะ”

คำอ้อลาที่ใช้ในบทกลอนจะใช้ว่า “Hanggang sa muli” *ฮัง กัง ซา มู ลี* ซึ่งหมายความว่า “จนกว่าจะถึงคราวหน้า”

ถ้ากล่าวอ้อลาเป็นสำนวนจะใช้ว่า “Kita tayo uli” *คี ตา ตา โย อุ ลี* หมายความว่า “พบกันใหม่”

บางทีคนฟิลิปปินส์ก็ใช้คำภาษาอังกฤษแบบตากาล็อกในการกล่าวอ้อลา คือ “Ba-bay” *บา บาย*

ลอรา พรหมสิกร เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาไทย

เมื่อจะกล่าวคำขอบคุณ คนไทยมีวิธีพูดหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบุคคล ถ้าพูดกับผู้ที่สนิทสนมกัน เด็ก หรือผู้มีอาวุโสต่ำกว่า จะใช้ว่า “ขอบใจ” ถ้าพูดกับผู้ใหญ่หรือบุคคลที่เสมอกันแต่ไม่สนิทสนมกัน จะใช้ว่า “ขอบคุณ” ถ้าพูดกับผู้ใหญ่และต้องการแสดงความอ่อนน้อมยิ่งขึ้น จะใช้ว่า “ขอบพระคุณ” เมื่อใช้คำว่า “ขอบคุณ” หรือ “ขอบพระคุณ” กับผู้อาวุโส ผู้พูดมักจะยกมือไหว้ด้วย

เมื่อจะกล่าวคำขอโทษคนไทยก็มีวิธีพูดหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบุคคลเช่นกัน

โดยทั่วไปคนไทยจะใช้ว่า “ขอโทษ” หรือ “ขอโทษที” เมื่อต้องการให้สุภาพยิ่งขึ้นจะใช้ว่า “ขอประทานโทษ” คำว่า “ขอประทานโทษ” มักจะใช้กับผู้ที่มิได้สนิทสนมกันหรือใช้กับผู้ใหญ่

ถ้าใช้อย่างเป็นทางการมักจะใช้ว่า “ขออภัย” เช่น เมื่อมีการขุดถนน ซึ่งทำให้การจราจรติดขัด เจ้าหน้าที่มักจะติดป้ายว่า “ขออภัยในความไม่สะดวก” เมื่อประกาศขอโทษในสื่อมวลชน เช่น ประกาศขออภัยในหน้าหนังสือพิมพ์

ในกรณีที่ขอโทษอย่างเป็นทางการมักใช้ว่า “ขอขมา” เช่น “เราขอขมาญาติผู้ใหญ่เพื่อลาบวช” ในกรณีที่ทำผิด และถูกตัดสินให้ขอโทษต่อสาธารณะ ผู้ขอโทษจะใช้ว่า “ขอขมา”

ถ้าเป็นการขอโทษให้หรือขอให้เลิกแล้วต่อกันจะใช้ว่า “ขอโหลี่”

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน

ชลธิชา สดมุข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาลาว

คำพูดแสดงความขอบคุณ ความดีใจ หรือความพอใจต่อผู้อื่นเมื่อได้รับสิ่งของหรือการได้รับความเอาใจใส่ คนลาวจะใช้คำว่า **ຂອບໃຈ** *ขอบใจ* แปลว่า ขอบคุณ, ขอบใจ เป็นคำที่ใช้ได้ทั่วไปซึ่งใช้ได้หลายรูปแบบคือ **ຂອບໃຈ** **ເຈົ້າ** *ขอบใจ เจ้า* หมายความว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ” **ເຈົ້າ** **ເຈົ້າ** แปลว่า ครับ/ค่ะ, **ໃຈ** **ຂອບໃຈ** **ຫຼາຍເຈົ້າ** *ขอบใจ หลาย เจ้า* หมายความว่า “ขอบคุณมากครับ/ค่ะ” **ຫຼາຍ** **ຫຼາຍ** แปลว่า มาก **ຂອບໃຈ** **ຫຼາຍໆເຈົ້າ** *ขอบใจ หลาย หลาย เจ้า* หมายความว่า “ขอบคุณมาก ๆ ครับ/ค่ะ” **ຂອບໃຈ** **ເດີ** *ขอบใจ เต๋อ* หมายความว่า “ขอบคุณนะ” ใช้กับคนระดับเดียวกันหรือผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่า **ຂໍຂອບໃຈ** **ເຈົ້າ** *ขอ ขอบใจ เจ้า* หมายความว่า “ขอขอบคุณครับ/ค่ะ” **ຂໍ** **ຂອ** แปลว่า ขอ ใช้คำว่า **ຂໍ** **ຂອ** เพื่อแสดงความสุภาพยิ่งขึ้น

ผู้ใช้ภาษาลาวมักจะต่อท้ายคำขอบคุณด้วยคำสรรพนามตามสถานภาพและความสัมพันธ์ของคู่สนทนาดังตัวอย่าง **ຂອບໃຈ** **ຫຼາຍໆເດີ** **ທ່ານ** **ຄູ** *ขอบใจ หลาย หลาย เต๋อ ท่าน คู* หมายความว่า “ขอบคุณมาก ๆ นะ คุณครู” **ເດີ** - **ເດີ** แปลว่า นะ, **หรือ** **ທ່ານ** **ຄູ** *ถ่าน คู* แปลว่า คุณครู ใช้เรียกเพื่อยกย่อง **ຂອບໃຈ** **ເດີ** **ອ້າຍ** **ເອື້ອຍ** *ขอบใจ เต๋อ อ้าย/เอื้อย* หมายความว่า “ขอบคุณนะพี่ชาย/พี่สาว” **ອ້າຍ** **อ້າຍ** แปลว่า พี่ชาย **ເອື້ອຍ** **เอื้อย** แปลว่า พี่สาว

คำขอโทษในภาษาลาวที่ใช้โดยทั่วไปคือคำว่า **ຂໍ** **ໂທດ** *ขอ โทด* อาจเติมด้วยคำ **ເຈົ້າ** **เจ้า** ไว้ข้างหลัง หรือพูดเป็นประโยคว่า **ຂ້ອຍ** **ຂໍ** **ໂທດ** **ເຈົ້າ** *ข้อย ขอ โทด เจ้า* หมายความว่า “ผม/ดิฉันขอโทษครับ/ค่ะ”

ในกรณีที่พูดเป็นทางการใช้ว่า **ຂໍ** **ອະໄພ** **ขอ** **อะ** **ไพ** หมายถึง ขออภัย ถ้าต้องการให้สุภาพยิ่งขึ้น อาจเติมด้วยคำ **ເຈົ້າ** **เจ้า** ไว้ข้างหลัง หรือพูดเป็นประโยคว่า **ຂ້ອຍ** **ຂໍ** **ອະໄພ** **ເຈົ້າ** *ข้อย ขอ อะ ไพ เจ้า* หมายความว่า “ผม/ดิฉัน ขออภัยครับ/ค่ะ”

วิเชียร อัมพรัตน์ เขียน

ชลธิชา สุตมสุข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาเขมร

เมื่อจะกล่าวคำขอบคุณ ชาวเขมรมีคำพูดที่ใช้ในโอกาสต่าง ๆ กัน คือ ใช้ว่า **អរគុណ** ออ กุน หมายถึง ขอบคุณ, ขอใจ ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป ถ้าผู้พูดเป็นผู้ชาย จะใช้คำลงท้ายว่า **បាទ** บาด แปลว่า ครับ เป็น **អរគុណ បាទ** ออ กุน บาด แปลว่า “ขอบคุณครับ” ถ้าเป็นผู้หญิงลงท้ายว่า **ចាស** จาส์ แปลว่า ค่ะ เป็น **អរគុណ ចាស** ออ กุน จาส์ แปลว่า “ขอบคุณค่ะ”

ชาวเขมรจะนิยมระบุชื่อหรือตำแหน่งต่อท้ายคำ **អរគុណ** ออ กุน เพื่อแสดงความสุภาพ เช่น **អរគុណលោកគ្រូ** *ออ กุน โลก ทรู* หมายความว่า “ขอบคุณคุณครู (ผู้ชาย)” **លោកគ្រូ** *โลก ทรู* แปลว่า คุณครู (ผู้ชาย)

ในกรณีที่กล่าวขอบคุณอย่างเป็นทางการจะใช้ว่า **សូមអរគុណ** *โซม ออ กุน* หมายถึง ขอขอบพระคุณ **សូម** *โซม* แปลว่า ขอ เช่น **សូមអរគុណលោកគ្រូដ៏ល្អឥតខ្ចី** *โซม ออ กุน โลก ทรู แดน บาน บอง เรียน คยม* หมายความว่า “ขอขอบพระคุณคุณครู (ผู้ชาย) ที่ได้สอนผม/ดิฉัน” และผู้กล่าวคำขอบคุณจะต้องยกมือไหว้ด้วย หากต้องการกล่าวขอบคุณในโอกาสต่าง ๆ หรือใช้ในหนังสือ แสดงความขอบคุณ ใช้ว่า **សូមអំណរគុណ** *โซม ออม นอ กุน* หมายถึง ขอขอบพระคุณ

เมื่อจะกล่าวคำขอโทษชาวเขมรมีคำพูดที่ใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่นกัน คือ คำขอโทษที่ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไปใช้ว่า **សូមទោស** *โซม โตย* หมายถึง ขอโทษ ชาวเขมรจะนิยมระบุชื่อหรือตำแหน่งต่อท้ายคำ เช่น **សូមទោសលោកគ្រូ** *โซม โตย โลก ทรู* หมายความว่า “ขอโทษคุณครู (ผู้ชาย)” โดยแสดงอาการอ่อนน้อมหรือยกมือไหว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ขอโทษผู้ที่มีอาวุโสมากกว่าอย่างเป็นทางการ ใช้ว่า **សូមប្រទានទោស** *โซม ปรอ เตียน โตย* หมายถึง ขอประทานโทษ

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรूप

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาพม่า

คำขอบคุณในภาษาพม่าที่เป็นทางการและใช้บ่อยคือ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် *เจ้ ชู่ ทิน บา แด* หมายความว่า “ขอบคุณ” ကျေးဇူး *เจ้ ชู่* แปลว่า บุญคุณ တင် *ทิน* แปลว่า วาง, ตั้ง *ပါ (บา)* เป็นคำแสดงความสุภาพ တယ် *แต* เป็นคำต่อท้ายคำกริยาถ้าใช้พูดกับผู้ที่สนิทสนมหรือผู้ที่อาวุโสน้อยกว่า ใช้ว่า ကျေးဇူးပဲဇော် *เจ้ ชู่ แบ* *นอ* หมายความว่า “ขอใจ” ပဲ *แบ* แปลว่า เถานี้ *ော်* *นอ* แปลว่า นะ

คำตอบรับคำขอบคุณสำหรับใช้กับผู้ที่ไม่สนิทสนมคุ้นเคยหรือใช้กับผู้ที่มีอาวุโสมากกว่าคือ ဟုတ်ကဲ့ပါဂိုဠ် *โสะ* *แคะ* *บา ฉิ้น* หมายความว่า “ค่ะ” ဟုတ်ကဲ့ပါဝင်ဥ *โสะ* *แคะ* *บา คิ้น* *เมีย* หมายความว่า “ครับ” ဟုတ်ကဲ့ *โสะ* *แคะ* แปลว่า ใช่ *ပါ (บา)* เป็นคำแสดงความสุภาพทั่วไป ဂိုဠ် *ฉิ้น* แปลว่า คะ, *ဝင်ဥ* *คิ้น* *เมีย* แปลว่า ครับ หรือใช้ว่า ဂပါတယ် *ยะ* *บา* *แต* หมายความว่า “ไม่เป็นไร” หรือ “ด้วยความยินดี” *ဂါ* *ยะ* แปลว่า ได้ ถ้าใช้กับคนที่รู้จักกันมาก่อนหรือสนิทกันมานานแล้วและมีอาวุโสเสมอกัน เช่น พี่น้อง เพื่อน ใช้ว่า နေပါစေ *เน* *บา* *เซ* หมายความว่า “ไม่ต้องหรอก” ဝို *เน* แปลว่า อยู่ *ပါဝေ* *บา* *เซ* แปลว่า ขอให้เป็น

คำขอโทษในภาษาพม่าใช้ตามสถานการณ์ คือ ในกรณีที่ทำให้ผิดใจไม่ร้ายแรงมาก เช่น เดินชนไหล่ หรือ เหยียบเท้า จะพูดว่า ဝိတ်မဂိုပါနဲ့ *เซะ* *มะ* *ชิ* *บา* *ແနှး* หมายความว่า “ขอโทษ, อย่าถือสา” ဝိတ် *เซะ* แปลว่า ใจ *ဂို* *ชิ* แปลว่า มี *မ ...* *ပါနဲ့* *มะ ...* *บา* *ແနှး* แปลว่า อย่า ... เมื่อพูดคำขอโทษนี้มักจะทำตัวอึดอัด ในกรณีที่ทำความผิดจนเกิดความเสียหายมากจะพูดว่า ဝိတ်လွတ်ပါ *ชวัน* *ลู่* *ปา* หมายความว่า “ขอให้อภัย, ขอให้ยกโทษให้” ဝိတ်လွတ် *ชวัน* *ลู่* แปลว่า ให้อภัย, ยกโทษให้ *ပါ (บา)* แปลว่า ขอให้เป็น, ขอให้ทำ, ขอร้อง ถ้าทำความผิดจนเกิดความเสียหายมากกว่านี้จะพูดว่า တောင်းပန်ပါတယ် *ต้อง* *ปาน* *บา* *แต* หมายความว่า “ขออภัย, ขอโทษ” เมื่อพูดคำขอโทษดังนี้มักจะทำตัวอึดอัดและโค้งตัวเล็กน้อยด้วย

ตุซาร์ นาย เขียน
ชลธิชา สุตมข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาเวียดนาม

คำ “ขอบคุณ” ในภาษาเวียดนามที่ใช้ได้กับทุกคนและทุกโอกาส คือ Xin cảm ơn ซิน คัม เอิน หมายถึง “ขอขอบคุณ” xin ซิน แปลว่า ขอ cảm คัม แปลว่า รู้สึก, สำนึก, ขาบซึ่ง on เอิน แปลว่า บุญคุณ, พระคุณ, สิ่งที่ได้ช่วยเหลือ ถ้าใช้หมายถึง ขอขอบคุณมาก ใช้ว่า Xin đa tạ ซิน ดา ตะ คำว่า tạ ตะ มาจากภาษาจีน 謝 xiè เซี่ย แปลว่า ขอขอบคุณ คำนี้ใช้กับการขอโทษได้ด้วย ส่วนคำว่า đa ดา แปลว่า มาก

บางครั้งการขอบคุณอาจใช้คำพูดอื่นแทนได้ เช่น cảm kích กัม กิ๊ก หรือ cảm động กัม ด่ง ซึ่งหมายถึง รู้สึกซาบซึ้ง, รู้สึกประทับใจ เช่น Minh rất cảm kích หมิญ เจ็ด กัม กิ๊ก หรือ Minh rất cảm động หมิญ เจ็ด กัม ด่ง หมายความว่า “ฉันรู้สึกซาบซึ้งมาก” หรือ “ฉันประทับใจมาก” mình หมิญ แปลว่า ฉัน kích กิ๊ก แปลว่า ประทับใจ, ยกขึ้นสูง động ด่ง แปลว่า เคลื่อนไหว

คำกล่าวขอโทษที่ใช้ได้กับทุกคนและทุกสถานการณ์ คือ xin lỗi ซิน โหลย มีความหมายตามตัวอักษรว่า “ขอโทษ” xin ซิน แปลว่า ขอ lỗi โหลย แปลว่า โทษ หรือใช้ว่า tạ tội ตะ โต้ย หมายถึง รับผิดชอบ, สารภาพผิด เมื่อผู้ทำผิดรู้สึกว่าตนทำผิดมาก ต้องการสารภาพผิด เช่น Minh xin tạ tội หมิญ ซิน ตะ โต้ย หมายความว่า “ฉันขอรับผิดชอบ, ฉันขอสารภาพผิด” ถ้าใช้ว่า tha thứ tha thoo หมายถึง ยกโทษ, อภัย ใช้เมื่อได้สารภาพผิดและต้องการขอโทษ เช่น Xin tha thứ cho mình ! ซิน tha thoo cho หมิญ หมายความว่า “ขอยกโทษให้ฉัน” หรือ “โปรดอภัยให้ฉัน” cho จอ แปลว่า ให้

นอกจากนี้ ยังมีคำที่ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกผิดในสิ่งที่ได้ทำผ่านไปแล้วหรือรู้สึกสำนึกผิดเป็นอย่างยิ่ง คือ tiếc เตี้ยก หรือ hói hận ไฮ้หัน หมายถึง เสียใจ เช่น Minh rất hói hận หมิญ เจ็ด ไฮ้หัน หรือ Tôi rất tiếc! โตย เจ็ด เตี้ยก หมายความว่า “ฉันเสียใจมาก” เป็นคำขอโทษได้อีกแบบหนึ่ง

พรเพ็ญ ฮันตระกูล เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ในภาษาจีนมีคำขอบคุณที่ใช้อยู่หลายคำ เช่น 谢谢 xièxiè *เซี่ย เซี่ย* หมายถึง ขอบใจ, ขอบคุณ 感谢 gǎnxiè *กั้น เซี่ย* หมายถึง ขอบใจ, ขอบคุณ 感 gǎn *กั้น* แปลว่า รู้สึก 十分感谢 shífēngǎnxiè *ฉือ เฟิน กั้น เซี่ย* หมายถึง ขอบใจมาก, ขอบคุณมาก 十分 shífēn *ฉือ เฟิน* แปลว่า มาก

การกล่าวคำขอบคุณผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า จะใช้คำดังกล่าวข้างต้น หรือเติมคำว่า 你 nǐ *หนี* หมายถึง เธอ, คุณ, ท่าน ก็ได้ เช่น 谢谢你 xièxiè nǐ *เซี่ย เซี่ย หนี* แต่กล่าวกับผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า ก็ต้องเปลี่ยนจาก 你 nǐ *หนี* มาเป็น 您 nín *หนิน* หมายถึง เธอ, คุณ, ท่าน เช่น 谢谢您的关怀 xièxiè nín de guānhuái. *เซี่ย เซี่ย หนิน เตอ กวัน หวาย* หมายความว่า “ขอบคุณท่านที่ดูแลเอาใจใส่” 关怀 guānhuái *กวัน หวาย* แปลว่า การเอาใจใส่, การดูแล

คำขอโทษในภาษาจีนก็มีหลายคำเช่นกัน และการจะใช้คำใดก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นด้วย เช่น 对不起 duìbùqǐ *ตุ้ย ปู้ ฉี* หมายถึง ขอโทษ, ขอโทษที่, ขอประทานโทษ 非常对不起 fēicháng duìbùqǐ *เฟย ฉาง ตู้ย ปู้ ฉี* หมายถึง ขอโทษเป็นอย่างมาก 非常 fēicháng *เฟย ฉาง* แปลว่า มาก 实在对不起 shízài duìbùqǐ *ฉือ ไจ้ ตู้ย ปู้ ฉี* หมายถึง ขอโทษจริงๆ 实在 shízài *ฉือ ไจ้* แปลว่า จริงๆ, แน่แท้

ในกรณีที่เป็นการขอโทษที่เป็นทางการ ซึ่งก็คือการขอขมานั้น จะใช้คำว่า 道歉 dàoqiàn *เต้า เซี่ยน* หมายถึง ขอโทษ, ขอขมา เช่น 他向陈经理道歉 tā xiàng chén jīnglǐ dàoqiàn. *ทว เซียง เจิน จิง หลี เต้า เซี่ยน* หมายความว่า “เขามาขอขมาคุณเฉิน” 他 tā *ทว* แปลว่า เขาผู้ชาย xiàng xiàng *เซียง* แปลว่า กับ 陈 Chen *เจิน* แปลว่า แซ่เฉิน 经理 jīnglǐ *จิง หลี* แปลว่า ผู้จัดการ 道歉 dàoqiàn *เต้า-เซี่ยน* แปลว่า ขอขมา

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษามาเลเซีย

เมื่อจะกล่าวคำขอบคุณ โดยทั่วไปคนมาเลเซียจะพูดว่า terima kasih *เตอ รี มา กา ซึฮ์* หมายความว่า “ขอบคุณ” terima *เตอ รี มา* แปลว่า รับ kasih *กา ซึฮ์* แปลว่า รัก, ความรัก, ชอบ, ให้ ถ้าจะพูดว่า ขอบคุณมาก จะใช้ว่า terima kasih banyak *เตอ รี มา กา ซึฮ์ บา ญะก์* หรือ ribuan terima kasih *รี บวน เตอ รี มา กา ซึฮ์* หมายความว่า “ขอบคุณเป็นพัน ๆ ครั้ง, ขอบคุณมาก” ribuan *รี บวน* แปลว่า จำนวนพัน, นับจำนวนพัน, นับเป็นพัน ๆ

เมื่อมีการกล่าวคำขอบคุณ คู่สนทนาก็จะกล่าวรับคำขอบคุณนั้นว่า sama-sama *ซา-มา ซา-มา* หมายความว่า “ด้วยความยินดี, ขอบคุณเช่นเดียวกัน, ไม่เป็นไร” sama *ซา-มา* แปลว่า เหมือนกัน, เท่ากัน, คล้ายกัน, ด้วย, ร่วมด้วย หรืออาจพูดว่า terima kasih kembali *เตอ รี มา กา ซึฮ์ เกิม บา ลี* หมายความว่า “ขอบคุณเช่นกัน, ไม่เป็นไร” kembali *เกิม บา ลี* แปลว่า กลับ, ย้อนกลับ, อีกครั้งหนึ่ง, ทำซ้ำ

เมื่อจะกล่าวคำขอโทษ โดยทั่วไปคนมาเลเซียจะพูดว่า maafkan saya *มา อัพ กัน* *ซา ยา* หมายความว่า “ยกโทษหรือให้อภัยแก่ดิฉัน/ผมด้วย” maafkan *มา อัพ กัน* แปลว่า ยกโทษให้, ให้อภัย saya *ซา ยา* แปลว่า ผม, ดิฉัน, ข้าพเจ้า หรือผู้พูดที่เป็นเอกพจน์ หรืออาจพูดว่า Saya minta maaf. *ซา ยา มิน ตา มา อัพ* หมายความว่า “ดิฉัน/ผมขอโทษ, ดิฉัน/ผมขออภัยโทษ” minta *มิน ตา* แปลว่า ขอ, ขอร้อง maaf *มา อัพ* แปลว่า ยกโทษ, อภัยโทษ หรืออาจจะพูดว่า Saya mohon maaf. *ซา ยา โม ฮน มา อัพ* หมายความว่า “ดิฉัน/ผมขอโทษ” mohon *โม ฮน* แปลว่า ขออนุญาต, ขอร้อง

โดยปกติคู่สนทนามักจะพูดกับผู้ขอโทษว่า baiklah *ไบก์ ละฮ์* หมายถึง “ไม่เป็นไร, ยกโทษให้” baik *ไบก์* แปลว่า ดี, ใช้ได้, ตกลง ใช้เป็นคำตอบรับในบางกรณี เช่นเดียวกับ yes ในภาษาอังกฤษ lah *ละฮ์* เป็นคำลงท้ายใช้เน้นเมื่อต้องการขอร้องหรือสั่งให้ทำ

สุมาลี นิรมานภาพ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาอินโดนีเซีย

คำว่า “ขอบคุณ, ขอบใจ” ในภาษาอินโดนีเซียใช้คำเดียวคือ Terima kasih *เตอ รี มา กา ซึช* terima *เตอ รี มา* แปลว่า รับ kasih *กา ซึช* แปลว่า ให้, รัก เป็นคำที่ใช้ได้ทั่วไปไม่จำกัดสถานการณ์หรือความอาวุโส ในกรณีที่ไม่เป็นทางการอาจใช้ว่า Makasih *มา กา ซึช* ถ้ากล่าวขอบคุณเป็นประโยคต้องเติมคำว่า ber *เบอร์* เป็น berterima kasih *เบอร์ เตอ รี-มา กา ซึช* เช่น Saya berterima kasih kepada Anda. *ซา ยา เบอร์ เตอ รี มา กา ซึช เกอ ปา ดา อัน ดา* หมายความว่า “ดิฉัน/ผมขอขอบคุณคุณ” saya *ซา-ยา* แปลว่า ดิฉัน, ผม kepada *เกอ ปา ดา* แปลว่า แก่, แต่ anda *อัน ดา* แปลว่า คุณ

เมื่อมีการกล่าวคำขอบคุณ คู่สนทนาก็จะกล่าวรับคำขอบคุณนั้นว่า sama sama *ซา มา ซา มา* หมายความว่า “ขอบคุณเช่นเดียวกัน” หรืออาจพูดว่า terima kasih kembali *เตอ รี มา กา ซึช เกิม บา ลี* หมายความว่า “ขอบคุณเช่นกัน”

คำขอโทษในภาษาอินโดนีเซียใช้ว่า maaf *มา อ๊าฟ* หมายถึง ขอโทษ, ขออภัย อาจใช้ขึ้นต้นประโยค เช่น Maaf, saya datang terlambat. *มา อ๊าฟ ซา ยา ดา ตัง เตอร์ ลัม บัด* หมายความว่า “ขอโทษ ดิฉัน/ผมมาสาย” datang *ดา ตัง* แปลว่า มา terlambat *เตอร์ ลัม บัด* แปลว่า สาย ในกรณีที่ใช้ในประโยค จะใช้คำว่า minta *มิน ตา* นำหน้า เช่น Saya minta maaf. *ซา ยา มิน ตา มา อ๊าฟ* หมายความว่า “ดิฉัน/ผมขออภัย” minta *มิน ตา* แปลว่า ขอ

ในกรณีที่เป็นทางการ ใช้คำว่า mohon *โม ฮน* หมายถึง ขอความกรุณา แทนคำว่า minta *มิน ตา* เป็น Saya mohon maaf *ซา ยา โม ฮน มา อ๊าฟ* ถ้าใช้ทั่วไปอย่างไม่เป็นทางการ ใช้ว่า sori *โซ รี* หมายความว่า ขอโทษ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า sorry โดยปรกติคู่สนทนามักจะพูดกับผู้ขอโทษว่า baiklah *ไบก์ ละฮ์* หมายความว่า “ไม่เป็นไร, ยกโทษให้” baik *ไบก์* แปลว่าดี, ใช้ได้, ตกลง หรือใช้เป็นคำตอบรับในบางกรณี เช่นเดียวกับ yes ในภาษาอังกฤษ

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรุปล

คำขอบคุณและขอโทษในภาษามลายูบรูไน

คำว่า “ขอบคุณ” ที่ใช้โดยทั่วไปในภาษามลายูบรูไนคือคำว่า *Terima kasih* *เตอ รี มา กา ซิฮ์* *terima* *เตอ รี มา* แปลว่า รับ *kasih* *กา ซิฮ์* แปลว่า รัก ในกรณีต้องการกล่าวขอบคุณเป็นประโยคต้องทำให้คำว่า “ขอบคุณ” เป็นกริยาด้วยการเติมคำว่า *ber* *เบอร์* เป็น *berterima kasih* *เบอร์ เตอ รี มา กา ซิฮ์* เช่น *Kadiaku berterima kasih kepada kita.* *กา เดีย กู เบอร์ เตอ รี มา กา ซิฮ์ เกอ ปา ตา กี ตา* หมายความว่า “ผม/ดิฉันขอบคุณคุณ” *kadiaku* *กา เดีย กู* แปลว่า ผม, ดิฉัน *kepada* *เกอ ปา ตา* แปลว่า แก่, แต่ *kita* *กี ตา* แปลว่า คุณ

เมื่อมีการกล่าวคำขอบคุณคู่สนทนาก็จะกล่าวรับคำขอบคุณนั้นว่า *sama sama* *ซา มา ซา มา* หมายความว่า “ขอบคุณเช่นเดียวกัน” หรืออาจพูดว่า *terima kasih kembali* *เตอ รี มา กา ซิฮ์ เกิม บา ลี* หมายความว่า “ขอบคุณเช่นกัน”

เมื่อจะกล่าวคำขอโทษสั้น ๆ จะใช้คำว่า *Maaf* *มา อัพ* หมายความว่า “ขอโทษ, ขออภัย” ในกรณีที่ต้องการพูดเป็นประโยคเพื่อขออภัยจะใช้ว่า *Maafkan aku.* *มา อัพ กัน ออ กู* หมายความว่า “ยกโทษให้ผม/ดิฉันด้วย” หรือใช้ประโยคว่า *Minta maafku.* *มิน-ตา มา อัพ กู* หมายความว่า “ผม/ดิฉันขออภัย” หากใช้อย่างเป็นทางการคำว่า *minta* *มิน-ตา* จะแทนด้วยคำว่า *mohon* *โม ฮน* แปลว่า ขอความกรุณา เช่น *Kadiaku mohon maaf* *กา เดีย กู โม ฮน มา อัพ* หมายความว่า “ผม/ดิฉันขออภัย”

ส่วนในการสนทนาประจำวันโดยเฉพาะในสถานการณ์ไม่เป็นทางการบางคนอาจจะกล่าวขอโทษด้วยคำว่า *sori* *โซ รี* แปลว่า ขอโทษ ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า “sorry” โดยปรกติคู่สนทนามักจะพูดกับผู้ขอโทษว่า *baiklah* *ไบก์ ละฮ์* หมายความว่า “ไม่เป็นไร, ยกโทษให้” *baik* *ไบก์* แปลว่า ดี, ใช้ได้, ตกลง หรือใช้เป็นคำตอบรับในบางกรณี เช่นเดียวกับ *yes* ในภาษาอังกฤษ *lah* *ละฮ์* เป็นคำลงท้ายใช้เน้นเมื่อต้องการขอร้องหรือสั่งให้ทำ

สำหรี สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปรูป

คำขอบคุณและขอโทษในภาษาฟิลิปปินส์

การพูดขอบคุณในภาษาฟิลิปปินส์มีคำที่ใช้คือ *salamat ซา ลา มัต* หมายความว่า ขอบคุณ *maraming salamat มา รา มิง ซา ลา มัต* หมายความว่า ขอบคุณมาก *maraming มา รา มิง* แปลว่า มาก ถ้ามีคำว่า *pô โปะ* หรือ *hò โฮะ* ต่อท้าย เป็นการแสดงความเคารพ เช่น *Maraming salamat pô. มา รา มิง ซา ลา มัต โปะ* หมายความว่า “ขอบคุณมากค่ะ/ครับ” ถ้าใช้อย่างเป็นทางการ เช่น การพูดต่อสาธารณชน จะใช้ว่า *Maraming salamat pô sa inyo. มา รา มิง ซา ลา มัต โปะ ซา อิน โย* หมายความว่า “ขอบคุณมากครับ/ค่ะ”

เมื่อพูดถึงการขอบคุณที่ได้รับสิ่งของหรือรับบริการจะใช้ว่า *Salamat sa ... ซา ลา มัต ซา...* หมายความว่า “ขอบคุณสำหรับ... เช่น *Salamat pô sa tulong. ซา ลา มัต โปะ ซา ตู ลอง* หมายความว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะสำหรับความช่วยเหลือ *sa ซา* แปลว่า สำหรับ *tulong ตู ลอง* แปลว่า ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ บางครั้งอาจใช้คำภาษาอังกฤษว่า *thanks* หรือ *thank you* ได้ด้วย

เมื่อมีการพูดขอบคุณ อีกฝ่ายหนึ่งก็จะพูดตอบว่า *Walang anuman. วา ลัง อานูมาน* หมายความว่า “ไม่เป็นไร” หรืออาจพูดว่า *Walang anuman pô. วา ลัง อานูมาน โปะ* ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความเคารพ *walang วา ลัง* แปลว่า ไม่มี *anuman อานูมาน* แปลว่า อะไรก็ได้ *pô โปะ* เป็นการแสดงออกถึงความเคารพ

คำขอภัยในภาษาฟิลิปปินส์มีหลายคำขึ้นอยู่กับขนาดความรุนแรงของการกระทำผิดที่เกิดขึ้น ดังนี้ *sori โซ รี* หมายถึง ขอโทษ ใช้เมื่อทำผิดเพียงเล็กน้อย *pasensiya na ปา เซ็น เซีย นะ* หมายความว่า “ขอโทษ” ใช้เช่นเดียวกับคำว่า *sori โซ รี* คือเมื่อทำผิดเพียงเล็กน้อย *na นะ* แปลว่า ขณะนี้ *Patawad ปา ตา วัด* หมายความว่า “ขอโทษอย่างยิ่ง” ใช้เมื่อทำผิดรุนแรง ถ้าต้องการขอภัยต่อผู้มีอาวุโสสูงกว่า ใช้ว่า *Patawad pô. ปา ตา วัด โปะ* หมายความว่า “ผม/ดิฉันขอภัยด้วยครับ/ค่ะ”

ลอร่า พรหมสิกร เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำลงท้ายในภาษาไทย

คำลงท้ายหมายถึงคำที่ใช้ลงท้ายคำหรือประโยค ในภาษาไทยมีคำลงท้าย ๒ ประเภท คือ คำลงท้ายที่ใช้แสดงความสุภาพ และคำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานะของเหตุการณ์

คำลงท้ายที่ใช้แสดงความสุภาพในภาษาไทยใช้แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย คำลงท้ายที่ใช้ทั่วไป ผู้ชายใช้ว่า **ครับ** เช่น ผมไปครับ ผู้หญิงใช้ว่า **ค่ะ** เช่น ดิฉันไปค่ะ บางทีก็ใช้ในเชิงรับ เช่น ไปครับ ไปค่ะหรือใช้ลงท้ายคำ “ละ” เป็น “ละครับ” “ละค่ะ” เช่น ลาละครับ ลาละค่ะ

คำลงท้ายที่ผู้หญิงใช้ในการแสดงความสุภาพยังมีอีกหลายคำ คือ คำว่า **คะ** ใช้ในเชิงถาม เช่น ไปไหมคะ หรือใช้ลงท้ายคำ “นะ” เป็น “นะคะ” เช่น สวยดีนะคะ หรือใช้ลงท้ายคำ “ละ” เป็น “ละคะ” เช่น แล้วอันนี้ละคะ คำว่า **ขา** ใช้ขานรับ เช่น ขา ได้ยินแล้วคะ หรือใช้ต่อท้ายคำเรียกขาน เช่น แม่ขา ไปไหมคะ

นอกจากนี้ยังมีคำลงท้ายที่ผู้หญิงใช้กับคนที่สนิทสนมกันและใช้อย่างไม่เป็นทางการ คือ คำว่า **จ๊ะ** ใช้ในเชิงรับ เช่น ไปจ๊ะ คำว่า **จ๊ะ** ใช้ในเชิงถาม เช่น ไปไหนจ๊ะ คำว่า **จ้า** ใช้ขานรับ เช่น จ้า ได้ยินแล้วจ๊ะ หรือใช้ต่อท้ายคำเรียกขาน เช่น แม่จ้า ไปไหมจ๊ะ

คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานะของเหตุการณ์มีหลายคำ เช่น คำว่า **เออะ, เถิด** ใช้เป็นคำอนุญาตเชิงสั่ง เช่น กินเออะ ยังมีอีกมาก หรือใช้แสดงการชักชวน เช่น ไปกินกันเออะ คำว่า **นะ, นะ, ่น่า, เออะนะ, เออะนะ, เออะน่า** ใช้ได้ทั้งสั่ง ทั้งชักชวน เช่น ไปให้พินนะ (สั่ง), ไปด้วยกันนะ (ชักชวน) คำว่า “นะ” อาจจะใช้บอกกล่าวก็ได้ เช่น ฉันทไปนะ คำว่า **ละ, ละนะ** ใช้แสดงการบอกกล่าวเพื่อเน้นความให้กระชับขึ้น เช่น ไปละ, ไปละนะ คำว่า **ละ** ใช้แสดงการยืนยันให้มีน้ำหนักขึ้น เช่น จะไปไหมละ คำว่า **จึ, ซี, ซึ** ใช้เป็นคำอนุญาตเชิงสั่ง เช่น ไปจึ, ไปซี, ไปซึ เสียงที่ทอดยาวขึ้นแสดงการคะยั้นคะยอ คำว่า **ซินะ** ใช้ในการรับอย่างหนักแน่น เช่น ไปซินะ คำว่า **หอรอก** ใช้เน้นความบอกเล่า เช่น ไม่ไปหอรอก, ก็ติดอยู่หอรอก

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปร

คำลงท้ายในภาษาลาว

ตอนที่ ๑

ภาษาลาวมีคำลงท้ายอยู่มากมายซึ่งสื่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้พูด การใช้คำลงท้ายให้ถูกต้องจำเป็นต้องอาศัยการสังเกตตามบริบทต่าง ๆ ด้วย คำลงท้ายที่ใช้ในภาษาลาวมีดังนี้

คำลงท้ายที่ใช้พูดต่อท้ายประโยคเพื่อแสดงความสุภาพ เมื่อพูดกับบุคคลทั่วไปทั้งรู้จักและไม่รู้จัก ทั้งชายและหญิง คือ **เจ๊า เจ๊า** หมายถึง ครับ/คะ, ไช้ เช่น **ฮ้อยมิมเข้าแล้ว เจ๊า** **ฮ้อย กิม เข้า แล้ว เจ๊า** หมายความว่า “ฉันกินข้าวแล้วครับ/คะ” **ฮ้อย ฮ้อย** แปลว่า ฉัน มิม กิม แปลว่า กิม **เจ๊า ไช้** แปลว่า ข้าว หรือใช้เป็นคำขานรับว่า **เจ๊า เจ๊า** บางครั้งก็จะเน้นย้ำการตอบรับโดยกล่าวคำ **แ่มมแล้ว แหม่ม แล้ว** ซึ่งหมายความว่า “ใช่แล้ว” ตามอีกก็ได้ **แ่มม แหม่ม** แปลว่า ไช้ แต่ถ้าตอบปฏิเสธก็จะตอบว่า **บ่แ่มมเจ๊า บ่อแหม่มเจ๊า** หมายความว่า “ไม่ใช่ครับ/คะ” **บ่ บ่อ** แปลว่า ไม่

คำลงท้ายที่ใช้เมื่อผู้พูดต้องการให้คู่สนทนาที่มีความเห็นคล้อยตามผู้พูดหรือเพื่อเน้นย้ำ คือ **เดี เด้อ** หรือ **เมาะ เมาะ** หมายถึง นะ, หรือก เป็น เช่น **เจ๊มข่ามมากริมเข้าแล้วจ่ามำกริมเดี** **เซิน ถ่าน มาก กิม เข้า แลง นำ กิม เด้อ** หมายความว่า “เชิญท่านมารับประทานอาหารเย็นด้วยกันนะ” **เจ๊ม เซิน** แปลว่าเชิญ ข่าม ถ่าน แปลว่าท่าน **มิม กิม** แปลว่ากิม **เจ๊าแลง** **เข้า แลง** แปลว่าอาหารมื้อเย็น **น่ำกริม นำ กิม** แปลว่าด้วยกัน **เี่ยมบ่มากริมเข้าเมาะ** **เิ่มบ่อมากิมเข้าเมาะ** หมายความว่า “ท่านไม่มากินข้าวหรือ” **เี่ยม เิ่ม** แปลว่าท่าน

คำลงท้ายที่ใช้เติมท้ายประโยคคำถามแสดงว่าผู้ถามคิดว่าสิ่งที่เป็นการตอบน่าจะมีจำนวนมากกว่าหนึ่ง คือ **แ่ แ่** หมายถึง บ้าง, หน่อย เช่น **ฮ้ายยับไปแ่** **ฮ้ายยับไปแ่** หมายความว่า “พี่ชายยับไปหน่อย” **ฮ้าย ฮ้าย** แปลว่าพี่ชาย **ยับ ยับ** แปลว่ายับ **ไป** **ไป** แปลว่าไป **แ่ แ่** แปลว่า หน่อย

คำลงท้ายในภาษาลาวยังไม่หมดเท่านี้ จะกล่าวถึงต่อภายหลังหน้า

วิเชียร อำพนรักษ์เขียน
ชลธิชา สุดमुख สรุปล

คำลงท้ายในภาษาลาว

ตอนที่ ๒

คำลงท้ายที่ใช้ในภาษาลาวยังมีอีก ดังนี้

คำลงท้ายที่ใช้เมื่อผู้พูดต้องการให้คู่สนทนาคล้อยตามสิ่งที่ตนเองพูด ใช้คำว่า *ได* หมายถึง หรอกนะ เช่น *อิมลาวมັกรักกู, บ่ออิมโขได* คนลาว *หมัก กิ่งกู, บ่อ* คือ คนไทย *ได* หมายความว่า “คนลาวชอบรับประทานเนื้อกู, ไม่เหมือนคนไทยหรอกนะ” *อิม* คน แปลว่า คน *มັกร* *หมัก* แปลว่า ชอบ *อิม* คือ แปลว่า เหมือน

คำลงท้ายที่ใช้กับประโยคคำสั่ง ใช้คำว่า *โอด โอด* หมายถึง เลย คำลงท้ายนี้ทำให้ประโยคนั้น ๆ น่าฟังขึ้น เพราะจะให้ความรู้สึกเหมือนกับว่าไม่ได้เป็นการบังคับ แต่กลับเหมือนสนับสนุนให้ทำสิ่งนั้น เช่น *ลาวอยากลอยน้ำทะเลมี๊, ไป โอด ลาวอยากลอยน้ำทะเล มี๊ นี้, ไป โอด* หมายความว่า “เขาอยากว่ายน้ำทะเลวันนี้, ไปเลย” *ลอยน้ำ* แปลว่า ว่ายน้ำ *มี๊ มี๊ นี้* แปลว่า วันนี้

คำลงท้าย *หะ, ตะว่า หะ, ตะ หะ* หมายถึง หรอกนะ เช่น *บ่อม่วนหะ บ่อหม่วนหะ* หมายความว่า “ไม่สนุกหรอกนะ” *บ่อ บ่อ* แปลว่า ไม่ *ม่วน หม่วน* แปลว่า สนุก, สนุกสนาน *ลาวอยู่เรือนผู้เดียวบ่อม่วนตะว่า ลาวอยู่ เอือน ผู้เดียว บ่อ หม่วน ตะ หะ* หมายความว่า “เขาอยู่บ้านคนเดียวไม่สนุกหรอกนะ” *ลาว ลาว* แปลว่า เขา *เอือน เอือน* แปลว่า บ้าน *ผู้เดียว ผู้เดียว* แปลว่า คนเดียว *ม่วน หม่วน* แปลว่า สนุก, สนุกสนาน

วิเชียร อัมพนรักษ์ เขียน

ชลธิชา สุตมฺช สรุปล

คำลงท้ายในภาษาเขมร

คำลงท้ายในภาษาเขมรใช้เพื่อแสดงความสุภาพ เช่น **បាទ** **ហាត** เทียบกับคำว่า “ครับ” ในภาษาไทย เป็นคำที่ผู้ชายใช้ลงท้ายประโยคเพื่อแสดงความสุภาพ เช่น **ទៅទេ ?** **បាទ** **តែង** **ហាត** หมายความว่า “ไปไหมครับ” **ទៅ** **តែង** แปลว่าไป **ទេ** **តែង** เป็นคำแสดงคำถาม แปลว่าไหม คำว่า **បាទ** **ហាត** ยังเป็นคำที่ผู้ชายใช้ตอบรับได้ด้วย

คำลงท้ายที่ผู้หญิงใช้เพื่อแสดงความสุภาพ คือ **ចាស** **ຈា**, **ចា** **ຈា** และ **ចា** **ຈា** เทียบกับคำว่า “คะ, ค่ะ” ในภาษาไทย เช่น **ទៅទេ ?** **ចាស** **តែង** **ຈា** หมายความว่า “ไปไหมคะ”

นอกจากนี้ ยังมีคำลงท้ายที่ใช้แสดงความสงสัยหรือแสดงความรำพึง ใช้ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง คือ คำว่า **ហួ** **นอ** หรือ **ហួ** **นอ** เช่น **អីហួ** **อเวีย** **นอ** หมายความว่า “อะไรนอ” **អី** **อเวีย** แปลว่า อะไร **ស្អាតណាស់ហួ** **สอาด** **นาร์** **นอ** หมายความว่า “สวยจริงนอ” **ស្អាត** **สอาด** แปลว่า สวย **ណាស់** **นาร์** แปลว่า จริง, มาก

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุด मुख สรุปร

คำลงท้ายในภาษาพม่า

คำลงท้ายในภาษาพม่าเป็นคำที่แสดงความรู้สึก มีหลายคำดังนี้

คำลงท้ายแสดงความรู้สึกสำหรับผู้หญิงพูดกับบุคคลทั่วไปและผู้มีอาวุโสมากกว่า คือ
ဂိုဠ် *ฉิ่น* เทียบได้กับคำว่า “คะ, ค่ะ” ในภาษาไทย เช่น သွားဝါဦးဝယ်ဂိုဠ် *တဲ့ ហာ* *ไอ้นแม่*
ฉิ่น แปลตามศัพท์ว่า “ไป คำสุภาพ ก่อน จะ คะ” หมายความว่า “ไปก่อนคะ” သွား *တဲ့* แปลว่า
ไป ဝါ *ဟာ* (*ဟာ*) เป็นคำแสดงความรู้สึก ဦး *ไอ้น* แปลว่า ก่อน ဝယ် *แม่* แปลว่า จะ

คำลงท้ายแสดงความรู้สึกสำหรับผู้ชายพูดกับบุคคลทั่วไปและผู้มีอาวุโสมากกว่าคือ
ဝင်ဗျ *คิ่น เบีย* เทียบได้กับคำว่า “ครับ” เช่น သွားဝါဦးဝယ်ဝင်ဗျ *တဲ့ ဟာ* *ไอ้นแม่*
คิ่น เบีย หมายความว่า “ไปก่อนครับ”

ဝါ *ဟာ* (*ဟာ*) เป็นคำประกอบเพื่อแสดงความรู้สึกใช้ในภาษาพูด บุคคลทั่วไปใช้กับ
บุคคลทั่วไป และบางทีบุคคลทั่วไปจะใช้กับผู้ที่มีอาวุโสสูงกว่า เช่น သွားဝါဦးဝယ် *တဲ့ ဟာ* *ไอ้น*
แม่ หมายความว่า “ไปก่อน” คำว่า ဝါ *ဟာ* (*ဟာ*) ไม่มีคำแปลในภาษาไทย ส่วนใหญ่จะใช้ใส่หลัง
คำกริยาเพื่อที่จะทำให้คำพูดสุภาพมากขึ้น โดยทั่วไปแล้วทุกคนมักจะพูดว่า သွားဦးဝယ် *တဲ့*
ไอ้นแม่ แต่จะไม่สุภาพเท่ากับใส่คำว่า ဝါ *ဟာ* (*ဟာ*) ต่อท้ายเอาไว้ด้วย

နော် *นอ* เป็นคำประกอบลงท้ายสำหรับคนที่สนิทสนมกัน ส่วนมากจะใช้กับญาติพี่น้อง
เพื่อนสนิท ผู้ใหญ่พูดกับผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่า เช่น သွားဝယ်နော် *တဲ့* *แม่* *นอ* หมายความว่า
“ไปละนะ”

ကွယ် *กแว* เป็นคำประกอบลงท้ายสำหรับคนที่สนิทสนมเพื่อแสดงความรักและเอ็นดู
ส่วนมากจะใช้ระหว่างแม่กับลูก หรือกับคนรัก เช่น သွားဝယ်ကွယ် *တဲ့* *แม่* *กแว*
หมายความว่า “ไปละนะ”

ตุซาร์ นวย เขียน
ชลธิชา สูดมฺข สรุปร

คำลงท้ายในภาษาเวียดนาม

คำลงท้ายในภาษาเวียดนามมีดังนี้

คำว่า **a** อะ หมายถึง ค่ะ, ครับ ใช้ได้ทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ เช่น **Chào bà a** จ่าว บ่า อะ หมายความว่า “สวัสดีค่ะ/ครับท่าน” **chào** จ่าว แปลว่า **สวัสดี** **bà** บ่า แปลว่า ท่าน หมายถึง ผู้หญิงอาวุโส ถ้าใช้ประกอบกับคำสรรพนามบุรุษที่ ๒ เพื่อแสดงความอ่อนโยน ไม่ห้วน หรือกระด้าง ใช้ว่า **à** อ่า หมายถึง ค่ะ, ครับ เช่น **Anh à, mình sẽ đặt tên con là gì** อัญ อ่า มีญฺ แส ดัด เตน กอน หล่า ลี แปลตามศัพท์ว่า “คุณ ค่ะ ฉัน จะ ตั้งชื่อ ลูก ว่า อะไร” หมายความว่า “คุณคะ ฉันจะตั้งชื่อลูกอะไรดี” **anh** อัญ แปลว่า คุณ **mình** มีญฺ แปลว่า ตัวเอง, ฉัน **sẽ** แส แปลว่า จะ **đặt** ดัด แปลว่า ตั้ง **tên** เตน แปลว่า ชื่อ **con** กอน แปลว่า ลูก **là** หล่า แปลว่า เป็น, ว่า **gì** ลี แปลว่า อะไร

นอกจากนี้ยังมีคำลงท้ายที่ใช้ประกอบคำสรรพนามคือ **oi** เอย หมายถึง เอย, เอย, จ้า เวลาพูดจะทอดเสียงให้อ่อนโยน เช่น **Chị oi ... Anh yêu chị !** จิ เอย อัญ เอี้ยว จิ หมายความว่า “เธอจ๋า ฉันรักเธอ” **chị** จิ แปลว่า เธอ, คุณ (ผู้หญิง) **anh** อัญ แปลว่า ฉัน, ผม **yêu** เอี้ยว แปลว่า รัก

คำลงท้ายที่ใช้คู่กับคำตอบรับอย่างสุภาพคือ **ạ** ละ หมายถึง ค่ะ, ครับ เช่น **Đa vàng** ละ เวิง หมายความว่า “ใช่ค่ะ/ครับ” **vâng** เวิง แปลว่า ใช่ คำลงท้ายที่ใช้แสดงการชักชวนหรือคะยั้นคะยอ คือ **đi** ดี หมายถึง เถิด, เอะ เช่น **Chúng tôi ăn đi** จึ่ง โดย อัน ดี หมายความว่า “พวกเรากินกันเถอะ” **chúng tôi** จึ่ง โดย แปลว่า พวกเรา **ăn** อัน แปลว่า กิน

ส่วนคำลงท้ายที่ใช้เป็นคำยืนยันคือ **nhé** แญ้ หมายถึง นะ, ละ, ละ เช่น **Tôi ăn nhé** โดย อัน แญ้ หมายความว่า “ฉันกินนะ” **tôi** โดย แปลว่า ฉัน และคำลงท้ายที่ใช้เป็นคำแสดงการเห็นด้วยอย่างเป็นกันเองคือ **ừ** อือ, **ừm** อึม หมายถึง อือ, เออ เช่น **Vậy cũng mừng ừ** เหวย กุง หมึง อือ แปลตามคำศัพท์ว่า “นั่น ก็ สนุก ดี เออ” หมายความว่า “เออ นั่นก็สนุกดี” **vậy** เหวย แปลว่า นั่น, อย่างนั้น **cũng** กุง แปลว่า ก็ **mừng** หมึง แปลว่า สนุก, รื่นเริง

พรเพ็ญ อั้นตระกูล เขียน
ชลธิชา สุกมขุ สรุปล

คำลงท้ายในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๑

คำลงท้ายในภาษาจีนกลางที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์ใช้เพื่อเน้นถึงความรู้สึกของผู้พูดว่ามีความเจตนาในการใช้คำเหล่านั้นไปทางใด เช่น บอกเล่า ออกคำสั่ง ตักเตือน อ้อนวอน ดังนี้

คำลงท้ายที่เป็นการขอร้อง อ้อนวอน ซักชวน หรือออกคำสั่งคือ 吧 ba 吧 , 罢 ba 吧 หมายถึง นะ, เถอะ เช่น 走吧! zǒuba ! หรือ 走罢! zǒuba ! โจ้ว 吧 แปลตามศัพท์ว่า “เดินเถอะ” หมายความว่า “ไปเถอะ”

คำลงท้ายที่แสดงความสงสัยของผู้พูดคือ 呢 ne เหนอ หมายถึง นะ, ละ เช่น 他呢? tāne ? ทา เหนอ หมายความว่า “เขาละ” 他 tā ทา แปลว่า เขาผู้ชาย ในบางกรณีเป็นการบอกกล่าว เช่น 我还没吃晚饭呢! wǒháiméichīwǎnfāne ! หัว้ว ไท เหมย์ ซือ หวัน ฟัน เหนอ หมายความว่า “ฉันยังไม่ได้กินอาหารเย็นนะ” 我 wǒ หัว้ว แปลว่า ฉัน 还没 háiméi ไท เหมย์ แปลว่า ยังไม่ 吃 chī ซือ แปลว่า กิน 晚饭 wǎnfān หวัน ฟัน แปลว่า อาหารเย็น

คำลงท้ายที่แสดง การขอร้องหรือซักชวนให้เห็นคล้อยตามคือ 呀 ya ยา หมายถึง นะ, น่า เช่น 走吧! 不用怕呀! zǒuba ! búyòngpàya ! โจ้ว 吧 ปู่ ย่ง ฟ่า ยา หมายความว่า “ไปเถอะไม่ต้องกลัวน่า” 走吧 zǒuba โจ้ว 吧 แปลว่า ไปเถอะ 不用 búyòng ปู่ ย่ง แปลว่า ไม่ต้อง 怕 pà ฟ่า แปลว่า กลัว

คำลงท้ายที่เป็นคำถามซึ่งไม่ต้องการคำตอบคือ 吗 ma มา หมายถึง หรือ เช่น 今天我得去吗? jīntiānwǒděiqùma ? จิน เทียน หัว้ว เตย์ ชวี มา หมายความว่า “วันนี้ฉันต้องไปหรือ” 今天 jīntiān จิน เทียน แปลว่า วันนี้ 我 wǒ หัว้ว แปลว่า ฉัน 得 děi เตย์ แปลว่า ต้อง 去 qù ชวี แปลว่า ไป 吗 ma มา แปลว่า หรือ 去吧! qùba ! หรือ 去罢! qùba ! ชวี 吧 หมายความว่า “ไปเถอะ”

คำลงท้ายในภาษาจีนกลางยังมีต่ออีกคราวหน้า

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรุปล

คำลงท้ายในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๒

คำลงท้ายในภาษาจีนกลางที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์ยังมีอีกดังนี้

คำลงท้ายที่ให้ความหมายในเชิงบอกเล่า คือ 啊 a อา หมายถึง นะ เช่น 他是很好的老师啊! tāshìhěn hǎodelǎoshī! ทา ชื่อ เหิน ห่าว เตอ เหล่า ชื่อ อา หมายความว่า “เขาเป็นคุณครูที่ดีมากนะ” 他 tā ทา แปลว่า เขาผู้ชาย 是 shì ชื่อ แปลว่า เป็น, คือ 很 hěn เหิน แปลว่า มาก 好 hǎo ห่าว แปลว่า ดี 的 de เตอ แปลว่า ที่, ของ 老师 lǎoshī เหล่า ชื่อ แปลว่า ครู

คำลงท้ายที่ให้ความหมายในเชิงบอกเล่าหรือเป็นการสั่งห้ามหรือตักเตือน คือ 啦 la ลา หมายถึง ละ, นำ เช่น 明天再说啦! míngtiānzàishuōla! หมิง เทียน ใจ ชั่ว ลา หมายความว่า “พรุ่งนี้ค่อยพูดนะ” 明天 míngtiān หมิง เทียน แปลว่า พรุ่งนี้ 再 zài ใจ แปลว่า อีก, อีก ครั้ง 说 shuō ชั่ว แปลว่า พูด

คำลงท้ายที่ให้ความหมายถึงสิ่งที่รู้แจ้งกันอยู่แล้ว คือ 呗 bei เป๋ย หมายถึง สิ, เอะ, ชิคะ เป็น เช่น 不好吃也得吃了呗! bùhǎochīyědèichīlebei! ปู้ ห่าว ชื่อ เฮ่ เต๋ย ชื่อ เลอ เป๋ย หมายความว่า “ไม่อร่อยก็ต้องกินลงไปเถอะ” 不好吃 bùhǎochī ปู้ ห่าว ชื่อ แปลว่า ไม่อร่อย 也 yě เฮ่ แปลว่า ก็ 得 děi เต๋ย แปลว่า ต้อง 吃了 chīle ชื่อ เลอ แปลว่า กินลงไป

คำลงท้ายที่เป็นการเน้นถึงความเห็นพ้องต้องกัน คือ 的 de เตอ หมายถึง สิ เช่น 好的。hǎode. ห่าว เตอ หมายความว่า “ได้เลย, ได้สิ” 好 ห่าว แปลว่า ดี

คำลงท้ายที่แสดงว่าทั้งผู้พูดและผู้ฟังต่างเข้าใจและรู้แจ้งในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี คือ 嘛 ma มา หมายถึง นี้ เช่น 今天是春节嘛, 大家要多吃! jīntiānshìchūnjié, dàjiāyàoduōchī! จิน เทียน ชื่อ ซุน เจีย มา ต้า เจีย เฮ่ ย่า ตั่ว ชื่อ หมายความว่า “วันนี้เป็นวันตรุษจีนนี้ ทุกคนต้องกินมากหน่อย” 今天 jīntiān จิน เทียน แปลว่า วันนี้ 是 shì ชื่อ แปลว่า คือ 春节 chūnjié ซุน เจีย แปลว่า วันตรุษจีน 嘛 ma มา แปลว่า นี้ 大家 dàjiā ตั่ว เจีย แปลว่า ทุกคน 要 yào เฮ่ ย่า แปลว่า ต้อง 多吃 duōchī ตั่ว ชื่อ แปลว่า กินมากหน่อย

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน

ชลธิชา สุดมุข สรุปล

คำลงท้ายในภาษามาลาเลย์เซีย

ภาษามาลาเลย์เซียไม่มีคำลงท้ายแสดงความรู้สึกที่ตรงกับคำว่า ครับ, ค่ะ อย่างในภาษาไทย คำลงท้ายในภาษามาลาเลย์เซียใช้ลงท้ายคำที่อยู่ต้นประโยคเพื่อเน้นความหมาย มี ๓ คำคือ -kah *กะฮ์*, -tah *ตะฮ์* และ -lah *ละฮ์*

-kah *กะฮ์* ใช้เมื่อต้องการเน้นในประโยคคำถาม หมายถึง หรือ, นะ, นะ เช่น *Siapakah nama saudara?* แปลตามศัพท์ว่า “ใคร นะ ชื่อ คุณ” หมายถึง “คุณนะ ชื่ออะไร” *siapa* *เซีย* *ปา* แปลว่า ใคร ใช้ถามชื่อของบุคคล เติม -kah *กะฮ์* เป็นการเน้น *nama* *นา มา* แปลว่า ชื่อ *saudara* *ซา ดา รา* แปลว่า คุณ

-tah *ตะฮ์* ใช้เน้นเมื่อต้องการถามหรือไม่แน่ใจ บางครั้งใช้ถามตัวเอง หมายถึง หรือ, ไม่ใช่หรือ, ละ เช่น *Apatah daya kita.* *อา ปา ตะฮ์ ดา ยา กี ตา* แปลตามศัพท์ว่า “อะไรหรือ/ละ ความคิด ของพวกเรา” หมายถึง “ความคิดของพวกเราคืออะไรละ” *apa* *อา ปา* แปลว่า อะไร เติม -tah *ตะฮ์* เป็นการเน้น *daya* *ดา ยา* แปลว่า กำลัง, พลัง, ความคิด, ความสามารถ ฯลฯ *kita* *กี ตา* แปลว่า เรา, พวกเรา, ของเรา, ของพวกเรา

-lah *ละฮ์* ใช้เน้นเมื่อต้องการขอร้องหรือสั่งให้ทำ แปลว่า นะ, น่า, เถอะ, เถอะ น่า, เกิด, สิ, ซิ, ซี่ ฯลฯ ใช้เน้นเมื่อต้องการขอร้องในประโยคเช่น *Janganlah menangis.* *จา งัน ละฮ์ เมอ นา จิง* แปลตามศัพท์ว่า “อย่านะ ร้องไห้” หมายถึง “อย่าร้องไห้ นะ” *jangan* *จา งัน* แปลว่า อย่า, ห้าม เติม -lah *ละฮ์* เป็นการเน้น *menangis* *เมอ นา จิง* แปลว่า ร้องไห้

ใช้เน้นเมื่อต้องการเชิญเช่น *Silalah duduk di sofa ini.* *ซี ลา ละฮ์ ดู ดุ๊ก ดี โซ ฟา อี นี* แปลตามศัพท์ว่า “เชิญเถอะ นั่ง ที่ โซฟา นี้” หมายถึง “เชิญนั่งที่โซฟานี้เถอะ” *silalah* *ซี ลา* แปลว่า เชิญ, ขอเชิญ เติม -lah *ละฮ์* เป็นการเน้น *duduk* *ดู ดุ๊ก* แปลว่า นั่ง *di* *ดี* แปลว่า ที่ *sofa* *โซ ฟา* แปลว่า โซฟา, แก้วอันวมสำหรับนั่งหลายคน *ini* *อี นี* แปลว่า นี้, นี้

สุมาลี นิมนานภาพ เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุปรู

คำลงท้ายในภาษาอินโดนีเซีย

ตอนที่ ๑

คำลงท้ายในภาษาอินโดนีเซียมี ๓ คำ คือ -kah *กะฮ์*, -lah *ละฮ์* และ -tah *ตะฮ์* คล้ายในภาษามลายู แต่มีวิธีใช้แตกต่างกัน ดังนี้

-kah *กะฮ์* ใช้เสริมหรือแทนคำแสดงคำถาม สามารถใช้ได้เมื่อประโยคได้ระบุค่าแสดงคำถามโดยตรงอยู่แล้ว เช่น *Dimanakah dia?* *มา นา กะฮ์ เดีย* แปลตามคำศัพท์ว่า “ที่ไหนหรือ เขา” หมายความว่า “เขาอยู่ที่ไหน” *di mana* *ดี มา นา* เป็นคำแสดงคำถามแปลว่า “ที่ไหน” ประโยคนี้มีคำแสดงคำถามอยู่แล้ว คำ -kah *กะฮ์* ซึ่งมีหน้าที่เน้นคำแสดงคำถาม จึงสามารถละได้ ประโยคจะกลายเป็น *Di mana dia?* ความหมายประโยคไม่ได้เปลี่ยนแปลงคือ “เขาอยู่ที่ไหน”

ในกรณีที่ประโยคคำถามนั้นไม่ได้ระบุค่าแสดงคำถามก็จะต้องใช้คำ -kah *กะฮ์* เพื่อสร้างประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบว่าใช่หรือไม่ใช่เสมอ โดยเติมหลังคำที่เน้นว่าต้องการคำตอบเกี่ยวกับสิ่งนั้น เช่น *Diakah yang akan datang malam ini?* *เดีย กะฮ์ ยัง อา กัน ดา ตัง มา ลัม อี นี* แปลตามคำศัพท์ว่า “เขาหรือ ที่ซึ่ง จะ มา คิน นี” หมายความว่า “เขาหรือที่จะมาคินนี้” *akan* *อา กัน* แปลว่า จะ *datang* *ดา ตัง* แปลว่า มา *malam* *มา ลัม* แปลว่า คิน, กลางคิน ประโยคนี้ต้องการเน้นถามถึงประธานของประโยค

ถ้าต้องการเน้นถามถึงกริยาจะเติม -kah *กะฮ์* ที่คำกริยา เช่น *Dia akan datangkah malam ini?* *เดีย อา กัน ดา ตัง กะฮ์ มา ลัม อี นี* แปลตามคำศัพท์ว่า “เขา จะ มาหรือ คิน นี” หมายความว่า “เขาจะมาหรือคินนี้”

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคคำสั่งและประโยคบอกเล่าคือ -lah *ละฮ์* โดยเพิ่มคำ -lah *ละฮ์* ท้ายคำในประโยคคำสั่ง เป็นการเพิ่มความสุขภาพ เช่น ประโยคคำสั่ง *Pergi sekarang!* *เปอร์ กี เซอ กา รัง* หมายความว่า “ไปเดี๋ยวนี้” *pergi* *เปอร์ กี* แปลว่า ไป *sekarang* *เซอ กา รัง* แปลว่า ตอนนี่, เดียวนี้ หากจะเพิ่มความสุขภาพหรือต้องการให้ฟังแล้วไม่ได้เป็นคำสั่งจزمเงินไปก็เติมคำ -lah *ละฮ์* ไว้หลังคำว่า *pergi* เป็น *Pergilah sekarang* *เปอร์ กี ละฮ์ เซอ กา รัง* มีความหมายว่า “ไปตอนนี่เถอะ”

สำหรับการใช้คำ -lah *ละฮ์* ในประโยคบอกเล่าจะกล่าวถึงคราหน้า

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน

ชลธิชา สูดมข สุรูป

คำลงท้ายในภาษาอินโดนีเซีย

ตอนที่ ๒

คราวที่แล้วได้กล่าวถึงคำลงท้ายในภาษาอินโดนีเซียไปแล้ว ๒ คำคือ -kah ละฮ์ และ -lah ตะฮ์ แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงการใช้คำ -lah ละฮ์ ในประโยคบอกเล่าซึ่งจะได้กล่าวถึงดังนี้

คำ -lah ละฮ์ ในประโยคบอกเล่าทำหน้าที่เน้นประธานของประโยค มีความหมายว่า นี่แหละ, นี่แหละ เช่น *Dialah orang yang menulis buku ini* เดีย ละฮ์ โอ รัง ยัง เมอ นู ลิช บู กู อี นี แปลตามคำศัพท์ว่า “เขานี่แหละ คน ที่ เขียน หนังสือ นี้” มีความหมายว่า “เขานี่แหละที่เป็นคนเขียนหนังสือนี้” *dia เดีย* แปลว่า เขา *orang โอ รัง* แปลว่า คน yang ยัง แปลว่า ที่, ซึ่ง *menulis เมอ นู ลิช* แปลว่า เขียน *buku บู กู* แปลว่า หนังสือ *ini อี นี* แปลว่า นี้, นี่

คำลงท้ายอีกคำหนึ่งในภาษาอินโดนีเซียที่คล้ายคำลงท้ายในภาษามลายูแต่ใช้แตกต่างกัน คือ -tah ตะฮ์ ใช้ในประโยคคำถามที่ผู้ถามต้องการถามลอย ๆ โดยไม่ต้องถามคำตอบ ส่วนมากจะใช้ในบทกวี กลอน หรือวรรณกรรม ไม่มีการใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น *Apatah arti sebuah nama?*

อา ปา ตะฮ์ อ์ รติ เซอ บัวฮ์ นามา แปลตามคำศัพท์ว่า “อันใด ความหมาย หนึ่งอัน ชื่อ” มีความหมายคล้ายสำนวนในภาษาไทยว่า “ชื่อมันสำคัญไฉน” *apatah อา ปา ตะฮ์* แปลว่า อันใด, อะไร *arti อ์ รติ* แปลว่า ความหมาย *sebuah เซอ บัวฮ์* แปลว่า หนึ่งอัน *nama นามา* แปลว่า ชื่อ

นอกจากนี้ ในภาษาอินโดนีเซียยังมีคำลงท้ายอีกคำหนึ่งที่ใช้ในประโยคบอกเล่าที่มีเงื่อนไขและผลที่จะเกิดขึ้น คือ คำว่า *pun ปุน* มีความหมายว่า ก็ตาม เช่น *Siapa pun yang suka makan sayur, dia akan sehat* เซีย ปา ปุน ยัง ซู กา มา กัน ซา ยูร์ เดีย อา กัน เซอ ฮัด (แปลตามคำศัพท์ว่า ใคร ก็ตาม ที่ซึ่ง ชอบ กิน ผัก เขา จะ สุขภาพดี) หมายความว่า “ใครก็ตามที่ชอบกินผักเขาผู้นั้นจะมีสุขภาพแข็งแรง” *siapa เซีย ปา* แปลว่า ใคร yang ยัง แปลว่า ที่ซึ่ง *suka ซู กา* แปลว่า ชอบ *makan มา กัน* แปลว่า กิน *sayur ซา ยูร์* แปลว่า ผัก *dia เดีย* แปลว่า เขา *akan อา กัน* แปลว่า จะ *sehat เซอ ฮัด* แปลว่า สุขภาพแข็งแรง

สำหรับ สุธารโย เขียน

ชลธิชา สุตมขุ สรุป

คำลงท้ายในภาษามลายูบรูไน

คำลงท้ายในภาษามลายูบรูไนมี ๓ คำ คือ bah *บะฮ์* -tah *ตะฮ์* และ -kah *กะฮ์* มีวิธีใช้ดังนี้

คำว่า bah *บะฮ์* ใช้ลงท้ายเพื่อเน้น หมายถึง นะ, นะ เช่น Aku bah payah sudah bakaraja. *อา กู บะฮ์ ปายะฮ์ ซู ตะฮ์ บา กา รา จา* แปลตามศัพท์ว่า “ฉัน นะ เหนื่อย แล้ว ทำงาน” หมายความว่า “ฉันนะ ทำงานเหนื่อยแล้ว” Aku *อา กู* แปลว่า ฉัน payah *ปายะฮ์* แปลว่า เหนื่อย sudah *ซู ตะฮ์* แปลว่า แล้ว bakaraja *บา กา รา จา* แปลว่า ทำงาน

นอกจากนี้ คำว่า bah *บะฮ์* ยังมีความหมายคล้ายคำว่า “คะ/ครับ” ในภาษาไทย แต่ไม่ได้ใช้ลงท้ายทุกประโยคนอกจากต้องการเน้นเท่านั้น เช่น หากจะตอบคำถามสั้น ๆ ว่า “ใช่” จะตอบด้วยคำว่า bah *บะฮ์* หมายความว่า “คะ/ครับ” หรือ ani bah *อานี บะฮ์* หมายความว่า “นี่คะ/ครับ”

คำลงท้ายในภาษามลายูบรูไนมีอีก ๒ คำ คือ -tah *ตะฮ์* และ -kah *กะฮ์* มีวิธีใช้ดังนี้

คำว่า -tah *ตะฮ์* ใช้ลงท้ายเพื่อเน้นคำในประโยคบอกเล่า หมายถึง สิ, ซิ, ซี, เกอะ, เถิด เช่น Cubatah! *กู บา ตะฮ์* หมายความว่า “ลองซิ” cuba *กู บา* แปลว่า ลอง นอกจากนี้ยังเป็นคำแสดงคำถามที่ต้องการคำตอบด้วย ซึ่งต่างจากภาษาอินโดนีเซียที่คำนี้เป็นคำลงท้ายประโยคคำถามซึ่งไม่ต้องการคำตอบ

ส่วนคำว่า -kah *กะฮ์* ในภาษามลายูบรูไนใช้แสดงคำถามเท่านั้น ต่างจากภาษาอินโดนีเซียที่ใช้คำนี้เสริมหรือแทนคำแสดงคำถามในประโยคที่ไม่มีคำแสดงคำถาม และต่างกับการใช้ในภาษามลายูคือ ใช้คำนี้เมื่อต้องการเน้นในประโยคคำถาม

สำหรับ สุฮาร์โย เซียน

ชลธิชา สุตมฺข สรุพ

คำลงท้ายในภาษาฟิลิปปินส์

คำลงท้ายในภาษาฟิลิปปินส์มี ๓ คำ คือ pô โปะ, hò โหะ และ ha ฮา มีวิธีใช้ดังนี้

คำว่า pô โปะ และ hò โหะ เทียบได้กับคำว่า ครับ, ค่ะ, ค่ะ ในภาษาไทย เป็นคำลงท้ายที่แสดงความรู้สึกพอใจ ใช้พูดกับผู้มีอาวุโสมากกว่าหรือไม่คุ้นเคย ใช้ได้ทั้งเพศหญิงเพศชาย เช่น Uminom na pô ba kayo ng kape ? *อุ มี นม นา โปะ บา คา โย นัง คา เป* แปลตามศัพท์ว่า “ดื่ม แล้วหรือยัง ครับ/ค่ะ คุณ กาแฟ” หมายถึง “คุณดื่มกาแฟแล้วหรือยังครับ/ค่ะ” uminom *อุ มี นม* แปลว่า ดื่ม na *นา* แปลว่า แล้วยัง ba *บา* คำแสดง คำถาม kayo *คา โย* แปลว่า คุณ ng *นัง* เป็นคำชี้เฉพาะ (article) นำหน้านาม เช่นเดียวกับ a, an, the ในภาษาอังกฤษ kape *คา เป* แปลว่า กาแฟ หากตอบอย่างสุภาพ ตอบได้ ๒ แบบคือ Uminom na pô. *อุ มี นม นา โปะ* หมายถึง “ดื่มแล้วครับ/ค่ะ” na *นา* แปลว่า แล้ว หรือ Hindi pa pô. *ฮิน ดี ปา โปะ* แปลตามศัพท์ว่า “ไม่ ยัง ครับ/ค่ะ” หมายถึง “ยังครับ/ค่ะ” hindi *ฮิน ดี* แปลว่า ไม่ pa *ปา* แปลว่า ยัง

คำว่า ha ฮา เทียบได้กับคำว่า “นะ” ในภาษาไทย แสดงการเน้น เช่น Mag-ingat ka, ha. *มัก อี งัด คา ฮา* แปลตามศัพท์ว่า “ระวัง คุณ นะ” หมายถึง “ดูแลตัวเองนะ” mag-ingat *มัก อี งัด* มีรากศัพท์มาจาก ingat *อี งัด* แปลว่า ระวัง ka *คา* แปลว่า คุณ

ลอร่า พรหมกสิกร เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปร

คำอวยพรปีใหม่ภาษาไทย

ตามประเพณีของไทยแต่เดิมมาถือว่าวันแรม ๑ ค่ำเดือนอ้าย (ประมาณเดือนธันวาคม) เป็นวันขึ้นปีใหม่ ต่อมาประเพณีนี้ได้เปลี่ยนไปใช้วันขึ้น ๑ ค่ำเดือนห้า (ประมาณเดือนเมษายน) เป็นวันขึ้นปีใหม่ เมื่อทางราชการไทยนิยมใช้ สุริยคติ จึงได้ถือวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นต้นปีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๒

อย่างไรก็ตามประเทศอื่น ๆ นิยมใช้วันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นต้นปี ประเทศไทยจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติปฏิทิน พุทธศักราช ๒๔๘๓ ให้ใช้วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ โดยได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๓ ให้ถือว่าวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นวันขึ้นปีใหม่

นับจากนั้นเป็นต้นมาก็เกิดประเพณีการเฉลิมฉลองปีใหม่ และอวยชัยให้พรกันในวันปีใหม่ เพื่อให้ชีวิตประสบแต่ความสุขความเจริญในปีใหม่ที่จะมาถึงทั้งปี คำทั่วไปที่นิยมใช้กันในโอกาสปีใหม่นี้คือ “สวัสดิปีใหม่”

คำว่า “อวย” มาจากภาษาเขมร แปลว่า “ให้” จึงถือกันว่าผู้ที่จะ “ให้พร” แก่ใครได้ย่อมต้องเป็นผู้มีอาวุโสมากกว่าหรือผู้มีอำนาจมากกว่าซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของผู้ “รับพร” ผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าจึงเป็นฝ่าย “ขอพร” ถ้อยคำที่ผู้มีอาวุโสมากกว่าใช้จึงมักเริ่มต้นด้วยคำว่า “ขออวยพร/อำนวยการให้ (ชื่อผู้รับพร) จงประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดปีใหม่” หรือกล่าวสั้นๆ ว่า “ขอให้ (ชื่อผู้รับพร) จงประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดปีใหม่” บางครั้งก็ระบุทั้งชื่อผู้รับพรและครอบครัวด้วย ในกรณีที่ผู้ให้พรอยากจะให้พรที่ยิ่งใหญ่ขึ้นไปอีกก็มักจะขอพรจากผู้มีอำนาจเหนือกว่ามาให้อีกทีหนึ่ง จึงเกิดข้อความว่า “ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงดลบันดาลให้ (ผู้รับพร)...” และอาจจะเพิ่มข้อความให้ครอบคลุมผู้มีอำนาจหรือผู้ที่ผู้รับพรเคารพนับถือด้วยข้อความว่า “ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงดลบันดาลให้ (ผู้รับพร)...”

นิตยา กาญจนวรรณ เขียน
ชลธิชา สุขมุข สรุป

คำอวยพรปีใหม่ภาษาลาว

ประเพณีปีใหม่สากลของชาวลาวก็คล้ายกับปีใหม่สากลในประเทศไทย คือถือเวลาหลังเที่ยงคืนของวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม เป็นวันเริ่มต้นของปีใหม่ ประเพณีในวันปีใหม่ก็จะมีการอวยพรกันในระหว่างผู้ที่ให้ความเคารพนับถือ เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ เพื่อนฝูง ที่อยู่ใกล้ชิดและสนิทสนมกันก็เดินทางไปอวยพร หรือไปขอรับพรด้วยตนเอง ส่วนผู้ที่อยู่ห่างไกลก็จะส่งบัตรคำอวยพร โดยส่งล่วงหน้าก่อนจะถึงวันปีใหม่สักเล็กน้อย คำอวยพรเนื่องในวันปีใหม่ลาวก็มีคำอวยพรจากคนในระดับต่างๆ เช่น จากผู้นำประเทศ รัฐมนตรีประจำกระทรวง ประชาชนต่อประชาชนด้วยกัน บิดา มารดา ครู อาจารย์ และเพื่อนฝูง เช่น

ສະບາຍດີປີໃໝ່ ສະ ບ່າຍ ດີ ປີ ໃໝ່ ພາມາວາວາ ສ່ວສ່ວສ່ວປີໃໝ່

ຂໍອວຍໄຂໃຫ້ພອນແກ່ທ່ານ ພ້ອມດ້ວຍຄອບຄົວ ຈິ່ງມີຄວາມສຸກ

มีสุขชะພาบແຂງແຮງ ถัดปะสงสิ่งใด ขอให้ได้ดีดังใจหมัก จิงทุกประการเทอญ

ขอ อวย พอน ไช ให้ พอน แก่ ถ่าน พ้อม ด้วย คอบ คัว จง มี ความ สุข มี สุข ชะ พาบ แຂ็ง แสง ซิด ปะ สง สิ่ง ไດ้ ขอ ให้ ได้ ดีดัง ใจ หมัก จง ทุก ปะ กาน เทอญ
หมายความว่า ขออวยชัยให้พรแก่ท่าน พร้อมด้วยครอบครัว จงมีความสุข มีสุขภาพแข็งแรง คิดประสงค์สิ่งใด ขอให้ได้ดีดังใจชอบ จงทุกประการเทอญ

วิเชียร อัมพันธ์รัตน์ เขียน

ชลธิชา สุตมขุ สรุปร

คำอวยพรปีใหม่ภาษาเขมร

เทศกาลปีใหม่ตามประเพณีในประเทศกัมพูชามีมาตั้งแต่ในสมัยโบราณโดยเริ่มในเดือนอ้ายตามจันทรคติ ต่อมาในรัชสมัยพระเจ้าองค์ด้วงได้เปลี่ยนมาเป็นเดือนห้า และปัจจุบันถือตามสุริยคติคือ วันที่ ๑๓-๑๔ เมษายน ของทุกปี เป็นเทศกาลปีใหม่เขมรหรือวันสงกรานต์ เป็นวันที่สร้างความสนุกสนาน สร้างความสัมพันธ์และความเป็นมิตรไมตรีอันดีต่อกันระหว่างประชาชนกับประชาชน โดยมีการทำบุญบังสุกุล ก่อพระเจดีย์ทราย และสงฆ์นำพระพุทธรูปพระสงฆ์ คนเฒ่าคนแก่ พร้อมทั้งมีการละเล่นพื้นบ้านด้วย

ในเดือนอ้ายตามปฏิทินทางจันทรคติบางปีตรงกับเดือนพฤษภาคมบางปีตรงกับเดือนธันวาคม ในช่วงนี้ประชาชนกำลังยุ่งอยู่กับการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร เมื่อเสร็จงานแล้วจึงได้ฉลองกันในวันที่ ๑๓-๑๔ เมษายน ก่อนเทศกาลปีใหม่ชาวกัมพูชาจะทำความสะอาดบ้านเรือน วัด ถนน เจดีย์ และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อต้อนรับเทวดาองค์ใหม่ และจัดเตรียมข้าวปลาอาหาร เสื้อผ้าใหม่ๆ เพื่อต้อนรับปีใหม่ที่ก็จะมาถึง

เทศกาลปีใหม่ของชาวกัมพูชาเป็นงานบุญที่สนุกสนาน มีมาตั้งแต่สมัยโบราณและสืบทอดจนถึงปัจจุบัน พิธีนี้ประกอบด้วยการละเล่นประเพณีพื้นบ้าน ซึ่งเป็นประเพณีที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน นอกจากนี้ลูกหลานยังได้มีโอกาสทำบุญกับผู้มีพระคุณของตน ได้แก่ พ่อแม่ ผู้เฒ่าผู้แก่ ได้สงฆ์นำพระ และได้ก่พระเจดีย์ทราย ประมุขของประเทศ ผู้นำประเทศ ผู้นำศาสนา และบุคคลสำคัญก็จะอวยพรปีใหม่แก่ประชาชนในโอกาสนี้ด้วย

สำหรับเทศกาลปีใหม่ตามสากลคือวันที่ ๑ มกราคม นั้น โดยปรกติชาวกัมพูชาจะไม่มีการจัดงานกันทั่วไป แต่อาจจะกล่าวทักทายว่า **សួស្តីឆ្នាំថ្មី** *ซัว ซเตีย ชน่า ทเมีย* แปลว่า สวัสตีปีใหม่ **សួស្តី** *ซัว ซเตีย* แปลว่า *สวัสตี* **ឆ្នាំ** *ชน่า* แปลว่า ปี **ថ្មី** *ทเมีย* แปลว่า ใหม่

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำอวยพรปีใหม่ภาษาพม่า

ตามประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม วันปีใหม่ของพม่าไม่ตรงกับวันที่ ๑ มกราคม ซึ่งเป็นวันปีใหม่สากล วันปีใหม่ของพม่าอยู่ในเดือนเมษายน ชาวพม่าจะจัดงานฉลองอย่างยิ่งใหญ่ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าพม่าจะเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษยาวนานเป็นร้อยปี แต่พม่าก็ไม่ฉลองและไม่อวยพรปีใหม่ตามประเพณีสากล อย่างไรก็ตาม เมื่อสิ้นปี ๒๐๑๒ ภาคเอกชนได้จัดงานฉลองปีใหม่ ๒๐๑๓ ตามแบบสากลเป็นครั้งแรกในพม่าโดยมีการนำวงดนตรีนี้กรังชื่อดังจากสหรัฐอเมริกามาแสดงด้วย

ในโอกาสปีใหม่ของพม่า ชาวพม่าไม่นิยมกล่าวอวยพรแก่กัน เนื่องจากประเพณีและวัฒนธรรมทั้งหมดในพม่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับคำสอนในพระพุทธศาสนา ฉะนั้นผู้ที่อาวุโสน้อยกว่าจะขอขมาและไหว้ผู้ที่อาวุโสมากกว่าเพื่อเป็นสิริมงคลในปีใหม่ที่จะมาถึงโดยพูดว่า **နုတ်သစ်ကူးအတွက် ကန်တော့ပါရစေ** *นี ตี กู๊ อะ ตแวงะ กะ เตาะ บา ยะ เซ* แปลตามคำศัพท์ว่า “ปีใหม่ ช้าม เพื่อ ไหว้ ขออนุญาตได้ไหม” หมายถึง ขออนุญาตไหว้เป็นเกียรติในโอกาสปีใหม่ได้ไหม ส่วนใหญ่ลูกหลานไหว้ผู้ใหญ่ในครอบครัว เช่น พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ลุงป้าอา น้า หรือ บางที่ไหว้ผู้ใหญ่ที่นับถือเท่ากับพ่อแม่ด้วยเหมือนกัน เมื่อมาไหว้แล้วผู้ที่รับไหว้มักจะให้พรว่า **အောင်ကျပ်ပါစေ ၊ အနာကင်းပါစေ ဇနုဒိအေးလှိုပန်းလှိုဗွားပါစေ** *อะ เตตะ เซ* *บา เซ, อะ นา กั้น บา เซ, ယေ လို ဝေ လို ပါနာ လို မဘဲ* *บา* *เซ* แปลตามคำศัพท์ว่า “อายุยืน ขอให้, เจ็บไข้ป่วย พ้น ขอให้, น้ำ เหมือน เย็น แล้ว ดอกไม้ เหมือน หอม ขอให้” หมายถึง ให้อายุยืน ให้พ้นจากการเจ็บไข้ป่วย เย็นเหมือนน้ำ หอมเหมือนดอกไม้

ในช่วงปีใหม่แบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของพม่าไม่มีใครอวยพรโดยใช้คำว่า Happy New Year แต่ในปีใหม่สากลอาจจะมึบ้างที่อวยพรแบบสากลว่า Happy New Year

ตุซาร์ นาย เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุปล

คำอวยพรปีใหม่ภาษาเวียดนาม

วันปีใหม่ของเวียดนามไม่ตรงกับวันปีใหม่สากลคือวันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี แต่เป็นวันปีใหม่ที่อยู่ตามปฏิทินทางจันทรคติแบบจีน ซึ่งจะตรงกับวันใดวันหนึ่งที่อยู่ระหว่างเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์

คนเวียดนามไม่เคยเฉลิมฉลองวันปีใหม่สากล แต่จะฉลองวันตรุษปีใหม่ที่มีสืบทอดนิยมมานานจากการรับวัฒนธรรมจีน ดังนั้นเพื่อเรียกให้แตกต่างจากจีน คนเวียดนามจึงเรียกวันปีใหม่ของตนว่า Tết Việt Nam *เต็ต เวียดนาม นาม* แปลว่า ตรุษเวียดนาม หรือ Tết Ta *เต็ต ตา* แปลว่า ตรุษของเรา

คนเวียดนามถือว่าเทศกาลปีใหม่เป็นเทศกาลใหญ่และสำคัญที่สุดของปี จึงมีการเฉลิมฉลองอย่างใหญ่โตเพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ชุมชนและชีวิตตลอดทั้งปี คำอวยพรปีใหม่ตามธรรมเนียมจีน มักเขียนลงเป็นตัวอักษรประดิษฐ์บนกระดาษสีแดงด้วยหมึกดำหรือใช้สีทอง สำหรับเวียดนามก็เช่นกัน คำอวยพรที่ใช้ได้โดยทั่วไปและเป็นที่ยอมรับในภาษาเวียดนาม คือ Chúc Mừng Năm Mới ! *จุก หมิ่ง นัม เม้ย* แปลว่า ขอให้รื่นเริงปีใหม่ หรือ ปีใหม่ขอให้รื่นเริง Chúc *จุก* แปลว่า อวยพร Mừng *หมิ่ง* แปลว่า รื่นเริง, ยินดี, ดีใจ Năm *นัม* แปลว่า ปี Mới *เม้ย* แปลว่า ใหม่

ถ้าอยากจะอวยพรมากกว่านี้ ก็อาจจะกล่าวยาวขึ้นได้ว่า Chúc một năm mới vui vẻ, mạnh khỏe, hạnh phúc, và thành công nhé ! *จุก หมต นัม เม้ย วุย แหว, หมัญ แหว, ฮัญ ฟุก, หว่า ถัน กง แญ้* แปลว่า ตลอดปีขอให้สนุกสนาน แข็งแรง มีความสุข และประสบความสำเร็จนะ một *หมต* แปลว่า หนึ่ง, ตลอด năm *นัม* แปลว่า ปี mới *เม้ย* แปลว่า ใหม่ vui vẻ *วุย แหว* แปลว่า สนุก, รื่นเริง mạnh khỏe *หมัญ แหว* แปลว่า แข็งแรง hạnh phúc *ฮัญ ฟุก* แปลว่า ความสุข và *หว่า* แปลว่า และ thành công *ถัน กง* แปลว่า ประสบความสำเร็จ nhé *แญ้* แปลว่า นะ

พรเพ็ญ ฮั่นตระกูล เขียน
ชลธิชา สุขमुख สรบุ

คำอวยพรปีใหม่ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๑

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีหลากหลายชาติพันธุ์ แต่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีนที่มีภาษาถิ่นแตกต่างกัน ดังนั้นวันปีใหม่ที่ชาวจีนยึดถือกันว่าเป็นวันแรกของปีที่มีมาถึง คือวัน 正月初一 zhèngyuèchūyī เจิ้ง เยว่ ชู อี้ หรือ ภาษาแต้จิ๋วออกเสียงว่า เจีย ง่วย ชิว อิก ตามปฏิทิน 农历 nóngli หนงลี่ ซึ่งก็คือวัน “ตรุษจีน” ที่ชาวจีนทั่วโลกเฉลิมฉลองกัน

ชาวจีนผู้สูงอายุในสิงคโปร์ที่ยังยึดติดอยู่กับความเป็นอยู่แบบเก่า เมื่อวันตรุษจีนมาถึงพวกเขาจึงมักทักทายกันด้วยภาษาถิ่นของตนเอง ดังนี้ ชาวจีนแต้จิ๋วทักทายกันว่า 新正如意 新年发财 ซิง เจีย อยู่ อี้ ซิง นี ฮวก ไช้ หมายถึง วันแรกของปีให้สมปรารถนา ปีใหม่ให้ร่ำรวยเงินทอง ชาวจีนฮกเกี้ยนมักทักทายกันว่า 新年大赚 ซิน นี ตั่ว ถั่ง หมายถึง ปีใหม่ให้มีกำไรมาก ๆ หรือ 新年康健 ซิง นี คอง เกีย หมายถึง ปีใหม่ให้มีสุขภาพแข็งแรง

หลังจากรัฐบาลสิงคโปร์จัดการรณรงค์เรื่องการใช้ภาษาจีนกลางในประเทศ โดยอดีตประธานาธิบดีลีควงยูแห่งประเทศสิงคโปร์ใน ค.ศ. ๑๙๗๙ แล้ว ผู้คนต่างนิยมกล่าวคำอวยพรต่อกันเป็นภาษาจีนกลางมากขึ้น และเนื่องจากสังคมของประเทศสิงคโปร์เป็นสังคมธุรกิจ คำอวยพรที่เกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองทางธุรกิจจึงนิยมใช้อวยพรต่อกันมาก เช่น

生意兴隆 万事如意 shēngyìxīnglóng wànshìrúyì ซิง อี้ ซิง หลง วัน ซื่อ หรู อี้ หมายถึง ให้ธุรกิจเจริญรุ่งเรือง สมปรารถนาในทุก ๆ เรื่อง

恭贺新禧 大吉大利 gōnghèxīnǐ dàjídàlì กง เฮ่อ ซิน ลี ต้า จี ต้า ลี หมายถึง สวัสดิปีใหม่ ให้มีโชคใหญ่กำไรมหาศาล

新年快乐 恭喜发财 xīnniánkuàilè gōngxǐfācái ซิน เทียน ไคว่ เล่อ กง ลี ฟา ไฉ หมายถึง ให้ปีใหม่มีความสุขและร่ำรวย

คำอวยพรปีใหม่ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ยังไม่หมดเท่านี้ จะได้กล่าวถึงต่อไปในคราวหน้า

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺชฺ สรุปล

คำอวยพรปีใหม่ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๒

คำอวยพรทั้งหมดที่ชาวจีนในสิงคโปร์กล่าวต่อกันในวันปีใหม่เรียกว่าคำมงคล 吉祥语 jíxiángyǔ จี้ เสียง ยหฺวี หรือ คำอวยพร 祝词 zhùcí จู้ ฉือ ที่ล้วนเกี่ยวกับสิ่งดี ๆ รวมทั้งเรื่องสุขภาพแข็งแรง ธุรกิจเจริญรุ่งเรือง ความก้าวหน้าทางการงาน และความสุขในครอบครัว

คำอวยพรที่นิยมกล่าวต่อกันนั้น ทัว ๆ ไปอาจจะเป็นคำเดียวที่มีตัวอักษรสี่ตัว เช่น 新年快乐 xīnniánkuàilè ซิน เหนียน ไคว่ เล่อ หมายถึง ปีใหม่มีความสุข หรือจะเป็นคำคู่ที่แต่ละคำมีตัวอักษรสี่ตัว เช่น 新年好运 开门大吉 xīnniánhǎoyùn kāiméndàjí ซิน เหนียน ห่าว ยหฺวิน ไค เหมิน ต้า จี้ หมายถึง โชคดีปีใหม่ เปิดประตูรับโชคใหญ่ หรืออาจเป็นคำคู่ที่มีตัวอักษรห้าตัวก็ได้ เช่น 新年圆好如意 月月事实顺心 xīnniányuánhǎorúyì yuèyuèshìshìxùnxīn ซิน เหนียน ยหฺวิน ห่าว หู อี้ เยว่ เยว่ ซือ ฉือ ชุ่น ซิน หมายถึง ปีใหม่สามัคคีสมปรารถนา คิดสิ่งใดสมดังใจหมายตลอดไป

คำอวยพรปีใหม่ที่ชาวจีนกล่าวต่อกันนั้น หากเป็นผู้มีอาวุโสมากกว่ากล่าวกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่า มักเน้นไปในเรื่องความเจริญก้าวหน้าในด้านการเรียนและการงาน เช่น 新年快乐 学业进步 xīnniánkuàilè xuéyèjìnbù ซิน เหนียน ไคว่ เล่อ เสว เย่ จින් ปู้ หมายถึง มีความสุขในปีใหม่ การเรียนก้าวหน้า

หากเป็นผู้มีอาวุโสน้อยกว่ากล่าวคำอวยพรปีใหม่กับผู้มีอาวุโสมากกว่า มักเน้นไปในเรื่องสุขภาพและอายุยืน เช่น 福寿双全 健康长春 fúshòushuāngquán jiànkāngchángchūn ผู้ โช้ว ชวัง เฉวียน เจี้ยน คัง ฉิ่ง ชุ่น หมายถึง ให้พร้อมทั้งโชคและอายุยืน สุขภาพแข็งแรงมีความสุขตลอดไป

สำหรับวันปีใหม่ตามปฏิทินสุริยคติคือวันที่ ๑ เดือนมกราคมนั้น ชาวสิงคโปร์นิยมพูดกันว่า Happy New Year หากในวันนั้นจะมีใครกล่าวต่อกันว่า 新年快乐 xīn nián kuài lè ซิน เหนียน ไคว่ เล่อ ก็จะมีคำตอบกลับมว่า “ยังไม่ถึงวันตรุษจีนเลยนะ”

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺช สรุปรู

คำอวยพรปีใหม่ภาษามาลาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศพหุสังคมที่มีการฉลองปีใหม่ของแต่ละเชื้อชาติและศาสนา ทั้งชาวมลายู ชาวจีน หรือชาวอินเดียต่างมีวันปีใหม่ตามปฏิทินจันทรคติ แต่ชาวมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามไม่นิยมฉลองปีใหม่และไม่หยุดราชการ แต่จะให้ความสำคัญและนิยมฉลองกันหลังเดือนแห่งการถือศีลอดที่เรียกว่า Hari Raya Aidilfitri ฮารี รา ยา ไอ์ ดิล ฟิ ตรี หรือ Hari Raya Puasa ฮารี รา ยา ปัว ซา แปลว่า วันฉลองหลังการถือศีลอดเป็นเวลา ๑ เดือน ในเดือน ๙ และหลังจากนี้อีก ๑๐๐ วันยังมีการฉลองกันอีกเพื่อผู้ที่ไม่ไปแสวงบุญหรือไปทำพิธีฮัจญ์ที่เรียกว่า Hari Raya Aidiladha ฮารี รา ยา ไอ์ ดิล อัด ฮา หรือ Hari Raya Haji ฮารี รา ยา ฮา จี หรือ Hari Raya Korban ฮารี รา ยา กอร์ บัน แปลว่า วันฉลองเพื่อผู้ที่ไปทำพิธีฮัจญ์ หรือวันแห่งการทำทานด้วยการเชือดสัตว์ เช่น วัว ควาย แพะ เพื่อแบ่งปันให้แก่คนยากจน วันฉลองตามหลักศาสนานี้เป็นวันหยุดราชการ

นอกจากนี้ยังมีชาวมาลาเลเซียที่นับถือศาสนาคริสต์ที่ฉลองเทศกาลคริสต์มาสแล้วตามด้วยการฉลองปีใหม่สากล (๑ มกราคม) ซึ่งเป็นวันหยุดราชการเช่นเดียวกับวันตรุษจีน วัน Dipawali ดี ปา วา ลี หรือ Diwali ดี วา ลี (วันปีใหม่ของชาวฮินดู) ปัจจุบันชาวมาลาเลเซียโดยเฉพาะคนหนุ่มสาวมีการฉลองวันปีใหม่กันอย่างสนุกสนาน มีงาน countdown มีการจุดพลุฉลองปีใหม่กันอย่างยิ่งใหญ่เพื่อตึงตังนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคนี้ด้วย

คำอวยพรปีใหม่ที่ใช้กันได้แก่ Selamat tahun baru เซอ ล่า มัด ตา ฮุน บา รู หมายถึง สวัสด์ปีใหม่ selamat เซอ ล่า มัด แปลว่า รอด, ปลอดภัย, สุขสวัสดิ์ tahun ตา ฮุน แปลว่า ปี baru บา รู แปลว่า ใหม่ แต่คนหนุ่มสาวนิยมพูด Happy New Year มากกว่า

สุมาลี นิมนานภาพ เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

คำอวยพรปีใหม่ภาษาอินโดนีเซีย

ในสมัยก่อนประชากรอินโดนีเซียแต่ละพื้นที่จะใช้ปฏิทินตามศาสนาและความเชื่อของตนเอง เช่น ปฏิทินอิสลาม ปฏิทินชวา ปฏิทินชากาของชาวอินดูบาห์ลี และปฏิทินจีน เมื่อถึง ค.ศ. ๑๙๑๐ ซึ่งเป็นสมัยที่อินโดนีเซียเป็นประเทศอาณานิคมของดัตช์ รัฐบาลดัตช์ได้ประกาศอย่างเป็นทางการให้ใช้ปฏิทินสากล อินโดนีเซียจึงมีการใช้ปฏิทินแบบเกรโกเรียนโดยทั่วไปเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ปีใหม่ทางการในประเทศอินโดนีเซียจึงเป็นวันที่ ๑ มกราคมของทุกปี

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากอินโดนีเซียมีศาสนาทางการอยู่ ๖ ศาสนา จึงยังมีการใช้ปฏิทินแบบเดิมควบคู่กันไป วันปีใหม่ของศาสนาอื่นก็ถือเป็นวันหยุดราชการเช่นกัน เช่น วันปีใหม่อิสลามตามปฏิทินอิสลาม ปีใหม่จีน (ตรุษจีน) และวันปีใหม่อินดูตามปฏิทินชวา

คำอวยพรปีใหม่ในภาษาอินโดนีเซียคือ Selamat tahun baru *เซอ ลา มัต ตา ฮุน บา รู* คำว่า selamat *เซอ ลา มัต* แปลว่า ขอให้มีความสุขสวัสดิ คำว่า tahun *ตา ฮุน* แปลว่า ปี baru *บา รู* แปลว่า ใหม่

เนื่องจากเทศกาลวันปีใหม่นั้นใกล้เคียงกับวันคริสต์มาสซึ่งถือเป็นวันสำคัญของชาวคริสต์ดังนั้น การกล่าวอวยพรสำหรับเทศกาลในช่วงปลายปีนั้นอาจมีการกล่าวอวยพรทั้งสองเทศกาลด้วยกันเป็น คำว่า Selamat natal dan tahun baru *เซอ ลา มัต นา ตัล ดัน ตา ฮุน บา รู* คำว่า natal *นา ตัล* แปลว่า เกิด, ประสูติ หมายถึง วันประสูติของพระเยซู

บรรยากาศทั่วไปในการเฉลิมฉลองจะมีการงานรื่นเริงต่าง ๆ มีการจุดพลุ โดยเฉพาะในคืนก่อนวันปีใหม่ แต่ที่เป็นเอกลักษณ์ที่ขาดไม่ได้ในการเฉลิมฉลองปีใหม่อินโดนีเซียคือการเป่าแตร แตรที่เป่าจะเป็นแตรที่ทำจากกระดากและมีการตกแต่งด้วยกระดากหลากลายหลากสีสวยงาม เป็นรูปทรงกรวยหรือทรงอื่น ๆ

สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างคือ ประเทศอินโดนีเซียมีการแบ่งพื้นที่เวลาเป็น ๓ พื้นที่ ซึ่งแต่ละพื้นที่จะต่างกันประมาณ ๑ ชั่วโมง เวลาในเกาะปาปัวทางตะวันออกสุดของหมู่เกาะอินโดนีเซียจะเร็วกว่าเวลาจากการ์ตา ๒ ชั่วโมง และเวลาในบาห์ลิจจะเร็วกว่าการ์ตา ๑ ชั่วโมง ดังนั้นการเฉลิมฉลองจะเกิดขึ้นในเวลาแตกต่างกันแล้วแต่พื้นที่

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สุรูป

คำอวยพรปีใหม่ภาษามลายูบรูไน

ในประเทศบรูไนวันที่ ๑ มกราคมถือเป็นวันหยุดราชการแต่จะไม่มีการเฉลิมฉลองปีใหม่สากลนี้อย่างเอิกเกริก หากมีแต่บางครอบครัวเท่านั้นที่อาจจะมีการจัดเลี้ยงสังสรรค์ภายในครอบครัว ส่วนการเฉลิมฉลองยิ่งใหญ่ระดับประเทศนั้นจะจัดขึ้นในช่วงปีใหม่อิสลามคือวันที่ ๑ เดือนมุฮัรรัม ตามปฏิทินอิสลามซึ่งเป็นปฏิทินแบบจันทรคติ

ส่วนเรื่องคำอวยพรปีใหม่นั้นถึงแม้ว่าจะไม่มีการเฉลิมฉลองมากมายแต่ก็มีการอวยพรปีใหม่ซึ่งกันและกัน

คำอวยพรปีใหม่สากลในภาษามลายูบรูไนคือ Selamat tahun baru *เซอ ลา มัต ตา ฮุน บา รู* หมายถึง สวัสดีปีใหม่ คำว่า selamat *เซอ ลา มัต* แปลว่า ขอให้มีความสุขสวัสดิ์ คำว่า tahun *ตา ฮุน* แปลว่า ปี baru *บา รู* แปลว่า ใหม่ หรืออวยพรว่า Selamat menyambut tahun baru *เซอ ลา มัต เมอ ญัม บุต ตา ฮุน บา รู* หมายถึง สุขสันต์ต้อนรับปีใหม่ คำว่า menyambut *เมอ ญัม บุต* แปลว่า ต้อนรับ

หากเป็นวันปีใหม่อิสลามคำอวยพรจะเป็น Selamat tahun baru Hijrah *เซอ ลา มัต ตา ฮุน บา รู ฮี จระฮ์* หมายถึง สวัสดีปีใหม่ปีฮิจเราะห์ คำว่า hijrah *ฮี จระฮ์* คือชื่อเรียกปีอิสลาม ซึ่งภาษาไทยเรียกว่า “ฮิจเราะห์”

สำหรับ สุฮาร์โย เซียน
ชลธิชา สุตมุข สรุป

คำอวยพรปีใหม่ภาษาฟิลิปปินส์

ในเทศกาลปีใหม่ชาวฟิลิปปินส์จะอวยพรกันตามประเพณีโดยพูดว่า Manigong Bagong Taon มา นิ กง บา กง ตา โอน ซึ่งหมายความว่า ขอให้ปีใหม่เจริญรุ่งเรือง Manigong มา นิ กง แปลว่า เจริญรุ่งเรือง bagong บา กง แปลว่า ใหญ่ taon ตา โอน แปลว่า ปี

คนฟิลิปปินส์ส่วนหนึ่งอาจแสดงความปรารถนาดีต่อเพื่อนด้วยการใช้ภาษาอังกฤษว่า Happy New Year นอกจากนี้ ยังมีคำอวยพรอื่น ๆ ในเทศกาลปีใหม่อีก เช่น

Manigong Bagong Taon sa Iyo! มา นิ กง บา กง ตา โอน ซา อี โย แปลว่า ขอให้คุณเจริญรุ่งเรืองในปีใหม่ เป็นคำอวยพรให้แก่บุคคลคนเดียว sa ซา แปลว่า แก่ iyo อี โย แปลว่า คุณ

Manigong Bagong Taon sa Inyo! มา นิ กง บา กง ตา โอน ซา แปลว่า ขอให้พวกคุณเจริญรุ่งเรืองในปีใหม่ เป็นการอวยพรให้คนหลายคน sa ซา แปลว่า แก่ inyo อิน โย แปลว่า พวกคุณ

Manigong Bagong Taon sa Inyong Lahat! มา นิ กง บา กง ตา โอน ซา อิน ยง ลา ฮัต แปลว่า ขอให้พวกคุณทั้งหมดเจริญรุ่งเรืองในปีใหม่ sa ซา แปลว่า แก่ inyong lahat อิน ยง ลา ฮัต แปลว่า พวกคุณทั้งหมด

Maligayang Bagong Taon มา ลี กา ยาง บา กง ตา โอน แปลว่า สุขสันต์ปีใหม่ maligayang มา ลี กา ยาง แปลว่า สุขสันต์ bagong บา กง แปลว่า ใหม่ taon ตา โอน แปลว่า ปี

Masaganang Bagong Taon sa Lahat มา ซา กา นาง บา กง ตา โอน ซา ลา ฮัต แปลว่า ขอให้อุดมสมบูรณ์ในปีใหม่ทุกคน masaganang มา ซา กา นาง แปลว่า อุดมสมบูรณ์ bagong บา กง แปลว่า ใหม่ taon ตา โอน แปลว่า ปี sa ซา แปลว่า แก่ lahat ลา ฮัต แปลว่า ทุกคน

ชาวฟิลิปปินส์พากันจุดพลุและดอกไม้ไฟเพื่อเฉลิมฉลองรับเทศกาลปีใหม่ในคืนวันที่ ๓๑ ธันวาคม นอกจากนี้ ยังเคาะหม้อกระทะให้ดังลั่นเพื่อขับไล่วิญญาณชั่วร้าย มีการตกแต่งรถยนต์ รถบรรทุก รวมทั้งผูกกระทะหรือป๊อปเปิ้ลไว้ท้ายรถ เล่นไปตามท้องถนนให้เกิดเสียงดังพร้อมทั้งป๊อปแตร์สนั่น ส่วนคนที่ไม่ขับรถก็นำนกหวีดมาเป่าด้วย

ลอร่า พรหมกสิกร เขียน

ชลธิชา สุดมุข สรุปรูป

คำอวยพรคริสต์มาสภาษาฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่มีการฉลองเทศกาลคริสต์มาสด้วยระยะเวลาที่ยาวที่สุดในโลกเพราะในช่วงสี่เดือนสุดท้ายของปีอันเป็นเดือนที่ลงท้ายด้วย -ber คือ September, October, November และ December ประเทศฟิลิปปินส์ถือว่าเป็นเดือนของเทศกาลคริสต์มาส ภาษาฟิลิปปินส์ที่ตรงกับคำว่า “คริสต์มาส” คือ คำว่า Pasko ปัส โค อันเป็นคำที่มาจากภาษาสเปนที่ว่า Pascua ปัส กัว ซึ่งหมายถึง การประสูติของพระเยซู

ในช่วงเทศกาลคริสต์มาส ร้านค้าและบ้านเรือนของประชาชนจะเริ่มเปิดเพลงคริสต์มาสตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน และจะประดับตกแต่งประตูหน้าต่างด้วย parol ปา รอล หรือดวงดาวแห่งคริสต์มาสซึ่งมีรูปร่างเป็นดาวห้าแฉก โครงทำด้วยไม้ไผ่เหลาเป็นซี่หรือทำด้วยหวายแล้วปิดด้วยกระดาษแก้ว กระดาษอย่างอื่น หรือวัสดุคล้ายกระดาษอื่นหลากสี ตามธรรมเนียมดั้งเดิมจะใส่เทียนไขไว้ด้านในของดวงดาวนี้แล้วจุดไฟให้แสงส่องทะลุออกมาด้านนอกดูหลากสีสวยงาม แต่ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ปัจจุบันนี้จะมีการใช้ไฟฉายหรือหลอดไฟใส่ไว้ข้างในแทนเทียนไข

นอกจากดวงดาวคริสต์มาสแล้ว บางบ้านก็จะประดับตกแต่งด้วย belen เบ เลน หรือสถานที่จำลองการประสูติของพระเยซู และอาจจะเห็นหลายบ้านตั้งต้นคริสต์มาสไว้ภายในทั้งตกแต่งอย่างสวยงามเอาไว้ด้วย

ในช่วงเทศกาลคริสต์มาสนี้ คนฟิลิปปินส์จะทักทายด้วยคำพูดว่า Maligayang Pasko มา ลี กา ยัง ปัส โค หมายถึง สุขสันต์วันคริสต์มาส maligaya มา ลี กา ยา แปลว่า สุขสันต์ ปัส โค แปลว่า วันคริสต์มาส หรือจะทักทายกันด้วยภาษาอังกฤษ Merry Christmas ก็ได้ เด็กๆ จะกล่าวแก่ผู้ใหญ่ว่า Maligayang Pasko pô ninang, ninong, lola, lolo, nanay, tatay... “มา ลี กา ยัง ปัส โค โปะ นี นัง, นี นง, โล ลา, โล โล, นา นัย, ตา ตัย...” แปลว่า สุขสันต์วันคริสต์มาสแด่แม่อุปถัมภ์, พ่ออุปถัมภ์, คุณปู่/คุณตา, คุณย่า/คุณยาย, คุณแม่, คุณพ่อ ...ครับ/ค่ะ

ลอรา พรหมกสิกร เขียน

ชลธิชา สูดมฺข สรรูป

คำสรรพนามในภาษาไทย

ในภาษาไทยการใช้สรรพนามค่อนข้างซับซ้อนมากเนื่องจากลักษณะซับซ้อนของสังคม การใช้คำสรรพนามในสังคมไทยต้องคำนึงถึงระบบอาวุโสทั้งในด้านอายุ อาชีพ ประเพณี ตลอดจนฐานะทางสังคม

คำสรรพนามที่ผู้ชายใช้พูดกับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ คือ **ผม** เช่น *ผมเป็นนักเรียน ส่วนผู้หญิงใช้ว่า ดิฉัน* เช่น *ดิฉันเป็นครู* สำหรับคำที่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดกับบุคคลทั่วไปที่มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า คือ **ฉัน** เช่น *ฉันรักเธอ* เมื่อต้องการจะพูดกับผู้มีอาวุโสมากกว่า ผู้หญิงมักใช้คำว่า **หนู** เช่น *แม่จ๋า หนูรักแม่* แต่ถ้าจะพูดอย่างเป็นทางการก็จะใช้ **ข้าพเจ้า** เช่น *ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มาพบท่าน* คำสรรพนามที่ใช้ได้ทั้งที่ใช้แทนผู้พูดคนเดียวหรือผู้พูดหลายคน คือ คำว่า **เรา** เช่น *เราไม่สบาย “เรา” ในที่นี้แทนผู้พูดคนเดียว แต่ในประโยคที่ว่า เราจะประชุมกันวันนี้ “เรา” ในประโยคนี้แทนผู้พูดหลายคน*

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่เราพูดด้วย มีดังนี้ คำว่า **คุณ** ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ เช่น *คุณจะไปไหน* ผู้หญิงใช้คำว่า **เธอ** พูดกับเพื่อนหญิง หรือผู้มีอาวุโสน้อยกว่า เช่น *เธอจะไปไหน* คำว่า **หนู** ใช้พูดกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่า เช่น *หนูจะกินไอศกรีมไหม* คำว่า **แก** ใช้พูดกับผู้มีอาวุโสเสมอกันและสนิทกัน เช่น *แกจะไปกับฉันไหม* และคำว่า **ท่าน** ใช้พูดกับผู้มีอาวุโสมากกว่า เช่น *ท่านจะรับประทานอะไรดีคะ*

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่เราพูดถึงมี ๕ คำ คือ **ท่าน** ใช้พูดถึงผู้มีอาวุโสมากกว่า หรือบุคคลอื่นอย่างสุภาพ เช่น *เราไปพบท่านมาแล้ว* **เขา** ใช้พูดถึงผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า หรือใช้พูดถึงคนที่ไม่คุ้นเคย เช่น *เราได้พบเขาแล้ว* **เธอ** ใช้พูดถึงผู้หญิงอย่างยกย่อง เช่น *เราได้พบเธอมาแล้ว* **แก** ใช้พูดถึงบุคคลทั่วไป เช่น *เราได้พบแกมาแล้ว* **มัน** ใช้พูดถึงผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่าที่สนิทกัน รวมทั้งใช้กับสัตว์และสิ่งของด้วย เช่น *เราได้เจอมันแล้ว*

นอกจากนี้ยังอาจจะใช้คำแสดงลำดับญาติ เช่น **พี่** **ป้า** หรือ **คำบ่งอาชีพ** เช่น **ครู** **อาจารย์** **หมอ** บางคนอาจใช้ชื่อจริงหรือชื่อเล่นกับคนที่สนิทสนม เช่น **มาลี** **น้อย** **แวน** เป็นคำสรรพนามก็ได้

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษาลาว

ตอนที่ ๒

คำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดในภาษาลาวยังมีใช้อีกแบบหนึ่งคือ ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปอย่างเป็นทางการ ใช้ว่า **ข้าพเจ้านี้** **ข้า พะ เจ้า** หมายถึง ข้าพเจ้า เช่น **ข้าพเจ้านี้**มีความยินดีที่ท่านมาเยี่ยมเยียน **ข้า พะ เจ้า นี้ ความ ยินดี ที่ ถ่าน มา เยี่ยม** **เยี่ยม** หมายความว่า “ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ท่านมาเยี่ยมเยียน” **มีความ ยินดี** **มีความ ยินดี** แปลว่า “มีความยินดี” **เยี่ยมเยียน** **เยี่ยม** **เยี่ยม** แปลว่า “เยี่ยมเยียน”

สำหรับคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังมีทั้งที่ใช้ทั่ว ๆ ไป กับใช้ตามสถานภาพของผู้ฟัง คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นบุคคลทั่วไป ใช้ว่า **เจ้า** **เจ้า** หมายถึง คุณ, เธอ เช่น **เจ้าจะไปไหน?** **เจ้า ไป ไหน** หมายความว่า “คุณ/เธอจะไปไหน?” **ไป ไหน** แปลว่า “จะ” **ไป ไหน** แปลว่า “ไหน” ถ้าใช้แทนผู้ฟังที่มีอาวุโสมากกว่าหรือพูดอย่างเป็นทางการ ใช้ว่า **ท่าน** **ท่าน** หมายถึง ท่าน เช่น **ท่านจะกินอะไร?** **ท่าน กิน อะไร** หมายความว่า “ท่านจะกินอะไร” **กิน อะไร** แปลว่า “อะไร”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นบุคคลที่มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า ใช้ว่า **โต** **โต** หมายถึง คุณ, เธอ เช่น **โตมาเห็นอะไร?** **โต มา เห็น อะไร** หมายความว่า “คุณ/เธอมาทำอะไร” **เห็น อะไร** แปลว่า “ทำ” ถ้าใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่า ใช้ว่า **ลูก** **ลูก** หมายถึง พวกเขา เช่น **ลูกจะเข้ากินอะไร?** **ลูก กิน เข้า กับ อะไร** หมายความว่า “พวกเขาจะกินข้าวกับอะไร”

วิเชียร อัมพรัตน์ เขียน
ชลธิชา สุขุมขุ สรุปล

คำสรรพนามในภาษาลาว
ตอนที่ ๓

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงในภาษาลาวใช้แตกต่างกันตามสถานภาพของผู้ที่กล่าวถึง คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสมากกว่าและใช้อย่างสุภาพ ใช้ว่า *ເພິ່ນ* *ເພິ່ນ* หมายถึง ท่าน, เขา เช่น *ເພິ່ນບໍ່ມາ* *ເພິ່ນບໍ່ມາ* หมายความว่า “ท่าน/เขาไม่มา” *ບໍ່* *ບໍ່* แปลว่า “ไม่” ถ้าใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือมากกว่า ใช้ว่า *ລາວ* *ລາວ* หมายถึง เขา, ท่าน เช่น *ລາວບໍ່ເຫັນເຈົ້າ* *ລາວ* *ບໍ່* *ເຫັນ* *ເຈົ້າ* หมายความว่า “เขา/ท่านไม่เห็นคุณ/เธอ” *ບໍ່* *ບໍ່* แปลว่า “ไม่” *ເຈົ້າ* *ເຈົ້າ* แปลว่า “คุณ, เธอ”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นบุคคลที่สนิทสนมกันในครอบครัว ใช้ว่า *ມັນ* *ມັນ* หมายถึง มัน เช่น *ລູກເຈົ້າໄປໄສ?* *ມັນ* *ຢູ່* *ໃນ* *ເຮືອນ* *ລູກ* *ເຈົ້າ* *ໄປ* *ໄສ* *ມັນ* *ຢູ່* *ໃນ* *ເຮືອນ* หมายความว่า “ลูกคุณไปไหน มันอยู่ในบ้าน” *ລູກ* *ເຈົ້າ* *ລູກ* *ເຈົ້າ* แปลว่า “ลูกคุณ” *ໄປ* *ໄສ* *ໄປ* *ໄສ* แปลว่า “ไปไหน” *ມັນ* *ມັນ* ในที่นี้หมายถึง “ลูก” *ຢູ່* *ຢູ່* แปลว่า “อยู่” *ໃນ* *ເຮືອນ* *ໃນ* *ເຮືອນ* แปลว่า “ในเรือน, ในบ้าน”

วิเชียร อ่ำพนรัักษ์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรุปร

คำสรรพนามในภาษาเขมร

ตอนที่ ๑

ลักษณะของสังคมเขมรมีความซับซ้อน ทำให้การใช้คำสรรพนามในภาษาเขมร ต้องคำนึงถึงระบบอาวุโส ทั้งในด้านอายุ อาชีพ ประเพณี ตลอดจนสถานภาพและฐานะทางสังคม คำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดในภาษาเขมรใช้แตกต่างกัน ดังนี้

ខ្ញុំ *คยม* หมายถึง ผม, ฉัน ใช้ได้ทั้งผู้หญิงผู้ชาย แทนผู้พูดคนเดียว เช่น ខ្ញុំទៅសាលារៀន។ *คยม ไตว ซา ลา เรียน* หมายความว่า “ฉัน/ผมไปโรงเรียน” *เฮ ไตว* แปลว่า “ไป” *สាលารៀន ซา ลา เรียน* แปลว่า “โรงเรียน”

ខ្ញុំបាន *คยม บาด* หมายถึง กระผม ใช้เป็นทางการ แทนผู้พูดที่เป็นผู้ชายคนเดียว เช่น ខ្ញុំបានអានសៀវភៅ *คยม บาด อาน เซียว-โพว* หมายความว่า “กระผมอ่านหนังสือ” *หฺนส อาน* แปลว่า “อ่าน” *สฺยฺรវភៅ เซียว โพว* แปลว่า “หนังสือ”

នាងខ្ញុំ *เนียง คยม* หมายถึง ดิฉัน ใช้เป็นทางการ แทนผู้พูดที่เป็นผู้หญิงคนเดียว เช่น នាងខ្ញុំអានសៀវភៅ។ *เนียง คยม อาน เซียว โพว* หมายความว่า “ดิฉันอ่านหนังสือ”

យើង *เยิง* หมายถึง เรา ใช้แทนผู้พูดมากกว่า ๑ คน ประมาณ ๒-๓ คน เช่น យើងលេងកីឡា។ *เยิง เลง เกย ล* หมายความว่า “เราเล่นกีฬา” *លេង เลง* แปลว่า “เล่น” *กีฎา เกย ล* แปลว่า “กีฬา”

ពួកយើង *ปวก์ เยิง* หมายถึง พวกเรา ใช้แทนผู้พูดมากกว่า ๑ คน แสดงว่าเป็นคนกลุ่มใหญ่ เช่น ពួកយើងលេងកីឡា។ *ปวก์ เยิง เลง เกย ล* หมายความว่า “พวกเราเล่นกีฬา”

พรุ่งนี้จะได้กล่าวถึงคำสรรพนามแทนตัวผู้ฟัง หรือสรรพนามบุรุษที่ ๒ ในภาษาเขมร

พลอย แสงลอย เขียน

ชลธิชา สุดมขุ สรุปร

คำสรรพนามในภาษาเขมร
ตอนที่ ๒

คำสรรพนามในภาษาเขมรที่เป็นสรรพนามแทนตัวผู้ฟัง มีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกัน ดังนี้

เณก *โลก* หมายถึง คุณ ใช้กับผู้ชายที่มีอาวุโสเสมอกันหรือมากกว่า ใช้แทนคนคนเดียว เช่น *อุ้สรุฎฎาฏเณก* *คยม ซรอ ลัน โลก* หมายความว่า “ฉันรักคุณ” *สรุฎฎาฏ ซรอ ลัน* แปลว่า “รัก, ชอบ” คำนี้ยังใช้นำหน้าคำแสดงตำแหน่งหรือเครือญาติที่เป็นผู้ชายเพื่อแสดงการยกย่อง เช่น *อุ้สรุฎฎาฏเณกครู* *คยม ซรอ ลัน โลก กูรู* หมายความว่า “ฉันรักคุณครูผู้ชาย” *เณกครู โลก กูรู* แปลว่า “คุณครูผู้ชาย” เมื่อใช้นำหน้าคำที่หมายถึง ผู้หญิง จะแสดงการยกย่องยิ่งขึ้น เช่น *เณกสรี โลก เซรีย* หมายความว่า “คุณผู้หญิง” *สรี เซรีย* แปลว่า “ผู้หญิง”

หูก *เนียะ* หมายถึง คุณ ใช้กับผู้หญิงที่มีอาวุโสเสมอกันหรือมากกว่า ใช้แทนคนคนเดียว เช่น *อุ้สรุฎฎาฏหูก* *คยม ซรอ ลัน เนียะ* หมายความว่า “ผมรักคุณ” คำนี้ยังใช้นำหน้าคำแสดงตำแหน่งหรือเครือญาติเพื่อแสดงการยกย่อง ตัวอย่างการใช้กับผู้หญิง เช่น *อุ้สรุฎฎาฏหูกครู* *คยม ซรอ ลัน เนียะ กูรู* หมายความว่า “ฉันรักคุณครูผู้หญิง” *หูกครู เนียะ กูรู* แปลว่า “คุณครูผู้หญิง”

ตุกเณก *ปวก โลก* หมายถึง พวกคุณ ใช้แทนผู้ชายหลายคน เช่น *ตุกเณกเณก* ? *ปวก โลก ไตว หนา* หมายความว่า “พวกคุณไปไหน” *เณก หนา* แปลว่า “ไหน” ส่วน *ตุกหูก* *ปวก เนียะ* หมายถึง พวกคุณ ใช้แทนได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจำนวนมาก เช่น *ตุกหูกเณก* ? *ปวก เนียะ ไตว หนา* หมายความว่า “พวกคุณไปไหน”

ในกรณีที่พูดกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่าจะเรียกชื่อหรือใช้คำแสดงลำดับญาติแทนก็ได้ เช่น *กูรูเณก* ? *โกน ไตว หนา* หมายความว่า “ลูกไปไหน” *กูรู โคน* แปลว่า “ลูก”

สำหรับคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงจะได้อธิบายต่อในคราวหน้า

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุตมข สรุปล

คำสรรพนามในภาษาพม่า

ตอนที่ ๑

การใช้สรรพนามในภาษาพม่าค่อนข้างซับซ้อนและมีเป็นจำนวนมาก เนื่องจากลักษณะของสังคมพม่าที่ต้องคำนึงถึงระบบอาวุโส อาชีพหน้าที่การงาน ประเพณีในหมู่เครือญาติ ตลอดจนฐานะทางสังคม ระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

คำสรรพนามแทนผู้พูดที่เป็นผู้ชาย ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปและผู้มีอาวุโสมากกว่า ใช้ว่า ကျွန်တော် จะ นอ หมายถึง ผม, กระผม เช่น ကျွန်တော် ထိုင်းလူမျိုးပါ จะ นอ ໄທလူမျိုး ဟာ หมายความว่า “ผมเป็นคนไทย” ထိုင်းလူမျိုးပါ ໄທလူမျိုး ဟာ แปลว่า “เป็นคนไทย” ถ้าใช้แทนผู้พูดหลายคน ใช้ว่า ကျွန်တော်တို့ จะ นอ ထိုင်း หมายความว่า พวกผม, พวกเรา ใช้พูดกับบุคคลทั่วไป เช่น ကျွန်တော်တို့အားလုံး ထိုင်းလူမျိုးပါ จะ นอ ထိုင်း အိုလ် ໄທလူမျိုး ဟာ หมายความว่า “พวกผมทั้งหมดเป็นคนไทย” အားလုံး အိုလ် ໄທ แปลว่า “ทั้งหมด”

คำสรรพนามแทนผู้พูดที่เป็นผู้หญิง ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปและผู้มีอาวุโสมากกว่า ใช้ว่า ကျွန်မ จะ มะ หมายถึง ดิฉัน เช่น ကျွန်မ ထိုင်းလူမျိုးပါ จะ มะ ໄທလူမျိုး ဟာ หมายความว่า “ดิฉันเป็นคนไทย” ” ถ้าใช้แทนผู้พูดหลายคน ใช้ว่า ကျွန်မတို့ จะ มะ ထိုင်း หมายความว่า พวกดิฉัน, พวกเรา ใช้พูดกับบุคคลทั่วไป เช่น ကျွန်မတို့အားလုံး ထိုင်းလူမျိုးပါ จะ มะ ထိုင်း အိုလ် ໄທလူမျိုး ဟာ หมายความว่า “พวกดิฉันทั้งหมดเป็นคนไทย”

คำสรรพนามแทนผู้พูดที่ใช้แทนได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง คือ ကျွန်ုပ် จะ โนะ หมายถึง ข้าพเจ้า ใช้กับบุคคลทั่วไป โดยใช้ได้ทั้งในภาษาเขียนและภาษาพูดอย่างเป็นทางการ เช่น ကျွန်ုပ် သစ္စာဆိုပါသည် จะ โนะ ထို စာ ဟာ ထို หมายความว่า “ข้าพเจ้าจะรักษาสัจจะ” သစ္စာဆိုပါသည် ထို စာ ဟာ ထို แปลว่า “จะรักษาสัจจะ”

ตุซาร์ นาย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรป

คำสรรพนามในภาษาพม่า

ตอนที่ ๓

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึงซึ่งเป็นผู้ชายที่มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้ชายที่ไม่คุ้นเคย
ใช้ว่า ဝူ ထူး หมายถึง เขา เช่น ဝူ့ခဲ ဝိပြီးပြီးလား ထူးແမးတိ ပီယီပီယီလံာ် หมายความว่า
“รู้จักกับเขาหรือยัง” ခဲ့ ထေး แปลว่า “กับ” ဝိပြီးပြီးလား တိ ပီယီပီယီလံာ် แปลว่า “รู้จักหรือ
ยัง” ถ้าใช้พูดถึงผู้หญิงที่มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้หญิงที่ไม่คุ้นเคย ใช้ว่า ဝူမဲ ထူး หมายถึง เขา
เช่น ဝူမဲခဲ ဝိပြီးပြီးလား ထူးမဲ ထေးတိ ပီယီပီယီလံာ် หมายความว่า “รู้จักกับเขาหรือยัง”

เมื่อต้องการใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงหลายคน ใช้ว่า ဝူတို ထူး ထေး หมายถึง พวกเขา
ใช้พูดถึงบุคคลทั่วไปเมื่อพูดถึงมากกว่าหนึ่งคน เช่น ဝူတိုက ထိုင်းလူမျိုးလား ထူး ထေး
ကဲ ထို လူ မိယီလံာ် หมายความว่า “พวกเขาเป็นคนไทยหรือ” ကဲ ကဲ เป็นคำแสดงหน้าที่
ประธาน ထိုင်းလူမျိုးလား ထို လူ မိယီလံာ် แปลว่า “เป็นคนไทยหรือ”

การใช้คำสรรพนามในภาษาพม่าโดยทั่วไปจะใช้คำแสดงลำดับญาติเพื่อแสดงความสนิท
สนมแม้ว่าไม่สนิทกันก็ตาม เช่น ပီးလေး ဝူ့လဲ แปลว่า, อาชาย, น้ำชาย ဒဝေါ် အေထ
แปลว่า ป้า, น้ำหญิง, อาหญิง ဒဝ်ကို အေ ကို แปลว่า “พี่ชาย” ဒဝ်မဲ အေ မဲ แปลว่า “พี่สาว”
ပြီးလေး မျီလဲ แปลว่า น้องชายในกรณีและผู้พูดเป็นผู้ชาย မေဝ်လေး မေဝ်လဲ แปลว่า
น้องชายในกรณีและผู้พูดเป็นผู้หญิง ပီးမဲလေး မျီမဲลဲ แปลว่า น้องสาว ဝဲး တံာ် แปลว่า
ลูกชาย ဝဲး တဲ မဲ แปลว่า “ลูกสาว” บางครั้งจะใช้คำบ่งอาจชีพเป็นสรรพนามได้ด้วย เช่น
ဒေယာမဲ မဲ แปลว่า “อาจารย์ผู้หญิง, หมอผู้หญิง” หรือผู้หญิงที่มีอาวุโสสูงกว่า ဒေယာ
ဒေယာ แปลว่า “อาจารย์ชาย, หมอผู้ชาย” หรือผู้ชายที่มีอาวุโสสูงกว่า สำหรับคนที่สนิทสนมกันบาง
คนอาจใช้ชื่อตัวกับคนที่รู้จักกันมานานก็ได้

ตูซาร์ นาย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม

ตอนที่ ๑

คำสรรพนามภาษาเวียดนามมีมากและค่อนข้างซับซ้อน เนื่องจากเป็นสิ่งคมเครือญาติ ถือลำดับอาวุโส ผู้ใหญ่ผู้น้อย แบ่งเพศชายเพศหญิง นับสถานภาพต่างๆ ทางสังคม หรือถือความสัมพันธ์สนมเป็นหลักในการใช้คำสรรพนาม

อย่างไรก็ตาม เมื่อเวียดนามได้เปลี่ยนระบบการปกครองเป็นสิ่งคมนิยม ทำให้คำสรรพนามที่เคยใช้แสดงสถานภาพสูงต่ำ กลายเป็นคำลำสมัยและไม่เป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบัน แต่ถ้าจะให้เกียรติหรือยกย่องก็มักจะนิยมใช้คำที่แสดงความอาวุโสมากกว่าหรืออาวุโสน้อยกว่า หรือคำที่แสดงความเป็นผู้ใหญ่ผู้น้อยแทน

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดที่เป็นคำกลาง ๆ บุคคลทั่วไปพูดกับบุคคลทั่วไปที่สนิทกัน คือ ta ตา หมายถึงฉัน เช่น Ta cũng nghĩ thế ตา กุ้ง หี เท้ หมายความว่า “ฉันก็คิดอย่างนั้นด้วย” cũng กุ้ง แปลว่า “ก็...ด้วย” nghĩ หี แปลว่า “คิด” thế เท้ แปลว่า “อย่างนั้น”

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้สนทนาโดยทั่วไป เป็นทางการและสุภาพ ใช้ได้ทั้งผู้ชายผู้หญิง ผู้ใหญ่ หรือเด็ก ใช้ว่า tôi โดย หมายถึง ผม, กระผม, ดิฉัน, ข้าพเจ้า เช่น Tôi là người Việt Nam โดย หล่า เหงื่อย เหวยต นาม หมายความว่า “ดิฉันเป็นคนเวียดนาม” là หล่า แปลว่า “เป็น” người เหงื่อย แปลว่า “คน”

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้แสดงความสนิทสนมในหมู่เด็ก ๆ หรือวัยรุ่น คล้ายคำว่า “เขา” ที่ออกเสียงว่า เค้า ในภาษาไทย ซึ่งเป็นคำเรียกตนเองของเด็กสาวเด็กหนุ่ม คือ tớ เตอ เช่น Tớ không hói hận เตอ คง ไฮ้ย เหิน หมายความว่า “เค้าไม่เสียใจ” không คง แปลว่า “ไม่” hói hận ไฮ้ย เหิน แปลว่า “เสียใจ”

นอกจากนี้ ยังมีสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้โดยถือสนิทเป็นกันเอง คือ tao ตาว หมายถึง ข้า, ฉัน เช่น Tao không thích ตาว คง ทัก หมายความว่า “ข้าไม่ชอบ” thích ทัก แปลว่า “ชอบ” คำสรรพนามนี้เดิมคนมีอำนาจหรือมีอาวุโสใช้เรียกตนเอง คำสรรพนามแทนตัวผู้ฟังยังไม่หมดเท่านั้น จะได้พูดต่อในคราวหน้า

พรเพ็ญ ยันตระกูล เขียน
ชลธิชา สุกมขุ สรุป

คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม

ตอนที่ ๒

ในภาษาเวียดนาม มีการนำคำลำดับญาติมาใช้เป็นคำสรรพนามบุรุษทั้งคำสรรพนามแทนตัวผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่กล่าวถึง ซึ่งเป็นลักษณะเด่นเห็นได้ชัดโดยทั่วไปในสังคมเวียดนามเช่นเดียวกับไทย โดยใช้ทั้งที่เป็นญาติจริงหรือไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นญาติกันเลย ทั้งนี้เป็นการแสดงความสนิทสนมหรือเป็นกันเอง

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้คำลำดับญาติ เช่น คำว่า *anh* *อ๋ญ* โดยศัพท์แปลว่า “พี่” เป็นคำที่ผู้ชายใช้พูดกับผู้ที่อาวุโสน้อยกว่า เช่น *Anh xin lỗi* *อ๋ญ ซิน โหลย* หมายความว่า “พี่/ผมขอโทษ” *xin lỗi* *ซิน โหลย* แปลว่า “ขอโทษ” ถ้าใช้พูดกับผู้ที่อาวุโมากกว่า ใช้ว่า *em* *แอม* โดยศัพท์แปลว่า “น้อง” เช่น *Em xin cảm ơn* *แอม ซิน คัม เอิน* หมายความว่า “น้อง/หนูขอขอบคุณ” *xin* *ซิน* แปลว่า “ขอ” *cảm ơn* *คัม เอิน* แปลว่า “ขอบคุณ”

ส่วนคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูดหลายคนหรือคำที่แปลว่า “เรา” หรือ “พวกเรา” ในภาษาเวียดนามจะใช้โดยเติมคำว่า “*Chúng*” *จุง* ลงไปข้างหน้าคำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดคนเดียว เช่น *Chúng tôi là chiến sỹ* *จุง ตอย หล่า เจียน สี่* หมายความว่า “พวกเราเป็นทหาร” *tôi* *ตอย* หมายถึง ผม, กระผม, ดิฉัน, ข้าพเจ้า *chúng tôi* *จุง ตอย* แปลว่า “พวกเรา” *chiến sỹ* *เจียน สี่* แปลว่า “ทหาร, นักรบ”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังโดยทั่วไปและเป็นทางการจะต้องพิจารณาถึงบุคคลที่สนทนาด้วยว่าเป็นเพศใดและมีฐานะอย่างไร สมควรจะใช้คำสรรพนามใดจึงจะเหมาะสม สรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้ชายทั่วไป หรือเป็นคำที่ผู้หญิงเรียกคนรักหรือสามีคล้ายคำว่า “เธอ” หรือ “พี่” ใช้ว่า *anh* *อ๋ญ* หมายถึง คุณ เช่น *Gần đây anh có khỏe không?* *เกิ่น เดีย อ๋ญ ก๊อ แหว คง* หมายความว่า “ช่วงนี้คุณสบายดีหรือ” *gần đây* *เกิ่น เดีย* แปลว่า “ช่วงนี้” *có...không* *ก๊อ...คง* ใช้ในรูปประโยคคำถาม แปลว่า “หรือ” *khỏe* *แหว* แปลว่า “สบายดี”

คราวหน้าจะพูดถึงคำสรรพนามในภาษาเวียดนามต่ออีก

พรเพ็ญ อันทระกุล เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปร

คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม

ตอนที่ ๓

คำสรรพนามแทนผู้ฟังที่ใช้แทนผู้ชายโดยทั่วไป หรือเป็นคำที่ผู้หญิงเรียกคนรักหรือสามี คล้ายคำว่า “เธอ” หรือ “พี่” ใช้ว่า *anh* *อ๋ญ* หมายถึง คุณ เช่น *Gần đây anh có khỏe không? Gần đây ấญ ก็อ...คง* หมายความว่า “ช่วงนี้คุณสบายดีหรือ” *gần đây gần đây* แปลว่า “ช่วงนี้” *có...không ก็อ...คง* ใช้ในรูปประโยคคำถาม แปลว่า “หรือ” *khỏe* *แขว* แปลว่า “สบายดี” ถ้าใช้แทนผู้ชายที่มีอายุมาก แสดงความเคารพและสุภาพ ใช้ว่า *ông* *อง* หมายถึง ท่าน เช่น *Tôi tôn trọng ông quá!* *โตย โตน จ่อง อง กวี๊* หมายความว่า “ผมดิฉันนับถือท่านเหลือเกิน *tôn trọng* *โตน จ่อง* แปลว่า “นับถือ” *quá* *กวี๊* แปลว่า “เหลือเกิน, มาก ๆ”

คำสรรพนามแทนผู้ฟังที่ใช้แทนผู้หญิงโดยทั่วไป ใช้ว่า *chị* *จิ* หมายถึง คุณ เช่น *Chị sẽ đi đâu? จิ แสดี เดิว* หมายความว่า “คุณจะไปไหน” *sẽ* *แส* แปลว่า “จะ” *đi* *ดี* แปลว่า “ไป” *đâu* *เดิว* แปลว่า “ไหน” ถ้าใช้กับหญิงสาวที่อายุน้อยไม่มากนัก ใช้ว่า *cô* *โก* หมายถึง คุณ, เธอ เช่น *Cô đi học sớm. โก ดี ฮ็อก เซ้ม* หมายความว่า “คุณไปเรียนแต่เช้า” *đi học* *ดี ฮ็อก* แปลว่า “ไปเรียน” *sớm* *เซ้ม* แปลว่า “แต่เช้า” สำหรับผู้หญิงที่มีอายุมาก ใช้ว่า *bà* *บ่า* หมายถึง ท่าน เป็นการแสดงความเคารพและสุภาพ เช่น *Bà là người nước nào? บ่า หล่า เหงือย เนือก หน่าว* หมายความว่า “ท่านเป็นคนประเทศไหน” *người* *เหงือย* แปลว่า “คน” *là* *หล่า* แปลว่า “เป็น, คือ” *nước* *เนือก* แปลว่า “ประเทศ” *nào* *หน่าว* แปลว่า “ไหน”

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังที่ใช้คำลำดับญาติ คือ *em* *แอม* หมายถึง น้อง, เธอ ใช้กับผู้ฟังที่มีอาวุโสน้อยกว่า เป็นคำที่ใช้คู่กับ *anh* ซึ่งเป็นสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดที่เป็นผู้ชาย เช่น *Anh nhớ em. ấญ ญื่อ แอม* หมายความว่า “พี่คิดถึงน้อง, ฉันคิดถึงเธอ, ผมคิดถึงคุณ” *nhớ* *ญื่อ* แปลว่า “คิดถึง”

พรเพ็ญ อ้นตระกูล เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษาเวียดนาม ตอนที่ ๔

คำสรรพนามในภาษาเวียดนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงโดยทั่วไปจะนำคำว่า “*ấy*” *เอี้ย* มาต่อท้ายคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟัง เช่น *Anh ấy* *อ๋ญ เอี้ย* แปลว่า “เขา” ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงที่เป็นผู้ชาย *Chị ấy* *จี เอี้ย* แปลว่า “เขา, เธอ” ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงที่เป็นผู้หญิง ถ้าใช้แทนหลายคนเติมคำว่า *Các* *ก๊าก* ลงไปข้างหน้า เช่น *Các anh ấy* *ก๊าก อ๋ญ เอี้ย* แปลว่า “พวกเขา” *Các chị ấy* *ก๊าก จี เอี้ย* แปลว่า “พวกเธอ” คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงด้วยความสนิทสนมใช้คำว่า *Y* *อี* *Hắn* *ฮั๊น* และ *Va* *วา* ถ้าใช้แทนหลายคนใช้ว่า *Người ta* *เหงรือย ตา* แปลว่า “พวกเขา”

นอกจากนี้ยังมีคำที่เป็นกลาง ๆ ที่ใช้ได้โดยทั่วไป คือ คำว่า *Nó* *น้อ* แปลว่า “เขา” หรือ “มัน” ถ้าใช้แทนหลายคนเติมคำว่า “*Chúng*” *จ๊ิง* ลงไปข้างหน้าเป็น *Chúng nó* *จ๊ิง น้อ* แปลว่า “พวกเขา, พวกมัน” สรรพนามคำนี้เป็นคำรวมไม่แยกเพศ ฐานะ หรือวัย *Nó* *น้อ* ยังใช้กับสัตว์และสิ่งของด้วย

คำสรรพนามในภาษาเวียดนามเมื่อต้องการใช้แทนคนหลายคนจะเติมคำลงข้างหน้า ดังนี้ คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูดจะเติมคำว่า “*Chúng*” *จ๊ิง* เช่น *Chúng tôi là chiến sỹ.* *จ๊ิง ตอຍ หล่า เจี้ยน สี่* หมายความว่า “พวกเราเป็นทหาร” *chúng tôi* *จ๊ิง ตอຍ* แปลว่า “พวกเรา” *chiến sỹ* *เจี้ยน สี่* แปลว่า “ทหาร, นักรบ”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังหลายคนจะใช้โดยเติมคำว่า *Các* *ก๊าก* เช่น “*Các anh*” *ก๊าก อ๋ญ* “*Các chị*” *ก๊าก จี* หรือ “*Các cháu*” *ก๊าก เจ๊า* เช่น *Tại sao các chị khóc.* *ไต ซาว ก๊าก จี ค้อก* หมายความว่า “พวกเธอร้องไห้ทำไม” *Tại sao* *ไต ซาว* แปลว่า “ทำไม” *khóc* *ค้อก* แปลว่า “ร้องไห้”

พรเพ็ญ อันทระกูล เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษาจีนกลางในลิงคโปร์

ตอนที่ ๑

ในภาษาจีนมีคำสรรพนามมากมาย คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูดใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย แต่แบ่งเป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูดคนเดียวกับคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูดหลายคน ดังนี้

ถ้าใช้แทนผู้พูดคนเดียว ใช้ว่า 我 wǒ หัว้ว หมายถึง ฉัน, ดิฉัน, ผม, กระผม เช่น 我是老师。wǒ shì lǎoshī. หัว้ว ชื่อ เหล่า ชื่อ หมายความว่า “ฉันเป็นครู” 是 shì ชื่อ แปลว่า “คือ, เป็น” 老师 lǎoshī เหล่า ชื่อ แปลว่า “ครู”

ถ้าใช้แทนผู้พูดหลายคน ใช้ว่า 我们 wǒmen หัว้ว เมีน หมายถึง พวกเรา เป็นพหูพจน์ เช่น 我们都是老师。wǒmen dōu shì lǎoshī. หัว้ว เมีน ไตว ชื่อ เหล่า ชื่อ หมายความว่า “พวกเราล้วนเป็นครู” 都 dōu ไตว แปลว่า “ล้วน”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูดหลายคนและรวมผู้ฟังด้วย ใช้ว่า 咱们 zánmen จ่าน เมีน หมายถึง พวกเรา (ทั้งหลาย) รวมทั้งผู้ฟังด้วย เช่น 咱们都是老师。zánmen dōu shì lǎoshī. จ่าน เมีน ไตว ชื่อ เหล่า ชื่อ หมายความว่า “พวกเราทั้งหลายรวมทั้งผู้ฟังด้วย ล้วนเป็นครู”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังในภาษาจีนกลางก็ใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ถ้าใช้แทนผู้ฟังคนเดียวซึ่งเป็นบุคคลทั่วไป ใช้ว่า 你 nǐ นี หมายถึง คุณ, เธอ เช่น 你是学生。nǐ shì xuéshēng. นี ชื่อ เสว เิง หมายความว่า “คุณเป็นนักเรียน” 学生 xuéshēng เสว เิง แปลว่า “นักเรียน” ถ้าใช้แทนผู้ฟังที่เป็นบุคคลซึ่งผู้พูดให้ความนับถือยกย่อง อาจเป็นด้วยเรื่องคุณวุฒิหรือวัยวุฒิก็ได้ ใช้ว่า 您 nín นิน หมายถึง คุณ, ท่าน เช่น 您是老师。nín shì lǎoshī. นิน ชื่อ เหล่า ชื่อ หมายความว่า “คุณเป็นครู”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังในภาษาจีนกลางยังไม่หมดเท่านี้ จะได้กล่าวถึงต่อในคราวหน้า

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุปล

คำสรรพนามในภาษาจีนกลางในลิงคโปร์

ตอนที่ ๒

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังในภาษาจีนกลางที่ใช้แทนผู้ฟังหลายคน ใช้ว่า 你们 nǐmen *หนี่ เมิน* หมายถึง พวกคุณ ใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย เช่น 你们都是学生。 nǐmen dōu shì xuéshēng. *หนี่ เมิน ไตว ซื่อ เสว เซิง* หมายความว่า “พวกคุณล้วนเป็นนักเรียน”

นอกจากนี้ยังมีคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง ซึ่งใช้แตกต่างกันระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย ถ้าใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นผู้หญิงคนเดียว ใช้ว่า 她 tā *ทา* หมายถึง เขาผู้หญิง เช่น 她是书记。 tā shì Mishū. *ทา ซื่อ มี ซู* หมายความว่า “เขาเป็นเลขานุการ” 书记 Mishū *มี ซู* แปลว่า “เลขานุการ” ถ้าใช้แทนผู้หญิงที่กล่าวถึงหลายคน ใช้ว่า 她们 tāmen *ทา เมิน* หมายถึง พวกเขาผู้หญิง เช่น 她们都是书记。 tāmen dōu shì Mishū. *ทา เมิน ไตว ซื่อ มี ซู* หมายความว่า “พวกเธอทั้งหลายล้วนเป็นเลขานุการ”

คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นผู้ชายคนเดียว ใช้ว่า 他 tā *ทา* หมายถึง เขาผู้ชาย เช่น 他是经理。 tā shì jīnglǐ. *ทา ซื่อ จิง หลี่* หมายความว่า “เขาเป็นผู้จัดการ” 经理 jīnglǐ *จิง หลี่* แปลว่า “ผู้จัดการ” ถ้าใช้แทนผู้ชายที่กล่าวถึงหลายคน ใช้ว่า 他们 tāmen *ทา เมิน* หมายถึง พวกเขาผู้ชาย เช่น 他们都是经理 tāmen dōu shì jīnglǐ. *ทา เมิน ไตว ซื่อ จิง หลี่* หมายความว่า “พวกเขาทั้งหลายล้วนเป็นผู้จัดการ”

คำสรรพนามที่ใช้แทนสัตว์ตัวเดียวหรือสิ่งของสิ่งเดียว ใช้ว่า 它 tā *ทา* หมายถึง มัน เช่น 它是小狗。 tā shì xiǎo gǒu. *ทา ซื่อ เสี่ยว โกว๋* หมายความว่า “มันเป็นหมาน้อย” 小狗 xiǎo gǒu *เสี่ยว โกว๋* แปลว่า “หมาน้อย” ถ้าใช้แทนสัตว์หลายตัวหรือสิ่งของหลายสิ่ง ใช้ว่า 它们 tāmen *ทา เมิน* หมายถึง พวกมัน เช่น 它们都是小狗。 tāmen dōu shì xiǎo gǒu. *ทา เมิน ไตว ซื่อ เสี่ยว โกว๋* หมายความว่า “พวกมันล้วนเป็นหมาน้อย”

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สดมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษามาลาเลย์

ตอนที่ ๑

ในภาษามาลาเลย์การใช้สรรพนามค่อนข้างซับซ้อนตามลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย การใช้คำสรรพนามในสังคมมาเลเซียต้องคำนึงถึงระบบอาวุโส อาชีพ ประเพณี ตลอดจนฐานะทางสังคม ดังนี้

เมื่อต้องการใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดสำหรับผู้พูดกับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ หรือเพื่อแสดงการพูดอย่างเป็นทางการ ใช้ว่า *saya* *ซา ยา* หมายถึง ผม, กระผม, ฉัน, ดิฉัน, ข้าพเจ้า เช่น *Saya minum kopi. ซา ยา มี นุม โก ปี* หมายความว่า “ฉัน/ผม/ข้าพเจ้าดื่มกาแฟ” *minum มี นุม* แปลว่า ดื่ม *kopi โก ปี* แปลว่า กาแฟ

ถ้าผู้มีอาวุโสมากกว่าพูดกับผู้ที่มีอายุน้อยกว่า อาจจะเป็นการสนทนาภายในครอบครัว เช่น พ่อพูดกับลูก หรือเมื่อบุคคลทั่วไปพูดกับเพื่อนสนิท หรือนายจ้างพูดกับลูกจ้าง จะใช้คำสรรพนามแทนตัวว่า *aku* *อะ กู* หมายถึง ฉัน เช่น *Aku mahu minum kopi. อะ กู มา ฮู มี นุม โก ปี* หมายความว่า “ฉันอยากกินกาแฟ” *mahu มา ฮู* แปลว่า ต้องการ, อยากร นอกจากนี้ *aku* *อะ กู* ยังเป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนตัวเองเมื่อพูดกับพระเจ้าเวลาขอพร และมักใช้ในวรรณกรรมอีกด้วย คำสรรพนามแทนตัวว่า *aku* *อะ กู* นี้จัดเป็นคำสรรพนามที่ใช้อย่างไม่เป็นทางการ

ในกรณีที่ต้องการใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดที่รวมถึงผู้ฟังด้วย จะใช้คำว่า *kita* *กี ตา* หมายถึง เรา คือ “คุณและฉัน” ใช้สำหรับบุคคลทั่วไปพูดกับบุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพ เช่น *Kita minum kopi. กี ตา มี นุม โก ปี* หมายความว่า “เราดื่มกาแฟ” *เรา* ในที่นี้หมายถึง คุณ (ผู้ฟัง) และ ฉัน (ผู้พูด)

ในกรณีที่ต้องการใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดที่ไม่รวมผู้ฟัง จะใช้ว่า *kami* *กา มี* หมายถึง เรา สำหรับบุคคลทั่วไปพูดกับบุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพ เช่น *Kami tidak minum kopi. กา มี ตี ตะ ก มี นุม โก ปี* หมายความว่า “เราไม่ดื่มกาแฟ” *tidak ตี ตะ ก* แปลว่า “ไม่” *เรา* ในที่นี้หมายถึง ฉัน (ผู้พูด) เท่านั้น

สำหรับคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังในภาษามาลาเลย์จะได้กล่าวถึงในคราวหน้า

สุมาลี นิมนานุภาพ เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษามาลาเลย์

ตอนที่ ๒

คำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังในภาษามาลาเลย์มีวิธีใช้ ดังนี้

ในกรณีที่ไม่ได้พูดกันซึ่งหน้า เช่นพูดในโฆษณาหรือในประกาศต่าง ๆ หรือใช้ในการเขียนจดหมาย ใช้คำว่า *anda* อัน ดา หมายถึง คุณ เช่น *Anda mahu minum kopi ?* อัน ดา มา ฮู มี นุม โก ปี หมายความว่า “คุณต้องการดื่มกาแฟไหม”

ในกรณีที่พูดอย่างเป็นทางการ หรือพูดกับผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้มีอาวุโสน้อยกว่า ใช้ว่า *saudara* เซา ดา รา หมายถึง คุณ เช่น *Saudara tidak minum kopi ?* เซา ดา รา ตี ตะ ก์ มี นุม โก ปี หมายความว่า “คุณไม่ดื่มกาแฟหรือ” ในบางครั้งก็อาจใช้คำว่า *anda* อัน ดา ได้ด้วย

เมื่อต้องการพูดกับคนใกล้ชิด หรือเมื่อผู้มีอาวุโสมากกว่าพูดกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่า ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ใช้คำว่า *awak* อะ วะ ก์ หมายถึง เธอ เช่น *Awak tidak minum kopi ?* อะ วะ ก์ ตี ตะ ก์ มี นุม โก ปี หมายความว่า “เธอไม่ดื่มกาแฟหรือ” แต่ในกรณีที่ต้องการพูดกับคนที่สนิทกันมาก หรือพูดกับผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้มีอาวุโสน้อยกว่า ใช้คำว่า *engkau* เอ็ง เกา หมายถึง แก, เอ็ง เช่น *Engkau tidak minum kopi ?* เอ็ง เกา ตี ตะ ก์ มี นุม โก ปี หมายความว่า “แกไม่ดื่มกาแฟหรือ” คำว่า *awak* อะ วะ ก์ ยังใช้พูดกับพระเจ้าในเวลาขอพร แต่ไม่ได้หมายถึง แก, เอ็ง อาจแปลได้ว่า ท่าน และมักใช้ในวรรณกรรมด้วย

นอกจากนี้ยังมีคำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังอีกคำหนึ่งที่ใช้พูดกับคนใกล้ชิดสนิทกัน หรือพูดกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่าอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งในภาษามาลาเลย์มาตรฐานถือว่าเป็นการไม่ให้เกียรติ แต่ในภาษาถิ่นบางถิ่นถือเป็นความหมายปรกติ คำดังกล่าวคือ *kamu* กา มู หมายถึง แก, เอ็ง, มีง เช่น *Kamu mahu minum kopi?* กา มู มา ฮู มี นุม โก ปี หมายความว่า “เอ็งต้องการดื่มกาแฟไหม”

คำสรรพนามแทนตัวผู้ฟังในภาษามาลาเลย์ยังไม่หมดเท่านี้ จะได้เสนอต่อในวันพรุ่งนี้

สุมาลี นิมนานุภาพ เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษามาลาเลย์

ตอนที่ ๓

ในตอนที่แล้วยังกล่าวถึงคำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังในภาษามาลาเลย์ไม่หมด ยังมีคำสรรพนามที่ใช้ พูดกับที่ประชุมหรือพูดกับผู้ฟังหลาย ๆ คน คือ saudara-saudari sekalian [ซา-ดา-รา-ซา-ดา-รี เซอ-กา-เลียยน] หมายถึง คุณสุภาพบุรุษคุณสุภาพสตรีทั้งหลาย หรือคุณ ๆ ทั้งหลาย เช่น Apa khabar saudara-saudari sekalian? อะ ปา คา บัร ซา ดา รา ซา ดา รี เซอ กา เลียน หมายความว่า “สบายดีหรือท่านทั้งหลาย” apa khabar อะ ปา คา บัร แปลว่า สบายดีหรือ

นอกจากนี้ ในภาษามาลาเลย์ยังมีคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงอีกด้วย ดังนี้

เมื่อต้องการกล่าวถึงผู้มีอาวุโสสูงกว่าหรือกล่าวถึงบุคคลอื่นอย่างสุภาพ ใช้คำว่า beliau *เบอ เลียว* หมายถึง ท่าน เช่น Beliau tidak minum kopi. *เบอ เลียว ตี ตะ กั มี นุม โก ปี* แปลว่า “ท่านไม่ดื่มกาแฟ” ถ้าต้องการกล่าวถึงผู้มีอาวุโสเสมอกัน ใช้คำว่า dia *เดีย* หมายถึง เขา เช่น Dia suka minum kopi. *เดีย ซู กา มี นุม โก ปี* หมายความว่า “เขาชอบดื่มกาแฟ” suka *ซู กา* แปลว่า “ชอบ” ส่วนคำสรรพนามที่ใช้กล่าวถึงผู้มีอาวุโสน้อยกว่า หรือใช้พูดถึงสัตว์ สิ่งของ ใช้คำว่า ia *เอีย* หมายถึง มัน เช่น Ia sangat garang. *เอีย ซา งัด กา รัง* หมายความว่า “มันดุมาก” sangat *ซา งัด* แปลว่า “มาก” garang *กา รัง* แปลว่า “ดุ, ดุร้าย”

สำหรับคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงจำนวนมากกว่าหนึ่งคน ใช้คำว่า mereka *เมอ เร กา* หมายถึง เขาทั้งหลาย เช่น Mereka suka minum kopi. *เมอ เร กา ซู กา มี นุม โก ปี* หมายความว่า “พวกเขาชอบดื่มกาแฟ”

นอกจากนี้ ก็อาจใช้คำแสดงลำดับญาติ คำบ่งอาชีพ คำแสดงตำแหน่งตามเครื่องราชอิสริยาภรณ์ คำแสดงการไปฮัจญ์มาแล้ว หรือชื่อย่อหรือชื่อเล่นกับคนที่คุ้นเคย เป็นคำสรรพนาม เช่น abang *อา บัง* แปลว่า “พี่ชาย”, Cikgu *จิก กู* แปลว่า “คุณครู”, Tuan Haji *ตวน ฮา จี* แปลว่า “ชายที่ได้ไปทำพิธีฮัจญ์แล้ว” Ita *อิ ตา* เป็นชื่อย่อจากชื่อ “Rosita โร ซิตา”

สุมาลี นิมนานุกาพ เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรป

คำสรรพนามในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๑

ในภาษาอินโดนีเซียมีการใช้คำสรรพนามที่ค่อนข้างจะซับซ้อนตามลักษณะของสังคมอินโดนีเซีย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงระบบอาวุโส ระดับความสนิทสนม ประเพณีในเครือญาติ หน้าที่การงาน และฐานะทางสังคม

เมื่อต้องการใช้สรรพนามแทนตัวผู้พูดที่พูดกับบุคคลทั่วไปในลักษณะที่เป็นทางการ จะใช้คำว่า saya ซา ยา หมายถึง ผม, ดิฉัน เช่น Saya guru ซา ยา กู รู หมายความว่า “ดิฉันเป็นครู” guru กู รู แปลว่า “ครู” ถ้าต้องการพูดกับคนที่สนิทกันผู้มีอาวุโสเสมอกัน หรือผู้น้อยพูดกับผู้ใหญ่ ใช้คำว่า aku อา กู หมายถึง ฉัน, ผม, หนู เช่น Aku pergi ke sekolah อา กู เเปอร์ กี เกอ เซอ โก ละฮ์ หมายความว่า “ฉันไปโรงเรียน” pergi เเปอร์ กี แปลว่า “ไป” ke เกอ เป็นคำบุพบทบอกสถานที่ sekolah เซอ โก ละฮ์ แปลว่า “โรงเรียน”

เมื่อต้องการใช้สรรพนามแทนตัวผู้พูดที่มีมากกว่า ๑ คน ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไป ใช้คำว่า kami กามี หมายถึง พวกเรา เช่น kami mahasiswa กามี มาฮา ซิซ วา หมายความว่า “พวกเราเป็นนักศึกษา” mahasiswa มาฮา ซิซ วา แปลว่า “นักศึกษา” สำหรับสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดหลายคนซึ่งรวมถึงผู้ฟังด้วย ใช้คำว่า kita กี ตา หมายถึง เราซึ่งรวมผู้ฟังด้วย เช่น kita pergi ke sekolah กี ตา เเปอร์ กี เกอ เซอ โก ละฮ์ หมายความว่า “เราไปโรงเรียน” คำว่า “เรา” ในที่นี้รวมทั้งผู้พูดและผู้ฟัง

สำหรับสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังก็มีหลายแบบ ถ้าใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้ชายซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคนขึ้นไปหรือมีตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นที่เคารพนับถือ ใช้ว่า bapak บา ปะก์ เช่น Siapa nama Bapak เซีย ปา นา มา บา ปะก์ หมายความว่า “คุณชื่ออะไร” ถ้าใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้หญิง ใช้ว่า ibu อี บู เช่น Siapa nama ibu เซีย ปา นา มา อี บู หมายความว่า “คุณชื่ออะไร” Siapa เซีย ปา แปลว่า “ใคร” nama นา มา แปลว่า “ชื่อ”

คำสรรพนามแทนตัวผู้ฟังยังมีอีกมาก จะได้พูดต่อในคราวหน้า

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน

ชลธิชา สุตมฺข สรุปร

คำสรรพนามในภาษาอินโดนีเซีย ตอนที่ ๒

คราวที่แล้วได้เขียนถึงสรรพนามแทนตัวผู้ฟังที่เป็นผู้ชายหรือผู้หญิงซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคนขึ้นไปหรือมีตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นที่เคารพนับถือ วันนี้จะเขียนถึงสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นบุคคลทั่วไปในสถานการณ์ที่เป็นทางการ คือคำว่า *anda อันดา* หมายถึง คุณ เช่น *Anda guru อันดา กู รู* หมายความว่า “คุณเป็นครู” ถ้าต้องการใช้สรรพนามแทนผู้ฟังที่มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่าในสถานการณ์ที่เป็นทางการใช้ว่า *saudara เซา ดา รา* หมายถึง คุณ เช่น *Saudara terlambat เซา ดา รา เตอร์ ลัม บัด* หมายความว่า “คุณมาสาย” *terlambat เตอร์ ลัม บัด* แปลว่า “สาย” ถ้าเป็นสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ ใช้ว่า *kamu กา มู* หมายถึง เธอ เช่น *Kamu pemalas กา มู เปอ มา ลัส* หมายความว่า “เธอเป็นคนขี้เกียจ” *pe malas เปอ มา ลัส* แปลว่า “คนขี้เกียจ” ถ้าผู้ฟังมีหลายคนให้ใช้คำสรรพนามแทนว่า *kalian กา เลียน* หมายถึง พวกเขา เช่น *Kalian murid rajin กา เลียน มู ริด รา จิน* หมายความว่า “พวกเขาเป็นลูกศิษย์ที่ขยัน” *murid มู ริด* แปลว่า “ลูกศิษย์” *rajin รา จิน* แปลว่า “ขยัน”

เมื่อต้องการใช้สรรพนามแทนผู้ที่กำลังพูดถึงซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่ไม่มีอาวุโสเสมอกับผู้พูด ใช้ว่า *dia [เดีย]* หมายถึง เขา เช่น *Dia tidur เดีย ตี ดูร* หมายความว่า “เขานอน” *tidur ตี ดูร* แปลว่า “นอน” ถ้าต้องการพูดถึงผู้ใหญ่หรือคนที่มีฐานะตำแหน่งการงานเป็นที่เคารพนับถือ ใช้ว่า *beliau เบอ เลียว* หมายถึง ท่าน เช่น *Beliau tidur เบอ เลียว ตี ดูร* หมายความว่า “ท่านนอน”

ถ้าผู้ที่กำลังพูดถึงมีมากกว่า ๑ คน ใช้สรรพนามว่า *mereka เมอ เร กา* หมายถึง พวกเขา เช่น *Mereka belajar Bahasa Indonesia เมอ เร กา เบอ ลา จัร บา ฮา ซา อิน โด นี เซีย* หมายความว่า “พวกเขาเรียนภาษาอินโดนีเซีย” *belajar เบอ ลา จัร* แปลว่า “เรียน” *Bahasa บา ฮา ซา* แปลว่า “ภาษา”

สำหรับ สุสาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

คำสรรพนามในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๑

สรรพนามในภาษามลายูบรูไนใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดสำหรับบุคคลทั่วไปพูดกับบุคคลทั่วไป ใช้ว่า *kadiaku* *กา ดี อา กู* หมายถึง ฉัน, ดิฉัน, ผม ใช้เป็นประธานหรือกรรมของประโยคก็ได้ เช่น *Kadiaku makan durian. กา ดี อา กู มา กัน ดู เรียน* หมายความว่า “ดิฉัน/ผมกินทุเรียน” *makan มา กัน* แปลว่า “กิน” *durian ดู เรียน* แปลว่า “ทุเรียน” คำสรรพนาม *kadiaku กา ดี อา กู* ในประโยคดังกล่าวเป็นประธานของประโยค ตัวอย่างที่ใช้เป็นกรรมของประโยค เช่น *Ibu mambawa kadiaku kamari. อี บู มัม บา วา กา ดี อา กู กา มา รี* หมายความว่า “คุณแม่พาฉันมาที่นี่” คำว่า *Ibu อี บู* แปลว่า “แม่” *mambawa มัม บา วา* แปลว่า “พา, เอามา, ถู้อมา” *kamari กา มา รี* แปลว่า “มาที่นี่”

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดสำหรับบุคคลทั่วไปพูดกับบุคคลทั่วไปที่สนิทกันใช้ว่า *aku อา กู* หมายถึง ฉัน, ดิฉัน, ผม เช่น *Aku minum kupi. อา กู มี นุม กู ปี* หมายความว่า “ฉันดื่มกาแฟ” *minum มี นุม* แปลว่า “ดื่ม” *kupi กู ปี* แปลว่า “กาแฟ” คำสรรพนาม *kadiaku กา ดี อา กู* ใช้เป็นประธานของประโยคเท่านั้น

เมื่อต้องการใช้สรรพนามแทนผู้พูดหลายคน ใช้ว่า *kadikami กา ดี กา มี* หมายถึง พวกเรา เช่น *Kadikami dari Bandar Seri Begawan. กา ดี กา มี ดา รี บัน ดาร์ เซอ รี เบอ กา วัน* หมายความว่า “พวกเรามาจากบันดาร์ เสรี เบกาวัน” *dari ดา รี* แปลว่า “จาก, มาจาก” *Bandar Seri Begawan บัน ดาร์ เซอ รี เบอ กา วัน* เป็นชื่อเมืองหลวงของประเทศบรูไนดารุซซาลัม

คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดหลายคนซึ่งรวมผู้ฟังด้วยใช้ว่า *kitani กี ตา นี* หมายถึง พวกเราซึ่งรวมผู้ฟังด้วย ใช้สำหรับบุคคลทั่วไปพูดกับบุคคลทั่วไป เช่น *Kitani bermain bolasepak. กี ตา นี เบอ ร์ ไม น โบ ลา เซ ปัก* หมายความว่า “พวกเราเล่นฟุตบอล” *bermain เบอ ร์ ไม น* แปลว่า “เล่น” *bolasepak โบ ลา เซ ปัก* แปลว่า “ฟุตบอล” คำว่า “พวกเรา” ในประโยคนี้นรวมทั้งผู้พูดและผู้ฟัง

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมข สรุป

คำสรรพนามในภาษามลายูบรูไน

ตอนที่ ๒

สรรพนามในภาษามลายูบรูไนที่ใช้แทนตัวผู้ฟังเป็นสรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟังที่มีคนเดียวหรือผู้ฟังที่มีหลายคนก็ได้ สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปหรือผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า และใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ คือ *kita* *ก็ ตา* หมายถึง คุณ เช่น *Nama kita Ahmad.* *นา มา ก็ ตา อะฮ์ มัด* หมายความว่า “ชื่อคุณคืออะฮ์มัด” *nama* *นา มา* แปลว่า “ชื่อ” แต่ถ้าใช้อย่างเป็นทางการ ใช้ว่า *kadikita* *กา ดี ก็ ตา* หมายถึง คุณ เช่น *Kadikita urang rajin.* *กา ดี ก็ ตา อู รัง รา จิน* หมายความว่า “คุณเป็นคนขยัน” *urang* *อู รัง* แปลว่า “คน” *rajin* *รา จิน* แปลว่า “ขยัน”

สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟังที่สนิทกัน ใช้ว่า *kadikau* *กา ดี เกา* หมายถึง คุณ, เธอ เช่น *Aku cinta kadikau.* *อา กู จิน ตา กา ดี เกา* หมายความว่า “ฉันรักเธอ” *cinta* [จิน-ตา] แปลว่า “รัก” หากผู้ฟังมีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า ใช้ว่า *kau* *เกา* หมายถึง คุณ, เธอ เช่น *Kau budak baik* *เกา บู ดัก ไบก์* หมายความว่า “เธอเป็นเด็กดี” *budak* *บู ดัก* แปลว่า “เด็ก” *baik* *ไบก์* แปลว่า “ดี”

สำหรับสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงมี ๒ คำ คือ *kadidia* *กา ดี เดีย* หมายถึง เขา ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงคนเดียว เช่น *Kadidia inda datang.* *กา ดี เดีย อิน ดา ตา ตัง* หมายความว่า “เขาไม่มา” *inda* *อิน ดา* แปลว่า “ไม่” *datang* *ตา ตัง* แปลว่า “มา” ถ้าใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงหลายคน ใช้ว่า *bisdurang* *บิช ดู รัง* หมายถึง พวกเขา เช่น *Bisdurang tatawa* *บิช ดู รัง ตา ตา วา* หมายความว่า “พวกเขาหัวเราะกัน” *tatawa* *ตา ตา วา* แปลว่า “หัวเราะ”

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน

ชลธิชา สุตมสุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์

ตอนที่ ๑

สรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์ใช้ใช้ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดเมื่อพูดกับบุคคลทั่วไป คือ ako *อา โค* หมายถึง ผม, ดิฉัน, ฉัน เช่น Ako ay pupunta sa palengke. *อา โค ไอ ปู ปุน ตา ซา ปา เลง เค* หมายความว่า “ฉันกำลังไปตลาด” Ako *อา โค* แปลว่า “ฉัน” ay *ไอ* เป็นคำเชื่อมประธานกับกริยา pupunta *ปู ปุน ตา* แปลว่า “กำลังไป” sa *ซา* แปลว่า “(ไป) ยัง, (ไป) ที่” palengke *ปา เลง เค* แปลว่า “ตลาด”

ถ้าเป็นประโยคที่เน้นกริยาโดยวางคำกริยาไว้ที่ต้นประโยค คำสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูดจะใช้คำว่า ko *โค* เพียงคำเดียวและอยู่ต่อจากคำกริยา เช่น Kilala ko siya *คี ลา ลา โค ซี ยา* หมายความว่า “ฉันรู้จักเขา/เธอ” kilala *คี ลา ลา* แปลว่า “รู้จัก” siya *ซี ยา* แปลว่า “เขา, เธอ”

สรรพนามแทนตัวผู้พูดที่ใช้พูดกับบุคคลที่มีอาวุโสมากกว่า ใช้ว่า ako pô *อา โค โปะ* หมายถึง กระผม, ดิฉัน คำว่า pô *โปะ* เป็นคำที่แสดงความสุภาพ เช่น Ako pô ay pupunta sa palengke. *อา โค โปะ ไอ ปู ปุน ตา ซา ปา เลง เค* หมายความว่า “ดิฉันกำลังไปตลาด” หรือใช้พูดอย่างเป็นทางการ เช่น Ako pô ay estudyante. *อา โค โปะ ไอ เอส ตู ดิ อาน เต* หมายความว่า “กระผมเป็นนักเรียน” estudyante *เอส ตู ดิ อาน เต* แปลว่า “นักเรียน”

สรรพนามแทนตัวผู้พูดหลายคนที่หมายรวมทั้งผู้พูดและผู้ฟัง ใช้ว่า tayo *ตา โย* หมายถึง เรารวมผู้ฟังด้วย เช่น Pumunta tayo sa dagat. *ปู มุน ตา ตา โย ซา ดา กัด* หมายความว่า “เราไปเที่ยวทะเลกันเถอะ” dagat *ดา กัด* แปลว่า “ทะเล” แต่ถ้าเป็นสรรพนามแทนตัวผู้พูดหลายคนที่ไม่รวมผู้ฟัง ใช้ว่า kami *คา มี* แปลว่า เรา เช่น Kami ay maglalarô. *คา มี ไอ มัก ลา ลา โร* หมายความว่า “เราจะไปเล่นกัน” maglalarô *มัก ลา ลา โร* แปลว่า “จะไปเล่นกัน”

คำสรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์ยังไม่หมดเท่านี้ จะได้กล่าวต่อในคราวหน้า

ลอร่า พรหมกสิกร เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

คำสรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์

ตอนที่ ๒

คำสรรพนามในภาษาฟิลิปปินส์ที่ใช้แทนผู้ฟัง มีวิธีใช้แตกต่างกัน กล่าวคือ สรรพนามแทนผู้ฟังที่ใช้ขึ้นต้นประโยคเมื่อต้องการเน้น ใช้ว่า ikaw *อี เคา* หมายถึง คุณ เช่น Ikaw ay kumain. *อี เคา ไอ คู มา อิน* หมายความว่า “คุณกินเถอะ” kumain *คู มา อิน* แปลว่า กิน ถ้าใช้ตามหลังคำกริยาในประโยคเชิงชวนหรือเสนอแนะ ใช้ว่า ka *คา* หมายถึง คุณ เช่น Kain ka. *คา อิน คา* หมายความว่า “กินเถอะคุณ” kain *คา อิน* แปลว่า “กิน” ประโยคนี้เน้นคำกริยา “กิน” จึงวางคำกริยาไว้หน้าประโยค ถ้าเป็นประโยคคำสั่ง ใช้คำสรรพนามแทนผู้ฟังว่า mo *โม* หมายถึง คุณใช้ในประโยคคำสั่ง เช่น Kainin mo. *คา อี นิน โม* หมายความว่า “คุณกินซะ” เป็นการสั่งหรือบังคับ

สำหรับคำสรรพนามแทนตัวผู้ฟังที่ใช้เมื่อแสดงความเกี่ยวข้องกับระหว่างผู้กระทำกับผู้รับการกระทำ คือ kita *คี ตา* หมายถึง เธอ, คุณ มักใช้กับคำกริยาที่แสดงความรู้สึก เช่น Mahal kita. *มา ฮัล คี ตา* แปลตรงตัวว่า “รัก (จากฉันถึง) คุณ” ซึ่งหมายความว่า “ฉันรักคุณ” Mahal *มา ฮัล* แปลว่า รัก

คำสรรพนามแทนตัวผู้ที่กำลังกล่าวถึงในภาษาฟิลิปปินส์มี ๒ คำ คือ siya *ซียา* หมายถึง เขา, เธอ ใช้แทนตัวผู้ที่กำลังกล่าวถึงคนเดียว เช่น Dumating siya kahapon. *ดู มา ดิง ซี ยา คา ฮา โปน* หมายความว่า “เขามาเมื่อวาน” dumating *ดู มา ดิง* แปลว่า “มา” kahapon *คา ฮา โปน* แปลว่า “เมื่อวาน” Kilala ko siya. *คี ลา ลา โค ซี ยา* หมายความว่า “ฉันรู้จักเธอ” kilala *คี ลา ลา* แปลว่า “รู้จัก” คำสรรพนามอีกคำหนึ่งที่ใช้แทนตัวผู้ที่กำลังกล่าวถึงหลายคนคือ sila *ซี ลา* หมายถึง พวกเขา เช่น Pumunta sila sa ibang bansâ. *ปู มุน ตา ซี ลา ซา อี บัง บัน ซะ* หมายความว่า “พวกเขาไปต่างประเทศ” pumunta *ปู มุน ตา* แปลว่า “ไป” ibang bansâ *อี บัง บัน ซะ* แปลว่า “ต่างประเทศ”

ลอรา พรหมสิกร เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ชื่อวันในภาษาไทย

ชื่อวันในภาษาไทย ๑ สัปดาห์ เรียกตามชื่อดาวนพเคราะห์ในตำราโหราศาสตร์ไทย ดาวนพเคราะห์หมายถึงดาว ๙ ดวงที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ แต่ที่นำมาใช้เรียกชื่อวันนั้นเป็นชื่อดาวที่ใช้สัญลักษณ์ตั้งแต่เลข ๑ ถึงเลข ๗ คือ

เลข ๑ ใช้แทนพระอาทิตย์ จึงเรียกรวันแรกของสัปดาห์ว่า วันอาทิตย์ คำว่า “อาทิตย์” มาจากภาษาสันสกฤต “อาทิตย” หมายถึง “ดวงตะวัน” เลข ๒ ใช้แทนพระจันทร์ จึงเรียกรวันที่ ๒ ของสัปดาห์ว่า วันจันทร์ คำว่า “จันทร์” มาจากภาษาสันสกฤต “จันทร” หมายถึง “ดวงเดือน” เลข ๓ ใช้แทนพระอังคาร จึงเรียกรวันที่ ๓ ของสัปดาห์ว่า วันอังคาร คำว่า “อังคาร” มาจากภาษาสันสกฤต “องคร” หมายถึง “ถ่านไฟ”

เลข ๔ ใช้แทนพระพุธ จึงเรียกรวันที่ ๔ ของสัปดาห์ว่า วันพุธ คำว่า “พุธ” มาจากภาษาสันสกฤต “พฺตุ” หมายถึง “ผู้ทรงความรู้” เลข ๕ ใช้แทนพระพฤหัสบดี จึงเรียกรวันที่ ๕ ของสัปดาห์ว่า วันพฤหัสบดี คำว่า “พฤหัสบดี” มาจากภาษาสันสกฤต “วฤหस्पติ” หมายถึง “เทพที่เป็นครูของเทวดาทั้งหลาย” เลข ๖ ใช้แทนพระศุกร์ จึงเรียกรวันที่ ๖ ของสัปดาห์ว่า วันศุกร์ คำว่า “ศุกร์” มาจากภาษาสันสกฤต “ศุกร” หมายถึง “บุญ” หรือ “สุกสว่าง” เลข ๗ ใช้แทนพระเสาร์ จึงเรียกรวันที่ ๗ ของสัปดาห์ว่า วันเสาร์ คำว่า “เสาร์” มาจากภาษาสันสกฤต “เสาร์” หมายถึง “ปากฟ้า, สวรรค์”

ประเทศที่นับถือศาสนาฮินดู บางประเทศที่พูดภาษาอังกฤษเช่นสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประเทศไทยถือว่าวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์ตามวิชาโหราศาสตร์ ส่วนหลายประเทศในยุโรป อเมริกาใต้ และบางส่วนของเอเชียถือว่าวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์ ในข้อตกลงระหว่างนานาชาติมาตรฐานสากลสำหรับวันและเวลา ISO 8601: 1988 กำหนดให้วันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์และวันอาทิตย์เป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน
ชลธิชา สดมุข สรุปล

ชื่อวันในภาษาลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๓๒๑-๒๔๓๖ จึงทำให้การนับวันในรอบสัปดาห์คล้ายคลึงกับไทยมาก ชื่อวันใน ๑ สัปดาห์ในภาษาลาวเรียกตามชื่อดาวนพเคราะห์ซึ่งในตำราโหราศาสตร์ ไทย-ลาว หมายถึงดาว ๙ ดวง ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ แต่ชื่อวันในภาษาลาวเรียกตามชื่อดาวนพเคราะห์เพียง ๗ ดวง โดยเริ่มนับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์ดังนี้

วันอาทิตย์ วัน *อา ถิด* หมายถึงวันอาทิตย์ ใช้เรียกวันแรกของสัปดาห์ตามชื่อของดวงอาทิตย์

วันจันทร์ วัน *จัน* หมายถึงวันจันทร์ ใช้เรียกวันที่สองของสัปดาห์ตามชื่อของดวงจันทร์

วันอังคาร วัน *อัง คาน* หมายถึงวันอังคาร ใช้เรียกวันที่สามของสัปดาห์ตามชื่อของดาวอังคาร

วันพุธ วัน *ผุด* หมายถึงวันพุธ ใช้เรียกวันที่สี่ของสัปดาห์ตามชื่อของดาวพุธ

วันพฤหัสบดี วัน *พะ หัด* หมายถึงวันพฤหัสบดี ใช้เรียกชื่อวันที่ห้าของสัปดาห์ตามชื่อของดาวพฤหัสบดี

วันศุกร์ วัน *ซุก* หมายถึงวันศุกร์ ใช้เรียกชื่อวันที่หกของสัปดาห์ตามชื่อของดาวศุกร์

วันเสาร์ วัน *เสา* หมายถึงวันเสาร์ ใช้เรียกชื่อวันที่เจ็ดของสัปดาห์ตามชื่อของดาวเสาร์

ปัจจุบันทางการลาวได้ถือเอาวันจันทร์เป็นวันที่ ๑ ของสัปดาห์ ตาม ISO 8601:1988 แล้ว

วิเชียร อำพนรักษ์ เขียน

ชลธิชา สุตมฺข สรุปร

ชื่อวันในภาษาเขมร

ในภาษาเขมรชื่อวันใน ๑ สัปดาห์เรียกตามชื่อดาวนพเคราะห์ในตำราโหราศาสตร์ ดาวนพเคราะห์หมายถึงดาว ๙ ดวงที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ แต่ที่นำมาใช้เรียกชื่อนั้น เป็นชื่อดาวที่ใช้สัญลักษณ์ตั้งแต่เลข ๑ ถึงเลข ๗ โดยนับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์ เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งไม่ตรงกับบางประเทศที่ถือว่าวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์ ตามมาตรฐานสำหรับการใช้วันและเวลา ISO 8601: 1988

ชื่อวันในภาษาเขมรเริ่มจากวันอาทิตย์ชื่อว่า **ថៃអាទិត្យ** *ไท่ อา ตี๊ด* คำว่า **អាទិត្យ** *อา ตี๊ด* มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง ดวงอาทิตย์ วันจันทร์ชื่อว่า **ថៃចន្ទ** หรือ **ថៃច័ន្ទ** *ไท่ จัน* คำว่า **ចន្ទ** *จัน* มาจากภาษาบาลี หมายถึง ดวงจันทร์ วันอังคารชื่อว่า **ថៃអង្គារ** *ไท่ อ็อง เกีย* คำว่า **អង្គារ** *อ็อง เกีย* มาจากภาษาบาลีสันสกฤต หมายถึง ดาวนพเคราะห์ดวงที่ ๓ คือ ดาวอังคาร

วันพุธ ภาษาเขมรชื่อว่า **ថៃពុធ** *ไท่ ปุด* คำว่า **ពុធ** *ปุด* มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง ดาวนพเคราะห์ดวงที่ ๔ คือ ดาวพุธ วันพฤหัสบดีชื่อว่า **ថៃព្រហស្បតិ៍** *ไท่ โปร เฮือะฮ์* คำว่า **ព្រហស្បតិ៍** *โปร เฮือะฮ์* มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง ดาวนพเคราะห์ดวงที่ ๕ คือ ดาวพฤหัสบดี วันศุกร์ชื่อว่า **ថៃសុក្រ** *ไท่ ชุก* คำว่า **សុក្រ** *ชุก* มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง ดาวนพเคราะห์ดวงที่ ๖ คือ ดาวศุกร์ หรือดาวประจำเมือง วันเสาร์ชื่อว่า **ថៃសៅរ៍** *ไท่ เซา* คำว่า **សៅរ៍** *เซา* มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง ดาวนพเคราะห์ดวงที่ ๗ คือ ดาวเสาร์

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สูดมฺข สรุปล

ชื่อวันในภาษาพม่า

ในภาษาพม่าชื่อวันใน ๑ สัปดาห์ เรียกตามชื่อดาวนพเคราะห์ ซึ่งตามตำราโหราศาสตร์หมายถึงดาว ๙ ดวงที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ แต่ที่นำมาใช้เรียกชื่อนั้นเป็นชื่อดาวที่พม่าใช้สัญลักษณ์ตั้งแต่เลข ๑ ถึงเลข ๗ โดยนับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์ และสิ้นสุดที่วันเสาร์ตามวิชาโหราศาสตร์ในประเทศพม่า ดังนี้

เลข ๑ ใช้แทนพระอาทิตย์ เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า တနင်္ဂနွေ့ တိုက်กะ
นเว เหน่ หมายถึง วันอาทิตย์

เลข ๒ ใช้แทนพระจันทร์ เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า တနင်္လာ့ တိုက်ลา
เหน่ หมายถึง วันจันทร์

เลข ๓ ใช้แทนพระอังคาร มาจากภาษาสันสกฤต เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า
အင်္ဂါ့ဂ်း อัง กะ เหน่ หมายถึง วันอังคาร

เลข ๔ ใช้แทนพระพุธ มาจากภาษาสันสกฤต เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า
ဗုဒ္ဓဟူး့ဂ်း โปะ ตะ ฮู่ เหน่ หมายถึง วันพุธ

เลข ๕ ใช้แทนพระพฤหัสบดี มาจากภาษาสันสกฤต เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า
ကြာသပတေး့ဂ်း จา ตา ปะ เต้ เหน่ หมายถึง วันพฤหัสบดี

เลข ๖ ใช้แทนพระศุกร์ มาจากภาษาบาลีสันสกฤต เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า
သောကြာ့ဂ်း เตอา จา เหน่ หมายถึง วันศุกร์

เลข ๗ ใช้แทนพระเสาร์ มาจากภาษาสันสกฤต เรียกเป็นคำภาษาพม่าว่า
စနေ့ဂ်း เซเน เหน่ หมายถึง วันเสาร์

นอกจากนี้ คนพม่าได้ตั้งสิ่งมีชีวิตในตำนานมาเป็นตัวแทนของแต่ละวันในหนึ่งสัปดาห์ ดังนี้ วันอาทิตย์เป็น “ครุฑ” วันจันทร์เป็น “เสือ” วันอังคารเป็น “สิงโต” วันพุธเข้าเป็น “ช้างมิงา” วันพฤหัสบดีเป็น “ช้างไม่มีงา” วันพฤหัสบดีเป็น “หนู” วันศุกร์เป็น “หนูตะเภา” วันเสาร์เป็น “นาก”

ดูซาร์ นวย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ชื่อวันในภาษาเวียดนาม

ในภาษาเวียดนามแต่เดิมไม่มีชื่อเฉพาะเพื่อเรียกวันในสัปดาห์ แต่ใช้เลขนับแทน ยกเว้นเฉพาะวันอาทิตย์เท่านั้นที่มีชื่อเรียกและนับเป็นวันแรกของสัปดาห์ การเรียกวันทั้ง ๗ ในภาษาเวียดนามที่ใช้กันมายาวนานมีดังนี้

chủ nhật *จู่ญีต* หมายถึงวันอาทิตย์ **chủ** *จู่* แปลว่า สำคัญ, แรก **nhật** *ญีต* แปลว่า พระอาทิตย์, วัน **thứ hai** *ทือฮาย* หมายถึงวันจันทร์ คำว่า **thứ** *ถือ* แปลว่า ที่, ลำดับที่ ในที่นี้ หมายถึง วัน, วันที่ **hai** *ฮาย* แปลว่า สอง **thứ ba** *ทือบา* หมายถึงวันอังคาร **ba** *บา* แปลว่า สาม **thứ tư** *ทือตือ* หมายถึงวันพุธ **tư** *ตือ* แปลว่า สี่

thứ năm *ทือนัม* หมายถึงวันพฤหัสบดี **năm** *นัม* แปลว่า ห้า **thứ sáu** *ทือซ้าว* หมายถึงวันศุกร์ **sáu** *ซ้าว* แปลว่า หก **thứ bảy** *ทือบัย* หมายถึงวันเสาร์ **bảy** *บัย* แปลว่า เจ็ด

คำว่า “วัน” ซึ่งใช้เป็นคำทั่วไปในภาษาเวียดนาม คือ **ngày** *ไนง* จะใช้นำหน้าคำว่า **thứ** *ถือ* เพื่อใช้เรียกวันด้วยก็ได้ เช่น **ngày thứ hai** *ไนงถือฮาย* หมายถึงวันจันทร์ แปลตามศัพท์ว่า วันที่ ๒ คำว่า สัปดาห์ ในภาษาเวียดนาม คือ **tuần** *ต่วน* หรือ **tuần lễ** *ต่วนเหล*

เมื่อมีการกำหนดมาตรฐาน ISO 8601: 1988 ในการเรียกวันเดือนปีตามสากล ทำให้เวียดนามต้องปรับเปลี่ยนการเรียกชื่อวันในสัปดาห์ใหม่ ดังนี้ **thứ một** *ทือหมัด* หมายถึงวันจันทร์ **thứ hai** *ทือฮาย* หมายถึงวันอังคาร **thứ ba** *ทือบา* หมายถึงวันพุธ **thứ tư** *ทือตือ* หมายถึงวันพฤหัสบดี **thứ năm** *ทือนัม* หมายถึงวันศุกร์ **thứ sáu** *ทือซ้าว* หมายถึงวันเสาร์ **thứ bảy** *ทือบัย* หมายถึง วันอาทิตย์ แต่บางที่ก็ยังคงเรียกวันอาทิตย์ว่า **chủ nhật** *จู่ญีต* ตามความเคยชิน

พรเพ็ญ อ้นตระกูล เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปร

ชื่อวันในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๑

ในสมัยต้นราชวงศ์โจว ประมาณ ๑,๑๐๐-๒๕๖ ปี ก่อนคริสต์ศักราช ชาวจีนรู้เรื่องวงโคจรของดวงดาวในจักรราศีเป็นอย่างดี ได้แบ่งวงโคจรนั้นออกเป็น ๒๘ เขต แต่ละเขตแบ่งออกเป็นเขตใหญ่ ๔ เขต ประจำแต่ละทิศ คือ ทิศตะวันออก ทิศใต้ ทิศตะวันตก และทิศเหนือ หนึ่งเขตใหญ่ประกอบไปด้วยเขตย่อย ๗ เขต ดวงดาวหมุนผ่านเขตย่อย ๑ เขตคือ ๑ วัน ผ่านเขตย่อย ๗ เขตคือ ๗ วัน

การเรียกวันแบบโบราณ ชาวจีนได้นำเรื่องธาตุทั้ง ๕ ได้แก่ ธาตุไม้, ธาตุทอง, ธาตุดิน, ธาตุไฟ, ธาตุน้ำ และพระอาทิตย์พระจันทร์มากำหนดการเรียกชื่อวัน โดยเริ่มต้นจากธาตุไม้ ธาตุทอง ธาตุดิน พระอาทิตย์ พระจันทร์ ธาตุไฟ ธาตุน้ำ ตามลำดับ แล้วนำมาประกอบกับชื่อสัตว์หนึ่งชนิด เช่น วันธาตุไฟ เรียกว่า 尾火虎 wěihuǒhǔ *เหวย๋ หั่ว หู่* 尾 wěi *เหวย๋* แปลว่า ปลาย 火 huǒ *หั่ว* แปลว่า ไฟ 虎 hǔ *หู่* แปลว่า เสือ

ต่อมาการเรียงลำดับดังกล่าวเปลี่ยนไป ชาวจีนใช้การเรียงโดยเริ่มต้นที่วันพระอาทิตย์ ต่อด้วยวันพระจันทร์ และต่อด้วยธาตุทั้ง ๕ เนื่องจากธาตุเหล่านั้นตรงกับชื่อของดาวพระเคราะห์ ดังนี้

日曜日 rìyàorì *รื่อ เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันพระอาทิตย์ 日 rì แปลว่า พระอาทิตย์, วัน 曜 yào แปลว่า แสงสว่าง

月曜日 yuèyàorì *เยว่ เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันพระจันทร์ 月 yuè แปลว่า พระจันทร์

火曜日 huǒyàorì *หั่ว เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันธาตุไฟ 火 huǒ *หั่ว* แปลว่า ไฟ

水曜日 shuǐyàorì *ชู่ยี่ เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันธาตุน้ำ 水 shuǐ *ชู่ยี่* แปลว่า ธาตุน้ำ

木曜日 mùyàorì *มู่ เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันธาตุไม้ 木 mù *มู่* แปลว่า ธาตุไม้

金曜日 jīnyàorì *จิน เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันธาตุทอง 金 jīn *จิน* แปลว่า ธาตุทอง

土曜日 tǔyàorì *ถู่ เหยา* *รื่อ* หมายถึง วันธาตุดิน 土 tǔ *ถู่* แปลว่า ธาตุดิน

ชื่อวันในภาษาจีนกลางที่เป็นระบบปัจจุบันจะได้กล่าวถึงในคราวหน้า

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน

ชลธิชา สุตมข สุรปุ

ชื่อวันในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์ ตอนที่ ๒

ในรัชสมัยพระเจ้ากวงสู พระองค์ทรงประกาศยกเลิกการสอบจอหงวน และปรับการศึกษาเป็นแบบใหม่ใน ค.ศ. ๑๙๐๕ โดยโปรดให้ 袁家谷 Yuán Jiāgǔ ยฺหวั้น เจียกู่ นักการศึกษาผู้มีชื่อเสียงในขณะนั้นจัดการศึกษาให้เป็นระบบใหม่ จึงได้ปรับการเรียกชานวันตามแบบตะวันตก แล้วเปลี่ยนการเรียกช่วงเวลา ๑ สัปดาห์ จากคำว่า 周 zhōu โจว แปลว่า รอบ เป็น 星期 xīngqī ซิง ซี แปลว่า สัปดาห์ โดยเริ่มจากวันอาทิตย์และจากนั้นก็แทนด้วยตัวเลข ดังนี้

星期日 xīngqīrì ซิง ซี รื่อ หมายถึง วันอาทิตย์

星期一 xīngqīyī ซิง ซี อี้ หมายถึง วันที่หนึ่งของสัปดาห์ (วันจันทร์)

星期二 xīngqīèr ซิง ซี เอ้อร์ หมายถึง วันที่สองของสัปดาห์ (วันอังคาร)

星期三 xīngqīsān ซิง ซี ซาน หมายถึง วันที่สามของสัปดาห์ (วันพุธ)

星期四 xīngqīsì ซิง ซี ซื่อ หมายถึง วันที่สี่ของสัปดาห์ (วันพฤหัสบดี)

星期五 xīngqīwǔ ซิง ซี อู่ หมายถึง วันที่ห้าของสัปดาห์ (วันศุกร์)

星期六 xīngqīliù ซิง ซี ลิว หมายถึง วันที่หกของสัปดาห์ (วันเสาร์)

ปัจจุบันจีนนับวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์ตามมาตรฐานสากล ISO 8601: 1988 การเรียงวันในภาษาจีนกลางจึงเรียงจากวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์

นอกจากนั้น ชาวจีนยังใช้กลุ่มตัวอักษร 天干 tiāngān เทียนกั้น ซึ่งมี ๑๐ ตัว และ 地支 dìzhī ดี้จื่อ ซึ่งมี ๑๒ ตัว มากำหนดเรียกชื่อวันด้วย

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ชื่อวันในภาษามาลาเลย์เซีย

ในภาษามาลาเลย์เซีย คำว่า hari ฮารี แปลว่า วัน ใช้นำหน้าวันทั้ง ๗ โดยนับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์เช่นเดียวกับประเทศไทยและเขมร คือ Ahad อาฮัด หมายถึง วันอาทิตย์ และวันสิ้นสุดสัปดาห์คือ Sabtu ซับตุ หมายถึงวันเสาร์ ดังนี้

hari Ahad ฮารี อาฮัด หมายถึง วันอาทิตย์ มาจากภาษาอาหรับว่า Ahad แปลว่า หนึ่ง, แรก หมายถึงวันแรกของสัปดาห์ hari Isnin ฮารี อิช นิน หมายถึง วันจันทร์ มาจากภาษาอาหรับว่า lthnayn แปลว่า สอง หมายถึงวันที่ ๒ ของสัปดาห์ hari Selasa ฮารี เซอ ลา ซา หมายถึง วันอังคาร มาจากภาษาอาหรับว่า Thulāthā แปลว่า สาม หมายถึงวันที่ ๓ ของสัปดาห์

hari Rabu ฮารี รา บู หมายถึง วันพุธ มาจากภาษาอาหรับว่า Arbiā แปลว่า สี่ หมายถึงวันที่ ๔ ของสัปดาห์ hari Khamis ฮารี คา มิซ หมายถึง วันพฤหัสบดี มาจากภาษาอาหรับว่า Khamīs แปลว่า ห้า หมายถึงวันที่ ๕ ของสัปดาห์ hari Jumaat ฮารี จู มาฮัด หมายถึง วันศุกร์ มาจากภาษาอาหรับว่า Jumah แปลว่า วันที่ชาวมุสลิมมารวมกันเพื่อปฏิบัติศาสนกิจ และ หมายถึงวันที่ ๖ ของสัปดาห์ และ hari Sabtu ฮารี ซับตุ หมายถึง วันเสาร์ มาจากภาษาอาหรับว่า Sabt แปลว่า เจ็ด หมายถึงวันที่ ๗ ของสัปดาห์

ถ้าจะพูดถึง สัปดาห์ ใช้คำว่า minggu มิงกู เช่น minggu ini มิงกู อี นี หมายถึง สัปดาห์นี้ minggu lepas มิงกู เลอ ปัส หมายถึง สัปดาห์ที่แล้ว lepas เลอ ปัส แปลว่า ผ่าน, ล่วง, หลุดพ้น minggu depan มิงกู เดอ ปัน หมายถึง สัปดาห์หน้า depan เดอ ปัน แปลว่า ข้างหน้า

สุมาลี นิรมานภาพ เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปรูป

ชื่อวันในภาษาอินโดนีเซีย

ระบบปฏิทินที่ใช้ในประเทศอินโดนีเซียเป็นระบบสากล คือกำหนดให้วันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์และวันอาทิตย์เป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์ตามมาตรฐานสำหรับการใช้วันและเวลา ISO 8601: 1988 คำว่า วัน ในภาษาอินโดนีเซีย คือ hari ฮา รี่ มีชื่อเรียกวันแต่ละวันดังต่อไปนี้

Senin เซอ นิน หมายถึง วันจันทร์ มาจากภาษาอาหรับว่า Al-ithnayn แปลว่า วันที่ ๒ Selasa เซอ ลา ซา หมายถึง วันอังคาร มาจากภาษาอาหรับว่า Al-tsulatsaa' แปลว่า วันที่ ๓ Rabu รา บู หมายถึง วันพุธ มาจากภาษาอาหรับว่า Al-arbi'aa' แปลว่า วันที่ ๔ Kamis กา มิซ หมายถึง วันพฤหัสบดี มาจากภาษาอาหรับว่า Al-khamis แปลว่า วันที่ ๕

Jumat จุม อัด หมายถึง วันศุกร์ มาจากภาษาอาหรับว่า Al-jumu'ah แปลว่า วันที่มาทำศาสนกิจพร้อมกันของชาวมุสลิม Sabtu ซับ ตุ หมายถึง วันเสาร์ มาจากภาษาอาหรับว่า As-sabt แปลว่า วัน Sabbath หรือวันสะบาโตของชาวยิวซึ่งเป็นวันที่หยุดพักการทำงานทั้งหมดเพื่อนมัสการพระเป็นเจ้าแต่อย่างเดียว Minggu มิง กู หมายถึง วันอาทิตย์ มาจากภาษาโปรตุเกสว่า Domingo แปลว่า วันแห่งพระเจ้า ชื่อวันอาทิตย์ของอินโดนีเซียไม่ได้มาจากภาษาอาหรับ ในภาษาอาหรับวันที่ ๑ คือ Al-Ahad

คำว่า minggu มิง กู ที่หมายถึงวันอาทิตย์ยังหมายถึง สัปดาห์ ก็ได้ เช่น minggu depan มิง กู เดอ ปัน แปลว่า สัปดาห์หน้า คำว่า depan เดอ ปัน แปลว่า ข้างหน้า นอกจากนี้ยังมีคำว่า pekan เปอ กัน ก็แปลว่า สัปดาห์ เช่นกัน

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สดมุข สรุปล

ชื่อวันในภาษามลายูบรูไน

คำว่า “วัน” ในภาษามลายูบรูไนคือ hari ฮา รี่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม กำหนดให้วันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์และวันอาทิตย์เป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์ตามมาตรฐานสำหรับการใช้วันและเวลา ISO 8601: 1988 ชื่อวันในภาษามลายูบรูไนมีดังนี้

Isnin อิช นิน หมายถึง วันจันทร์ มาจากภาษาอาหรับว่า Al-ithnayn แปลว่า วันที่ ๒ Selasa เซอ ลา ซา หมายถึง วันอังคาร มาจากภาษาอาหรับว่า Al-tsulatsaa' แปลว่า วันที่ ๓ Rabu รา บู หมายถึง วันพุธ มาจากภาษาอาหรับว่า Al-arbi'aa' แปลว่า วันที่ ๔ Khamis คา มิซ หมายถึง วันพฤหัสบดี มาจากภาษาอาหรับว่า Al-khamis แปลว่า วันที่ ๕

Jumaat จู มา ฮัด หมายถึง วันศุกร์ มาจากภาษาอาหรับว่า Al-jumu'ah หมายถึงวันที่มาทำศาสนกิจพร้อมกันของชาวมุสลิม Sabtu ซับ ตุ หมายถึง วันเสาร์ มาจากภาษาอาหรับว่า As-sabt หมายถึง วันที่ ๗ Ahad อา ฮัด หมายถึง วันอาทิตย์ มาจากภาษาอาหรับว่า Ahad หมายถึง วันที่ ๑

ประเทศบรูไนดารุสซาลามกำหนดให้วันศุกร์และวันอาทิตย์ เป็นวันหยุดราชการในหนึ่งสัปดาห์ ดังนั้นชาวบรูไนจึงทำงานตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดีและทำงานวันเสาร์ด้วย

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรูป

ชื่อวันในภาษาฟิลิปปินส์

ในประเทศฟิลิปปินส์ วันแรกของสัปดาห์คือวันจันทร์และวันสุดท้ายคือวันอาทิตย์ ตามมาตรฐานสากล ISO 8601: 1988 ชื่อวันในภาษาฟิลิปปินส์มีรากศัพท์มาจากภาษาสเปนโดยเขียนต่างกันเล็กน้อย ชื่อวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ทั้งในภาษาฟิลิปปินส์และภาษาสเปนใช้ตามชื่อดาวเคราะห์ ชื่อวันทั้งห้าวันดังกล่าวนี้ ลงท้ายด้วย *es เอส* ซึ่งย่อมาจาก *dies ดี เอส* ที่แปลว่าวัน

วันจันทร์ ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *Lunes ลู เนส* มาจากภาษาสเปนคำเดียวกันคือ *lunes ลู เนส* มาจาก *luna ลู นา* ซึ่งหมายถึงดวงจันทร์ วันอังคาร ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *Martes มาร์ เตส* มาจากภาษาสเปนคำเดียวกันคือ *martes มาร์ เตส* ซึ่งหมายถึงดาวอังคาร วันพุธ ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *Miyerkules มิ เยอ คู เลส* มาจากภาษาสเปนว่า *miercoles มิ เออร์ โกล* ซึ่งหมายถึงดาวพุธ

วันพฤหัสบดี ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *Huwebes ฮู เว เบส* มาจากภาษาสเปนว่า *jueves ฮู เอ เบส* ตามชื่อเทพเจ้าจูปีเตอร์ วันศุกร์ ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *Biyernes บี เยอ เนส* มาจากภาษาสเปนว่า *viernes บี เออร์ เนส* มาจากคำว่า *วินัส* วันเสาร์ ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *Sabado ซา บา โด* มาจากภาษาสเปนคำเดียวกันคือ *sabado ซา บา โด* หมายถึงวันหยุดพัก ในประเพณีคริสเตียน พระเจ้าทรงพักผ่อนในวันที่เจ็ดของการสร้างสรรค์สิ่ง

วันอาทิตย์ ภาษาฟิลิปปินส์ใช้ว่า *linggo ลิง โก* แปลว่า วันอาทิตย์หรือสัปดาห์ ชื่อวันอาทิตย์นี้เป็นชื่อในภาษาฟิลิปปินส์ไม่ได้ใช้ตามภาษาสเปนเหมือนชื่อวันอื่นๆ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเรียกชื่อวันอาทิตย์ตามแบบฟิลิปปินส์ แต่บางถิ่นก็เรียกชื่อวันอาทิตย์ตามแบบสเปน คือ *domingo โด มิง โก*

ลอรา พรหมสิกร เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ชื่อเดือนในภาษาไทย

การนับวันเดือนปีของไทยแต่เดิมใช้ตามแบบจันทรคติ คือถือการโคจรของดวงจันทร์เป็นหลัก เริ่มจากเดือนอ้ายคือเดือนหนึ่งซึ่งตรงกับเดือนธันวาคม ตามด้วยเดือนยี่คือเดือนสอง เดือนสาม จนถึงเดือนสิบสองซึ่งตรงกับเดือนพฤศจิกายน

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้เปลี่ยนไปนับวันเดือนปีตามแบบสุริยคติ คือถือการหมุนของโลกรอบดวงอาทิตย์เป็นหลัก และได้กำหนดชื่อเดือนขึ้นมาใหม่ โดยสมเด็จพระยาเทวะวงศ์โรปกการ ทรงเป็นผู้คิดชื่อเดือนตามตำราจักรราศีหรือการโคจรของดาวเคราะห์รอบดวงอาทิตย์ในหนึ่งปี และแบ่งเดือนเป็นเดือนที่มี ๒๘/๒๙ วัน เดือนที่มี ๓๐ วัน และเดือนที่มี ๓๑ วัน ให้ชัดเจนด้วยการใช้คำลงท้ายเดือนต่างกัน คือ ลงท้ายด้วยคำว่า “พันธ์” “ยน” และ “คม” ตามลำดับ โดยคำต้นเป็นชื่อราศีสมาสกับคำหลังคือคำว่า “อาพนธ”, “อายน” (อายาน) และ “อาคม” ชื่อเดือนทั้ง ๑๒ เดือน เริ่มประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ ตรงกับค.ศ. ๑๘๘๙ ดังนี้

มกราคม คือ มกร (มังกร) + อาคม หมายความว่า การมาถึงของราศีมังกร กุมภพันธ์ คือ กุมภ์ (หม้อ) + อาพนธ หมายความว่า การผูกพันของราศีกุมภ์ มีนาคม คือ มีน (ปลา) + อาคม หมายความว่า การมาถึงของราศีมีน เมษายน คือ เมษ (แกะ) + อายน หมายความว่า การมาถึงของราศีเมษ พฤษภาคม คือ พฤษภาคม (วัว, โค) + อาคม หมายความว่า การมาถึงของราศีพฤษภ มิถุนายน คือ มิถุน (ชายหญิงคู่) + อายน แปลว่า การมาถึงของราศีมิถุน กรกฎาคม คือ กรกฎ (ปู) + อาคม แปลว่า การมาถึงของราศีกรกฎ สิงหาคม คือ สิงห (สิงห์) + อาคม แปลว่า การมาถึงของราศีสิงห์ กันยายน คือ กันยายน (สาวพรหมจารี) + อายน แปลว่า การมาถึงของราศีกันย์ ตุลาคม คือ ตล (ตาชั่ง, ตราชู) + อาคม แปลว่า การมาถึงของราศีตุล พฤศจิกายน คือ พิจิก (แมงป่อง) + อายน แปลว่า การมาถึงของราศีพิจิก และธันวาคม คือ ธนุ (ธนู) + อาคม แปลว่า การมาถึงของราศีธนู

นิตยา กาญจนะวรรณ เขียน

ชลธิชา สดมุข สรุปล

ชื่อเดือนในภาษาลาว

การนับเดือนของชาวลาวนับแบบจันทรคติ คือถือการโคจรของดวงจันทร์เป็นหลัก ตั้งแต่สมัยโบราณมาถึงสมัยปัจจุบันลาวถือเอา เดือนอ้าย เดือนยี่ หรือ เดือนจุง เดือน เจียง หมายถึง เดือนแรก ซึ่งตรงกับเดือนธันวาคม เป็นเดือนเริ่มต้นของปี แล้ววนไปจนครบ ๑๒ เดือน ลำดับการนับเดือนของลาวมีดังนี้

เดือนอ้าย เดือนยี่ หรือ เดือนจุง เดือนเจียง หมายถึง เดือนแรก อ้าย ยี่ แปลว่า หนึ่ง ซึ่งตรงกับเดือน ขันวา ทัน วา คือ ธันวาคม เดือนยี่ เดือนยี่ หมายถึง เดือนที่ ๒ ซึ่งตรงกับเดือน มังฆอม มัง กอน คือ มกราคม เดือนสาม เดือน สาม หมายถึง เดือนที่ ๓ ซึ่งตรงกับเดือน ฎุมพา ฎุม พา คือ กุมภาพันธ์ เดือนสี่ เดือน สี่ หมายถึง เดือนที่ ๔ ซึ่งตรงกับเดือน มีนา มี นา คือ มีนาคม เดือนห้า เดือน ห้า หมายถึง เดือนที่ ๕ ซึ่งตรงกับเดือน เมษา เม सा คือ เมษายน

เดือนซิก เดือน หก หมายถึง เดือนที่ ๖ ซึ่งตรงกับเดือน ขิดสะซา พิด สะ พา คือ พฤษภาคม เดือนเจ็ด เดือน เจ็ด หมายถึง เดือนที่ ๗ ซึ่งตรงกับเดือน มิฎุมพา มิ ฎุ นา คือ มิถุนายน เดือนแปด เดือน แปด หมายถึง เดือนที่ ๘ ซึ่งตรงกับเดือน รัมละภิด กอ ละ กด คือ กรกฎาคม เดือนเก้า เดือน เก้า หมายถึง เดือนที่ ๙ ซึ่งตรงกับเดือน สิงฆา สิง หา คือ สิงหาคม เดือนสิบ เดือน ซิบ หมายถึง เดือนที่ ๑๐ ซึ่งตรงกับเดือน รัมยง่า กัน ยา คือ กันยายน เดือนสิบเอ็ด เดือน ซิบ เอ็ด หมายถึง เดือนที่ ๑๑ ซึ่งตรงกับเดือน ตุลา ตุ ลา คือ ตุลาคม และ เดือนสิบสอง เดือน ซิบ สอง หมายถึง เดือนที่ ๑๒ ซึ่งตรงกับเดือน ฆะจิก ฆะ จิก คือ พฤศจิกายน

วันขึ้นปีใหม่ของชาวลาว คือวันที่ ๑๓ เดือนเมษายน เป็นเดือน ๔ ทางสุริยคติ หรือ เดือน ๕ ทางจันทรคติซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ ส่วนวันขึ้นปีใหม่สากลตรงกับวันที่ ๑ มกราคม

วิเชียร อัมพารักษ์ เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุปล

ชื่อเดือนในภาษาเขมร ตอนที่ ๑

การนับเดือนในภาษาเขมรมี ๒ ระบบคือ การนับตามจันทรคติและการนับตามสุริยคติ การนับเดือนตามจันทรคติซึ่งถือตามการโคจรของดวงจันทร์เป็นการนับเดือนตามแบบเดิม แบ่งเดือนออกเป็น ๑๒ เดือน ดังนี้

ไอชิตฺธิร *แค เมีย กะ เซ* หมายถึง เดือน ๑ ประมาณเดือนธันวาคม *ไอ แค* แปลว่า เดือน *ชิตฺธิร เมีย กะ เซ* แปลว่า หนึ่ง *ไอบุสฺสุ แค เบาะย์* หมายถึง เดือน ๒ ประมาณเดือนมกราคม *บุสฺสุ เบาะย์* แปลว่า สอง *ไอซพฺพ แค เมียกั* หมายถึงเดือน ๓ ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ *ไอฉฺฉุสฺ แค พอน กุน* หมายถึง เดือน ๔ ประมาณเดือนมีนาคม

ไอธฺฐุ แค แจด หมายถึง เดือน ๕ ประมาณเดือนเมษายน *ไอติลฺลย แค ปี ซากั* หมายถึง เดือน ๖ ประมาณเดือนพฤษภาคม *ไอฉฺฉส แค เจ็* หมายถึง เดือน ๗ ประมาณเดือนมิถุนายน *ไอหฺสทฺล แค อา ซาด* หมายถึง เดือน ๘ ประมาณเดือนกรกฎาคม

ไอสุทฺถนั แค ชรารบ หมายถึง เดือน ๙ ประมาณเดือนสิงหาคม *ไอกุซฺบย แค เพียะ ไตร บ็อด* หมายถึง เดือน ๑๐ ประมาณเดือนกันยายน *ไอหฺสสุณฺ แค อะ ซด* หมายถึง เดือน ๑๑ ประมาณเดือนตุลาคม *ไอทฺฐุท แค กัด เด็ก* หมายถึง เดือน ๑๒ ประมาณเดือนพฤศจิกายน

ในปัจจุบันการเรียกชื่อเดือนทั้ง ๑๒ เดือนนี้ยังใช้อยู่ในทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และโหราศาสตร์ ส่วนการนับเดือนตามสุริยคติเป็นการนับเดือนทางราชการซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุตมฺขุ สรุปล

ชื่อเดือนในภาษาเขมร ตอนที่ ๒

ตามที่ได้กล่าวในตอนที่แล้วว่า การนับเดือนในภาษาเขมรมี ๒ แบบ คือ การนับเดือนตามจันทรคติซึ่งเป็นการนับเดือนตามการโคจรของดวงจันทร์ และการนับเดือนตามสุริยคติซึ่งเป็นการนับเดือนตามการโคจรของดวงอาทิตย์ และได้ให้รายละเอียดของการนับเดือนตามจันทรคติไปแล้ว วันนี้จะกล่าวถึงการนับเดือนตามสุริยคติซึ่งเป็นระบบที่ประเทศกัมพูชาใช้ในราชการ ดังนี้

ไอยภก แค เมียะ กะ รา หมายถึง เดือนมกราคม ไอกุญฺญะ แค กุม เพียะฮ์ หมายถึง เดือนกุมภาพันธ์ ไอยีสธา แค มี เนีย หมายถึง เดือนมีนาคม ไอเยธธา แค เม ซา หมายถึง เดือนเมษายน

ไอยธภก แค อุ ซะ เพีย หมายถึง เดือนพฤษภาคม ไอยิธฺฐากุกุฉา แค มิ โทะ นา หมายถึง เดือนมิถุนายน ไอกุกุฉา แค กะ กดา หมายถึง เดือนกรกฎาคม ไอยิธฺฐา แค เซีย ฮา หมายถึง เดือนสิงหาคม

ไอยธฺฐา แค กัน ยา หมายถึง เดือนกันยายน ไอยธฺฐา แค โตะ ลา หมายถึง เดือนตุลาคม ไอยิธฺฐิก้า แค วิด เซะ กา หมายถึง เดือนพฤศจิกายน ไอยธฺฐา แค ทนุ หมายถึง เดือนธันวาคม

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปร

ชื่อเดือนในภาษาพม่า

ตอนที่ ๑

ระบบการนับเดือนแบบประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของปฏิทินพม่าเป็นแบบจันทรคติ คือ การนับตามการโคจรของดวงจันทร์ เดือนแรกของพม่าเริ่มจากเดือนที่ตรงกับเดือนเมษายนของไทย แต่วิธีนับเดือนของพม่าต่างจากไทยตรงที่นับจากครึ่งเดือนหลังต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนถัดไปโดยประมาณ

ภาษาพม่าจะเรียกชื่อเดือนและตามด้วยคำว่า လှ လှ ซึ่งแปลว่า เดือน ไว้ข้างหลัง ดังนี้

ဝ၇နိုဝ်းလှ လှ ကို လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนเมษายนต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนพฤษภาคม ถือเป็นเดือนแรกของพม่า ဝ၇ဆုန်လှ လှ ကို လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนพฤษภาคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนมิถุนายน ถือเป็นเดือนที่สองของพม่า န့လှလှလှ လှ ယို လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนมิถุนายนต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนกรกฎาคม ถือเป็นเดือนที่สามของพม่า

ဝ၇ခိုလှ လှ ခို လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนกรกฎาคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนสิงหาคม ถือเป็นเดือนที่สี่ของพม่า ဝ၇ခေါလှ လှ ကေ လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนสิงหาคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนกันยายน ถือเป็นเดือนที่ห้าของพม่า ဝ၇ဝိလှလှလှလှ လှ တေ လှ လှ လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนกันยายนต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนตุลาคมถือเป็นเดือนที่หกของพม่า ဝ၇ဝိလှလှလှလှလှ လှ တေ လှ လှ လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนตุลาคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนพฤศจิกายน ถือเป็นเดือนที่เจ็ดของพม่า

ဝ၇ဆေလှလှလှလှလှ လှ လှ လှ လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนพฤศจิกายนต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนธันวาคมถือเป็นเดือนที่แปดของพม่า န့ဝိလှလှလှလှ လှ လှ လှ လှ ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนธันวาคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนมกราคม ถือเป็นเดือนที่เก้าของพม่า

ชื่อเดือนในภาษาพม่ายังไม่จบเท่านี้ จะกล่าวถึงต่อไปในตอนหน้า

ตุซาร์ นวย เขียน
ชลธิชา สุดมขุ สรุปร

ชื่อเดือนในภาษาพม่า

ตอนที่ ๒

วันนี้ขอกล่าวถึงชื่อเดือนในภาษาพม่าซึ่งเป็นการนับเดือนแบบประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของปฏิทินพม่าแบบจันทรคติต่อไปนี้

ဝဲဝဲဝဲဝဲ ပယာ တေ လး ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนมกราคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนกุมภาพันธ์ ถือเป็นเดือนที่สิบของพม่า ဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ လး ပဲး တေ လး ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนกุมภาพันธ์ต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนมีนาคม ถือเป็นเดือนที่สิบเอ็ดของพม่า ဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ လး ပဲး လး ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนมีนาคมต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนเมษายน ถือเป็นเดือนที่สิบสองของพม่า

จำนวนวันในแต่ละเดือนแตกต่างกัน ๒ แบบ คือ บางเดือนมี ๒๙ วัน และบางเดือนมี ๓๐ วัน เรียงสลับกันไป เดือนที่มี ๒๙ วัน มี ๖ เดือน เป็นเดือนในลำดับที่ ได้แก่ တေ ကို လး, နး ယို လး, ဝဲ ကေ လး, တေ တို ခု လး, နး တေ လး และ တေ ပဲး တေ လး ส่วนเดือนที่มี ๓๐ วัน มี ๖ เดือน เป็นเดือนในลำดับที่ ได้แก่ ကး ခို လး, ဝဲ ခို လး, တေ လို လး, တေ ခေ လး, ပယာ တေ လး และ တေ ပေ လး

ในปีที่เป็นปีอธิกมาส “นး ယို လး” จะมีวันเพิ่มอีก ๑ วัน กลายเป็น ๓๐ วัน ปีอธิกมาสของพม่านั้นจะเป็นการเพิ่มเดือน ๔ เป็น ๒ ครั้ง คือ “ဝဲ ခို လး” ซึ่งตรงกับเดือน ๘ ของไทย พม่าเรียก ဝဲ ခို လး แรกว่า ဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ လး တေ မး ဝဲ ခို လး หมายถึง ปฐมวาทะ และเรียก ဝဲ ခို လး หลังว่า ဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ လး တေ တိ ယး ဝဲ ခို လး หมายถึง ทุตติยวาทะ เดือนวาทะมีความสำคัญทางพุทธศาสนา คือ เป็นเดือนเข้าพรรษา

วันในแต่ละเดือนของพม่าเป็น လးဝဲဝဲဝဲ လး ခဲ လး ခဲ လး หมายถึง วันข้างขึ้น และ လးဝဲဝဲဝဲ လး ခဲ လး หมายถึง วันข้างแรม พม่าเรียกวันเพ็ญว่า လးဝဲဝဲဝဲ လး ပဲး လး ခဲ လး แปลว่า “วันเดือนเต็ม” และเรียกวันเดือนดับว่า လးဝဲဝဲဝဲ လး ကဲ လး ခဲ လး แปลว่า “วันเดือนลับ” วันเพ็ญตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำของทุกเดือน ส่วนวันเดือนดับจะตรงกับวันแรม ๑๔ ค่ำในเดือนที่มี ๒๙ วัน และตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำในเดือนที่มี ๓๐ วัน

ตุซาร์ นวย เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ชื่อเดือนในภาษาเวียดนาม

ในภาษาเวียดนามไม่มีชื่อเฉพาะเพื่อเรียกเดือน แต่ใช้เลขนับแทน การเรียกเดือนทั้ง ๑๒ ของปี จึงเป็นดังนี้

tháng một *ທັງ หมด* แปลว่า เดือนหนึ่ง หมายถึง มกราคม คำว่า **tháng** แปลว่า เดือน **tháng hai** *ທັງ ฮาย* แปลว่า เดือนสอง หมายถึง กุมภาพันธ์ **tháng ba** *ທັງ บา* แปลว่า เดือนสาม หมายถึง มีนาคม **tháng tư** *ທັງ ตือ* แปลว่า เดือนสี่ หมายถึง เมษายน

tháng năm *ທັງ นัม* แปลว่า เดือนห้า หมายถึง พฤษภาคม **tháng sáu** *ທັງ เซ้ว* แปลว่า เดือนหก หมายถึง มิถุนายน **tháng bảy** *ທັງ บั๊* แปลว่า เดือนเจ็ด หมายถึง กรกฎาคม **tháng tám** *ທັງ ต้าม* แปลว่า เดือนแปด หมายถึง สิงหาคม

tháng chín *ທັງ จิ้น* แปลว่า เดือนเก้า หมายถึง กันยายน **tháng mười** *ທັງ เหมื่อย* แปลว่า เดือนสิบ หมายถึง ตุลาคม **tháng mười một** *ທັງ เหมื่อย หมด* แปลว่า เดือนสิบเอ็ด หมายถึง พฤศจิกายน **tháng mười hai** *ທັງ เหมื่อย ฮาย* แปลว่า เดือนสิบสอง หมายถึง ธันวาคม

ตามธรรมเนียมปฏิบัติกันจนทศวรรษที่แล้ว คนเวียดนามเรียกเดือนแรกของปีว่า **tháng giêng** *ທັງ เซง* **giêng** เซง แปลว่า แรก, ต้น, สำคัญ และเรียกเดือนสุดท้าย หรือ เดือนสิบสอง ว่า **tháng chạp** *ທັງ ฉាប់* **chạp** ฉាប់ แปลว่า จบ, สิ้น, สุดท้าย ปัจจุบันจึงนำมาใช้เรียกเดือนมกราคม ตามปฏิทินสุริยคติว่า **tháng giêng** *ທັງ เซง* และเรียกเดือนธันวาคม ว่า **tháng chạp** *ທັງ ฉាប់* ก็มี แต่ถ้าเทียบกับเดือนทางจันทรคติจริงๆ แล้วก็ไม่ได้ตรงกันทีเดียว จะมีเหลือมกันไปบ้าง บางปีอาจถึง ๒๐ กว่าวัน

พรเพ็ญ ฮันตระกูล เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปร

ชื่อเดือนในภาษาจีนกลางในลิ่งคโปร ตอนที่ ๑

ชาวจีนใช้ปฏิทินแบบผสมที่รวมทั้งแบบสุริยคติและจันทรคติเข้าด้วยกันเรียกว่า **อินหยางลี** (阴阳历) หรือ **หนงลี** (农历) หรือ **เซี่ยลี** (夏历) ชาวจีนเริ่มมีปฏิทินใช้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซาง (商) ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของจีน เคยมีการจัดทำปฏิทินมากถึง ๑๐๒ ฉบับ ฉบับก่อนสมัยราชวงศ์ฮั่น คือ ๒๐๖ ปีก่อนคริสต์ศักราชถึง ค.ศ. ๒๒๐ นับ ๓๖๖ วัน เป็น ๑ ปี ด้วยการใช้เดือนอธิกสุรทิน หรือที่ภาษาจีนเรียกว่า 闰月 rùnyuè *รูน เยว* แปลว่า เดือนซ้ำ เป็นตัวกำหนดการเริ่มต้นและการสิ้นสุดของปี

ต่อมาในสมัยราชวงศ์ฮั่นมีการคำนวณใหม่และนับ ๓๖๕ วัน เป็น ๑ ปี โดยความจริงแล้ว ๑ ปีมี ๑๒ เดือน แต่หากปีใดมีเดือนอธิกสุรทิน จำนวนเดือนใน ๑ ปี อาจมีมากกว่า ๑๒ เดือนได้

การนับเดือนของจีนนับจากพระจันทร์หมุนรอบโลกหนึ่งรอบคือ ๑ เดือน และ ๑ เดือนแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง แต่ละช่วงเป็นเวลา ๑๐ วัน ช่วงแรกจากวันที่ ๑-๑๐ เรียกว่า 上旬 shàngxún *ซัง สวิน* แปลว่า ช่วงต้นของเดือน ช่วงที่สองจากวันที่ ๑๑-๒๐ เรียกว่า 中旬 zhōngxún *จง สวิน* แปลว่า ช่วงกลางของเดือน ช่วงที่สามจาก วันที่ ๒๑-๓๐ เรียกว่า 下旬 xiàxún *เซี่ย สวิน* แปลว่า ช่วงปลายของเดือน หากเดือนใด มี ๒๙ วัน 下旬 xiàxún *เซี่ย สวิน* ก็จบที่วันที่ ๙ ของช่วงปลายของเดือน

การเริ่มต้นของเดือนนับจากวันแรม ๑ ค่ำ ในภาษาจีนเรียกว่า 朔日子夜 shuòrìzìyè *ชัว รื่อ จื่อ เย* แปลว่า ช่วง “จื่อ” ของวันแรมหนึ่งค่ำ คำว่า 子 zǐ *จื่อ* เป็นชื่อของช่วงเวลา คือช่วงค้ำระหว่าง ๑๑.๐๐ น. ถึงเช้าวันใหม่ คือ ๐๑.๐๐ น. ถึงวันแรม ๑ ค่ำ ของก่อนเวลาจื่อของเดือนถัดไป ทำให้แต่ละเดือนมีจำนวนวันไม่เท่ากัน จึงเป็นเหตุทำให้เกิดเป็นเดือนใหญ่และเดือนเล็ก (大月小月 dàyuèxiǎoyuè *ต้า เยว เสี่ยว เยว*) เดือนใหญ่มี ๓๐ วัน และเดือนเล็กมี ๒๙ วัน ชื่อเรียกเดือนในภาษาจีนกลางจะกล่าวถึงในคราวหน้า

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺขุ สรุปล

ชื่อเดือนในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๒

ชาวจีนใช้ตัวอักษร 天干地支 tiāngāndìzhī *เทียน กัน ตี้ จื่อ* ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอักษรที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของสรรพสิ่ง ตัวอักษรเทียนกันมี ๑๐ ตัว และตัวอักษรตี้จื่อมี ๑๒ ตัว มาจับคู่กันแล้วใช้เรียกชื่อวันเดือนปีและเวลาตามกำหนด แต่การเรียกชื่อเดือนมักนิยมเรียกตามชื่อกลุ่มตัวอักษร “ตี้จื่อ” เป็นหลัก เพราะตี้จื่อเป็นกลุ่มตัวอักษรที่มี ๑๒ ตัวพอดี การเรียกชื่อเดือนตามแบบโบราณ คือ

寅月 yínyuè *หยิน เยว่* หมายถึง เดือนหนึ่ง 月 yuè *เยว่* แปลว่า เดือน 寅 yín *หยิน* แปลว่า เคลื่อนย้าย, เริ่มเติบโต 卯月 mǎoyuè *เหม่า เยว่* หมายถึง เดือนสอง 卯 mǎo *เหม่า* แปลว่า เจริญงอกงาม 辰月 chényuè *เฉิน เยว่* หมายถึง เดือนสาม 辰 chén *เฉิน* แปลว่า การสันสະเทือน, การเจริญเติบโตเนื่องจากการสันสະเทือน 巳月 sìyuè *ซือ เยว่* หมายถึง เดือนสี่ 巳 sì *ซือ* แปลว่า เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังของหยาง 午月 wǔyuè *อู่ เยว่* หมายถึง เดือนห้า 午 wǔ *อู่* แปลว่า แข็งแรงสมบูรณ์เต็มที่, เจริญเติบโตเต็มที่ 未月 wèiyuè *เหว้ย เยว่* หมายถึง เดือนหก 未 wèi *เหว้ย* แปลว่า สูงอมมีรสขชาติ

申月 shēnyuè *เชิน เยว่* หมายถึง เดือนเจ็ด 申 shēn *เชิน* แปลว่า บั้นปลาย, ร่างกาย 酉月 yǒuyuè *โหย่ว เยว่* หมายถึง เดือนแปด 酉 yǒu *โหย่ว* แปลว่า แก่เฒ่า, ชราภาพ 戌月 xūyuè *ซวี เยว่* หมายถึง เดือนเก้า 戌 xū *ซวี* แปลว่า ดับสูญ, สูญสลาย 亥月 hàiyuè *ไห่ เยว่* หมายถึง เดือนสิบ 亥 hài *ไห่* แปลว่า เก็บตัว, ฝังตัวอยู่ 子月 zǐyuè *จื่อ เยว่* หมายถึง เดือนสิบเอ็ด 子 zǐ *จื่อ* แปลว่า เริ่มเจริญเติบโตภายใต้พลังของหยาง 丑月 chǒuyuè *ฉิว เยว่* หมายถึง เดือนสิบสอง 丑 chǒu *ฉิว* แปลว่า เริ่มแตกหน่อในพลังของหยาง

นอกจากนี้ บางที่ยังเรียกชื่อเดือนตามชื่อดอกไม้ที่บ้านประจำเดือนนั้น ๆ ด้วย เช่น เดือนสามคือ 桃月 táoyuè *เถา เยว่* หมายถึง เดือนแห่งดอกท้อ เดือนหกคือ 荷月 héyuè *เหอ เยว่* หมายถึง เดือนแห่งดอกบัว

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สดมุข สรป

ชื่อเดือนในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๓

ในปลายสมัยราชวงศ์ชิง ค.ศ. ๑๘๗๒ จีนได้ยกเลิกปฏิทินแบบเดิมที่ใช้ในช่วงนั้น คือปฏิทินเทียนเป่าโดยให้ใช้ปฏิทินแบบตะวันตก ที่เรียกว่า ปฏิทินเกรกอเรียน (Gregorian calendar) ในภาษาจีนเรียกว่า 格里历 gélìlì เก้อ หลี่ ลี ซึ่งก็คือปฏิทินที่นับตามสุริยคติ ปัจจุบันเรียกกันว่า กงลี่ (公历 gōnglì) แปลว่า คริสต์ศักราช

ใน ค.ศ. ๑๙๑๑ หลังปฏิวัติซินไฮ่แล้ว ประเทศจีนได้กำหนด ค.ศ. ๑๙๑๒ เดือน ๑ วันที่ ๑ เป็นการเริ่มต้นให้ใช้ปฏิทินคริสต์ศักราชแบบตะวันตก และปฏิทินแบบเขี่ยลี่หรือหงส์ตามแบบจีนโบราณควบคู่กันไป ชื่อเรียก ๑๒ เดือนของชาวจีนในปัจจุบันมีดังนี้

正月 zhèngyuè *เจิ้ง เยว่* หมายถึง เดือนหนึ่ง 正 zhèng *เจิ้ง* แปลว่า เริ่มต้น, ตรง 二月 èryuè *เอ๋อร์ เยว่* หมายถึง เดือนสอง 二 èr *เอ๋อร์* แปลว่า สอง 三月 sānyuè *ซาน เยว่* หมายถึง เดือนสาม 三 sān *ซาน* แปลว่า สาม 四月 sìyuè *ซี เยว่* หมายถึง เดือนสี่ 四 sì *ซี* แปลว่า สี่ 五月 wǔyuè *อู่ เยว่* หมายถึง เดือนห้า 五 wǔ *อู่* แปลว่า ห้า 六月 liùyuè *ลิ่ว เยว่* หมายถึง เดือนหก 六 liù *ลิ่ว* แปลว่า หก 七月 qīyuè

ชี เยว่ หมายถึง เดือนเจ็ด 七 qī *ชี* แปลว่า เจ็ด 八月 bāyuè *ปา เยว่* หมายถึง เดือนแปด 八 bā *ปา* แปลว่า แปด 九月 jiǔyuè *จิว เยว่* หมายถึง เดือนเก้า 九 jiǔ *จิว* แปลว่า เก้า 十月 shíyuè *ฉือ เยว่* หมายถึง เดือนสิบ 十 shí *ฉือ* แปลว่า สิบ 冬月 dōngyuè *ตง เยว่* หรือ 十一月 shíyīyuè *ฉือ อี้ เยว่* หมายถึง เดือนสิบเอ็ด 冬 dōng *ตง* แปลว่า ฤดูหนาว 十一月 shíyī *ฉือ อี้* แปลว่า สิบเอ็ด 腊月 làyuè *ล่า เยว่* แปลว่า เดือนสิบสอง 月 yuè *เยว่* แปลว่า เดือน

ปัจจุบันชาวจีนทั้งในประเทศจีน และชาวจีนนอกประเทศเช่นชาวจีนในสิงคโปร์หรือในประเทศอื่น ๆ แม้ว่าในชีวิตประจำวันจะใช้ปฏิทินตามแบบตะวันตก แต่เทศกาลประจำปี หรือวันสำคัญทางศาสนาความเชื่อและเรื่องโหราศาสตร์ ต่างก็ยังมีวันเดือนปีตามปฏิทินเขี่ยลี่หรือหงส์ตามแบบจีนโบราณดั้งเดิม

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺชฺ สรุปร

ชื่อเดือนในภาษามาลาเลย์เซีย

ชื่อเดือนในภาษามาลาเลย์เซียใช้เรียกเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษตามปีคริสต์ศักราช แต่สะกดและออกเสียงตามแบบภาษามาลาเลย์เซีย ดังนี้

Januari จา นู อารี หมายถึง มกราคม Februari เฟ บรู อารี หมายถึง กุมภาพันธ์ Mac มัจ หมายถึง มีนาคม April อา ปริล หมายถึง เมษายน Mei เม อี หมายถึง พฤษภาคม Jun จุน หมายถึง มิถุนายน Julai จู ไล หมายถึง เดือนกรกฎาคม Ogos โอ กซ หมายถึง เดือนสิงหาคม September เซ็ป เต็ม เบอ์ หมายถึง เดือนกันยายน Oktober อก โต เบอ์ หมายถึง เดือนตุลาคม November โน เว็ม เบอ์ หมายถึง เดือนพฤศจิกายน และ Disember ดี เซ็ม เบอ์ หมายถึง เดือนธันวาคม

นอกจากนี้ยังมีการเรียกชื่อเดือนตามตัวเลข ๑-๑๒ เป็นชื่อเดือนในภาษาพูดอีกด้วย เช่น bulan satu บู ลัน ซา ตู แปลว่า เดือนหนึ่ง bulan บู ลัน แปลว่า เดือน satu ซา ตู แปลว่า หนึ่ง หมายถึงเดือนมกราคม bulan lapan บู ลัน ลา ปัน แปลว่า เดือนแปด lapan ลา ปัน แปลว่า แปด หมายถึงเดือนสิงหาคม

สุมาลี นิมนานภาพ เขียน
ชลธิชา สุตมฺชฺ สรุบ

ชื่อเดือนในภาษาอินโดนีเซีย

จำนวนเดือนในระบบปฏิทินอินโดนีเซียมี ๑๒ เดือน คำว่า “เดือน” ในภาษาอินโดนีเซียคือ *bulan* *บุ ลัน* ส่วนชื่อเรียกเดือนต่าง ๆ ของภาษาอินโดนีเซียมีดังต่อไปนี้

Januari *จา นั ว ริ* หมายถึง มกราคม Februari *เฟ บรวั ริ* หมายถึง กุมภาพันธ์ Maret *มา เร็ต* หมายถึง มีนาคม April *อา ปริล* หมายถึง เมษายน Mei *เม อี* หมายถึง พฤษภาคม Juni *จู นี* หมายถึง มิถุนายน Juli *จู ลี* หมายถึง กรกฎาคม Agustus *อา กุซ ตูซ* หมายถึง สิงหาคม September *เซ็ป เต็ม เบอ์* หมายถึง กันยายน Oktober *อก โต เบอ์* หมายถึง ตุลาคม November *โน เฟ็ม เบอ์* หมายถึง พฤศจิกายน Desember *เด เซ็ม เบอ์* หมายถึง ธันวาคม

การสะกดชื่อเดือนต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่รับมาจากภาษาดัตช์ ซึ่งเป็นภาษาของประเทศเนเธอร์แลนด์ยกเว้นเดือนมีนาคม สิงหาคม และธันวาคม ที่ปรับการสะกดจากเดิมเพื่อให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้นสำหรับคนอินโดนีเซีย ส่วนการออกเสียงส่วนใหญ่จะแตกต่างจากภาษาดัตช์ ทั้งนี้ คำอ่านชื่อเดือนไม่ได้ออกเสียงตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษามลายู เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาดัตช์และภาษาอังกฤษ

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุดมฺข สรุปล

ชื่อเดือนในภาษามลายูบรูไน

ชื่อเดือนในภาษามลายูบรูไนมีลักษณะคล้ายชื่อเดือนในภาษามาเลเซียซึ่งใช้เรียกเช่นเดียวกับชื่อเดือนในภาษาอังกฤษตามปีคริสต์ศักราช ดังนี้ Januari *จา นั ว รี* หมายถึง มกราคม Februari *เฟ บร ั ว รี* หมายถึง กุมภาพันธ์ Mac *มั จ* หมายถึง มีนาคม April *อา บร ิล* หมายถึง เมษายน Mei *เม อี* หมายถึง พฤษภาคม Jun *จุน* หมายถึง มิถุนายน

Julai *จู ไล* หมายถึง กรกฎาคม Ogos *โอ กซ* หมายถึง สิงหาคม September *เซ็ป เต็ม เบอ ร์* หมายถึง กันยายน Oktober *อก โต เบอ ร์* หมายถึง ตุลาคม November *โน เฟ็ม เบอ ร์* หมายถึง พฤศจิกายน Disember *ดี เซ็ม เบอ ร์* หมายถึง ธันวาคม

คำอ่านชื่อเดือนทั้งหมดนี้เขียนตามสำเนียงมลายูบรูไนเมื่ออ่านคำยืมจากภาษาอังกฤษ

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

ชื่อเดือนในภาษาฟิลิปปินส์

ชื่อเดือนของภาษาฟิลิปปินส์มีความคล้ายคลึงกับชื่อเดือนของภาษาสเปน บางเดือนมีการสะกดคำเหมือนกับในภาษาสเปนแต่ออกเสียงตามการออกเสียงในภาษาฟิลิปปินส์ คำว่า “เดือน” ในภาษาฟิลิปปินส์เรียกว่า buwan *บู วัน* หมายถึงดวงจันทร์ อักษรตัวแรกของชื่อเดือนในภาษาฟิลิปปินส์ใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ดังนี้

Enero *เอ็น เน โร* มาจากภาษาสเปนว่า enero แปลว่า มกราคม Pebrero *เพ เบร โร* มาจากภาษาสเปนว่า febrero แปลว่า กุมภาพันธ์ Marso *มาร์ โซ* มาจากภาษาสเปนว่า marzo แปลว่า มีนาคม Abril *อะ บรีล* มาจากภาษาสเปนว่า abril แปลว่า เมษายน

Mayo *มา โย* มาจากภาษาสเปนว่า mayo แปลว่า พฤษภาคม Hunyo *ฮุน โย* มาจากภาษาสเปนว่า junio แปลว่า มิถุนายน Hulyo *ฮูล โย* มาจากภาษาสเปนว่า julio แปลว่า กรกฎาคม Agosto *อะ โกส โต* มาจากภาษาสเปนว่า agosto แปลว่า สิงหาคม

Setyembre *เส็ท เตียม เบร* มาจากภาษาสเปนว่า setiembre แปลว่า กันยายน Oktubre *อ็อค ทู เบร* มาจากภาษาสเปนว่า octubre แปลว่า ตุลาคม Nobyembre *โน เบียม เบร* มาจากภาษาสเปนว่า noviembre แปลว่า พฤศจิกายน Disyembre *ดิ เซียม เบร* มาจากภาษาสเปนว่า diciembre แปลว่า ธันวาคม

ลอรา พรหมสิกร เขียน

ชลธิชา สุดมุข สรุปร

ชื่อปีในภาษาไทย

การเรียกชื่อปีของไทยเรียกตามชื่อปีนักษัตรหรือนักขัต คำ “นักษัตร” อ่านว่า [นักษัต] เป็นชื่อรอบเวลาตามปฏิทินตามจันทรคติ โดยแบ่งเป็นรอบ รอบหนึ่งมี ๑๒ ปี เรียกว่า ๑๒ นักษัตร แต่ละปีกำหนดสัตว์เป็นเครื่องหมายในปีนั้น ๆ เรียกเป็นชื่อเรียงกันไปดังนี้ **ขวด ฉลู ขาล เกาะ มะโรง มะเส็ง มะเมีย มะแม วอก ระกา จอ และกุน** ปีนักษัตรมีสัตว์ประจำปีตามความหมายของชื่อปีนั้น ๆ สัตว์ประจำปีนักษัตรของไทยมีดังนี้

ขวด = หนู, **ฉลู** = วัว, **ขาล** = เสือ, **เกาะ** = กระจง, **มะโรง** = งูใหญ่, **มะเส็ง** = งูเล็ก, **มะเมีย** = ม้า, **มะแม** = แพะ, **วอก** = ลิง, **ระกา** = ไก่, **จอ** = หมา, **กุน** = หมู

สำหรับปีกุนนั้น ภาคเหนือของไทยใช้สัตว์ประจำปีเป็นช้างแทนหมู การนับปีของไทยใช้ตามพุทธศักราช

นิตยา กาญจนวรรณ เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรूप

ชื่อปีในภาษาไทยและภาษาลาว

การเรียกชื่อปีของไทยเรียกตามชื่อปีนักษัตรหรือนักซัด คำ “นักษัตร” อ่านว่า [นัก-สัด] หรือ “นักซัด” อ่านว่า [นัก-ซัด] แปลว่า ดาว, ดาวฤกษ์ เป็นชื่อรอบเวลาตามปฏิทินตามจันทรคติ กำหนด ๑๒ ปี เป็น ๑ รอบ เรียกว่า ๑๒ นักษัตร เรียกชื่อเรียงกันไปดังนี้ **ชวด ฉลู ขาล เถาะ มะโรง มะเส็ง มะเมีย มะแม วอก ระกา จอ และกุน** ปีนักษัตรมีสัตว์ประจำปีตามความหมายของชื่อนั้น ๆ สัตว์ประจำปีนักษัตรของไทยมีดังนี้ **ชวด = หนู, ฉลู = วัว, ขาล = เสือ, เถาะ = กระจ่าง, มะโรง = งูใหญ่, มะเส็ง = งูเล็ก, มะเมีย = ม้า, มะแม = แพะ, วอก = ลิง, ระกา = ไก่, จอ = หมา, กุน = หมู**

การนับปีในภาษาลาวก็นับปีนักษัตรหรือนักซัดเช่นเดียวกับในภาษาไทย เนื่องจากชาวลาและชาวไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาเป็นเวลายาวนาน จึงทำให้วัฒนธรรมในการนับวัน เดือน ปี ใกล้เคียง และคล้ายคลึงกัน ดังนี้ **ปีใจ๋ ปีไ้ หรือ ปีฮวด ปีชวด** หมายถึงปีชวด **ใจ๋ ไ้, ฮวด ชวด** แปลว่า หนู, **ปีเป้า ปีเป้า หรือ ปีสะทูล ปีสะ หลู เป้า เป้า, สะทูล** แปลว่า วัว **ปีเป้า ปีเป้า หรือ ปีสะทูล ปีสะ หลู เป้า เป้า, สะทูล** แปลว่า วัว, **ปียี้ ปียี้ หรือ ปีขาม ปีขาน ยี้ ยี้, ขาม ขาน** แปลว่า เสือ, **ปีเขมี้ ปีเขมี้ หรือ ปีเฑาะ ปีเฑาะ เขมี้ ม้า, เฑาะ เฑาะ** แปลว่า กระจ่าง, **ปีสิ ปีสิ หรือ ปีมะโลง ปีมะ โลง สิ สิ, มะโลง มะ โลง** แปลว่า พญานาค, **ปีไล่ ปีไล่ หรือ ปีมะเส็ง ปีมะ เสัง ไล่ ไล่, มะเส็ง มะ เสัง** แปลว่า งู, **ปีสะง้า ปีสะ ง้า หรือ ปีมะเมย ปีมะ เมย สะง้า สะ ง้า, มะเมย มะ เมย** แปลว่า ม้า, **ปีเมด ปีเหม็ด หรือ ปีมะแม ปีมะ แม เมด เหม็ด, ปีมะแม มะ แม** แปลว่า แพะ, **ปีลัม ปีลัม หรือ ปีวอก ปีวอก ลัม ลัม, วอก ปีวอก** แปลว่า ลิง, **ปีเล้า ปีเล้า หรือ ปีละภา ปีละ ก่า เล้า เล้า, ละภา ละ ก่า** แปลว่า ไก่, **ปีเส็ด ปีเซ็ด หรือ ปีจ๋ ปีจ๋ เสด์ เสด์, จ๋ ปีจ๋** แปลว่า หมา, **ปีไ้ ปีไ้ หรือ ปีกุน ปีกุน ไ้ ไ้, กุน กุน** แปลว่า หมู

นิตยา กาญจนวรรณ และวิเชียร อัมพารักษ์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ชื่อปีในภาษาเขมรและภาษาพม่า

การเรียกชื่อปีในภาษาเขมรเรียกตามปีของนักษัตร โดยจะมีชื่อสัตว์ประจำปีนั้น ๆ ปัจจุบัน ชาวกัมพูชายังใช้อยู่ทางด้านโหราศาสตร์ มีดังนี้ **มังกร** *ชนำ จุต* ตรงกับปีชวด มีสัตว์ประจำปีคือ **กบฏ** *กอน ดน* หมายถึง หู **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีฉลู มีสัตว์ประจำปีคือ **เตา** *โก* หมายถึง วัว **เสือ** *ชนำ คาน* ตรงกับปีขาล มีสัตว์ประจำปีคือ **งู** *ชนำ โสโล* หมายถึง เสือ **ม้า** *ชนำ เทเฮส* ตรงกับปีเถาะ มีสัตว์ประจำปีคือ **งู** *ชนำ โสโล* หมายถึง กระจ่าง **หมู** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีมะโรง มีสัตว์ประจำปีคือ **หมู** *ชนำ โสโล* หมายถึง งูใหญ่ **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีมะเส็ง มีสัตว์ประจำปีคือ **หมู** *ชนำ โสโล* หมายถึง งูเล็ก

ม้า *ชนำ โสโล* ตรงกับปีมะเมีย มีสัตว์ประจำปีคือ **ม้า** *ชนำ โสโล* หมายถึง ม้า **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีมะแม มีสัตว์ประจำปีคือ **วัว** *ชนำ โสโล* หมายถึง แพะ **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีวอก มีสัตว์ประจำปีคือ **วัว** *ชนำ โสโล* หมายถึง ลิง **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีระกา มีสัตว์ประจำปีคือ **วัว** *ชนำ โสโล* หมายถึง ไก่ **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีจอ มีสัตว์ประจำปีคือ **วัว** *ชนำ โสโล* หมายถึง หมู และ **วัว** *ชนำ โสโล* ตรงกับปีกุน มีสัตว์ประจำปีคือ **วัว** *ชนำ โสโล* หมายถึง หมู

สำหรับการนับปีในภาษาพม่ามี ๓ แบบ ที่ปรากฏอยู่ในปฏิทินและใช้อย่างเป็นทางการคือ แบบที่ ๑ ใช้ตามพุทธศักราช แต่การนับเป็นแบบพม่าคือรวมปีที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานเหมือนกับการนับปีแบบประเทศอินเดียซึ่งมากกว่าประเทศไทยหนึ่งปี แบบที่ ๒ ใช้ตามศักราชพม่าโดยเริ่มนับจากสมัย ๑๑๘๘๘๘๘๘๘ *ตะ เย คี ตะ ยา* ไทยเรียกว่า ศรีเกษตร ตรงกับพุทธศักราช แต่พม่ามีการลบศักราช ๒ ครั้งในสมัยพุทธกาล จึงทำให้จำนวนปีหายไป ๑๑๘๘๒ ปี ในปีนี้ (๒๕๕๓) ปีศักราชพม่าจึงเป็นปี ๑๓๗๖ ซึ่งไทยเรียกว่า “จุลศักราช” แต่จุลศักราชของไทยเริ่มเมื่อ พ.ศ. ๑๑๘๑ แบบที่ ๓ ใช้ตามระบบสากลแบบตะวันตก การนับปีทั้ง ๓ แบบปรากฏอยู่ในปฏิทินพม่า ทางการใช้ ๒ แบบคือ ศักราชพม่าและศักราชสากล ส่วนพุทธศักราชใช้เฉพาะเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนาเท่านั้น

พลอย แสงลอย และตุซาร์ นาย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

ชื่อปีในภาษาจีนกลางในลิ่งคิโปร์ ตอนที่ ๑

ชาวจีนนับการหมุนของโลกรอบดวงอาทิตย์หนึ่งรอบคือหนึ่งปี และใช้เทียบกันตั้งชื่อซึ่งเป็นชื่อเรียกกลุ่มตัวอักษรที่ใช้แทนวันเดือนปี โดยกำหนดเป็นตัวอักษร ๑๐ และ ๑๒ ตัว มาจับคู่กันเพื่อใช้เรียกวันเดือนปีที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซาง คือ ประมาณ ๑๖ ศตวรรษ-๑๑ ศตวรรษก่อนคริสต์ศักราช ตัวอักษรเทียบกันตั้งชื่อประกอบด้วยตัวอักษรเทียบกัน ๑๐ ตัว และตัวอักษรตั้งชื่อ ๑๒ ตัว ดังนี้

ตัวอักษรเทียบกัน ๑๐ ตัว ได้แก่ 甲 jiǎ เจี่ย, 乙 yǐ อี้, 丙 bǐng บิ่ง, 丁 dīng ดิง, 戊 wù อู่, 己 jǐ จี, 庚 gēng เกิง, 辛 xīn ซิน, 壬 rén เเหริน, 癸 guǐ กุ่ย ตัวอักษรตั้งชื่อมี ๑๒ ตัว ได้แก่ 子 zǐ จื่อ, 丑 chǒu ไฉ่ว, 寅 yín หยิน, 卯 mǎo หม่า, 辰 chén เฉิน, 巳 sì ซื่อ, 午 wǔ อู่, 未 wèi เวย์, 申 shēn เซิน, 酉 yǒu โย่ว, 戌 xū ซวี, 亥 hài ไฮ เช่น ชื่อเรียกปี 甲子 jiǎzǐ เจี่ย จื่อ แปลว่า ชื่อปีเจี่ยจื่อ ชื่อเรียกปี 乙丑 yǐchǒu อี้ ไฉ่ว แปลว่า ชื่อปีอี้ไฉ่ว รวมได้ ๖๐ คู่ นับเป็น ๖๐ ปี ซึ่งชาวจีนนับเป็นหนึ่งรอบใหญ่ เรียกว่า 六十甲子 liùshíjiǎzǐ ลิว ฉือ เจี่ย จื่อ หมายถึง ปีเจี่ยจื่อหกสิบปี หรือ ปี ๕ รอบเล็ก คือรอบละ ๑๒ ปี เมื่อการนับครบ ๕ รอบ หรือ ๖๐ ปีแล้ว เริ่มต้นนับปีเจี่ยจื่อเป็นปีที่หนึ่งของรอบใหม่อีก เช่น ค.ศ. ๑๙๒๔ คือปี 甲子 jiǎzǐ เจี่ย จื่อ ปีเจี่ยจื่อคือปีแรกของรอบใหญ่ ค.ศ. ๑๙๘๔ ก็เป็นปีเจี่ยจื่อหรือปีแรกของรอบใหญ่เช่นกัน

แม้ในปัจจุบัน จีนมีการเรียกขานชื่อปีตามคริสต์ศักราชเหมือนชาติอื่น ๆ ในเอเชีย แต่การเรียกตามแบบโบราณที่ใช้ตัวอักษรเทียบกันและตั้งชื่อก็ยังคงใช้กันอยู่ เช่น ปี ๒๐๑๓ เดือน ๖ วันที่ ๑๙ ก็จะใช้เป็น 癸巳年、戊午月、丙辰日 guǐsìnián, wùwǔyuè, bǐngchénrì กุ่ย ซื่อ เหนียน อู่ อู่ เย่ว บิ่ง เฉิน รื่อ หมายถึง ปี ๒๐๑๓ เดือน ๖ วันที่ ๑๙ หรือ 公历2013年6月19日 gōnglì 2013 nián 6 yuè 19 rì กงลี่ ๒๐๑๓ เหนียน ๖ เย่ว ๑๙ รื่อ หมายถึง ค.ศ. ๒๐๑๓ เดือน ๖ วันที่ ๑๙ ก็ได้ การเรียกชื่อปีนักษัตรในภาษาจีนจะกล่าวถึงคราวต่อไป

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรป

ชื่อปีในภาษาจีนกลางในลิ่งคี่โปร์

ตอนที่ ๒

ตามที่ได้กล่าวไว้ในคราวก่อนว่า ชาวจีนใช้ตัวอักษรเทียบกันและอักษรตั้จื่อมาจับคู่กันเพื่อใช้เรียกชื่อปี เช่น ชื่อเรียกปี 甲子 jiǎzǐ เจี่ย จื่อ แปลว่า ชื่อปีเจี่ยจื่อมาจากอักษรเทียบกันว่า 甲 jiǎ เจี่ย รวมกับอักษรตั้จื่อว่า 子 zǐ จื่อ รวมได้ ๖๐ คู่ นับเป็น ๖๐ ปี ซึ่งชาวจีนนับเป็นหนึ่งรอบใหญ่ เมื่อนับครบ ๕ รอบ หรือ ๖๐ ปีแล้วก็เริ่มต้นนับปีเจี่ยจื่อเป็นปีที่หนึ่งของรอบใหม่อีก ปีเจี่ยจื่อนับเป็นปีแรกของรอบใหญ่ การนับ ๑๒ ปีถือเป็น ๑ รอบเล็ก คำเรียกชานปีในการนับรอบเล็กจึงใช้เฉพาะชื่อตัวอักษรตั้จื่อทั้ง ๑๒ ตัว ซึ่งมีความหมายตามปีนักษัตร ดังนี้

子 (鼠) zǐ (shǔ) จื่อ (ฉู่) แปลว่า ปีหนู, 丑 (牛) chǒu (niú) โฉ่ว (หนิว) แปลว่า ปีวัว, 寅 (虎) yín (hǔ) หยิน (หู่) แปลว่า ปีเสือ, 卯 (兔) mǎo (tù) หม่า (หู่) แปลว่า ปีกระต่าย

辰 (龙) chén (lóng) เฉิน (หลง) แปลว่า ปีมังกร, 巳 (蛇) sì (shé) ซื่อ (เฉอ) แปลว่า ปีงู, 午 (马) wǔ (mǎ) อู่ (หม่า) แปลว่า ปีม้า, 未 (羊) wèi (yáng) เหว่ย (หยาง) แปลว่า ปีแพะ

申 (猴) shēn (hóu) เซิน (โหว) แปลว่า ปีวอก, 酉 (鸡) yǒu (jī) โหย่ว (จี) แปลว่า ปีไก่, 戌 (狗) xū (gǒu) ซวี (โก่ว) แปลว่า ปีหมา, 亥 (猪) hài (zhū) ไช่ (จู) แปลว่า ปีหมู ชื่อในวงเล็บหมายถึงชื่อปีนักษัตรที่ใช้ในปัจจุบัน

ปีทั้ง ๑๒ ปีนี้ เรียกว่า ๑๒ นักษัตร ภาษาจีนเรียกว่า 十二生肖 shíèrshēngxiào ฉื่อ เออร์ เซิง เซี่ยว แปลว่า ๑๒ นักษัตร การนำชื่อสัตว์มาแทนตัวอักษรของตั้จื่อนั้น มีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก ระหว่าง ค.ศ. ๒๕-๒๒๐ โดยพบในงานเขียนของ 王充 Wáng Chōng หวาง ชง ในหนังสือชื่อ 《论衡》 Lùnhéng ลุ่น เหิง

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

ชื่อปีในภาษามาลาเซีย, อินโดนีเซีย และมลายูบรูไน

ตอนที่ ๑

การนับปีในภาษามาลาเซีย อินโดนีเซีย และมลายูบรูไนใช้ตามปีคริสต์ศักราช สำหรับประเทศมาเลเซียซึ่งมีศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ มีการใช้ปฏิทินฮิจเราะห์ (ฮ.ศ.) หรือปฏิทินอิสลาม หรือปฏิทินมุสลิมซึ่งเป็นระบบปฏิทินจันทรคติที่ประกอบด้วย ๑๒ เดือนทางจันทรคติ ในหนึ่งปีจะมี ๓๕๔ หรือ ๓๕๕ วัน เพื่อกำหนดวันที่เหมาะสมในการเฉลิมฉลองวันสำคัญและเทศกาลในศาสนาอิสลาม เช่น เดือนเราะมะฎอน แปลว่า ร้อนจัด หมายถึง เดือนที่เก่า เป็นเดือนที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในปฏิทินฮิจเราะห์ ชาวมุสลิมจะถือศีลอดในช่วงเช้าจนถึงตะวันตกดิน ภาษามาลาเซียเรียกเดือนนี้ว่า Ramadan *รา มา ดัน* แปลว่า เดือนที่ ๙ ของปีปฏิทินฮิจเราะห์, เดือนแห่งการถือศีลอด

อย่างไรก็ตาม ประเทศมุสลิมหลายประเทศรวมทั้งประเทศมาเลเซียใช้ปฏิทินฮิจเราะห์ควบคู่ไปกับปฏิทินเกรโกเรียน หน่วยราชการบางแห่งของประเทศมาเลเซีย เช่น Dewan Bahasa dan Pustaka ซึ่งเป็นสภာภาษาและหนังสือ จะลงวันที่ออกหนังสือราชการควบคู่กันทั้งปฏิทินคริสต์ศักราชและปฏิทินฮิจเราะห์ศักราช เช่น 7 Jun 2004 ควบกับ 18 Rabiulakhir 1425

สำหรับประเทศอินโดนีเซียแม้จะมีการนับปีตามปีคริสต์ศักราช แต่โดยทั่วไปแล้ว คนอินโดนีเซียรู้จักปีนักษัตรเป็นอย่างดีและเรียกปีนักษัตรว่า shio *ชี โย* ซึ่งเป็นคำที่ได้รับมาจากคำในภาษาจีนว่า 生肖 shēngxiào คำว่า shio *ชี โย* นี้เริ่มต้นใช้โดยคนที่มีเชื้อสายจีนที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย จนกระทั่งต่อมากลายเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ชื่อเรียกปีนักษัตรในภาษาอินโดนีเซียจะได้กล่าวถึงต่อในคราวหน้า

สมาลี นิมมานูเทพ และสำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุดมขุ สรุปล

ชื่อปีในภาษามาลาเซีย, อินโดนีเซีย และมลายูบรูไน ตอนที่ ๒

ตามที่ได้กล่าวไว้ในคราวที่แล้วว่า การนับปีในภาษาอินโดนีเซียใช้ตามปีคริสต์ศักราช แต่โดยทั่วไปแล้วคนอินโดนีเซียรู้จักปีนักษัตรเป็นอย่างดีและเรียกปีนักษัตรว่า shio ซี โย ซึ่งเป็นคำที่ได้รับมาจากคำในภาษาจีนว่า 生肖 shēngxiào คำว่า shio ซี โย นี้เริ่มต้นใช้โดยคนที่มีเชื้อสายจีนที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย จนกระทั่งต่อมากลายเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย Shio ซี โย มีทั้งหมด ๑๒ ปี เช่นเดียวกับที่ใช้ในประเทศไทย ชื่อเรียกแต่ละปีจะใช้คำศัพท์เป็นชื่อเรียกสัตว์ตามสัญลักษณ์ของปีนั้น ๆ ดังนี้

Shio Tikus ซี โย ตี กูซ หมายถึง ปีชวด คำว่า tikus ตี กูซ แปลว่า หนู Shio Kerbau ซี โย เกอร์ เบา หมายถึง ปีฉลูในภาษาไทย แต่คำว่า kerbau เกอร์ เบา ในภาษาอินโดนีเซียแปลว่า ควาย Shio Macan ซี โย มา จัน หมายถึง ปีขาล คำว่า macan มา จัน แปลว่า เสือ Shio Kelinci ซี โย เกอ ลิน จี หมายถึง ปีเถาะ คำว่า kelinci เกอ ลิน จี แปลว่า กระต่าย

Shio Naga ซี โย นา กา หมายถึง ปีมะโรง คำว่า naga นา กา แปลว่า มังกร Shio Ular ซี โย อู ลาร์ หมายถึง ปีมะเส็ง คำว่า ular อู ลาร์ แปลว่า งู Shio Kuda ซี โย กู ดา หมายถึง ปีมะเมีย คำว่า kuda กู ดา แปลว่า ม้า Shio Kambing ซี โย กัม บิง หมายถึง ปีมะแม คำว่า kambing กัม บิง แปลว่า แพะ Shio Monyet ซี โย โม นเย็ต หมายถึง ปีวอก คำว่า monyet โม นเย็ต แปลว่า ลิง Shio Ayam ซี โย อา ยัม หมายถึง ปีระกา คำว่า ayam อา ยัม แปลว่า ไก่ Shio Anjing ซี โย อัน จิง หมายถึง ปีจอ คำว่า anjing อัน จิง แปลว่า หมา Shio Babi ซี โย บา บี หมายถึง ปีภุมภ์ คำว่า babi บา บี แปลว่า หมู

สำหรับภาษามลายูบรูไนและภาษาฟิลิปปินส์ไม่มีชื่อเรียกปี และนับปีตามคริสต์ศักราช

สุมาลี นิมนานูเทพ และสำหรับ สุฮาร์โย เจียน
ชลธิชา สุตมุข สรูป

ตัวเลขในภาษาไทย

ในตอนที่ผ่านมาได้กล่าวถึงชื่อปีในภาษาต่าง ๆ ในอาเซียน ซึ่งมีบางภาษาที่ไม่มีชื่อปีเนื่องจากนับปีตามคริสต์ศักราช เช่น ภาษาฟิลิปปินส์ ภาษามลายูบรูไน ในตอนนี้จะกล่าวถึงตัวเลขในภาษาต่าง ๆ ของอาเซียน โดยเริ่มที่ตัวเลขในภาษาไทยเป็นภาษาแรก

ในปัจจุบันเลขไทยมี ๑๐ ตัว ดังนี้ ๐ ศูนย์, ๑ หนึ่ง, ๒ สอง, ๓ สาม, ๔ สี่, ๕ ห้า, ๖ หก, ๗ เจ็ด, ๘ แปด และ ๙ เก้า หลักสิบประกอบด้วยเลข ๒ ตำแหน่ง ตำแหน่งแรกเริ่มจาก ๑ ถึง ๙ ตำแหน่งที่ ๒ เริ่มจาก ๐ ถึง ๙ วิธีเรียกชื่อจะเริ่มจากชื่อตัวเลขตำแหน่งแรก ตามด้วยคำว่า “สิบ” ดังนี้ ๑๐ สิบ, ๒๐ ยี่สิบ, ๓๐ สามสิบ, ๔๐ สี่สิบ, ๕๐ ห้าสิบ, ๖๐ หกสิบ, ๗๐ เจ็ดสิบ, ๘๐ แปดสิบ, ๙๐ เก้าสิบ ข้อยกเว้นคือ ๑๐ ไม่เรียกว่า “หนึ่งสิบ” แต่เรียกว่า “สิบ” ส่วน ๒๐ ไม่เรียกว่า “สองสิบ” แต่เรียกว่า “ยี่สิบ” การเพิ่มจำนวนแต่ละช่วงจะนำเลข ๑ ถึง ๙ เข้าไปแทนที่เลข ๐ เช่น ๑๑ สิบเอ็ด, ๑๒ สิบสอง, ๑๓ สิบสาม, ๑๔ สิบสี่, ๑๕ สิบห้า, ๑๖ สิบหก, ๑๗ สิบเจ็ด, ๑๘ สิบแปด, ๑๙ สิบเก้า

การอ่านจำนวนเลขตั้งแต่ ๒ หลักขึ้นไป ถ้าเลขตัวท้ายเป็นเลข ๑ ให้ออกเสียงว่า “เอ็ด” เช่น ๑๑ สิบเอ็ด, ๒๑ ยี่สิบเอ็ด ... ๙๑ เก้าสิบเอ็ด เลข ๓ หลักเรียกว่า “ร้อย” เช่น ๑๐๐ ร้อย หรือ หนึ่งร้อย, ๑๐๑ ร้อยเอ็ด หรือ หนึ่งร้อยเอ็ด เลข ๔ หลักเรียกว่า “พัน” เช่น ๑,๐๐๐ พัน หรือ หนึ่งพัน, ๑,๐๐๑ พันเอ็ด หรือ หนึ่งพันเอ็ด เลข ๕ หลักเรียกว่า “หมื่น” เช่น ๑๐,๐๐๐ หมื่น หรือ หนึ่งหมื่น เลข ๖ หลักเรียกว่า “แสน” เช่น ๑๐๐,๐๐๐ แสน หรือ หนึ่งแสน เลข ๗ หลักเรียกว่า “ล้าน” เช่น ๑,๐๐๐,๐๐๐ ล้าน หรือ หนึ่งล้าน

ในบางกรณีที่ต้องการความชัดเจน คำว่า “เอ็ด” จะเปลี่ยนเป็น “หนึ่ง” เช่น ทหารเรือจะเรียก ๑๑ ว่า “สิบหนึ่ง” และเรียกว่า “๒๑” ว่า “ยี่สิบหนึ่ง” เพื่อมิให้สับสนระหว่าง “เอ็ด” กับ “เจ็ด” ในการเขียนตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับเงินอาจจะไม่ใช้คำว่า “เอ็ด” ที่เป็นหลักหน่วยของตัวเลขจำนวนสูงก็ได้ เช่น ๑,๐๐๑ อาจจะใช้ว่า “หนึ่งพันหนึ่ง”

นิตยา กาญจนวรรณ เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

ตัวเลขในภาษาลาว

ประเทศลาวมีตัวเลข ๒ แบบ คือ เลขลาว และ เลขอาระบิก เลขลาวมีทั้งหมด ๑๐ ตัว ซึ่งมีลักษณะเหมือน คล้าย และแตกต่างกับเลขไทย กล่าวคือ สัญลักษณ์ที่เหมือนกับเลขไทยคือ ๐ และ ๑ สัญลักษณ์ที่คล้ายเลขไทยคือ ๔ และ ๕ สัญลักษณ์ที่แตกต่างกับเลขไทย คือ ๒ ๖ ๗ ๘ ๙ เลขลาวอ่านออกเสียงดังนี้ ๐ สุม สุน = 0, ๑ นึ่ง นึ่ง = 1, ๒ สอง สอง = 2, ๓ สาม สาม = 3, ๔ ลี ลี = 4, ๕ ช้า ช้า = 5, ๖ ชิก ชิก = 6, ๗ เจ็ด เจ็ด = 7, ๘ แปด แปด = 8, ๙ เก้า เก้า = 9, ๑๐ ลิบ ชิบ = 10, ๒๐ ชาว ชาว = 20, ๓๐ สามลิบ สามลิบ = 30, ๔๐ ลีลิบ ลีลิบ = 40, ๕๐ ช้าลิบ ช้าลิบ = 50, ๖๐ ชิกลิบ ชิกลิบ = 60, ๗๐ เจ็ดลิบ เจ็ดลิบ = 70, ๘๐ แปดลิบ แปดลิบ = 80, ๙๐ เก้าลิบ เก้าลิบ = 90, ๑๐๐ นึ่งฮ้อย นึ่งฮ้อย = 100, ๑๐๐๐ นึ่งพัน นึ่งพัน = 1000

การอ่านจำนวนเลขตั้งแต่ ๒ หลักขึ้นไป ถ้าเลขตัวท้ายเป็นเลข ๑ ให้ออกเสียงว่า “เอ็ด” เหมือนในภาษาไทย เช่น ๑๑ ลิบเอ็ด ชิบเอ็ด = 11 ส่วนจำนวนตัวเลขตั้งแต่ ๓ หลักขึ้นไป ถ้าเลขตัวท้ายเป็นเลข ๑ ให้ออกเสียงว่า “นึ่ง” เช่น ๑๐๑ นึ่งฮ้อยนึ่ง นึ่ง ฮ้อย นึ่ง = 101 เลข ๓ หลัก เรียกว่า ฮ้อย ฮ้อย เช่น 200 อ่านว่า สอง ฮ้อย เลข ๔ หลัก เรียกว่า พัน พัน เช่น 3,000 อ่านว่า สาม พัน เลข ๕ หลัก เรียกว่า ลิบพัน ชิบ พัน เช่น 20,000 อ่านว่า ชาว พัน 40,000 อ่านว่า ชิบ ชิบ พัน เลข ๖ หลัก เรียกว่า ฮ้อยพัน ฮ้อย พัน เช่น 500,000 อ่านว่า ฮ้า ฮ้อย พัน เลข ๗ หลัก เรียกว่า ล้าน ล้าน เช่น 6,000,000 อ่านว่า ฮก ล้าน เลข ๑๐ หลัก เรียกว่า ติ๊ ติ๊ เช่น 7,000,000,000 อ่านว่า เจ็ด ติ๊

นอกจากนี้ ลาวยังใช้เลขโรมัน คือ I หนึ่ง II สอง III สาม IV ลี V ห้า VI หก VII เจ็ด VIII แปด IX เก้า X ลิบ ผสมไปพร้อมกับการใช้เลขอาระบิกและเลขลาว เช่น ภาคที่ I แนะนำทั่วไป เป็นหัวข้อใหญ่ แล้วใช้เลขอาระบิกหรือเลขลาวใส่เป็นหัวข้อเล็กในลำดับต่อไป

วิเชียร อัมพารักษ์ เขียน
ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ตัวเลขในภาษาเขมร

ตอนที่ ๑

คำเรียกตัวเลขในภาษาเขมรคล้ายกับคำเรียกตัวเลขในภาษาไทย แต่ในภาษาเขมรมีคำเรียกตัวเลขน้อยกว่าในภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาไทยมีคำเรียกจาก ๐ ถึง ๙ ส่วนภาษาเขมรมี ๐ ถึง ๕ ต่อจากนั้นนำเลขห้าเป็นตัวตั้งแล้วบวกหนึ่ง สอง สาม สี่ ตามลำดับ ดังนี้

๐ **ศูนย์** โจน = 0, ๑ **มួយ** มวย = 1, ๒ **ពីร** ปี = 2, ๓ **ซี** เบีย = 3, ๔ **บูน** บวน = 4, ๕ **ปฺรึ** ปฺร่า = 5, ๖ **ปฺรึ** มួយ **ปฺร่า** มวย คือ $5 + 1 = 6$, ๗ **ปฺรึ** **ពីร** **ปฺร่า** ปี คือ $5 + 2 = 7$, ๘ **ปฺรึ** **ซี** **ปฺร่า** เบีย คือ $5 + 3 = 8$ และ ๙ **ปฺรึ** **บูน** **ปฺร่า** บวน $5 + 4 = 9$ สำหรับเลข ๑๐ ใช้ว่า **สับ** **ด็อบ** = 10

ส่วนเลข ๒ หลัก ถ้าเป็นเลขจำนวนสิบขึ้นไปให้นำเลขสิบเป็นตัวตั้งแล้วบวกหนึ่ง สอง สาม สี่ ตามลำดับ ดังนี้ ๑๑ **สับ** **มួយ** **ด็อบ** มวย = 11, ๑๒ **สับ** **ពីร** **ด็อบ** ปี = 12, ๑๓ **สับ** **ซี** **ด็อบ** เบีย = 13, ๑๔ **สับ** **บูน** **ด็อบ** บวน = 14, ๑๕ **สับ** **ปฺรึ** **ด็อบ** ปฺร่า = 15, ๑๖ **สับ** **ปฺรึ** **มួយ** **ด็อบ** ปฺร่า มวย = 16, ๑๗ **สับ** **ปฺรึ** **ពីร** **ด็อบ** ปฺร่า ปี = 17, ๑๘ **สับ** **ปฺรึ** **ซี** **ด็อบ** ปฺร่า เบีย = 18, ๑๙ **สับ** **ปฺรึ** **บูน** **ด็อบ** ปฺร่า บวน = 19

ถ้าเป็นเลขจำนวนยี่สิบให้นำเลขยี่สิบแล้วบวกหนึ่ง สอง สาม สี่ ตามลำดับ เช่น ๒๐ **โฆ** **มเพีย** = 20, ๒๑ **โฆ** **มួយ** **มเพีย** **มวย** = 21, ๒๒ **โฆ** **ពីร** **มเพีย** **ปี** = 22, ๒๓ **โฆ** **ซี** **มเพีย** **เบีย** = 23, ๒๔ **โฆ** **บูน** **มเพีย** **บวน** = 24, ๒๕ **โฆ** **ปฺรึ** **มเพีย** **ปฺร่า** = 25, ๒๖ **โฆ** **ปฺรึ** **มួយ** **มเพีย** **ปฺร่า** **มวย** = 26, ๒๗ **โฆ** **ปฺรึ** **ពីร** **มเพีย** **ปฺร่า** **ปี** = 27, ๒๘ **โฆ** **ปฺรึ** **ซี** **มเพีย** **ปฺร่า** **เบีย** = 28, ๒๙ **โฆ** **ปฺรึ** **บูน** **มเพีย** **ปฺร่า** **บวน** = 29

ถ้าเป็นเลขหลักสิบจำนวนอื่น ๆ ก็ใช้วิธีบวกหนึ่ง สอง สาม สี่ ตามลำดับเช่นกัน คำเรียกตัวเลขในภาษาเขมรยังไม่จบเท่านี้ จะได้กล่าวถึงต่อในคราวหน้า

พลอย แสงลอย เขียน

ชลธิชา สุตมฺข สรุปล

ตัวเลขในภาษาเขมร

ตอนที่ ๒

ตามที่ได้กล่าวในตอนที่แล้วว่าคำเรียกตัวเลขในภาษาเขมรคล้ายกับคำเรียกตัวเลขในภาษาไทย คำนับจำนวนในหลักสิบตั้งแต่จำนวนสามสิบเป็นต้นไปในภาษาเขมรเป็นคำยืมจากภาษาไทย เช่น ๓๐ สาสสิบ ซามเซิบ = 30 , ๔๐ ไสสิบ แซเซิบ = 40, ๕๐ ภาสิบ ฮาเซิบ = 50, ๖๐ บุกสิบ ฮกเซิบ = 60, ๗๐ เตตสิบ เจ็ดเซิบ = 70, ๘๐ ใ้ตสิบ แปดเซิบ = 80, ๙๐ เกอสิบ เกาเซิบ = 90

คำว่า ร้อย พัน หมื่น แสน ล้านในภาษาเขมรก็เป็นคำยืมจากภาษาไทยเช่นเดียวกัน ดังนี้
๑๐๐ มูยรย มวย รอย = 100 , ๑,๐๐๐ มูยตาส์ มวย เป็อน = 1,000 , ๑๐,๐๐๐ มูยฮุ๊ส มวย หมิน = 10,000 , ๑๐๐,๐๐๐ มูยไสส มวย แซน = 100,000 , ๑,๐๐๐,๐๐๐ มูยลนส มวย เลียน = 1,000,000 , ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ มูยรยลนส มวย รอย เลียน = 100,000,000 , ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ มูยตาส์ลนส มวย เป็อน เลียน = 1,000,000,000

คำเรียกตัวเลขหลักสิบ ร้อย พัน หมื่น แสน ล้าน ขึ้นไปให้หน้าเลขสิบ ร้อย พัน หมื่น แสน ล้านเป็นตัวตั้งแล้วบวกหนึ่ง สอง สาม สี่ ตามลำดับ เช่น ๔๐ ไสสิบ มูย แซเซิบ มวย = 41, ๑๐๒ มูยรยตีร มวย รอย ปี = 102, ๑,๐๐๓ มูยตาส์ปี มวย เป็อน เบ็ย = 1,003

ส่วนการอ่านตัวเลขให้อ่านอย่างเขมร เช่น ๒๒ ใ้ตตีร อ่านว่า มเพ็ย ปี = 22 , ๓๑ สาสสิบ มูย อ่านว่า ซามเซิบ มวย = 31, ๔๑ ไสสิบ มูย อ่านว่า แซเซิบ มวย = 41, ๘๖ ใ้ตสิบ ใ้ตตีร มูย อ่านว่า แปดเซิบ ปรา มวย = 86, ๑๐๑ มูยรย มูย อ่านว่า มวย รอย มวย = 101, 111 มูยรย สบ มูย อ่านว่า มวย รอย ต็อบ มวย = 111, ๓๓๓ ปีรย สาสสิบ ปี อ่านว่า เบ็ย รอย ซาม เซิบ เบ็ย = 333 , ๕,๓๐๗ ใ้ตตาส์ ปีรย ใ้ตตีร อ่านว่า ปรา เป็อน เบ็ย รอย ปรา ปี = 5,307

พลอย แสงลอย เขียน
ชลธิชา สุตมขุ สรุพ

ตัวเลขในภาษาเวียดนาม

เดิมเลขในภาษาเวียดนามใช้ตามอย่างภาษาจีนโดยใช้อักษรจีน แต่หลังจากใช้อักษร Quốc ngữ *โกว๊ก* หรือ *แล้ว* จึงใช้เลขอาระบิกแทน อ่านเป็นภาษาเวียดนาม ดังนี้ không *คง* หรือ *dê-rô* เซ โซ = 0, một *หมัด* = 1, hai *ฮาย* = 2, ba *บา* = 3, bốn *โบ๊น* = 4, năm *นัม* = 5, sáu *ซ้าว* = 6, bảy *บ้าย* = 7, tám *ต้าม* = 8, chín *จิ้น* = 9, mười *เหมื่อย* = 10, mười một *เหมื่อย หมัด* = 11, mười hai *เหมื่อย ฮาย* = 12, mười ba *เหมื่อย บา* = 13, mười bốn *เหมื่อย โบ๊น* = 14, mười lăm *เหมื่อย ลัม* = 15 โดยปรกติเลข 5 เรียกว่า năm *นัม* แต่จำนวนตั้งแต่ 15 ขึ้นไปที่ลงท้ายด้วย 5 จนถึงจำนวน 95 นิยมใช้ว่า *ลัม* เช่น hai mươi lăm *ฮาย เมื่อย ลัม* = 25

mười sáu *เหมื่อย ซ้าว* = 16, mười bảy *เหมื่อย บ้าย* = 17, mười tám *เหมื่อย ต้าม* = 18, mười chín *เหมื่อย จิ้น* = 19 จำนวนตั้งแต่ 20-99 อ่านว่า *ฮาย เมื่อย* ดังนี้ hai mươi *ฮาย เมื่อย* = 20, hai mươi hai *ฮาย เมื่อย ฮาย* = 22 จำนวนตั้งแต่ 21 ขึ้นไปที่ลงท้ายด้วยเลขหนึ่งจนถึงจำนวน 91 ลงท้ายว่า *một หมัด* ซึ่งแปลว่า 1 เช่น hai mươi một *ฮาย เมื่อย หมัด* = 21

เลขจำนวน 100 เรียกว่า một trăm *หมัด จัม*, จัม แปลว่า ร้อย, 101 ใช้ว่า một trăm linh một *หมัด จัม ลิญ หมัด ลิญ* เป็นภาษาจีน แปลว่า ศูนย์, 200 ใช้ว่า hai trăm *ฮาย จัม*, 1,000 ใช้ว่า một nghìn *หมัด จิ้น* หรือ một ngàn *หมัด หง่าน* *จิ้น* หรือ *หง่าน* แปลว่า พัน

จำนวนเลขตั้งแต่ 10,000 ขึ้นไปอ่านได้หลายแบบ เช่น 10,000 อ่านว่า สิบพัน ใช้ว่า mười nghìn *เหมื่อย จิ้น* หรือ mười ngàn *เหมื่อย หง่าน* หรืออ่านว่า หนึ่งหมื่น ใช้ว่า một vạn *หมัด หวัน*, *van* *หวัน* มาจากภาษาจีน แปลว่า หมื่น

พรเพ็ญ ฮันตระกูล เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปร

ตัวเลขในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ตอนที่ ๑

ตัวเลขจีนมีวิวัฒนาการมาก่อนตัวอักษรจีน โดยการใส่เชือกมัดปมเป็นเครื่องหมาย จากลักษณะตัวเลขบนกระดองเต่าแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าคนโบราณใช้การมัดปมเชือกเป็นการแสดงตัวเลข แต่ก็มีนักประวัติศาสตร์ชื่อ กัวมั่วรุ่ (郭沫若 Guōmòruò) ได้ให้ความเห็นว่าการนับเลขในยุคแรกสุดของจีนน่าจะมาจากการนับนิ้ว ปัจจุบันตัวเลขจีนที่ใช้กันมี ๑๕ ตัว ดังนี้

一 yī อี้ หมายถึง หนึ่ง 二 èr เอ้อร์ หมายถึง สอง 三 sān ซาน หมายถึง สาม
 四 sì ซื่อ หมายถึง สี่ 五 wǔ อู่ หมายถึง ห้า 六 liù ลิว หมายถึง หก
 七 qī ซี หมายถึง เจ็ด 八 bā ปา หมายถึง แปด 九 jiǔ จิว หมายถึง เก้า
 十 shí ฉือ หมายถึง สิบ 百 bǎi ไป หมายถึง ร้อย 千 qiān เซียน หมายถึง พัน
 万 wàn วัน หมายถึง หมื่น 亿 yì อี้ หมายถึง หนึ่งร้อยล้าน 兆 zhào เจ้า หมายถึง หนึ่ง
 ล้านล้าน

ในสมัยโบราณมีตัวเลขที่เป็นตัวอักษรจีนอีกหลายตัวซึ่งมิได้ใช้แล้ว เช่น 垓 gāi ไก หมายถึง หนึ่งล้านล้านและ 秭 zǐ จื่อ ก็หมายถึง หนึ่งล้านล้าน เช่นกัน

เลขจีนยังมีอีก ๑ ตัวคือ 零 líng หลิง หมายถึง ศูนย์, ไม่มี, วางเปล่า ใช้ประกอบการเขียนตัวเลข ดังนี้

๑. ใช้ในการเขียนจำนวนที่มีเศษเป็นหลักหน่วย เช่น ๑๐๕ เขียนเป็น 一百零五 yībǎilíngwǔ อี้ ไป่ หลิง อู่ หมายถึง หนึ่งร้อยห้า — แปลว่า หนึ่ง 百 แปลว่า ร้อย 零 แปลว่า ศูนย์ 五 แปลว่า ห้า ๑,๐๐๕ เขียนเป็น 一千零五 yìqiānlíngwǔ อี้ เซียน หลิง อู่ หมายถึง หนึ่งพันห้า 千 แปลว่า พัน ๑๐,๐๐๕ เขียนเป็น 一万零五 yìwànlíngwǔ อี้ วัน หลิง อู่ หมายถึง หนึ่งหมื่นห้า 万 แปลว่า หมื่น

๒. ใช้เพื่ออ่านตัวเลขเรียงตัว เช่น หมายเลขโทรศัพท์ 08 9406 6780 อ่านว่า 零八九四零六六七八零 língbājiǔsìlíngliù liùqībālíng หลิง ปา จิว ซื่อ หลิง ลิว ลิว ซี ปา หลิง

ตัวเลขในภาษาจีนยังมีต่ออีกคราหน้า

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
 ชลธิชา สดมุข สรปุ

ตัวเลขในภาษาจีนกลางในสิงคโปร์
ตอนที่ ๒

ตัวเลขจีนมีการเรียงลำดับโดยใช้จำนวนเรียงต่อกันเช่น 十一 shíyī ฉือ อี้ หมายถึง สิบเอ็ด 十二 shíèr ฉือ เอ้อร์ หมายถึง สิบสอง 十九 shíjiǔ ฉือ จิว หมายถึง สิบเก้า 二十 èrshí เอ้อร์ ฉือ หมายถึง ยี่สิบ 二十一 èrshíyī เอ้อร์ ฉือ อี้ หมายถึง ยี่สิบเอ็ด 二十二 èrshíèr เอ้อร์ ฉือ เอ้อร์ หมายถึง ยี่สิบสอง 二十三 èrshísān เอ้อร์ ฉือ ซาน หมายถึง ยี่สิบสาม 二十九 èrshíjiǔ เอ้อร์ ฉือ จิว หมายถึง ยี่สิบเก้า 三十 sānshí ซาน ฉือ หมายถึง สามสิบ 三十一 sānshíyī ซาน ฉือ อี้ หมายถึง สามสิบเอ็ด 九十 jiǔshí จิว ฉือ หมายถึง เก้าสิบ

การอ่านตัวเลข ก็มีข้อยกเว้นบ้าง โดยเฉพาะเลขหนึ่งที่อ่านว่า อี้ (一) เพื่อให้เสียงอ่านไปคล้องจองกับเลข เจ็ด ที่อ่านว่า ซี (七) ในหมายเลขโทรศัพท์ เลขหนึ่ง “อี้” จึงนิยมอ่านเป็น “เอี้ยว” เช่น หมายเลขโทรศัพท์ 08 1423 4567 หลัง ๗ เอี้ยว ชื่อ เอ้อร์ ซาน ชื่อ อู่ หลิว ซี

การเขียนตัวเลขจีนนั้น ตัวเลขบางตัวอาจเพิ่มขีดให้กลายเป็นเลขจำนวนใหม่ นักธุรกิจจึงนิยมเขียนจำนวนเลข เป็นตัวอักษรจีน แทนการเขียนตัวเลขจีน ดังนี้

壹 yī อี้ หมายถึง หนึ่ง 貳 èr เอ้อร์ หมายถึง สอง 叁 sān ซาน หมายถึง สาม 肆 sì ชื่อ หมายถึง สี่ 伍 wǔ อู่ หมายถึง ห้า 陆 liù ลิว หมายถึง หก 柒 qī ซี หมายถึง เจ็ด 捌 bā ๗ หมายถึง แปด 玖 jiǔ จิว หมายถึง เก้า 拾 shí ฉือ หมายถึง สิบ

ตัวเลขอาระบิกได้เข้ามาสู่ประเทศจีนประมาณคริสต์ศตวรรษที่ ๑๓-๑๔ แต่ชาวจีนเริ่มใช้ประมาณต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ และใช้มาจนทุกวันนี้

พรพรรณ จันทโรนานนท์ เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรุปร

ตัวเลขในภาษามาลาเลย์เซีย

ตอนที่ ๑

ภาษามาลาเลย์เซียใช้ตัวเลขอาระบิก 10 ตัว คือ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษโดยมีชื่อเรียกดังนี้ *kosong/sifar โก ซง /ซี ฟาร์* = 0, *satu ซา ตู* = 1, *dua ตัว* = 2, *tiga ตี กา* = 3, *empat เอ็ม ปัต* = 4, *lima ลี มา* = 5, *enam เออ นัม* = 6, *tujuh ตู จูช* = 7, *lapan ลา ปัน* = 8, *Sembilan เซิม ปี ลัน* = 9

หลักสิบประกอบด้วยเลข 2 ตำแหน่ง ถ้าเป็นจำนวนที่ลงท้ายด้วยสิบ ให้เริ่มตำแหน่งแรกจาก 1 ถึง 9 ตำแหน่งที่ 2 ตามด้วย *puluh ปู ลูช* หมายถึง 10 วิธีเรียกชื่อจะเริ่มจากชื่อตัวเลขตำแหน่งแรกตามด้วยคำว่า “puluh” ดังนี้

sepuluh เซอ ปู ลูช = 10, *dua puluh ตัว ปู ลูช* = 20, *tiga puluh ตี กา ปู ลูช* = 30, *empat puluh เอ็ม ปัต ปู ลูช* = 40, *lima puluh ลี มา ปู ลูช* = 50, *enam puluh เออ นัม ปู ลูช* = 60, *tujuh puluh ตู จูช ปู ลูช* = 70, *lapan puluh ลา ปัน ปู ลูช* = 80, *sembilan puluh เซิม ปี ลัน ปู ลูช* = 90

จะเห็นว่าจำนวน 10 ไม่เรียกว่า “satu puluh” *ซา ตู ปู ลูช* คือ *satu ซา ตู* = 1, *puluh ปู ลูช* = 10 แต่จะใช้ *se-เซอ* ซึ่งหมายถึง 1 เช่นกัน แทน และต้องเขียนติดกับคำ *puluh* เป็น *sepuluh* = 10 และจะใช้ *se* แทน *satu* ในการนับเลขทุกหลักที่เริ่มด้วยเลข 1 ดังนี้

จำนวน 11-19 ให้เริ่มตำแหน่งแรกจาก 1 ถึง 9 ตำแหน่งที่ 2 ตามด้วย *belas เบอ ลัช* หมายถึง จำนวนเลขหลังจำนวน 10-19 ใช้เติมหลังตัวเลข 1-9 เป็นจำนวน 11-19 วิธีเรียกชื่อตัวเลขจะเริ่มจากชื่อตัวเลขตำแหน่งแรกตามด้วยคำว่า “belas” ดังนี้ *sebelas เซอ เบอ ลัช* = 11, *dua belas ตัว เบอ ลัช* = 12, *tiga belas ตี กา เบอ ลัช* = 13, *empat belas เอ็ม ปัต เบอ ลัช* = 14, *lima belas ลี มา เบอ ลัช* = 15, *enam belas เออ นัม เบอ ลัช* = 16, *tujuh belas ตู จูช* = 17, *lapan belas ลา ปัน เบอ ลัช* = 18, *sembilan belas เซิม ปี ลัน เบอ ลัช* = 19

สำหรับการอ่านจำนวนเลขในภาษามาลาเลย์เซียตั้งแต่ 21 ขึ้นไปจะกล่าวถึงในคราวหน้า

สุมาลี นิรมานภาพ เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปล

ตัวเลขในภาษามาลาเลเซีย ตอนที่ ๒

การอ่านจำนวนเลขในภาษามาลาเลเซียตั้งแต่ 21–99 ให้อ่านจำนวนหลักสิบ คือ puluh / ปุ ลุช หมายถึง 10 แล้วตามด้วย 1–9 เช่น dua puluh satu *ดัว ปุ ลุช ซา ตู* = 21, sembilan puluh sembilan *เซิม ปี ลัน ปุ ลุช เซิม ปี ลัน* = 99 หลักร้อย เรียกว่า “ratus รา ตูช” การอ่านเลข 3 หลักให้เริ่มอ่านจากเลข 1-10 แล้วตามด้วยหลักร้อย คือ “ratus รา ตูช” เช่น seratus *เซอ รา ตูช* = 100, empat ratus tujuh *เอิม ปัต รา ตูช ตู จุช* = 407, lima ratus tiga puluh enam *ลี มา รา ตูช ตี กา ปุ ลุช เออ นัม* = 536

หลักพัน เรียกว่า “ribu รี บู” การอ่านเลข 4 หลักให้เริ่มอ่านจากเลข 1-10 แล้วตามด้วยหลักพัน เช่น seribu *เซอ รี บู* = 1000 , lima ribu lapan *ลี มา รี บู ลา ปัน* = 5008 , empat ribu dua ratus lapan puluh satu *เอิม ปัต รี บู ดัว รา ตูช ลา ปัน ปุ ลุช ซา ตู* = 4281 หลักหมื่น เรียกว่า “puluh ribu ปุ ลุช รี บู” การอ่านเลข 5 หลักให้เริ่มอ่านจากเลข 1-10 แล้วตามด้วยหลักหมื่น เช่น sepuluh ribu *เซอ ปุ ลุช รี บู* = 10,000 , enam puluh sembilan ribu tiga ratus empat puluh satu *เออ นัม ปุ ลุช เซิม ปี ลัน รี บู ตี กา รา ตูช เอิม ปัต ปุ ลุช ซา ตู* = 69,341

หลักแสน เรียกว่า “ratus ribu รา ตูช รี บู” เลข 6 หลักให้เริ่มอ่านจากเลข 1-10 แล้วตามด้วยหลักแสน เช่น seratus ribu *เซอ รา ตูช รี บู* = 100,000 หลักล้าน เรียกว่า “juta จู ตา” เลข 7 หลักให้เริ่มอ่านจากเลข 1-10 แล้วตามด้วยหลักแสน เช่น sejuta *เซอ จู ตา* = 1,000,000 หลักล้านขึ้นไปนั้นมีคำศัพท์ดังนี้ หลักล้าน ให้เติมคำว่า juta *จู ตา* แปลว่า ล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น dua juta *ดัว จู ตา* = 2,000,000 หลักพันล้าน ให้เติมคำว่า bilion *บี ลี โอน* แปลว่า พันล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น tiga bilion *ตี กา บี ลี โอน* = 3,000,000,000 หลักล้านล้าน ให้เติมคำว่า trilion *ตรี ลี โอน* แปลว่า ล้านล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น tigat rilion *ตี กา ตรี ลี โอน* = 3,000,000,000,000

สุมาลี นิมนานภาพ เขียน
ชลธิชา สุดมขุ สรุปล

ตัวเลขในภาษาอินโดนีเซีย

ตอนที่ ๑

คำว่า “เลข” ในภาษาอินโดนีเซียคือ angka อัง กา เลขอินโดนีเซียใช้เลขอาระบิก ตัวเลข 0-10 ในภาษาอินโดนีเซียมีดังนี้ nol นล = 0, satu ซาตู = 1, dua ดัว = 2, tiga ตี กา = 3, empat เอ็ม ปัต = 4, lima ลี มา = 5, enam เออนัม = 6, tujuh ตุ จูร์ = 7, delapan เดอ ลา ปัน = 8, sembilan เซิม ปี ลัน = 9, sepuluh เซอ ปู ลูร์ = 10

เลข 11-19 ใช้คำว่า belas เบล ลัช ตามหลังตัวเลข สำหรับเลข 11 ใช้คำว่า se เซอ แทน คำว่า satu ซาตู เป็น sebelas เซอ เบล ลัช = 11 ส่วนเลขอื่น ๆ ใช้ตามเดิม ดังนี้ dua belas ดัว เบล ลัช = 12, tiga belas ตี กา เบล ลัช = 13, empat belas เอ็ม ปัต เบล ลัช = 14, lima belas ลี มา เบล ลัช = 15, enam belas เออนัม เบล ลัช = 16, tujuh belas ตุ จูร์ เบล ลัช = 17, delapan belas เดอ ลา ปัน เบล ลัช = 18, sembilan belas เซิม ปี ลัน เบล ลัช = 19

เลขหลักสิบ 20-90 ให้เติมคำว่า puluh ปู ลูร์ ซึ่งแปลว่า หลักสิบ หลังตัวเลขหลัก เช่น dua puluh ดัว ปู ลูร์ = 20, tiga puluh ตี กา ปู ลูร์ = 30 เลขหลักร้อย 100-900 ให้เติมคำว่า ratus รา ตูซ แปลว่า หลักร้อย หลังตัวเลขหลัก เช่น dua ratus ดัว รา ตูซ = 200, lima ratus enam puluh satu ลี มา รา ตูซ เออนัม ปู ลูร์ ซาตู = 561 สำหรับเลข 100 ไม่ใช่คำว่า satu ซาตู ซึ่งแปลว่า 1 แต่ใช้คำว่า se เซอ แทน เป็น seratus เซอ รา ตูซ

เลขหลักพัน 1.000-9.000 ให้เติมคำว่า ribu รี บู ซึ่งแปลว่า หลักพัน หลังตัวเลขหลัก เช่น dua ribu ดัว รี บู = 2.000, tujuh ribu delapan ratus tiga puluh empat ตุ จูร์ รี บู เดอ ลา ปัน รา ตูซ ตี กา ปู ลูร์ เอ็ม ปัต = 7.834 เลขจำนวน 1.000 ก็ใช้ se เซอ แทนคำว่า satu ซาตู ซึ่งแปลว่า 1 เช่นกัน เป็น seribu เซอ รี บู เรื่องตัวเลขในภาษาอินโดนีเซียยังไม่จบเท่านี้ จะกล่าวต่อในคราวหน้า

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุดมข สรุปล

ตัวเลขในภาษาอินโดนีเซีย

ตอนที่ ๒

คราวที่แล้วได้กล่าวถึงการเรียกตัวเลขหลักพันในภาษาอินโดนีเซียคือ ribu รีบู ซึ่งแปลว่าหลักพัน คราวนี้จะกล่าวถึงหลักหมื่นและหลักแสน ในภาษาอินโดนีเซียไม่มีคำศัพท์สำหรับหลักหมื่นและหลักแสน หลักหมื่นจึงใช้ว่า สิบพัน คือ puluh ribu ปู่ ลูฮ์ รี บู คำว่า puluh ปู่ ลูฮ์ แปลว่าสิบ และคำว่า ribu รี บู แปลว่า พัน รวมความหมายคือ สิบพัน เช่น empat puluh ribu เอ็ม ปัด ปู่ ลูฮ์ รี บู = 40.000, tiga puluh dua ribu delapan ratus tiga puluh empat ตี กา ปู่ ลูฮ์ ตัว รี บู เดอ ลา ปัน รา ตูซ ตี กา ปู่ ลูฮ์ เอ็ม ปัด = 32.834 , dua belas ribu ตัว เบอ ลัซ รี บู = 12.000

หลักแสนใช้ว่า ratus ribu รา ตูซ รี บู แปลว่า ร้อยพัน คำว่า ratus รา ตูซ แปลว่า หลักร้อย และคำว่า ribu รี บู แปลว่า พัน รวมความหมายคือ ร้อยพัน เช่น lima ratus ribu ลี มา รา ตูซ รี บู = 500.000, lima ratus tiga puluh dua ribu delapan ratus tiga puluh empat ลี มา รา ตูซ ตี กา ปู่ ลูฮ์ ตัว รี บู เดอ ลา ปัน รา ตูซ ตี กา ปู่ ลูฮ์ เอ็ม ปัด = 532.834

สำหรับจำนวนเลขหลักล้านขึ้นไป ให้เติมคำว่า juta แปลว่า ล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น dua juta ตัว จู ตา แปลว่า สองล้าน = 2.000.000 หลักพันล้าน ให้เติมคำว่า milyar มิล ยาร์ แปลว่า พันล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น tiga milyar ตี กา มิล ยาร์ แปลว่า สามพันล้าน = 3.000.000.000, lima ratus tiga puluh dua milyar delapan ratus tiga puluh empat juta ลี มา รา ตูซ ตี กา ปู่ ลูฮ์ ตัว มิล ยาร์ เดอ ลา ปัน รา ตูซ ตี กา ปู่ ลูฮ์ เอ็ม ปัด จู ตา = 532.834.000.000 หลักล้านล้าน ให้เติมคำว่า triliun ตรี ลี ยุน แปลว่า ล้านล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น tiga triliun ตี กา ตรี ลี ยุน แปลว่า สามล้านล้าน = 3.000.000.000.000

การใช้เครื่องหมายคั่นจำนวนตัวเลขในภาษาอินโดนีเซียต่างกับภาษาไทย ดังนี้ การใช้เครื่องหมายคั่นในการเขียนจำนวนเลขตั้งแต่หลักร้อยขึ้นไปในภาษาอินโดนีเซียใช้เครื่องหมายจุดคั่นระหว่างตัวเลข ๓ ตัว เช่น 1.256.800 ส่วนในภาษาไทยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นระหว่างตัวเลข ๓ ตัว เช่น 1,200,000 นอกจากนี้ในภาษาอินโดนีเซียใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) เป็นเครื่องหมายแสดงทศนิยม เช่น 0,5 ส่วนในภาษาไทยใช้เครื่องหมายจุด (.) เช่น 0.5

สำหรับ สุฮาร์โย เซียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

ตัวเลขในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๑

คำว่า “เลข” ในภาษามลายูบรูไนคือ angka อัง กา เลขมลายูบรูไนใช้เลขอาระบิก เลข 0-10 ในภาษามลายูบรูไนมีดังนี้ sifar ซี ฟาร์ = 0, satu ซา ตู = 1, dua ดัว = 2, tiga ดี กา = 3, empat เอ็ม ปัต = 4, lima ลี มา = 5, enam เออ นัม = 6, tujuh ตู จูร์ = 7, lapan ลา ปัน = 8, sembilan เซิม บี ลัน = 9, sepuluh เซอ ปู ลูร์ = 10

เลข 11-19 ใช้คำว่า belas เบล ลัช ตามหลังตัวเลข ดังนี้ sebelas เซอ เบล ลัช = 11, dua belas ดัว เบล ลัช = 12, tiga belas ดี กา เบล ลัช = 13, empat belas เอ็ม ปัต เบล ลัช = 14, lima belas ลี มา เบล ลัช = 15, enam belas เออ นัม เบล ลัช = 16, tujuh belas ตู จูร์ เบล ลัช = 17, lapan belas ลา ปัน เบล ลัช = 18, sembilan belas เซิม บี ลัน เบล ลัช = 19

เลขหลักสิบ 20-90 ให้เติมคำว่า puluh ปู ลูร์ แปลว่า หลักสิบ หลังตัวเลขหลัก เช่น dua puluh ดัว ปู ลูร์ = 20, tiga puluh ดี กา ปู ลูร์ = 30, empat puluh เอ็ม ปัต ปู ลูร์ = 40, lima puluh ลี มา ปู ลูร์ = 50, enam puluh เออ นัม ปู ลูร์ = 60, tujuh puluh ตู จูร์ ปู ลูร์ = 70, lapan puluh ลา ปัน ปู ลูร์ = 80, Sembilan puluh เซิม บี ลัน ปู ลูร์ = 90

เลขหลักร้อย 100-900 ให้เติมคำว่า ratus รา ตูซ แปลว่า หลักร้อย หลังตัวเลขหลัก เช่น dua ratus ดัว รา ตูซ = 200, empat ratus tujuh เอ็ม ปัต รา ตูซ ตู จูร์ = 407, lima ratus tiga puluh enam ลี มา รา ตูซ ดี กา ปู ลูร์ เออ นัม = 536 ยกเว้นจำนวนเลข 100 ที่ใช้การย่อคำว่า satu ซา ตู ซึ่งแปลว่า 1 กลายเป็น se เซอ เป็น seratus เซอ รา ตูซ = 100 เลขหลักพัน 1.000-9.000 ให้เติมคำว่า ribu รี บู แปลว่า หลักพัน หลังตัวเลขหลัก เช่น dua ribu ดัว รี บู = 2,000, dua ribu lima ratus enam belas ดัว รี บู ลี มา รา ตูซ เออ นัม เบล ลัช = 2,516, lima ribu lapan ลี มา รี บู ลา ปัน = 5,008, empat ribu dua ratus lapan puluh satu เอ็ม ปัต รี บู ดัว รา ตูซ ลา ปัน ปู ลูร์ ซา ตู = 4,281 เรื่องตัวเลขในภาษามลายูบรูไนยังไม่จบเท่านั้น จะกล่าวต่อในคราวหน้า

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุปล

ตัวเลขในภาษามลายูบรูไน ตอนที่ ๒

คราวที่แล้วได้กล่าวถึงการเรียกตัวเลขหลักพันในภาษามลายูบรูไนคือ ribu รี บู ซึ่งแปลว่า หลักพัน จำนวนเลขหลักพันนี้มียกเว้นเลขจำนวน 1,000 ที่ใช้ se เซอ แทน 1 เป็น seribu เซอ รี บู ต่อไปเป็นหลักหมื่นและหลักแสน ในภาษามลายูบรูไนไม่มีคำศัพท์สำหรับหลักหมื่นและหลักแสนเหมือนกับภาษาอินโดนีเซีย จำนวนเลขนับจากหลักหมื่นไปมีวิธีเรียกแบบเดียวกับในภาษาอินโดนีเซีย กล่าวคือ หลักหมื่นใช้ว่า สิบพัน คือ puluh ribu ปู ลุฮ์ รี บู คำว่า puluh ปู ลุฮ์ แปลว่า สิบ และคำว่า ribu รี บู แปลว่า พัน รวมความหมายคือ สิบพัน เช่น enam puluh sembilan ribu tiga ratus empat puluh satu เออ นัม ปู ลุฮ์ เซม ปี ลัน รี บู ตี กา รา ตุช เอ็ม ปัต ปู ลุฮ์ ซา ตุ = 69,341

หลักแสนใช้ว่า ratus ribu รา ตุช รี บู แปลว่า ร้อยพัน คำว่า ratus รา ตุช แปลว่า หลักร้อย และคำว่า ribu รี บู แปลว่า พัน รวมความหมายคือ ร้อยพัน เช่น seratus lapan puluh ribu tiga ratus empat puluh satu เซอ รา ตุช ลา ปัน ปู ลุฮ์ รี บู ตี กา รา ตุช เอ็ม ปัต ปู ลุฮ์ ซา ตุ = 180,341

สำหรับจำนวนเลขหลักล้านขึ้นไป ให้เติมคำว่า juta แปลว่า ล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น dua juta ดัว จู ตา แปลว่า สองล้าน = 2,000,000 หลักพันล้าน ให้เติมคำว่า milyar มิล ยาร์ แปลว่า พันล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น tiga milyar ตี กา มิล ยาร์ แปลว่า สามพันล้าน = 3,000,000,000, หลักล้านล้าน ให้เติมคำว่า triliun ตรี ลี ยูน แปลว่า ล้านล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น tiga triliun ตี กา ตรี ลี ยูน แปลว่า สามล้านล้าน = 3,000,000,000,000

การใช้เครื่องหมายคั่นจำนวนตัวเลขในภาษามลายูบรูไนไม่เหมือนในภาษาอินโดนีเซียแต่เหมือนในภาษาไทย กล่าวคือ การใช้เครื่องหมายคั่นในการเขียนจำนวนเลขตั้งแต่หลักร้อยขึ้นไปในภาษามลายูบรูไนใช้เครื่องหมายจุดภาค (.) คั่นระหว่างตัวเลข ๓ ตัว เช่น 1,200,000 และในภาษามลายูบรูไนใช้เครื่องหมายจุด (.) เป็นเครื่องหมายแสดงทศนิยมเช่นเดียวกับในภาษาไทย เช่น 0.5

สำหรับ สุฮาร์โย เขียน
ชลธิชา สุตมฺข สรฺป

ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์

ตอนที่ ๑

ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์มี ๒ แบบ แบบแรกคือเลขฟิลิปปินส์ที่เรียกว่า bilang *บิลัง* แบบที่ ๒ คือเลขสเปนที่เรียกว่า numero *นูเมโร* ทั้งสองแบบนี้เขียนเหมือนในภาษาอังกฤษคือใช้ตัวเลขโรมัน แต่เลขฟิลิปปินส์อ่านเป็นภาษาฟิลิปปินส์และเลขสเปนอ่านเป็นภาษาสเปน

เลขฟิลิปปินส์ในปัจจุบันมีดังนี้ walâ *วาละ* แปลว่า ศูนย์ = 0, isa *อิซา* แปลว่า หนึ่ง = 1, dalawa *ดาลา วา* แปลว่า สอง = 2, tatlo *ตัต โล* แปลว่า สาม = 3, apat *ฮา ปัต* แปลว่า สี่ = 4, lima *ลิ มา* แปลว่า ห้า = 5, anim *ฮา นิม* แปลว่า หก = 6, pito *ปิ โต* แปลว่า เจ็ด = 7, walo *วา โล* แปลว่า แปด = 8, siyam *เซียม* แปลว่า เก้า = 9 และ sampû *ซัม ปู* แปลว่า สิบ = 10

สำหรับเลข 11 ถึง 19 จะมีการใส่คำว่า “labing” *ลา บิง* ข้างหน้าตัวเลขแต่ละตัวซึ่งมีลักษณะคล้ายกับตัวเลขในภาษาอังกฤษที่มีการเติมคำว่า “teen” *ทีน* ข้างหลังตัวเลขต่าง ๆ ดังนี้ labing isa *ลา บิง อิ ซา* หมายถึง สิบเอ็ด = 11, labing dalawa *ลา บิง ดาลา วา* หมายถึง สิบสอง = 12, labing tatlo *ลา บิง ตัต โล* หมายถึง สิบสาม = 13, labing apat *ลา บิง ฮา ปัต* หมายถึง สิบสี่ = 14, labing lima *ลา บิง ลิ มา* หมายถึง สิบห้า = 15, labing anim *ลา บิง ฮา นิม* หมายถึง สิบหก = 16, labing pito *ลา บิง ปิ โต* หมายถึง สิบเจ็ด = 17, labing walo *ลา บิง วา โล* หมายถึง สิบแปด = 18 และ labing siyam *ลา บิง เซียม* หมายถึง สิบเก้า = 19

สำหรับเลข 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 และ 90 ให้ใช้เลข 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 หรือ 9 รวมกับคำว่า “sampû” *ซัม ปู* ซึ่งหมายความว่า 10 ในจำนวนเลขทั้งหมดดังกล่าวมีเลข 2, 3, 5, 7, 8 และ 9 ที่คำเรียกตัวเลขลงท้ายด้วยสระ เมื่อรวมกับคำว่า “sampû” *ซัม ปู* แล้วจะตัดคำ “sa” *ซา* ออก ส่วนเลข 4, 6 และ 9 มีคำเรียกตัวเลขลงท้ายด้วยพยัญชนะ ให้เติมคำว่า “napû” *นา ปู* ต่อท้ายเลข 4, 6 และ 9 แทน ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์ยังไม่จบเท่านี้ จะกล่าวต่อในคราวหน้า

ลอรา พรหมกสิกร เขียน

ชลธิชา สูดมฺข สรุปร

ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์

ตอนที่ ๒

การเรียกตัวเลขฟิลิปปินส์ซึ่งเรียกว่า bilang *บิลัง* ที่เป็นเลขหลักสิบ ได้แก่ 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 และ 90 ให้ใช้เลข 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 หรือ 9 รวมกับคำว่า “sampû” *ซัม ปู* ซึ่งหมายความว่า 10 ในจำนวนเลขทั้งหมดดังกล่าวมีเลข 2, 3, 5, 7, 8 และ 9 ที่คำเรียกตัวเลขลงท้ายด้วยสระ เมื่อรวมกับคำว่า “sampû” *ซัม ปู* แล้วตัดคำ “sa” *ซา* ออก ดังนี้ dalawa (2) + sampû (10) = dalawampû *ดา ลา วัม ปู* หมายถึง ยี่สิบ = 20, tatlo (3) + sampû (10) = tatlompû *ตัต ลม ปู* หมายถึง สามสิบ = 30, lima (5) + sampû (10) = limampû *ลิ มัม ปู* หมายถึง ห้าสิบ = 50, pito (7) + sampû (10) = pitompû *ปี ตม ปู* หมายถึง เจ็ดสิบ = 70, walo (8) + sampû (10) = walompû *วา ลม ปู* หมายถึง แปดสิบ = 80, siyam (9) + napû (10) = siyampû *เซียม นา ปู* หมายถึง เก้าสิบ = 90

ส่วนเลข 4, 6 และ 9 มีคำเรียกตัวเลขลงท้ายด้วยพยัญชนะ ให้เติมคำว่า “napû” *นา ปู* ต่อท้ายเลข 4, 6 และ 9 แทน ดังนี้ apat (4) + napû (10) = apatnapû *อา ปัต นา ปู* หมายถึง สี่สิบ = 40, anim (6) + napû (10) = animnapû *อา นิม นา ปู* หมายถึง หกสิบ = 60, siyam (9) + napû (10) = siyampû *เซียม นา ปู* หมายถึง เก้าสิบ = 90

การเรียกจำนวนเลข 21-29 ใช้ดังนี้ dalawampû *ดา ลา วัม ปู* (ยี่สิบ) + at *อัต* (และ) + isa *อิ ซา* (หนึ่ง) ... siyam *เซียม* (เก้า) และเลข 31-39, 41-49, 51-59, 61-69, 71-79, 81-89 และ 91-99 ให้ใช้หลักการเดียวกับเลข 21-29 คือ ใช้ tatlompû *ตัต ลม ปู* (สามสิบ)+ at *อัต* (และ) + isa *อิ ซา* (หนึ่ง) ... siyam *เซียม* (เก้า)

เลขจำนวน “ร้อย” เรียกว่า daan *ดา อัน* หรือ raan *รา อัน* จำนวน 100 ... 900 ให้เติมคำ isa *อิ ซา* ... siyam *เซียม* ในรูปคำคุณศัพท์ คือ ตัวเลขที่ลงท้ายด้วยสระ ให้เติม ng เช่น dalawa *ดา ลา วา* เติม ng เป็น dalawang daan แปลว่า 200 ส่วนเลขที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ให้เติม na เช่น siyam na daan *เซียม นา ดา อัน* แปลว่า 900 จำนวนเลขหลักอื่น ๆ ในภาษาฟิลิปปินส์จะกล่าวถึงในคราวต่อไป

ลอรา พรหมสิกร เขียน

ชลธิชา สุตมุข สรุปร

ตัวเลขในภาษาฟิลิปปินส์ ตอนที่ ๓

การเรียกตัวเลขฟิลิปปินส์จำนวน “พัน” คือ *libo ลิ โบ*, “ล้าน” คือ *milyon มิล โยน*, “พันล้าน” คือ *bilyon บิล โยน* ใช้หลักการเดียวกันกับ “ร้อย” คือ ให้เติมคำ *isa อิ ซา ... siyam เซียม* ในรูปคำคุณศัพท์ โดยตัวเลขที่ลงท้ายด้วยสระให้เติม *ng* ส่วนเลขที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะให้เติม *na* เช่น *isang libo อิ ซัง ลิ โบ* แปลว่า 1,000 *siyam na libo เซียม นา ลิ โบ* แปลว่า 9,000 *isang milyon อิ ซัง มิล โยน* แปลว่า 1,000,000 *siyam na milyon เซียม นา มิล โยน* แปลว่า 9, 000,000 *isang bilyon อิ ซัง บิล โยน* แปลว่า 1,000,000,000 *siyam na bilyon เซียม นา บิล โยน* แปลว่า 9, 000,000,000

การอ่านตัวเลขที่มีจำนวนหลักมาก ๆ ใช้คำว่า *at* *อัต* ซึ่งแปลว่า “และ” คั่นระหว่างหลักต่าง ๆ เช่น *isang libo at isang daan at labing isa อิ ซัง ลิ โบ อัต อิ ซัง ดาอัน อัต ลา บิง อิ ซา* แปลว่า 1,111 *sampung libo isang daan at isa ซัม ปุง ลิ โบ อิ ซัง ดา อัน อัต อิ ซา* แปลว่า 10,101 ทั้งนี้ ในภาษาพูดอาจจะละคำว่า *at* *อัต* ได้บ้าง

เลขแบบที่ ๒ ในภาษาฟิลิปปินส์ คือ เลขสเปนที่เรียกว่า *numero นู เม โร* มีดังนี้ *Cero เซ โร = 0, Uno อู โน = 1, Dos โดส = 2, Tres เตรส = 3, Cuarto กัวร์ โต = 4, Cinco ซิง โก = 5, Seis เซยส์ = 6, Siete ชิ เอ เต = 7, Ocho โอ โช = 8, Nueve นู เอ เว = 9, Diez ดี เอซ = 10*

Once ออน เซ = 11, Doce โด เซ = 12, Trese เตรเซ = 13, Catorce กา ตอร์ เซ = 14, Quince กิน เซ = 15, Dieciseis ดี เอ ชิ เซยส์ = 16, Diecisiete ดี เอ ชิ ชิ เอ เต = 17, Dieciocho ดี เอ ชิ โอ โช = 18, Diecinueve ดี เอ ชิ นู เอ เว = 19, Veinte or beinte เวยน์ เต หรือ เบยน์ เต = 20

Veintiuno เวยน์ ดี อู โน = 21, Veintinueve เวยน์ ดี นู เอ เว = 29, Treinta เตรยน์ ตา = 30, Treinta y uno เตรยน์ ตัย อู โน = 30, Treinta y nueve เตรยน์ ตัย นู เอ เว = 39 คำว่า *Veinte เวยน์ เต* ซึ่งแปลว่า 20 เปลี่ยนเป็น *Veinti* เมื่อตามด้วยตัวเลขส่วน *y* แปลว่า “และ” ออกเสียงกลมกลืนกับ *ta* กลายเป็น *ตัย*

ลอรา พรหมกสิกร เขียน
ชลธิชา สุดมข สรุปล

คำในภาษาอาเซียน
คำทักทาย

ภาษาไทย

อักษรไทย	หมายเหตุ
สวัสดี	เป็นคำพูดทักทายที่ใช้โดยทั่วไป ตรงกับทั้ง “Good Morning”, “Good Afternoon” และ “Good Day” ในภาษาอังกฤษ

ภาษาลาว

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
สวัสดีครับ, สวัสดี ค่ะ	ສະບາຍດີເຈົ້າ	สะ บ่าย ดี เจ้า	ใช้ทักทายได้ตลอดเวลา ทุกโอกาส ใช้ทักทาย ผู้คนได้ทุกฐานะ และใช้ได้ทั้งผู้ชาย และผู้หญิง คำว่า ສະບາຍດີ [สะบายดี] ใช้ ทักทายอย่างเดียว จะไม่ใช้กล่าวคำ อำลาจากกัน
สวัสดีครับพี่, สวัสดี ค่ะพี่	ສະບາຍດີເຈົ້າ ອ້າຍ	สะ บ่าย ดี เจ้า อ้าย	ใช้ทักทายผู้ชายที่ อาวุโสกว่า
สวัสดีครับพี่, สวัสดี ค่ะพี่	ສະບາຍດີເຈົ້າ ເອື້ອຍ	สะ บ่าย ดี เจ้า เอื้อย	ใช้ทักทายผู้หญิงที่ อาวุโสกว่า

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
เป็นอย่างไรบ้าง ครับ, เป็นอย่างไร บ้างคะ	ເັນແນວໃດເຈົ້າ?	เป็น แนวน ไต่ เจ้า	ใช้ทักทายต่อจากคำ ว่า สวัสดี
เป็นอย่างไรบ้าง ครับ, เป็นอย่างไร บ้างคะ	ເັນຈັງໃດເຈົ້າ?	เป็น จัง ไต่ เจ้า	ใช้ทักทายต่อจากคำ ว่า สวัสดี
สบายดีหรือครับ, สบายดีหรือคะ	ສະບາຍດີບໍ່ເຈົ້າ?	สะ บ่าย ดี บอ เจ้า	ใช้ทักทายต่อจากคำ ว่า สวัสดี
แข็งแรงดีไหม	ແຂງແຮງດີບໍ່ເຈົ້າ?	แข็ง แสง ดี บอ เจ้า	ใช้ทักทายต่อจากคำ ว่า สวัสดี
สุขภาพคุณล่ะครับ, สุขภาพคุณล่ะคะ	ສຸຂະພາບເຈົ້າເດ ເຈົ້າ?	สุ ฆะ พาบ เจ้า เต้ เจ้า	ใช้ทักทายต่อจากคำ ว่า สวัสดี

ภาษาเขมร

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
สวัสดี	សួស្តី	ซัว ซเตีย	เป็นคำพูดทักทาย ที่ใช้ทักทายได้ทุก เวลา
สวัสดี	អរុណសួស្តី	อะ รุน ซัว ซเตีย	ใช้ทักทายตอนเช้า
สวัสดี	ទិវាសួស្តី	ติ เวีย ซัว ซเตีย	ใช้ทักทายตอนสายถึง พระอาทิตย์ตกดิน
สวัสดี	ជំរាបសួរ	จุม เรียบ ซัว	เป็นคำทักทาย อย่างสุภาพ ใช้ ทักทายบุคคลทั่ว ๆ

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน

			ไป แต่หากผู้น้อยใช้ ทักทายผู้ใหญ่ ผู้น้อยจะต้องยกมือ ไหว้ด้วยขณะที่พูด คำนี้
สบายดีหรือ	สุขสบาย	ชก ซับ บาย	ใช้ในกรณีที่มีความ สนิทสนมคุ้นเคย

ภาษาพม่า

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
สวัสดิ์	မိလ္လာဝါ	มีน กะ ลา บา	ใช้ทักทายอย่าง สุภาพและเป็น ทางการ
สวัสดิ์ค่ะ	မိလ္လာဝါဂျိ	มีน กะ ลา บา ชิน	ผู้หญิงใช้ทักทาย
สวัสดิ์ครับ	မိလ္လာဝါခိဉ်	มีน กะ ลา บา คิน เมีย	ผู้ชายใช้ทักทาย
จะไปไหน	ဘယ်သွားမလဲ	แบ ตว่า มะ แล	ใช้ทักทายคนที่ สนิทกัน
สบายดีหรือ	နုကောင်းလား	เน ก้อง ล่า	ใช้ทักทายคนที่ สนิทกัน
กินข้าวแล้วหรือ	ထမင်းစားပြီပြီလား	ทะ มีน ซ่า ปยี ปยี ลา	ใช้ทักทายคนที่ สนิทกัน

ผู้ชายชาวพม่าอาจทักทายกันตามแบบสากลด้วยการสัมผัสมือพร้อมกับยิ้ม
อย่างไรก็ตาม การทักทายด้วยการแตะต้องและยื่นมือไปหาผู้หญิงถือว่าไม่สุภาพ เมื่อผู้ชาย
ทักทายผู้หญิงจึงอาจทักทายด้วยการโค้งตัวเล็กน้อยหรือไม่ก็ผงกศีรษะแทน

ภาษาเวียดนาม

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
สวัสดี	Xin chào, Chào	ซิน จ่าว, จ่าว	ใช้สำหรับทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ และทุกโอกาส
สบายดีหรือ	Có mạnh khỏe không ?	ก๊อ หมัญ แช่ว คง	ใช้ทักทายโดยเน้น ถามเรื่องของ สุขภาพร่างกาย
สบายดีหรือ	Có sức khỏe không ?	ก๊อ ซึ๊ก แช่ว คง	ใช้ทักทายโดยเน้น ถามเรื่องของ สุขภาพร่างกาย
สบายดีหรือ	Có khỏe không ? , Có khỏe ?	ก๊อ แช่ว คง, ก๊อ แช่ว	ใช้ทักทายโดยเน้น ถามเรื่องของ สุขภาพร่างกาย
สวัสดีตอนเช้า	Chào buổi Sáng	จ่าว บ้วย ซ่าง	ใช้ตอนเช้า
สวัสดีตอนบ่าย	Chào buổi chiều	จ่าว บ้วย เจี้ยว	ใช้ตอนบ่าย
สวัสดีตอนเย็น	Chào buổi tối	จ่าว บ้วย โต๊ย	ใช้ตอนเย็น

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
สบายดี, สวัสดี	你好	nǐhǎo	หนี ห่าว	ใช้ทักทายคน ที่ไม่เคยรู้จัก กันมาก่อน

เพลงภาษาเพื่อนอาเซียน

สวัสดีตอนเช้า	早上好! , 上午好!!	zǎoshànghǎo ! ,shàngwǔhǎo	จ้าว ชั่ง ห่าว, ชั่ง อู่ ห่าว	ใช้ตอนเช้า
สวัสดีตอน กลางวัน	中午好! , 下午好!	zhōngwǔhǎo ! xiàwǔhǎo !	จง อู่ ห่าว, เซี่ย อู่ ห่าว	ใช้ตอน กลางวัน
สวัสดีตอนเย็น	晚上好!	wǎnshànghǎo !	หวั่น ชั่ง ห่าว	ใช้ตอนเย็น

ภาษามลายู

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลย์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ความสุขสวัสดิ์ สันติจงมีแต่ท่าน	Salam Sejahtera	ซา ลาม เซอ จะฮ์ เตอ รา	ใช้ได้ทั่วไป
มีความสุขสวัสดิ์	Salam bahagia	ซา ลาม บา ฮา เกีย	ใช้ได้ทั่วไป
อรุณสวัสดิ์	Selamat pagi	เซอ ลา มัต ปา กี	ใช้ตอนเช้า
สวัสดีตอนกลางวัน	Selamat tengah hari	เซอ ลา มัต เตอ งะฮ์ ฮา รี	ใช้ตอนกลางวัน
สวัสดีตอนบ่าย	Selamat petang	เซอ ลา มัต เปอ ตัง	ใช้ตั้งแต่บ่ายถึงเย็น
สวัสดีตอนค่ำ	Selamat malam	เซอ ลา มัต มา ลัม	ใช้ตั้งแต่ตอนค่ำถึง เที่ยงคืน
ความสุขสวัสดิ์ สันติจงมีแต่ท่าน	Assalamualaikum	อัซ ซา ลา มู อะ ลัย กุม	ใช้ในหมู่คนที่นับถือ ศาสนาอิสลาม
ความสุขสวัสดิ์สันติ จงมีแต่ท่านเช่นกัน	Walaikumussalam	วา อะ ลัย กุ มุซ ซา ลาม	ใช้ตอบคำทักทาย “อัซซาลามูอะลัยกุม”

ยินดีต้อนรับ	Selamat datang	เซอ ลา มัต ดา ตัง	ใช้กล่าวต้อนรับ แขกผู้มาเยือน
ขอบคุณ	Terima kasih	เตอ ริ มา กา ชีฮ์	ใช้กล่าวขอบคุณเมื่อมี ผู้กล่าวต้อนรับ

ภาษาอินโดนีเซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
อรุณสวัสดิ์	Selamat pagi	เซอ ลา มัต ปา กี	ใช้ตอนเช้า
สวัสดิ์ตอนกลางวัน	Selamat siang	เซอ ลา มัต เซียง	ใช้ตอนกลางวัน
สวัสดิ์ตอนเย็น	Selamat sore	เซอ ลา มัต โซ เร	ใช้ตอนเย็น
สวัสดิ์ตอนกลางคืน	Selamat malam	เซอ ลา มัต มา ลัม	ใช้ตอนกลางคืน
สวัสดี	Halo, Hai	ฮา โล, ไฮ	ใช้ในหมู่เพื่อนหรือคนที่ สนิทกันมาก ใช้ ทักทายทั่วไปเหมือน ภาษาอังกฤษ
สบายดีหรือ	Apa kabar?	อา ปา กา บัร	ใช้ในกรณีที่พบบัน ครั้งแรกหรือเป็นการ พบบันอีกครั้ง หลังจากที่ไม่ได้พบบัน เป็นเวลานาน
เป็นอย่างไบบ้าง	Bagaimana kabarnya?	บา ไกอ มา นา บัร ญา	ใช้ในกรณีที่พบบัน ครั้งแรกหรือเป็นการ พบบันอีกครั้ง หลังจากที่ไม่ได้พบบัน เป็นเวลานาน
สบายดี	Kabar baik	กา บัร ไบก์	ใช้ตอบคำทักทาย “บาไกมานา กาบัรญา”

คุณไปอยู่ที่ไหนมา ทำไมจึงไม่มีข่าว คราวมาบ้างเลย	Ke mana saja?	เกอ มา นา ซา จา	ใช้สำหรับคนที่สนิทกัน ซึ่งไม่ได้พบกันมานาน
--	---------------	-----------------	---

ภาษามลายูบรูไน

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน	หมายเหตุ
อรุณสวัสดิ์	Selamat pagi	เซอ ลา มัด ปา กี	ใช้ตอนเช้า
สวัสดิ์ตอนกลางวัน	Selamat tengah hari	เซอ ลา มัด เตอ งะยี่ ฮา รี่	ใช้ตอนกลางวัน
สวัสดิ์ตอนบ่าย	Selamat petang	เซอ ลา มัด เปอ ตัง	ใช้ตอนบ่ายถึงเย็น
สวัสดิ์ตอนค่ำ	Selamat malam	เซอ ลา มัด มา ลัม	ใช้ตอนค่ำถึงเที่ยงคืน
สบายดีหรือ	Apa khabar?	อา ปา คา บัร	ใช้ทักทายใน สถานการณ์ที่ไม่เป็น ทางการมากนัก
สบายดี	Khabar baik, baik	คา บัร ไบก์, ไบก์	ใช้ตอบคำทักทาย “อาปา คาบัร”
ขอบคุณ	Sama-sama	ซา มา ซา มา	ใช้ตอบขอบคุณคำ ทักทาย “อาปา คาบัร”

ในการใช้คำทักทายของชาวบรูไน จะไม่กล่าวเพียงคำทักทายเท่านั้น แต่จะต้องลงท้ายด้วยคำเรียกคนที่เราทักด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มความสุภาพ ดังนี้ ลงท้ายด้วยคำว่า Tuan ตวน สำหรับทักผู้ชาย เช่น Selamat pagi, Tuan เซอ ลา มัด ปา กี ตวน แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้าคุณผู้ชาย และลงท้ายด้วยคำว่า Puan ปวน สำหรับทักผู้หญิง เช่น Selamat petang, Puan เซอ ลา มัด เปอ ตัง ปวน แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้าคุณผู้หญิง แต่หากเรารู้ชื่อคนที่เราทัก จะใช้คำว่า Encik เอ็น จิก์ ซึ่งเป็นคำนำหน้านามหมายถึง นาย สำหรับทักผู้ชาย และ Cik จิก์ ซึ่งเป็นคำนำหน้านามหมายถึง นาง, นางสาว สำหรับทักผู้หญิง สมมุติว่าคนที่เราทักชื่อ Hamdan ฮัม ดัน ก็ต้องทักว่า Selamat pagi, Encik Hamdan เซอ ลา มัด ปา กี เอ็น จิก์ ฮัม ดัน แปลว่า สวัสดิ์ตอนเช้าคุณฮัมดัน เป็นต้น

ภาษาฟิลิปปินส์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
สวัสดี	Hil, Hello	ฮาย, เฮล โล	ใช้ทักทายเพื่อนสนิท
คุณสบายดีหรือ	Kumusta ka?	คู มุส ตา คา	ใช้ทักทายผู้ที่ไม่ได้ สนิทด้วยและใช้ได้ ทุกเวลา
สวัสดีตอนเช้า	Magandang umaga	มา กัน ดั่ง อุ มา กา	ใช้ตอนเช้า
สวัสดีตอนสาย	Magandang tanghali	มา กัน ดั่ง ดั่ง ฮา ลี	ใช้ทักทายในช่วง สายแต่ไม่ถึงบ่าย
สวัสดีตอนบ่าย	Magandang hapon	มา กัน ดั่ง ฮา โปน	ใช้ในตอนบ่าย
สวัสดีตอนกลางคืน	Magandang gabi	มา กัน ดั่ง กา บี	ใช้ได้ตั้งแต่ช่วงค่ำถึง ก่อนเที่ยงคืน

คำอ้อลา

ภาษาไทย

อักษรไทย	หมายเหตุ
ลาละ, ไปละ, ไปก่อน นะ, ไปก่อนละนะ	ใช้กับคนที่สนิทสนมกัน
ลาละครับ, ไปละ ครับ, ไปก่อนนะครับ, ไปก่อนละนะครับ	เป็นคำอ้อลาแบบสุภาพ สำหรับผู้ชายพูด ถ้าพูดกับผู้ที่มีอาวุโส มากกว่า หรือผู้ที่มีได้สนิทสนมกันมากนักรักจะยกมือไหว้ด้วย

พจนานุกรมเพื่อนอาเซียน

ลาละคะ, ไปละคะ, ไปก่อนนะคะ, ไป ก่อนละนะคะ	เป็นคำอำลาแบบสุภาพ สำหรับผู้หญิงพูด ถ้าพูดกับผู้มีอาวุโส มากกว่า หรือผู้ที่มิได้สนิทสนมกันมากนักมักจะยกมือไหว้ด้วย
บาย บาย	ใช้พูดกับเด็กหรือผู้ที่สนิทสนม มาจากคำว่า “bye-bye” ในภาษาอังกฤษ เมื่อพูดอาจโบกมือด้วยก็ได้
ขอลาไปก่อน, ขอ อำลาไปก่อน, ขอลา แต่เพียงเท่านี้, ขอ อำลาแต่เพียงเท่านี้	ผู้ประกาศและพิธีกรใช้พูดในรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ อาจจะ เพิ่มความสุขภาพด้วยคำลงท้ายว่า “ครับ” สำหรับผู้ชาย หรือ “ค่ะ” สำหรับผู้หญิง
ลาก่อน	ตรงกับคำว่า “goodbye” ใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ
สวัสดี ลาละ, ลาละ สวัสดี,สวัสดี ลาก่อน, ลาก่อน สวัสดี	เมื่อกล่าวลา ผู้พูดอาจใช้คำว่า “สวัสดี” เช่นเดียวกับที่ใช้ทักทาย หรืออาจเพิ่มคำว่า “สวัสดี” ก่อนหรือหลังคำบอกลาก็ได้
ราตรีสวัสดิ์	ใช้กล่าวลาในตอนค่ำ ตรงกับคำว่า “good night” ในภาษาอังกฤษ

ภาษาลาว

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ลาก่อนครับ, ลาก่อนคะ	ลาກ່ອນເຈົ້າ	ลา ก่อน เจ้า	ใช้เป็นทางการ
ไปก่อนครับ, ไปก่อนคะ	ໄປກ່ອນເຈົ້າ	ไป ก่อน เจ้า	ใช้เป็นทางการ
ไปก่อนนะครับ, ไปก่อนนะคะ	ໄປກ່ອນເດີເຈົ້າ	ไป ก่อน เต๋อ เจ้า	ใช้เป็นทางการ
ไปนะครับ, ไปนะคะ	ໄປເດີເຈົ້າ	ไป เต๋อ เจ้า	ใช้เป็นทางการ

แล้วพบกันอีกครั้ง, แล้วพบกันอีกค่ะ	แล้วขี้กันอีกเจ้า	แล้ว พ้อ กัน อีก เจ้า	ใช้กับบุคคลทั่วไป ทุกระดับ
พຽ່ງນີ້ພໍບັນໃໝ່ ຮັບ, ພຽ່ງນີ້ພໍບັນ ໃໝ່ຮັບ	ມື້ອື່ນພົບກັນໃໝ່ເຈົ້າ	ມື້ອື່ນ ພໍບັນ ໃໝ່ ເຈົ້າ	ใช้ได้กับบุคคล ทั่วไปทุกระดับ
แล้วพบกันอีกครั้ง, แล้วพบกันอีกค่ะ	แล้วขี้กันอีกเจ้า	แล้ว พ้อ กัน อีก เจ้า	ใช้ได้กับบุคคล ทั่วไปทุกระดับ
ขอให้โชคดี	ຂໍໃຫ້ໂຊກດີ	ขอ ให้ โชก ดี	ใช้กล่าวตอบคำ อำลา ใช้ได้กับ บุคคลทั่วไปทุก ระดับ
ไปดีนะครับ, ไปดีนะ	ไปดีได้เจ้า	ไป ดี เต๋อ เจ้า	ใช้กล่าวตอบคำ อำลา ใช้ได้กับ บุคคลทั่วไปทุก ระดับ

ภาษาเขมร

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
ลาก่อน	ជំរាបលា	จุม เรียบ เลีย	เป็นคำอำลาทั่ว ๆ ไป
ลาก่อน	លាសិនហើយ	เลีย เซน เฮย	ใช้กับคนใกล้ชิด
ขอลาก่อน	សូមជំរាបលា	โซม จุม เรียบ เลีย	เป็นคำอำลาแบบ สุภาพ
ขอลาด้วยความ เคารพ	សូមគោរពលា	โซม โกรบ เลีย	ผู้พูดมักยกมือไหว้ ประกอบ

เพี้ยนภาษาเพื่อนอาเซียน

ราตรีสวัสดิ์	ภทฺฐิสฺสูถฺตี	เรีย เตรีย ซัว ชเดีย	คำอ้อลาอย่างเป็นทางการ ที่ใช้ปีตรรายการวิทยุ หรือโทรทัศน์ตอนค่ำ
ไปก่อนละนะ	เฮลีสึนเบ็ย	โตว เซน เฮย	ใช้ในภาษาพูดทั่ว ๆ ไป
ไปนะ	เฮลเบ็ย	โตว เฮย	ใช้ในภาษาพูดทั่ว ๆ ไป

ภาษาพม่า

ในภาษาพม่าไม่มีคำอ้อลาที่ตรงกับในภาษาไทยว่า “ลาก่อน” เมื่อจะลาจากกัน คนพม่าพูดได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความอาวุโส ความสนิทสนม และสถานการณ์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขออนุญาต, ขอตัว	ခွင့်ပြုပြီး	ขวิน ปยุ บา โอิน	ใช้พูดกับผู้ที่อาวุโส มากกว่าหรือผู้ที่มี ฐานะสูง
ขออนุญาตไปก่อน	သွားပြီမလ္လ်	ตว่า บา โอิน แม	ใช้พูดกับผู้ที่อาวุโส มากกว่าหรือผู้ที่มี ฐานะสูง
ขออนุญาตกลับก่อน	ပြန်လိုက်ပြီမလ္လ်	ปยาน โล ปา โอิน แม	ใช้พูดกับผู้ที่อาวุโส มากกว่าหรือผู้ที่มี ฐานะสูง
ไปแล้วนะ	သွားမလ္လ်နော်	ตว่า แม นอ	ใช้กับคนที่สนิทสนม กัน
ไปแล้วนะ	သွားမလ္လ်ဟေ့	ตว่า แม เฮะ	ใช้พูดกับผู้มีอาวุโส น้อยกว่า
ไปแล้วนะ	တုတု	ตะ ตา	ใช้พูดกับเด็กหรือผู้ ที่สนิทสนมมาก ๆ มาจากคำว่า

			“ta-ta” ใน ภาษาอังกฤษและ โบกมือด้วยก็ได้
--	--	--	--

ภาษาเวียดนาม

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
ไปละ, ไปละนะ	Đi nhé !	ดี แญ๋	ใช้กับคนที่สนิทสนม กัน
เจอกันใหม่, เจอกัน อีก	Gặp lại !	กั๊ป หลั๊ย	ใช้กับคนที่สนิทสนม กัน
นัดเจอกันใหม่, นัด เจอกันอีก	Hẹn gặp lại !	แฮ่น กั๊ป หลั๊ย	ใช้กับคนที่สนิทสนม กัน
ขอแยกจากกันก่อน ชั่วคราว	Xin tạm biệt !	ซิน ตัม เบียด	ใช้อย่างเป็นทางการ และสุภาพ
ขอให้พบกันอีกครั้ง หนึ่ง	Xin gặp lại một lần nữa !	ซิน กั๊ป หลั๊ย หมต เหล้น เหนื่อ	ใช้อย่างเป็นทางการ และสุภาพ
ขออนุญาตให้ฉันไปนะ	Xin phép tôi đi	ซิน แฟ๊ป โดย ดี	ใช้อย่างเป็นทางการ และสุภาพมาก
ขออนุญาตให้ฉันไป ก่อนนะ	Xin phép tôi đi trước	ซิน แฟ๊ป โดย ดี เจ๊อก	ใช้อย่างเป็นทางการ และสุภาพมาก
ลาก่อน	Chào từ biệt	จ้าว ตื่อ เบียด	ใช้ในการอำลาเพื่อ บอกความสิ้นสุด เป็นคำที่ใช้เมื่อจาก กันไกลหรือไม่แน่ใจ ว่าจะได้พบกันอีก ตรงกับ Farewell ในภาษาอังกฤษ
ลาก่อน	Từ biệt	ตื่อ เบียด	ใช้ในการอำลาเพื่อ

พหุภาษาเพื่อนอาเซียน

			บอกความสิ้นสุด เป็นคำที่ใช้เมื่อจากกันไกลหรือไม่แน่ใจว่าจะได้พบกันอีก ตรงกับ Farewell ในภาษาอังกฤษ
สวัสดี	Chào	จ่าว	ใช้เป็นคำอำลาได้ เช่นเดียวกับคำทักทาย

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
พบกันใหม่	再见	zàijiàn	จี้ เจี้ยน	ใช้เป็นคำอำลาในทุกโอกาส
ราตรีสวัสดิ์	晚安	wǎn ān	หวั้น อาน	ใช้เป็นคำอำลาในช่วงค่ำก่อนเข้านอน
พบกันวันพรุ่งนี้	明天见!	míngtiān jiàn!	หมิง เทียน เจี้ยน	เป็นการบอกลาที่กำหนดวันเวลาชัดเจน
พบกันคราวหน้า	下次见!	xià cì jiàn !	เซีย ซื่อ เจี้ยน	เป็นการบอกลาที่กำหนดวันเวลาชัดเจน

ภาษามาลาเซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
อยู่ดีมีสุข, ลาก่อน	Selamat tinggal	เซอ ลา มัต ติง กัล	ใช้กล่าวลาเจ้าของ

			บ้านหรือผู้อยู่ในสถานที่นั้นที่มีได้เดินทางไปที่ใด
ลาก่อน, ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ	Selamat jalan	เซอ ลามัต จา ลัน	ใช้กล่าววยพรผู้ที่ จะเดินทาง หรือใช้กล่าวลาซึ่งกันและกันเมื่อต่างคนต่างออกเดินทางหรือแยกจากกันไป
แล้วพบกันใหม่, แล้วพบกันอีก	Sampai jumpa lagi	ซัม ไป จุม ปา ลากี้	ใช้กล่าวต่อจากคำว่า Selamat jalan
แล้วพบกันใหม่, แล้วพบกันอีก	Sampai berjumpa lagi	ซัม ไป เบอ์ จุม ปา ลากี้	ใช้กล่าวต่อจากคำว่า Selamat jalan
แล้วพบกันใหม่, แล้วพบกันอีก	Sampai bertemu lagi	ซัม ไป เบอ์ เตอ มู ลากี้	ใช้กล่าวต่อจากคำว่า Selamat jalan

ภาษาอินโดนีเซีย

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
ไปละนะ	Mari	มา รี	ใช้ในสถานการณ์ไม่เป็นทางการ
ขอตัวก่อน	Permisi	เปอร์ มี ซี	ใช้ในสถานการณ์ไม่เป็นทางการ
ลาก่อน	daa, daa daa	ดา, ดา ดา	ใช้กับคนที่สนิทกันมาก มีความหมายเดียวกับกับคำว่า “bye-bye” ในภาษาอังกฤษ
แล้วพบกันใหม่	Sampai jumpa lagi	ซัม ไป จุม ปา ลากี้	ใช้ในสถานการณ์เป็นทางการ

พจนานุกรมภาษาเพื่อนอาเซียน

แล้วพบกันใหม่	Sampai bertemu lagi	ซัม ไป เบอ์ เตอ มู ลา กี	ใช้ในสถานการณ์เป็นทางการ
ลาก่อน, ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ	Selamat jalan	เซอ ลา มัด จา ลัน	ใช้กล่าวอำลาผู้ที่ จะเดินทางไกลและจากกันเป็นเวลานาน
อยู่รักษาตัวให้ดี ๆ	Selamat tinggal	เซอ ลา มัด ติง กัล	ใช้สำหรับคนที่ จะเดินทางไปพบกับคนที่อยู่
ขอให้นอนหลับสบาย	Selamat tidur	เซอ ลา มัด ตี ดูร์	ใช้เป็นคำอำลาก่อนนอน

บางครั้งการกล่าวอำลาสามารถใช้คำที่ใช้ทักทายกันก็ได้ เช่น หากจากกันในเวลาเช้าก็สามารถใช้คำว่า Selamat pagi เซอ ลา มัด ปา กี ที่แปลว่า สวัสดิทอนเช้า ได้เช่นกัน

ภาษามลายูบรูไน

คำอำลาที่ใช้ในภาษามลายูบรูไนเหมือนกับคำอำลาที่ใช้ในภาษามาลาเซีย

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน	หมายเหตุ
แล้วพบกันใหม่	Sampai bajumpa lagi	ซัม ไป บา จุม ปา ลา กี	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ลาก่อน, ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ	Selamat jalan	เซอ ลา มัด จา ลัน	ใช้ในสถานการณ์เป็นทางการ มักใช้กล่าวอำลาผู้ที่ จะเดินทางไกลและจากกันเป็นเวลานาน
อยู่รักษาตัวให้ดี ๆ	Selamat tinggal	เซอ ลา มัด ติง กัล	ใช้สำหรับคนที่ จะเดินทางไปพบกับคนที่อยู่

ขอความสันติสุขของ มีแต่ท่าน	Assalamualaikum	อัซ ซา ลา มั ไล กุม	เป็นคำอ้อลาที่มาจากภาษาอาหรับใช้สำหรับทักทายหรืออ้อลากี้ได้
--------------------------------	-----------------	------------------------	---

ในสถานการณ์ไม่เป็นทางการอาจจะมีการใช้คำจากภาษาอังกฤษด้วย คือ คำว่า “bye-bye” บาย บาย

ภาษาฟิลิปปินส์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ลาก่อน	Paalam	ปา อา ลัม	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ลาก่อน	Paalam na	ปา อา ลัม นา	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ขออ้อลาทุกท่าน	Paalam na sa inyo	ปา อา ลัม นา ซา อิน โย	ใช้ในสถานการณ์เป็นทางการ
ลาก่อน	Paalam na pò.	ปา อา ลัม นา โปะ	ใช้พูดกับผู้อาวุโสในสถานการณ์เป็นทางการ
สวัสดี ฉันจะไปละนะ	Sige pò, aalis na po ako.	ซี เก โปะ อะ อะ ลิส นา โปะ อะ โค	ใช้ในสถานการณ์ไม่เป็นทางการ
เอาละเพื่อน ไว้เจอกันใหม่พรุ่งนี้	Sige, pare, kita uli tayo bukas.	ซี เก ปา เร กี ตา อู ลี ตา โย บู คัส	ผู้ชายใช้กล่าวคำอ้อลาเพื่อน ๆ
เอาละ ฉันไปก่อนนะ	Sige, una na ako.	ซี เก อู นา นา อะ โค	ใช้กล่าวคำอ้อลาเพื่อน ๆ
พบกันใหม่	Kita tayo uli	คี ตา ตา โย อู ลี	คำอ้อลาที่เป็นสำนวน

บางทีคนฟิลิปปินส์ก็ใช้คำภาษาอังกฤษแบบตากาล็อกในการกล่าวคำอำลา คือ “Ba-bay” (บา-บาย)

คำขอบคุณ

ภาษาไทย

อักษรไทย	หมายเหตุ
ขอใจ	ใช้พูดกับผู้ที่สนิทสนมกัน เด็ก หรือผู้มีอาวุโสน้อยกว่า
ขอบคุณ	ใช้พูดกับผู้ใหญ่หรือบุคคลที่เสมอกันแต่ไม่สนิทสนมกัน เมื่อพูดกับผู้ใหญ่และต้องการแสดงความอ่อนน้อมยิ่งขึ้น ผู้พูดมักจะยกมือไหว้ด้วย
ขอบพระคุณ	ใช้พูดกับผู้ใหญ่เมื่อต้องการแสดงความอ่อนน้อมยิ่งขึ้น ผู้พูดมักจะยกมือไหว้ด้วย

ภาษาลาว

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ, ขอใจ	ຂອບໃຈ	ขอบ ใจ	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ขอบคุณครับ, ขอบคุณค่ะ	ຂອບໃຈ ເຈົ້າ	ขอบ ใจ ເຈົ້າ	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความสุภาพ ใช้ได้ทั้งผู้ชายและ ผู้หญิง
ขอบคุณมากครับ, ขอบคุณมากค่ะ	ຂອບໃຈຫຼາຍເຈົ້າ	ขอบ ใจ หลาย เจ้า	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก
ขอบคุณมาก ๆ ครับ, ขอบคุณมาก ๆ ค่ะ	ຂອບໃຈຫຼາຍໆເຈົ້າ	ขอบ ใจ หลาย หลาย เจ้า	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก ๆ

ขอบคุณนะ	ขอบคุณใจ เด๋	ขอบคุณใจ เด๋อ	ใช้กับคนระดับเดียวกันหรือผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่า
ขอขอบคุณครับ, ขอขอบคุณค่ะ	ขอบคุณใจเจ๊จ๋า	ขอขอบคุณใจ เจ๊	ใช้กับคนระดับเดียวกันหรือผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าเมื่อต้องการแสดงความสุภาพ

ผู้ใช้ภาษาลาวมักจะต่อท้ายคำขอบคุณด้วยคำสรรพนามตามสถานภาพและความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ดังตัวอย่าง **ขอบคุณใจๆเด๋** **ข่ามถู** **ขอบคุณใจ** **หลาย** **หลาย** **เด๋อ** **ถ่าน** **คู** หมายความว่า “ขอบคุณมาก ๆ นะ คุณครู” **ขอบคุณใจ** **เด๋** **อ้าย/เอื้อย** **ขอบคุณใจ** **เด๋อ** **อ้าย/เอื้อย** หมายความว่า “ขอบคุณนะพี่ชาย/พี่สาว”

ภาษาเขมร

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ, ขอบคุณใจ	អរគុណ	ออ กุน	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ขอบคุณครับ	អរគុណ បាទ	ออ กุน บาด	สำหรับผู้ชายพูด
ขอบคุณค่ะ	អរគុណ ចាស	ออ กุน จาฮ์	สำหรับผู้หญิงพูด
ขอขอบพระคุณ	សូមអរគុណ	โซม ออ กุน	ใช้เป็นทางการ ผู้กล่าวคำขอบคุณจะต้องยกมือไหว้ด้วย
ขอขอบพระคุณ	សូមអំណរគុណ	โซม ออม นอ กุน	ใช้ในหนังสือแสดงความขอบคุณ

ภาษาพม่า

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ	ကျေးဇူးတင်ပါတယ်	เจ้ ชู่ ทิน ปา แด	ใช้อย่างเป็น ทางการและใช้ บ่อย
ขอใจ	ကျေးဇူးပဲနော်	เจ้ ชู่ แบน ออ	ใช้พูดกับผู้ที่สนิท สนมหรือผู้ที่อาวุโส น้อยกว่า
ค่ะ	ဘုတ်ကဲ့ပါရှင်	โสะ แกะ บา ฉิน	ผู้หญิงใช้เป็น คำตอบรับคำ ขอบคุณ ใช้แก่ผู้ ไม่สนิทสนม คุ้นเคยหรือใช้แก่ผู้ มีอาวุโสมากกว่า
ครับ	ဘုတ်ကဲ့ပါဝင်ဗျ	โสะ แกะ บา คิน เมีย	ผู้ชายใช้เป็น คำตอบรับคำ ขอบคุณ ใช้แก่ผู้ ไม่สนิทสนม คุ้นเคยหรือใช้แก่ผู้ มีอาวุโสมากกว่า
ไม่เป็นไร, ด้วย ความยินดี	ရပါတယ်	ยะ บา แด	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณโดยทั่วไป
ไม่ต้องหรอก	နဲ့ပါစေ	เน บา เซ	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณกับคนที่ รู้จักกันมาก่อน หรือสนิทกันมา นานแล้วและมี อาวุโสเสมอกัน เช่น พี่น้อง เพื่อน

ภาษาเวียดนาม

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอขอบคุณ	Xin cảm ơn	ซิน กัม เอ็น	ใช้แก่ทุกคนและ ทุกโอกาส
ขอขอบคุณมาก	Xin đa tạ	ซิน ดา ตะ	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก
รู้สึกซาบซึ้ง, รู้สึกประทับใจ	cảm kích	กัม กิก	ใช้เมื่อต้องการ ขอบคุณเพราะ ความซาบซึ้งที่มี ผู้ทำให้
รู้สึกซาบซึ้ง, รู้สึกประทับใจ	cảm động	กัม ด่ง	ใช้เมื่อต้องการ ขอบคุณเพราะ ความซาบซึ้งที่มี ผู้ทำให้

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบใจ, ขอขอบคุณ	谢谢	xièxiè	เซี่ย เซี่ย	ใช้แก่ทุกคน และทุก โอกาส
ขอบใจ, ขอขอบคุณ	感谢	gǎnxiè	กั้น เซี่ย	ใช้แก่ทุกคน และทุก โอกาส

เพลงภาษาเพื่อนอาเซียน

ขอใจมาก, ขอบคุณมาก	十分感谢	shífēngǎnxiè	ฉือ เฟิน กั้น เซีย	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก
ขอบคุณเธอ, ขอบคุณคุณ	谢谢你	xièxièní	เซีย เซีย หนี	ใช้แก่ผู้มีอาวุโส เสมอกันหรือ น้อยกว่า
ขอบคุณท่าน	谢谢您	xièxiènín	เซีย เซีย หนิน	ใช้แก่ผู้มีอาวุโส มากกว่า

ภาษามาลาเซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ	terima kasih	เตอ รี มา กา ซิย์	ใช้แก่ทุกคนและ ทุกโอกาส
ขอบคุณมาก	terima kasih banyak	เตอ รี มา กา ซิย์ บา ญะกั	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก
ขอบคุณเป็นพัน ๆ ครั้ง, ขอบคุณมาก	ribuan terima kasih	รี บวน เตอ รี มา กา ซิย์	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก ๆ
ด้วยความยินดี, ขอบคุณเช่นเดียวกัน, ไม่เป็นไร	sama-sama	ซา มา ซา มา	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ
ขอบคุณเช่นกัน, ไม่เป็นไร	terima kasih kembali	เตอ รี มา กา ซิย์ เกิม บา ลี	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ

ภาษาอินโดนีเซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ, ขอบใจ	Terima kasih	เตอ รี มา กา ซิฮ์	ใช้แก่ทุกคนและ ทุกโอกาส
ขอบคุณ	Makasih	มา กา ซิฮ์	ใช้อย่างเป็นทางการ
ขอบคุณเช่นเดียวกัน	sama-sama	ซา มา ซา มา	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ
ขอบคุณเช่นกัน	terima kasih kembali	เตอ รี มา กา ซิฮ์ เกิม บา ลี	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ

ภาษามลายูบรูไน

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ	Terima kasih	เตอ รี มา กา ซิฮ์	ใช้แก่ทุกคนและ ทุกโอกาส
ผมขอบคุณคุณ, ดิฉัน ขอบคุณคุณ	Kadiaku berterima kasih kepada kita.	กา เตีย กู เบอ เตอ รี มา กา ซิฮ์ เกอ ปา ดา กี ตา	ใช้ในรูปประโยค
ขอบคุณเช่นเดียวกัน	sama-sama	ซา มา ซา มา	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ
ขอบคุณเช่นกัน	terima kasih kembali	เตอ รี มา กา ซิฮ์ เกิม บา ลี	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ

ภาษาฟิลิปปินส์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอบคุณ	salamat	ซา ลา มัต	ใช้แก่ทุกคนและ ทุกโอกาส

พจนานุกรมภาษาเพื่อนอาเซียน

ขอบคุณมาก	maraming salamat	มา รา มิง ซา ลา มัด	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความ ขอบคุณมาก
ขอบคุณมากค่ะ, ขอบคุณมากครับ	Maraming salamat pô.	มา รา มิง ซา ลา มัด โปะะ	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความสุภาพ
ขอบคุณมากค่ะ, ขอบคุณมากทุก ๆ ท่าน	Maraming salamat pô sa inyo.	มา รา มิง ซา ลา มัด โปะะ ซา อิน โย	ใช้เมื่อต้องการ แสดงความสุภาพ อย่างเป็นทางการ
ขอบคุณค่ะ, ขอบคุณ ครับ สำหรับความ ช่วยเหลือ	Salamat pô sa tulong.	ซา ลา มัด โปะะ ซา ตู ลอง	ใช้ขอบคุณที่ได้รับ สิ่งของหรือรับ บริการ
ไม่เป็นไร	Walang anuman.	วา ลัง อา นู มาน	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณ
ไม่เป็นไรค่ะ, ไม่เป็นไรครับ	Walang anuman pô.	วา ลัง อา นู มาน โปะะ	ใช้ตอบรับคำ ขอบคุณด้วยความ เคารพ

คำขอโทษ

ภาษาไทย

อักษรไทย	หมายเหตุ
ขอโทษ, ขอโทษที่	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ขอโทษค่ะ	ผู้หญิงใช้เมื่อต้องการแสดงความสุภาพอย่างเป็นทางการ
ขอโทษครับ	ผู้ชายใช้เมื่อต้องการแสดงความสุภาพอย่างเป็นทางการ
ขอประทานโทษ	ใช้แก่ผู้ที่มีได้สนิทสนมกันหรือใช้แก่ผู้ใหญ่ เมื่อต้องการให้ สุภาพยิ่งขึ้น
ขออภัย	ใช้อย่างเป็นทางการ
ขอขมา	ใช้ในกรณีที่ขอโทษอย่างเป็นทางการ
ขอโทษ	ใช้เป็นการขอโทษยกโทษให้หรือขอให้เลิกแล้วต่อกัน

ภาษาลาว

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ	ຂໍໂທດ	ขอ โทด	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ขอโทษครับ, ขอโทษค่ะ	ຂໍໂທດເຈົ້າ	ขอ โทด เจ้า	ใช้เมื่อต้องการแสดงความสุภาพ
ขออภัย	ຂໍອະໄພ	ขอ อะ ไพ	ใช้อย่างเป็นทางการ
ขออภัยครับ, ขออภัยค่ะ	ຂໍອະໄພເຈົ້າ	ขอ อะ ไพ เจ้า	ใช้เมื่อต้องการแสดงความสุภาพอย่างเป็นทางการ

ภาษาเขมร

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ	សូមទោស	โซม โตะย	ใช้ในโอกาสทั่ว ๆ ไป
ขอประทานโทษ	សូមប្រទានទោស	โซม ปรอ เตียน โตย	ใช้แก่ผู้ที่มีอาวุโสมากกว่าอย่างเป็นทางการ
ขออภัย, ขอประทานโทษ	សូមអភ័យទោស	โซม อะ เพย โตย	ใช้อย่างเป็นทางการ

ชาวกัมพูชาจะนิยมระบุชื่อหรือตำแหน่งต่อท้ายคำ เช่น *សូមទោសលោកគ្រូ* โซม โตะย โลก ทรู หมายความว่า “ขอโทษคุณครู (ผู้ชาย)” โดยแสดงอาการอ่อนน้อมหรือยกมือไหว้ด้วย

ภาษาพม่า

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ, อย่าถือสา	ဧဝ်မဂ္ဂိုဝ်နီ	เซะ มะ ชิ บา แหนะ	ใช้ในกรณีที่ทำผิดไม่ ร้ายแรงมาก เช่น เดินชนไหล่ หรือ เหยียบเท้า เมื่อพูด คำขอโทษนี้มักจะ ค้อมศีรษะด้วย
ขอให้อภัย, ขอให้ยก โทษให้	ခွင့်လွှတ်ဝါ	ขวิน ลู บา	ใช้ในกรณีที่ทำผิด จนเกิดความ เสียหายมาก
ขออภัย, ขอโทษ	တောင်းပန်ဝါတင်	ต่อง ปาน บา แต	ใช้ในกรณีที่ทำผิดจน เกิดความเสียหาย อย่างรุนแรงเมื่อพูด คำขอโทษดั่งนี้มักจะ ค้อมศีรษะและโค้งตัว เล็กน้อยด้วย

ภาษาเวียดนาม

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ	xin lỗi	ซิน โหลย	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์
เสียใจ	tiếc	เตี้ยก	ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกผิดใน สิ่งที่ได้ทำผ่านไปแล้วหรือ รู้สึกสำนึกผิดเป็นอย่างยิ่ง
เสียใจ	hối hận	ไฮ้ย เห็น	ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกผิดใน สิ่งที่ได้ทำผ่านไปแล้วหรือ รู้สึกสำนึกผิดเป็นอย่างยิ่ง
รับผิดชอบ, สารภาพ	tạ tội	ตะ โต้ย	ใช้เมื่อผู้ทำผิดรู้สึกว่าการกระทำ

ผิด			ผิดมาก ต้องการสารภาพผิด
ยกโทษให้, ให้อภัย	tha thứ	ทา ท้อ	ใช้เมื่อผู้ทำผิดได้สารภาพผิด และต้องการขอโทษ

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ, ขอโทษที, ขอประทานโทษ	对不起	duìbùqǐ	ตุ๋ย บู้ ฉี่	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์
ขอโทษเป็นอย่างมาก	非常对不起	fēichángduìbùqǐ	เฟย์ ฉาง ตุ๋ย บู้ ฉี่	ใช้เมื่อทำผิดมาก
ขอโทษจริง ๆ	实在对不起	shízàiduìbùqǐ	ฉือ ไจ้ ตุ๋ย บู้ ฉี่	ใช้เมื่อต้องการแสดงความรับผิดชอบอย่างแท้จริง
ขอโทษ, ขอขมา	道歉	dàoqiàn	เต้า เซียน	ใช้ในกรณีที่เป็นการขอโทษที่เป็นทางการ

ภาษามาลาเลย์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลย์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ยกโทษหรือให้อภัยแก่ดิฉันด้วย, ยกโทษหรือให้อภัยแก่ผมด้วย	maafkan saya	มา อ๊าฟ กัน ซา ยา	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์
ดิฉันขอโทษ, ผมขอโทษ, ดิฉันขออภัย, ผมขออภัย	Saya minta maaf.	ซา ยา มิน ตา มา อ๊าฟ	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์ ในลักษณะที่เป็นรูปประโยค

เพลงภาษาเพื่อนอาเซียน

ดิฉันขอโทษ, ผมขอโทษ	Saya mohon maaf.	ซา ยา โม ฮน มา อ๊าฟ	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์ ในลักษณะที่เป็นรูปประโยค
ไม่เป็นไร, ยกโทษให้	baiklah	ไบก์ ละฮ์	ใช้ตอบผู้ขอโทษ

ภาษาอินโดนีเซีย

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ, ขออภัย	maaf	มา อ๊าฟ	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์
ดิฉันขออภัย, ผมขออภัย	Saya minta maaf.	ซา ยา มิน ตา มา อ๊าฟ	ใช้แก่ทุกคนและทุกสถานการณ์ ในลักษณะที่เป็นรูปประโยค
ดิฉันขอความกรุณาขออภัย, ผมขอความกรุณาขออภัย	Saya mohon maaf.	ซา ยา โม ฮน มา อ๊าฟ	ใช้ในรูปประโยคอย่างเป็นทางการ
ขอโทษ	Sori	โซ รี	ใช้อย่างไม่เป็นทางการ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า sorry
ไม่เป็นไร, ยกโทษให้	Baiklah	ไบก์ ละฮ์	ใช้ตอบผู้ขอโทษ

ภาษามลายูบรูไน

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ, ขออภัย	Maaf	มา อ๊าฟ	ใช้แก่ทุกคนและทุก สถานการณ์
ยกโทษให้ผมด้วย, ยกโทษให้ดิฉันด้วย	Maafkan aku.	มา อ๊าฟ กัน อ่า กู	ใช้แก่ทุกคนและทุก สถานการณ์ ใน ลักษณะที่เป็นรูป ประโยค
ผมขออภัย, ดิฉันขอ อภัย	Minta maafku.	มิน ตา มา อ๊าฟ กู	ใช้แก่ทุกคนและทุก สถานการณ์ ใน ลักษณะที่เป็นรูป ประโยค
ผมขออภัย, ดิฉันขอ อภัย	Kadiaku mohon maaf	กา เตีย กู โหม ฮน มา อ๊าฟ	ใช้ในรูปแบบประโยคอย่าง เป็นทางการ
ขอโทษ	Sori	โซ รี	ใช้อย่างไม่เป็น ทางการ มาจากคำ ภาษาอังกฤษว่า sorry
ไม่เป็นไร, ยกโทษให้	Baiklah	ไบก์ ละฮ์	ใช้ตอบผู้ขอโทษ

ภาษาฟิลิปปินส์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ขอโทษ	Sori	โซ รี	ใช้เมื่อทำผิดเพียงเล็กน้อย
ขอโทษ	Pasensiya na	ปา เซ็น เซีย นะ	ใช้เมื่อทำผิดเพียงเล็กน้อย
ขอโทษอย่างยิ่ง	Patawad	ปา ตา วัด	ใช้เมื่อทำผิดรุนแรง
ผมขออภัยด้วยครับ, ดิฉันขออภัยด้วยค่ะ	Patawad pô.	ปา ตา วัด โปะ	ใช้เมื่อต้องการขออภัยต่อผู้ มีอาวุโสสูงกว่า

คำลงท้าย

ภาษาไทย

อักษรไทย	หมายเหตุ
ครับ	ผู้ชายใช้แสดงความสุภาพ
ค่ะ	ผู้หญิงใช้แสดงความสุภาพ
คะ	ผู้หญิงใช้แสดงความสุภาพหรือใช้ในเชิงถาม
ขา	ผู้หญิงใช้ขานรับ
จ๊ะ	ผู้หญิงใช้แก่คนที่สนิทสนมกันและใช้อย่างไม่เป็นทางการ
จ๊ะ	ผู้หญิงใช้ในเชิงถาม
จ้า	ผู้หญิงใช้ขานรับหรือใช้ต่อท้ายคำเรียกขาน
เออะ, เถิด	ใช้แสดงสถานะของเหตุการณ์โดยใช้เป็นคำอนุญาตเชิงสั่งหรือใช้แสดงการชักชวน
นะ, นะ, น่า, เออะนะ, เออะนะ, เออะน่า	ใช้แสดงสถานะของเหตุการณ์โดยใช้ได้ทั้งสั่งทั้งชักชวนหรือใช้บอกกล่าว
ละ, ละนะ	ใช้แสดงการบอกกล่าวเพื่อนั่นความให้กระชับขึ้น
ละ	ใช้แสดงการยืนยันให้มน้ำหนักขึ้น
ซี, ซี, ซี	ใช้เป็นคำอนุญาตเชิงสั่ง
ซินะ, ซินะ	ใช้ในการรับอย่างหนักแน่น
หรือก	ใช้เน้นความบอกเล่า

ภาษาลาว

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ครับ/ค่ะ, ใช่	ເຈົ້າ	เจ้า	ใช้พูดต่อท้ายประโยคเพื่อแสดงความสุภาพ
นะ	ເດີ	เดื่อ	ใช้เมื่อผู้พูดต้องการให้คู่สนทนามีความเห็นคล้อยตามผู้พูดหรือเพื่อนั่นย้ำ

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน

นะ, หรอก	เมาะ	เมาะ	ใช้เมื่อผู้พูดต้องการให้คู่สนทนามีความเห็นคล้ายตามผู้พูดหรือเพื่เน้นย้ำ
บ้าง, หน้อย	แต่	แต่	ใช้เติมท้ายประโยคคำถามแสดงว่าผู้ถามคิดว่าสิ่งที่ เป็นคำตอบน่าจะมี จำนวนมากกว่าหนึ่ง
หรอกนะ	ไฉ	ไฉ	ใช้เมื่อผู้พูดต้องการให้คู่สนทนาคล้ายตามสิ่งที่ตนเองพูด
หรอกนะ	หอะ, ตะว่า	หอะ, ตะ หวา	ใช้เมื่อผู้พูดต้องการให้คู่สนทนาคล้ายตามสิ่งที่ตนเองพูด
เลย	ไลด	ไลด	คำลงท้ายที่ใช้แก่ประโยค คำสั่ง ทำให้ประโยคนั้น ๆ น่าฟังขึ้น เพราะจะให้ความรู้สึกเหมือนกับว่า ไม่ได้เป็นการบังคับ แต่กลับเหมือนสนับสนุนให้ทำสิ่งนั้น

ภาษาเขมร

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
ครับ	ဣဇ	บาด	ผู้ชายใช้ลงท้าย ประโยคเพื่อแสดง ความสุภาพ

เพลีนภาษาเพื่อนอาเซียน

คะ, ค่ะ	ဇာဗ်, ဇာဝ်, ဇာဝ်	จาย့်, จาย့်, จะย့်	ผู้หญิงใช้ลงท้าย ประโยคเพื่อแสดง ความสุภาพ
หนอ	ဣဝ် ဣဝ်	นอ, หนอ	ใช้แสดงความสงสัย หรือแสดงความ รำพึง ใช้ได้ทั้งผู้ชาย และผู้หญิง

ภาษาพม่า

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
คะ, ค่ะ	ဂုဇ်	ฉิ่น	ผู้หญิงใช้ลงท้าย ประโยคเพื่อแสดง ความสุภาพ ใช้แก่ บุคคลทั่วไปและผู้มี อาวุโสมากกว่า
ครับ	ဝဇ်ဗျ	คิ่น เบีย	ผู้ชายใช้ลงท้าย ประโยคเพื่อแสดง ความสุภาพ ใช้แก่ บุคคลทั่วไปและผู้มี อาวุโสมากกว่า
ไม่มีคำแปลใน ภาษาไทย	ဝါ	ปา (บา)	บุคคลทั่วไปใช้แก่ บุคคลทั่วไปหรือใช้ แก่ผู้มีอาวุโสสูงกว่า เพื่อแสดงความ สุภาพและใช้ใน ภาษาพูด

ไม่มีคำแปลในภาษาไทย	อรุ	นอ	ใช้สำหรับคนที่สนิทสนมกัน ส่วนมากจะใช้แก่ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท ผู้ใหญ่ พุดกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่า
ไม่มีคำแปลในภาษาไทย	กวง	กแว	ใช้สำหรับคนที่สนิทสนมเพื่อแสดงความรักและเอ็นดู ส่วนมากจะใช้ระหว่างแม่กับลูก หรือกับคนรัก

ภาษาเวียดนาม

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
คะ, ครีบ	<u>a</u>	อะ	ใช้ได้ทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ ถ้าใช้ประกอบกับคำสรรพนามบุรุษที่ ๒ เพื่อแสดงความอ่อนโยน ไม่ห้วน หรือกระด้าง
เอ้ย, เอย, จำ	oi	เอย	ใช้ประกอบคำสรรพนาม เวลาพูดจะทอดเสียงให้อ่อนโยน
คะ, ครีบ	<u>da</u>	สะ	ใช้คู่กับคำตอบรับอย่างสุภาพ
เถิด, เถอะ	đi	ดี	ใช้แสดงการชักชวน หรือคะยั้นคะยอ
นะ, ละ, ละ	nhé	แญ๋	ใช้เป็นคำยืนยัน

เพี้ยนภาษาเพื่อนอาเซียน

อือ, เออ	ừ , ừm	อือ, อืม	ใช้เป็นคำแสดงการเห็นด้วยอย่างเป็นกันเอง
----------	--------	----------	---

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
นะ	吧	ba	ปา	เป็นการขอร้อง อ่อนน้อน ชักชวน หรือออก คำสั่ง
เถอะ	罢	ba	ปา	ใช้ขอร้อง อ่อน น้อน ชักชวน หรือออก คำสั่ง
นะ, ละ	呢	ne	เนอ	ใช้แสดงความ สงสัยของผู้พูด
นะ, นำ	呀	ya	ยา	ใช้แสดงการ ขอร้องหรือ ชักชวนให้เห็น คล้อยตาม
หรือ	吗	ma	มา	ใช้แสดงคำถาม ซึ่งไม่ต้องการ คำตอบ
นะ	啊	a	อา	ใช้ในเชิงบอกเล่า
ละ, นำ	啦	la	ลา	ใช้ในเชิงบอกเล่า หรือเป็นการสั่ง ห้ามหรือตักเตือน
สิ, เถอะ, ซิคะ	呗	bei	เปย์	ใช้หมายถึงสิ่งที่รู้ แจ่มกัันอยู่แล้ว

ลี	的	de	เดอ	ใช้เน้นถึง ความเห็นพ้อง ต้องกัน
นี่	嘛	ma	มา	ใช้แสดงว่าทั้งผู้ พูดและผู้ฟังต่าง เข้าใจและรู้แจ้ง ในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี

ภาษามาลาเลย์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลย์	คำอ่าน	หมายเหตุ
หรือ, นะ, นะ	kah	กะฮ์	ใช้เมื่อต้องการเน้น ในประโยคคำถาม
หรือ, ไม่ใช่หรือ, ละ	tah	ตะฮ์	ใช้เน้นเมื่อต้องการ ถามหรือไม่แน่ใจ บางครั้งใช้ถาม ตัวเอง
นะ, น่า, เอะ, เอะ น่า, เถิด, ลี, ซิ, ซี	lah	ละฮ์	ใช้เน้นเมื่อต้องการ ขอร้องหรือสั่งให้ทำ หรือเพื่อต้องการเชิญ

ภาษาอินโดนีเซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
หรือ	kah	กะฮ์	ใช้เสริมหรือแทนคำ แสดงคำถาม สามารถ ละได้เมื่อประโยคได้ ระบุคำถามแสดงคำถาม โดยตรงอยู่แล้ว

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน

เถอะ	lah	ละฮ์	ใช้ในประโยคคำสั่ง เพื่อแสดงความสุภาพ และใช้ในประโยค บอกเล่าทำหน้าที่เน้น ประธานของประโยค
ไม่มีคำแปลใน ภาษาไทย	tah	ตะฮ์	ใช้ในประโยคคำถามที่ ผู้ถามต้องการถาม ลอย ๆ โดยไม่ ต้องการคำตอบ ส่วนมากจะใช้ในบท กวี กลอน หรือ วรรณกรรม ไม่มีการ ใช้ในชีวิตประจำวัน
ก็ตาม	pun	ปูน	ใช้ในประโยคบอกเล่า ที่มีเงื่อนไขและผลที่จะเกิดขึ้น

ภาษามลายูบรูไน

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน	หมายเหตุ
นะ, นะ	bah	บะฮ์	ใช้เพื่อเน้นหรือใช้ใน ความหมายคล้ายคำ ว่า “ค่ะ/ครับ” ใน ภาษาไทย
ลี, ซิ, ซี, เถอะ, เถิด	tah	ตะฮ์	ใช้เพื่อเน้นคำใน ประโยคบอกเล่า
หรือ	kah	กะฮ์	ใช้แสดงคำถาม

ภาษาฟิลิปปินส์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ครับ, ค่ะ, ค่ะ	po	โปะ	ใช้แสดงความสุภาพ ใช้พูดกับผู้ที่มีอาวุโส มากกว่าหรือผู้ไม่ คุ้นเคย ใช้ได้ทั้งเพศ หญิงเพศชาย
ครับ, ค่ะ, ค่ะ	ho	โฮะ	ใช้แสดงความสุภาพ ใช้พูดกับผู้ที่มีอาวุโส มากกว่าหรือผู้ไม่ คุ้นเคย ใช้ได้ทั้งเพศ หญิงเพศชาย
นะ	ha	ฮา	ใช้แสดงการเน้น

คำสรรพนาม

ภาษาไทย

อักษรไทย	หมายเหตุ
ผม	ผู้ชายใช้พูดกับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ
ดิฉัน	ผู้หญิงใช้พูดกับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ
ฉัน	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดกับบุคคลทั่วไปที่มีอาวุโสเสมอกันหรือ น้อยกว่า
หนู	ผู้หญิงใช้พูดกับผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า หรือใช้แทนผู้ที่เราพูดด้วยซึ่งมี อาวุโสน้อยกว่า
ข้าพเจ้า	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดอย่างเป็นทางการ
เรา	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดแทนผู้พูดคนเดียวหรือผู้พูดหลายคน
คุณ	ใช้แทนผู้ที่เราพูดด้วยซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ
เธอ	ผู้หญิงใช้แทนผู้ที่พูดด้วยซึ่งเป็นเพื่อนผู้หญิงหรือผู้ที่มีอาวุโสน้อย กว่า

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน

แก	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้แทนผู้ที่พูดด้วยซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสเสมอกัน และสนิทกัน หรือใช้พูดถึงบุคคลทั่วไป
ท่าน	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้แทนผู้ที่พูดด้วยซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสมากกว่า หรือใช้พูดถึงผู้มีอาวุโสมากกว่า หรือบุคคลอื่นอย่างสุภาพ
เขา	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดถึงผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า หรือใช้พูดถึงคนที่ไม่คุ้นเคย
เธอ	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดถึงผู้หญิงอย่างยกย่อง
มัน	ทั้งผู้ชายและผู้หญิงใช้พูดถึงผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่าที่สนิทกัน รวมทั้งใช้กับสัตว์และสิ่งของด้วย

นอกจากนี้ยังอาจจะใช้คำแสดงลำดับญาติ เช่น พี่ ป้า หรือ คำบ่งอาชีพ เช่น ครู อาจารย์ หมอ บางคนอาจใช้ชื่อจริงหรือชื่อเล่นกับคนที่สนิทสนม เช่น มาลี น้อย แอน เป็นคำสรรพนามก็ได้

ภาษาลาว

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ผม, ดิฉัน	ຂ້ອຍ	ช้อย	ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดงความสุภาพ
กระผม, หนู	ຂ້າມ້ອຍ	ข้าน้อย	ใช้พูดกับผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า
ฉัน	ກູ້	กู๋	ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปที่มีอาวุโสเสมอกันหรือมีอาวุโสน้อยกว่า
ฉัน	ເຮົາ	เฮา	ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปและบุคคลในครอบครัว
ฉัน	ກັນ	กัน	ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปและบุคคลในครอบครัว

ข้าพเจ้า	ข้าฯพะเจ้า	ข้า พะ เจ้า	ใช้พูดกับบุคคลทั่วไป อย่างเป็นทางการ
คุณ, เธอ	เจ้า	เจ้า	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็น บุคคลทั่วไป
ท่าน	ท่าฯม	ถ่าน	ใช้แทนผู้ฟังที่มีอาวุโส มากกว่าหรือพูดอย่าง เป็นทางการ
คุณ, เธอ	โต	โต	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็น บุคคลที่มีอาวุโสเสมอ กันหรือน้อยกว่า
เธอ, พวกเธอ	สู	สู	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้มี อาวุโสน้อยกว่า

คำสรรพนามในภาษาลาวไม่แบ่งเพศและพจน์ ใช้ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ใช้หมายถึง
คนเดียวก็ได้หรือใช้หมายถึงหลายคนก็ได้

ภาษาเขมร

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
ผม, ฉัน	ខ្ញុំ	คยม	ใช้ได้ทั้งผู้หญิงผู้ชาย แทนผู้พูดคนเดียว
กระผม	ខ្ញុំបាទ	คยม บาด	ใช้เป็นทางการ แทน ผู้พูดที่เป็นผู้ชายคน เดียว
ดิฉัน	នាងខ្ញុំ	เนียง คยม	ใช้เป็นทางการ แทน ผู้พูดที่เป็นผู้หญิงคน เดียว
เรา	យើង	เยิง	ใช้แทนผู้พูดมากกว่า ๑ คน ประมาณ ๒- ๓ คน

เพี้ยนภาษาเพื่อนอาเซียน

พวกเรา	ตุ๊กเข็ง	ป๊วก เยิง	ใช้แทนผู้พูดมากกว่า ๑ คน แสดงว่าเป็นคนกลุ่มใหญ่
คุณ	เณก	โลก	ใช้แทนผู้ฟังผู้ชายที่มีอาวุโสเสมอกันหรือมากกว่า ใช้แทนคนคนเดียว
คุณ	หู้ก	เนียะ	ใช้แทนผู้ฟังผู้หญิงที่มีอาวุโสเสมอกันหรือมากกว่า ใช้แทนคนคนเดียว
พวกคุณ	ตุ๊กเณก	ป๊วก โลก	ใช้แทนผู้ฟังผู้ชายหลายคน
พวกคุณ	ตุ๊กหู้ก	ป๊วก เนียะ	ใช้แทนผู้ฟังทั้งผู้หญิงและผู้ชายจำนวนมาก
เขา, เธอ	เท	เก	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงทั้งผู้หญิงผู้ชายที่มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า ใช้แทนคนคนเดียว เป็นการกล่าวถึงอย่างสุภาพ
พวกเขา, พวกเธอ	ตุ๊กเท	ป๊วก เก	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงทั้งผู้หญิงผู้ชายที่มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า ใช้แทนคนหลายคน
ท่าน, เขา	ต๊อ	เกียด	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงทั้งผู้หญิงผู้ชายที่มีอาวุโสมากกว่า ใช้แทนคนคนเดียว

เพี้ยนภาษาเพื่อนอาเซียน

			อาวุโสมากกว่า ใช้แทนผู้พูดหลายคน
ดิฉัน	ကျွန်မ	จะ มะ	ใช้แทนผู้พูดที่เป็นผู้หญิง ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปและผู้มีอาวุโสมากกว่า ใช้แทนผู้พูดคนเดียว
พวกดิฉัน, พวกเรา	ကျွန်မတို့	จะ มะ โตะ	ใช้แทนผู้พูดที่เป็นผู้หญิง ใช้พูดกับบุคคลทั่วไปและผู้มีอาวุโสมากกว่า ใช้แทนผู้พูดหลายคน
ข้าพเจ้า	ကျွန်ုပ်	จะ โนะ	ใช้แทนผู้พูดทั้งผู้ชายและผู้หญิง ใช้พูดกับบุคคลทั่วไป ใช้ได้ทั้งในภาษาไทยและภาษาพูดอย่างเป็นทางการ
คุณ	ခင်ဗျား	คิน เบี้ย	ใช้แทนผู้ฟังโดยที่ผู้พูดเป็นผู้ชาย
คุณ	ရှင်	ชิน	ใช้แทนผู้ฟังโดยที่ผู้พูดเป็นผู้หญิง
แก, เธอ	မင်း	มัน	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้มีอาวุโสน้อยกว่า หรือผู้ใหญ่พูดกับผู้น้อยหรือเด็กผู้ชายพูดกับเพื่อนชายที่สนิท เป็นการพูดแบบกันเอง

เธอ	ซึ่	นีน	เพื่อนผู้หญิงใช้พูดกับเพื่อนผู้หญิงอย่างเป็นกันเอง
ท่าน, คุณ	ว้ด	ติน	ใช้แทนผู้ฟังทั้งผู้ชายและผู้หญิง ใช้ได้ทั้งในภาษาไทยและภาษาพูดอย่างเป็นทางการ
เขา	วู้	ตุ	ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง ซึ่งเป็นผู้ชายที่มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้ชายที่ไม่คุ้นเคย
เขา	วู้ม	ตุ มะ	ใช้พูดถึงผู้หญิงที่มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้หญิงที่ไม่คุ้นเคย
พวกเขา	วู้วู้	ตุ โดะ	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงหลายคน ใช้พูดถึงบุคคลทั่วไปเมื่อพูดถึงมากกว่าหนึ่งคน

การใช้คำสรรพนามในภาษาพม่าโดยทั่วไปจะใช้คำแสดงลำดับญาติเพื่อแสดงความสนิทสนมแม้ว่าไม่สนิทกันก็ตาม เช่น ဦးလေး ဝို့လဲ่ แปลว่า อาชาย, น้ำชาย ဒေါ်အေး အေးထွေး แปลว่า ป้า, น้ำหญิง, อาหญิง အစ်ကို အေးကို แปลว่า “พี่ชาย” အစ်မ အေးမေ့ แปลว่า “พี่สาว” ဦးလေး ဝို့လဲ่ แปลว่า น้องชาย ในกรณีและผู้พูดเป็นผู้ชาย မောင်လေး မောင်လဲ่ แปลว่า น้องชาย ในกรณีและผู้พูดเป็นผู้หญิง ဦးမောင်လေး ဝို့မောင်လဲ่ แปลว่า น้องสาว ဝမ်းထွေး ထွေးထွေး မောင်ထွေး မောင်ထွေး แปลว่า “ลูกสาว” บางครั้งจะใช้คำบ่งอาชีพเป็นสรรพนามได้ด้วย เช่น ဆရာမ အေးမေ့ แปลว่า “อาจารย์ผู้หญิง, หมอผู้หญิง” หรือผู้หญิงที่มีอาวุโสสูงกว่า ဆရာမ အေးမေ့ แปลว่า “อาจารย์ชาย, หมอผู้ชาย” หรือผู้ชายที่มีอาวุโสสูงกว่า สำหรับคนที่สนิทสนมกันบางคนอาจใช้ชื่อตัวกับคนที่รู้จักกันมานานก็ได้

ภาษาเวียดนาม

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
ฉัน	ta	ตา	ใช้แทนตัวผู้พูดที่เป็นคำ กลาง ๆ บุคคลทั่วไปพูด กับบุคคลทั่วไปที่สนิทกัน
ผม, กระผม, ดิฉัน, ข้าพเจ้า	tôi	โตย	ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้สนทนา โดยทั่วไป เป็นทางการและ สุภาพ ใช้ได้ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง ผู้ใหญ่ หรือเด็ก
คล้ายคำว่า “เขา” ที่ ออกเสียงว่า <i>เค๊า</i> ใน ภาษาไทย ซึ่งเป็นคำ เรียกตนเองของเด็ก สาวเด็กหนุ่ม	tớ	เต้อ	ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้ แสดงความสนิทสนมใน หมู่เด็ก ๆ หรือวัยรุ่น
ข้า, ฉัน	tao	ตาว	ใช้แทนตัวผู้พูดที่ใช้โดย ถือสิทธิเป็นกันเอง คำสรรพนามนี้เดิมคน มีอำนาจหรือมีอาวุโส ใช้เรียกตนเอง
พี่	anh	อัญ	ผู้ชายใช้พูดกับผู้ที่ อาวุโสน้อยกว่า
น้อง	em	แอม	ผู้ชายใช้พูดกับผู้ที่ อาวุโสมากกว่า
เรา, พวกเรา	chúng tôi	จั้ง โตย	ใช้แทนผู้พูดหลายคน
ท่าน	ông	อง	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้ชาย ที่มีอายุมาก เพื่อแสดง ความเคารพและสุภาพ
คุณ	chị	จิ	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้หญิง โดยทั่วไป

คุณ, เธอ	cô	โก	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นหญิงสาวที่อายุยังไม่มากนัก
ท่าน	bà	บ่า	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้หญิงที่มีอายุมาก เป็นการแสดงความเคารพและสุภาพ
เขา	anh ấy	อัญ เอี้ย	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงที่เป็นผู้ชายคนเดียว
เขา, เธอ	Chị ấy	จี เอี้ย	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงเป็นผู้หญิงคนเดียว
พวกเขา	Các anh ấy	ก๊าก อัญ เอี้ย	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงเป็นผู้ชายหลายคน
พวกเธอ	Các chị ấy	ก๊าก จี เอี้ย	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงเป็นผู้หญิงหลายคน
(ไม่มีคำในภาษาไทยที่ใช้แทนได้)	Y	อี่	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงด้วยความสนิทสนมคนเดียว
(ไม่มีคำในภาษาไทยที่ใช้แทนได้)	Hắn	ฮั้น	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงด้วยความสนิทสนมคนเดียว
(ไม่มีคำในภาษาไทยที่ใช้แทนได้)	Va	วา	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงด้วยความสนิทสนมคนเดียว
พวกเขา	Người ta	เหงื่อย ตา	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงด้วยความสนิทสนมหลายคน
เขา, มัน	Nó	น้อ	คำที่ใช้ได้โดยทั่วไป แทนผู้ที่กล่าวถึงคนเดียว หรือใช้กับสัตว์และสิ่งของด้วย
พวกเขา, พวกมัน	Chúng nó	จั้ง น้อ	คำที่ใช้ได้โดยทั่วไป แทนผู้ที่กล่าวถึงหลายคน

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
ฉัน, ดิฉัน, ผม, กระผม	我	wǒ	หั่ว้ว	ใช้แทนผู้พูดคนเดียว
พวกเรา	我们	wǒmen	หั่ว้ว เมีน	ใช้แทนผู้พูดหลายคน
พวกเรา (ทั้งหลาย) รวมทั้งผู้ฟังด้วย	咱们	zánmen	จ่าน เมีน	ใช้แทนผู้พูดหลายคน คนและรวมผู้ฟัง ด้วย
คุณ, เธอ	你	nǐ	หนี	ใช้แทนผู้ฟังคน เดียวซึ่งเป็นบุคคล ทั่วไปทั้งเพศหญิง และเพศชาย
คุณ, ท่าน	您	nín	หนิน	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็น บุคคลซึ่งผู้พูดให้ ความนับถือยก ย่อง อาจเป็นด้วย เรื่องคุณวุฒิหรือ วัยวุฒิก็ได้
พวกคุณ	你们	nǐmen	หนี เมีน	ใช้แทนผู้ฟังหลาย คนซึ่งเป็นบุคคล ทั่วไปทั้งเพศหญิง และเพศชาย
เขาผู้หญิง	她	tā	ทา	ใช้แทนผู้ที่ กล่าวถึงซึ่งเป็น ผู้หญิงคนเดียว
พวกเขาผู้หญิง	她们	tāmen	ทา เมีน	ใช้แทนผู้ที่ กล่าวถึงซึ่งเป็น ผู้หญิงหลายคน

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
เขาผู้ชาย	他	tā	ทา	ใช้แทนผู้ที่ กล่าวถึงซึ่งเป็น ผู้ชายคนเดียว
พวกเขาผู้ชาย	他们	tāmen	ทา เมิน	ใช้แทนผู้ที่ กล่าวถึงซึ่งเป็น ผู้ชายหลายคน
มัน	它	tā	ทา	ใช้แทนสัตว์ตัว เดียวหรือสิ่งของ สิ่งเดียว
พวกมัน	它们	tāmen	ทา เมิน	ใช้แทนสัตว์หลาย ตัวหรือสิ่งของ หลายสิ่ง

ภาษามาลาเลย์เซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
ผม, กระผม, ฉัน, ดิฉัน, ข้าพเจ้า	saya	ซา ยา	ใช้แทนตัวผู้พูดสำหรับพูด กับบุคคลทั่วไปเพื่อแสดง ความสุภาพ หรือเพื่อแสดง การพูดอย่างเป็นทางการ
ฉัน	aku	อะ กู	ผู้มีอาวุโสมากกว่าพูดกับผู้ มีอาวุโสน้อยกว่า อาจจะ เป็นการสนทนาภายใน ครอบครัว เช่น พ่อพูดกับ ลูก หรือเมื่อบุคคลทั่วไป พูดกับเพื่อนสนิท หรือ นายจ้างพูดกับลูกจ้าง

พจนานุกรมภาษาเพื่อนอาเซียน

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
เรา คือ “คุณและฉัน”	kita	กี ตา	ใช้แทนตัวผู้พูดที่รวมถึงผู้ฟังด้วย สำหรับบุคคลทั่วไป พูดกับบุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพ
เรา หมายถึง ฉัน (ผู้พูด) เท่านั้น	kami	กา มี	ใช้แทนตัวผู้พูดที่ไม่รวมผู้ฟัง สำหรับบุคคลทั่วไป พูดกับบุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพ
คุณ	anda	อัน ดา	ใช้แทนตัวผู้ฟังในกรณีที่ ไม่ได้พูดกันซึ่งหน้า เช่น พูดในโฆษณาหรือในประกาศต่าง ๆ หรือใช้ในการเขียนจดหมาย
คุณ	saudara	เซา ดา รา	ใช้พูดกับผู้มีอาวุโส เสมอกันหรือผู้มีอาวุโสน้อยกว่าอย่างเป็นทางการ
เธอ	awak	อะ วะ กั	ใช้พูดกับคนใกล้ชิด หรือ เมื่อผู้มีอาวุโสมากกว่า พูดกับผู้มีอาวุโสน้อยกว่า ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ
แก, เอ็ง	engkau	เอ็ง เกา	ใช้พูดกับคนที่สนิทกันมาก หรือพูดกับผู้มีอาวุโสเสมอกันหรือผู้มีอาวุโสน้อยกว่า

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักขรมาเลเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
แก, เอ็ง, มึง	kamu	กา มู	ใช้แทนตัวผู้ฟังซึ่งเป็นคน ใกล้ชิดสนิทกัน หรือพูด กับผู้ที่มีความอาวุโสต่ำกว่า อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่ง ในภาษามลายู มาตรฐานถือว่าเป็นการ ไม่ให้เกียรติ แต่ในภาษา ถิ่นบางถิ่นถือเป็น ความหมายปรกติ
คุณสุภาพบุรุษคุณ สุภาพสตรีทั้งหลาย หรือคุณ ๆ ทั้งหลาย	saudara-saudari sekalian	เซา ดา รา เซา ดา รี เซอ กา เลี่ยน	ใช้พูดกับที่ประชุมหรือ พูดกับผู้ฟังหลาย ๆ คน
ท่าน	beliau	เบอ เลี้ยว	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นผู้ มีอาวุโสสูงกว่าหรือกล่าวถึง บุคคลอื่นอย่างสุภาพ
เขา	dia	เดี่ย	ใช้กล่าวถึงผู้มีอาวุโส เสมอกัน
มัน	ia	เอี้ย	ใช้กล่าวถึงผู้มีอาวุโส น้อยกว่า หรือใช้พูดถึง สัตว์ สิ่งของ
เขาทั้งหลาย	mereka	เมอ เร กา	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง จำนวนมากกว่าหนึ่งคน

นอกจากนี้ ก็อาจใช้คำแสดงลำดับญาติ คำบ่งอาชีพ คำแสดงตำแหน่งตาม
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ คำแสดงการไปัญญาแล้ว หรือชื่อย่อหรือชื่อเล่นกับคนที่คุ้นเคย
เป็นคำสรรพนาม เช่น abang *อา บัง* แปลว่า “พี่ชาย”, Cikgu *จิก กู* แปลว่า “คุณครู”,
Tuan Haji *ตวน ฮา จี* แปลว่า “ชายที่ได้ไปทำพิธีฮัจญ์แล้ว” Ita *อิ ตา* จากชื่อ
“Rosita โร ซิ ตา”

ภาษาอินโดนีเซีย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
ผม, ดิฉัน	saya	ซา ยา	ใช้แทนตัวผู้พูดที่พูด กับบุคคลทั่วไปใน ลักษณะที่เป็น ทางการ
ฉัน, ผม, หนู	aku	อา กู	ใช้พูดกับคนที่สนิทกัน ผู้มีอาวุโสเสมอกัน หรือ ผู้น้อยพูดกับผู้ใหญ่
พวกเรา	kami	กา มี	ใช้แทนตัวผู้พูดที่มี มากกว่า ๑ คน ซึ่ง เป็นบุคคลทั่วไป
เราซึ่งรวมผู้ฟังด้วย	kita	กี ตา	ใช้แทนตัวผู้พูดหลาย คนซึ่งรวมถึงผู้ฟังด้วย
คุณ	anda	อัน ดา	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็น บุคคลทั่วไปใน สถานการณ์ที่เป็น ทางการ
คุณ	saudara	เซา ดา รา	ใช้แทนผู้ฟังที่มี อาวุโสเสมอกันหรือ น้อยกว่าใน สถานการณ์ที่เป็น ทางการ
เธอ	kamu	กา มู	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็น บุคคลทั่วไปใน สถานการณ์ที่ไม่เป็น ทางการ แทนผู้ฟัง คนเดียว

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
พวกเขา	kalian	กา เลียน	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นบุคคลทั่วไปในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ แทนผู้ฟังหลายคน
คุณ	bapak	บา ปะกั	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้ชายซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคนขึ้นไปหรือมีตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นที่เคารพนับถือ
คุณ	ibu	อี บู	ใช้แทนผู้ฟังที่เป็นผู้หญิงซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคนขึ้นไปหรือมีตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นที่เคารพนับถือ
เขา	dia	เดีย	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอาวุโสเสมอกับผู้พูด
ท่าน	beliau	เบอ เลียว	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งเป็นผู้ใหญ่หรือคนที่มีความรู้ตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นที่เคารพนับถือ
พวกเขา	mereka	เมอ เร กา	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงซึ่งมีมากกว่า ๑ คน

ภาษามลายูบรูไน

สรรพนามในภาษามลายูบรูไนใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน	หมายเหตุ
ฉัน, ดิฉัน, ผม	kadiaku	กา ตี อา กู	ใช้แทนตัวผู้พูด สำหรับบุคคลทั่วไป พูดกับบุคคลทั่วไป
ฉัน, ดิฉัน, ผม	aku	อา กู	ใช้แทนตัวผู้พูด สำหรับบุคคลทั่วไป พูดกับบุคคลทั่วไปที่ สนิทกัน แทนคน เดียว ใช้เป็นประธาน ของประโยคเท่านั้น
พวกเรา	kadikami	กา ตี กา มี	ใช้แทนตัวผู้พูด สำหรับบุคคลทั่วไป พูดกับบุคคลทั่วไปที่ สนิทกันหลายคน
พวกเราซึ่งรวมผู้ฟัง ด้วย	kitani	กี ตา นี	ใช้แทนตัวผู้พูดหลาย คนซึ่งรวมผู้ฟังด้วย ใช้ สำหรับบุคคลทั่วไป พูดกับบุคคลทั่วไป
คุณ	kita	กี ตา	ใช้แทนตัวผู้ฟังซึ่งเป็น บุคคลทั่วไปหรือผู้ที่มี อาวุโสมากกว่า เป็น ผู้ฟังคนเดียวหรือ หลายคนก็ได้ ใช้ใน สถานการณ์ที่ไม่เป็น ทางการ

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาลาญรูโน	คำอ่าน	หมายเหตุ
คุณ	kadikita	กา ดี กี ตา	ใช้แทนตัวผู้ฟังซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปหรือผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า เป็นผู้ฟังคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ
คุณ, เจอ	kadikau	กา ดี เกา	ใช้แทนตัวผู้ฟังซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปหรือผู้ที่มีอาวุโสมากกว่าที่สนิทกัน เป็นผู้ฟังคนเดียวหรือหลายคนก็ได้
คุณ, เจอ	kau	เกา	ใช้แทนตัวผู้ฟังซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอาวุโสเสมอกันหรือน้อยกว่า
เขา	kadidia	กา ดี เดีย	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงคนเดียว
พวกเขา	bisdurang	บิช ดู รัง	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึงหลายคน

ภาษาฟิลิปปินส์

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
ผม, ดิฉัน, ฉัน	ako	อา โค	ใช้แทนตัวผู้พูดเมื่อพูดกับบุคคลทั่วไป
กระผม, ดิฉัน	ako pô	อา โค โปะ	ใช้แทนตัวผู้พูดเมื่อพูดกับบุคคลที่มีอาวุโส

เพี้ยนภาษาเพื่อนอาเซียน

			มากกว่าใช้พูดอย่าง เป็นทางการ
เรารวมผู้ฟังด้วย	tayo	ตา โย	ใช้แทนตัวผู้พูดหลาย คนที่หมายรวมทั้งผู้ พูดและผู้ฟัง
เรา	kami	คา มี	ใช้แทนตัวผู้พูดหลาย คนที่ไม่รวมผู้ฟัง
คุณ	ikaw	อี เคา	ใช้แทนผู้ฟังที่ใช้ ขึ้นต้นประโยคเมื่อ ต้องการเน้น
คุณ	ka	คา	ใช้แทนผู้ฟังโดยใช้ ตามหลังคำกริยาใน ประโยคเชิญชวน หรือเสนอแนะ
คุณ	mo	โม	ใช้แทนผู้ฟังใน ประโยคคำสั่ง
เธอ, คุณ	kita	คี ตา	ใช้แทนผู้ฟังเมื่อ ต้องการแสดงความ เกี่ยวข้องระหว่าง ผู้กระทำกับผู้รับการ กระทำ มักใช้กับ คำกริยาที่แสดง ความรู้สึก
เขา, เธอ	siya	ซี ยา	ใช้แทนตัวผู้ที่ กล่าวถึงคนเดียว
พวกเขา	sila	ซี ลา	ใช้แทนตัวผู้ที่ กล่าวถึงหลายคน

คำอวยพรปีใหม่

ภาษา	คำแปล	ตัวอักษร	คำอ่าน	ลักษณะการใช้
ไทย		สวัสดีปีใหม่		ใช้ในวันปีใหม่ สากล วันที่ ๑ มกราคม
ลาว	ສ່ວສດີປີໃໝ່	สະบายດີປີໃໝ່	สะ บ่าย ดี ปี ใหม่	ใช้ในวันปีใหม่ สากล วันที่ ๑ มกราคม
เขมร	ស្វាស្តីសប្បុរស	សូស្តីឆ្នាំថ្មី	ซัว ซเดี่ย ชน่า ทเมี้ย	ใช้ในวันปีใหม่ สากล วันที่ ๑ มกราคม
พม่า	ขออนุญาตไหว้ เป็นเกียรติใน โอกาสปีใหม่ได้ ไหม	နှစ်သစ်ကူးအတွက် ကန်တော့ပါရစေ	นิ ตี กู๊ อะ ดแอะ กะ เตอะ บา ยะ เซ	ใช้ในวันปีใหม่ ประเพณี ตรงกับ ช่วงวันสงกรานต์ ของประเทศไทย
เวียดนาม	ขอให้ร่ำเริง ปีใหม่ หรือ ปีใหม่ขอให้ ร่ำเริง	Chúc Mừng Năm Mới !	จุก หมิ่ง นัม เมี้ย	ใช้ในวันปีใหม่ ที่ ถือตามปฏิทินทาง จันทรคติแบบจีน ตรงกับวันใดวัน หนึ่งที่อยู่ระหว่าง เดือนมกราคมและ กุมภาพันธ์
จีนกลางใน สิงคโปร์	ปีใหม่มิ ความสุข	新年快乐 xīnniánkuàilè	ซิน เหนียน ไคว เล่อ	ใช้กล่าวในวัน ตรุษจีนซึ่งถือ ว่าเป็นวันปีใหม่ ของชาวจีน
มาเลเซีย	ສ່ວສດີປີໃໝ່	Selamat tahun baru	เซอ ลา มัต ตา ฮุนบา รู	ใช้ในวันปีใหม่ สากล วันที่ ๑ มกราคม

ภาษา	คำแปล	ตัวอักษร	คำอ่าน	ลักษณะการใช้
อินโดนีเซีย	สวัสดีปีใหม่	Selamat tahun baru	เซอ ลา มัต ตา ฮุนบา รู	ใช้ในวันปีใหม่ สากล วันที่ ๑ มกราคม
มลายูบรูไน	สวัสดีปีใหม่	Selamat tahun baru	เซอ ลา มัต ตา ฮุนบา รู	ใช้ในวันปีใหม่ สากล วันที่ ๑ มกราคม
	สวัสดีปีใหม่ปี ฮิจเราะห์	Selamat tahun baru Hijrah	เซอ ลา มัต ตา ฮุน บา รู ฮี จระฮ์	ใช้ในวันปีใหม่ อิสลามคือวันที่ ๑ เดือน มุฮัรรอหม ตาม ปฏิทินอิสลาม
ฟิลิปปินส์	สุขสันต์วัน คริสต์มาส	Maligayang Pasko	มา ลี กา ยัง ปัส โค	ฟิลิปปินส์ไม่ ฉลองวันขึ้นปี ใหม่แต่จะฉลอง ในเทศกาล คริสต์มาส

ชื่อวัน

ภาษาไทย

ในภาษาไทยชื่อวันใน ๑ สัปดาห์ เรียกว่าตามชื่อดาวนพเคราะห์ในตำราโหราศาสตร์ไทย และถือว่าวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์ตามวิชาโหราศาสตร์

อักษรไทย	หมายเหตุ
วันอาทิตย์	เรียกตามชื่อ “พระอาทิตย์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้ สัญลักษณ์เลข ๑ ในตำราโหราศาสตร์ไทย
วันจันทร์	เรียกตามชื่อ “พระจันทร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้

	สัญลักษณ์เลข ๒ ในตำราโหราศาสตร์ไทย
วันอังคาร	เรียกตามชื่อ “พระอังคาร” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๓ ในตำราโหราศาสตร์ไทย
วันพุธ	เรียกตามชื่อ “พระพุธ” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๔ ในตำราโหราศาสตร์ไทย
วันพฤหัสบดี	เรียกตามชื่อ “พระพฤหัสบดี” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๕ ในตำราโหราศาสตร์ไทย
วันศุกร์	เรียกตามชื่อ “พระศุกร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๖ ในตำราโหราศาสตร์ไทย
วันเสาร์	เรียกตามชื่อ “พระเสาร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๗ ในตำราโหราศาสตร์ไทย

ภาษาลาว

เดิมลาวนับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์เช่นเดียวกับไทย แต่ปัจจุบันลาวถือว่าวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์ตามข้อตกลงระหว่างนานาชาติตามมาตรฐานสากลสำหรับวันและเวลา ISO 8601: 1988

เทียบความหมายภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันจันทร์	ວັນຈັນ	วัน จัน	ใช้เรียกวันที่ ๑ ของสัปดาห์ตามชื่อของดวงจันทร์
วันอังคาร	ວັນອັງຄານ	วัน อัง คาน	ใช้เรียกวันที่ ๒ ของสัปดาห์ตามชื่อของดาวอังคาร
วันพุธ	ວັນພຸດ	วัน พุด	ใช้เรียกวันที่ ๓ ของสัปดาห์ตามชื่อของดาวพุธ

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน

วันพฤหัสบดี	วันพฤหัสบดี	วัน พะ หัด	ใช้เรียกชื่อวันที่ ๔ ของสัปดาห์ตามชื่อของดาวพฤหัสบดี
วันศุกร์	วันศุกร์	วัน ชุก	ใช้เรียกชื่อวันที่ ๕ ของสัปดาห์ตามชื่อของดาวศุกร์
วันเสาร์	วันเสาร์	วัน เสอา	ใช้เรียกชื่อวันที่ ๖ ของสัปดาห์ตามชื่อของดาวเสาร์
วันอาทิตย์	วันอาทิตย์	วัน อา ถิต	ใช้เรียกวันที่ ๗ ของสัปดาห์ตามชื่อของดวงอาทิตย์

ภาษาเขมร

เขมรนับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์เช่นเดียวกับประเทศไทย

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันอาทิตย์	ថ្ងៃអាទិត្យ	ทัง อา ถิต	เรียกตามชื่อ “พระอาทิตย์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๑
วันจันทร์	ថ្ងៃចន្ទ , ថ្ងៃច័ន្ទ	ทัง จัน	เรียกตามชื่อ “พระจันทร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๒
วันอังคาร	ថ្ងៃអង្គារ	ทัง อ็อง เกีย	เรียกตามชื่อ “พระอังคาร” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๓

วันพุธ	ไฉ่ตุต	ทัง ปุด	เรียกตามชื่อ “พระพุธ” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๔
วันพฤหัสบดี	ไฉ่ตุตบสฺยตี	ทัง โปร เอื้อะฮ์	เรียกตามชื่อ “พระพฤหัสบดี” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๕
วันศุกร์	ไฉ่สุกฺ	ทัง ชุก	เรียกตามชื่อ “พระศุกร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๖
วันเสาร์	ไฉ่เสาวี	ทัง เซา	เรียกตามชื่อ “พระเสาร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๗

ภาษาพม่า

พม่านับวันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์และสิ้นสุดที่วันเสาร์ตามวิชาโหราศาสตร์ในประเทศพม่า

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันอาทิตย์	တနင်္ဂနွေနေ့	ตินิก กะ นเว เหน่	เรียกตามชื่อ “พระอาทิตย์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๑
วันจันทร์	တနင်္လာနေ့	ตินิก ลา เหน่	เรียกตามชื่อ “พระจันทร์” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๒
วันอังคาร	အင်္ဂါနေ့	อิน กา เหน่	เรียกตามชื่อ “พระอังคาร” ซึ่งเป็นดาวนพเคราะห์ที่ใช้สัญลักษณ์เลข ๓

คำว่า *thứ* ที่แปลว่า ที่, ลำดับที่ ในที่นี้หมายถึง วัน, วันที่ ต่อมาเมื่อมีการกำหนดมาตรฐาน ISO 8601: 1988 ในการเรียกวันเดือนปีตามสากล ทำให้เวียดนามต้องปรับเปลี่ยนการเรียกชื่อวันในสัปดาห์ใหม่ และกำหนดให้วันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์ ดังนี้

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันจันทร์	thứ một	ทือ หมต	วันที่ ๑ ของสัปดาห์
วันอังคาร	thứ hai	ทือ ฮาย	วันที่ ๒ ของสัปดาห์
วันพุธ	thứ ba	ทือ บา	วันที่ ๓ ของสัปดาห์
วันพฤหัสบดี	thứ tư	ทือ ตือ	วันที่ ๔ ของสัปดาห์
วันศุกร์	thứ năm	ทือ นัม	วันที่ ๕ ของสัปดาห์
วันเสาร์	thứ sáu	ทือ เซ้า	วันที่ ๖ ของสัปดาห์
วันอาทิตย์	thứ bảy	ทือ บัย	วันที่ ๗ ของสัปดาห์ แต่บางที่ก็ยังคงเรียก วันอาทิตย์ว่า <i>chủ nhật</i> จู๋ เญียด ตาม ความเคยชิน

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เดิมชาวจีนใช้การเรียงวันโดยเริ่มต้นที่วันอาทิตย์ต่อด้วยวันจันทร์ และต่อด้วยวันที่เป็นชื่อธาตุทั้ง ๕ เนื่องจากธาตุเหล่านั้นตรงกับชื่อของดาวพระเคราะห์ ดังนี้

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันอาทิตย์	日曜日	riyàorì	รื่อ เหย้า รื่อ	หมายถึง วัน พระอาทิตย์ เป็นวันแรกของ สัปดาห์

เพลีนภาษาเพื่อนอาเซียน

วันจันทร์	月曜日	yuèyàori	เยว่ เหยา รื่อ	หมายถึง วันพระจันทร์ เป็นวันที่ ๒ ของสัปดาห์
วันอังคาร	火曜日	huǒyàori	หั่ว เหยา รื่อ	หมายถึง วันธาตุไฟ เป็นวันที่ ๓ ของสัปดาห์
วันพุธ	水曜日	shuǐ yàori	ชู่ยี่ เหยา รื่อ	หมายถึง วันธาตุน้ำ เป็นวันที่ ๔ ของสัปดาห์
วันพฤหัสบดี	木曜日	mù yàori	มู่ เหยา รื่อ	หมายถึง วันธาตุไม้ เป็นวันที่ ๕ ของสัปดาห์
วันศุกร์	金曜日	jīn yàori	จิน เหยา รื่อ	หมายถึง วันธาตุทอง เป็นวันที่ ๖ ของสัปดาห์
วันเสาร์	土曜日	tǔ yàori	ถู่ เหยา รื่อ	หมายถึง วันธาตุดิน เป็นวันที่ ๗ ของสัปดาห์

ในรัชสมัยพระเจ้ากวงสู มีกการเปลี่ยนการเรียกช่วงเวลา ๑ สัปดาห์ จากคำว่า 周 zhōu โจว แปลว่า รอบ เป็น 星期 xīngqī ซิง ซี แปลว่า สัปดาห์ โดยเริ่มจากวันอาทิตย์และจากนั้นก็แทนด้วยตัวเลข แต่ปัจจุบันจีนนับวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์ ตามมาตรฐานสากล ISO 8601: 1988 ดังนี้

เทียบ ความหมาย ภาษาไทย	อักษรพินอิน	อักษรโรมัน	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันจันทร์	星期一	xīngqīyī	ซิง ซี อี้	หมายถึงวันที่ ๑ ของสัปดาห์

วันอังคาร	星期二	xīngqīèr	ซิง ชี เออร์	หมายถึงวันที่ ๒ ของสัปดาห์
วันพุธ	星期三	xīngqīsān	ซิง ชี ซาน	หมายถึงวันที่ ๓ ของสัปดาห์
วันพฤหัสบดี	星期四	xīngqīsì	ซิง ชี ซื่อ	หมายถึงวันที่ ๔ ของสัปดาห์
วันศุกร์	星期五	xīngqīwǔ	ซิง ชี อู่	หมายถึงวันที่ ๕ ของสัปดาห์
วันเสาร์	星期六	xīngqīliù	ซิง ชี ลีว	หมายถึงวันที่ ๖ ของสัปดาห์
วันอาทิตย์	星期日	xīngqīrì	ซิง ชี รื่อ	หมายถึงวันที่ ๗ ของสัปดาห์

ภาษามาลาเลเชีย

ในภาษามาลาเลเชีย คำว่า hari ฮา รี แปลว่า วัน ใช้หน้าหน้าวันทั้ง ๗ โดยนับวันอาทิตย์ เป็นวันแรกของสัปดาห์เช่นเดียวกับประเทศไทย ดังนี้

เทียบความหมาย ภาษาไทย	อักษรมาเลเชีย	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันอาทิตย์	hari Ahad	ฮา รี อา ฮัด	หมายถึงวันที่ ๑ ของสัปดาห์
วันจันทร์	hari Isnin	ฮา รี อีซ นิน	หมายถึงวันที่ ๒ ของสัปดาห์
วันอังคาร	hari Selasa	ฮา รี เซอ ลา ซา	หมายถึงวันที่ ๓ ของสัปดาห์
วันพุธ	hari Rabu	ฮา รี รา บุ	หมายถึงวันที่ ๔ ของสัปดาห์
วันพฤหัสบดี	hari Khamis	ฮา รี คา มิซ	หมายถึงวันที่ ๕ ของสัปดาห์

เพ็ลลนภษษเพ็ลนอษเชย

วันศุกร	hari Jumaat	ฮารี่ จูมา อัด	หมายถงวันทที่ ๖ ของสัปดาห์
วันเสาร์	hari Sabtu	ฮารี่ ซับ ตุ	หมายถงวันทที่ ๗ ของสัปดาห์

ภษษอินดณเชย

ค้ว่า วัน ในภษษอินดณเชย ค้ hari ฮารี่ เดมกำหนดให้วันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์ แต่ปัจจุบันประเทศอินดณเชยกำหนดให้วันจันทรเป็นวันแรกของสัปดาห์และวันอาทิตย์เป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์ตามมาตรฐานสำหรับการใช้วันและเวลา ISO 8601: 1988 (ชื่อวันในความหมายทางภษษอินดณเชยจึงไม่ตรงกับการเรียงลำดับ) ดังนี้

เทียบความหมายใน ภษษไทย	อักษรอินดณเชย	หมายเหตุ
วันจันทร	hari Senin	ฮารี่ เซอ นิน
วันอังคาร	hari Selasa	ฮารี่ เซอ ลา ซา
วันพุธ	hari Rabu	ฮารี่ รา บู
วันพฤหัสบดี	hari Kamis	ฮารี่ กา มิช
วันศุกร	hari Jumat	ฮารี่ จูม อัด
วันเสาร์	hari Sabtu	ฮารี่ ซับ ตุ
วันอาทิตย์	hari Minggu	ฮารี่ มิง गु

ภษษมลาญบูรไน

ค้ว่า “วัน” ในภษษมลาญบูรไนค้ hari ฮารี่ ประเทศบรูไนดารุสซาลามกำหนดให้วันจันทรเป็นวันแรกของสัปดาห์และวันอาทิตย์เป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์ตามมาตรฐานสำหรับการใช้วันและเวลา ISO 8601: 1988 ดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรมาลาญรูโน	คำอ่าน
วันจันทร์	hari Isnin	ฮา รี อีซ นิน
วันอังคาร	hari Selasa	ฮา รี เซอ ลา ซา
วันพุธ	hari Rabu	ฮา รี รา บู
วันพฤหัสบดี	hari Khamis	ฮา รี คา มิซ
วันศุกร์	hari Jumaat	ฮา รี จู มา อัด
วันเสาร์	hari Sabtu	ฮา รี ซับ ตู
วันอาทิตย์	hari Ahad	ฮา รี อา ฮัด

ภาษาฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ถือว่าวันจันทร์เป็นวันแรกของสัปดาห์และวันสุดท้ายคือวันอาทิตย์ตามมาตรฐานสากล ISO 8601: 1988 ชื่อวันในภาษาฟิลิปปินส์มีรากศัพท์มาจากภาษาสเปนโดยเขียนต่างกันเล็กน้อย ชื่อวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ทั้งในภาษาฟิลิปปินส์และภาษาสเปนใช้ตามชื่อดาวเคราะห์ ชื่อวันทั้งห้าวันดังกล่าวนั้นลงท้ายด้วย *es เอส* ซึ่งย่อมาจาก *dies ดี เอส* ที่แปลว่า วัน

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
วันจันทร์	Lunes	ลู เนส	หมายถึงวันจันทร์
วันอังคาร	Martes	มาร์ เตส	หมายถึงวันอังคาร
วันพุธ	Miyerkules	มิ เยอ คู เลส	หมายถึงวันพุธ
วันพฤหัสบดี	Huwebes	ฮู เว เบส	หมายถึงวันพฤหัสบดี
วันศุกร์	Biyernes	บิ เยอ เนส	หมายถึงวันศุกร์
วันเสาร์	Sabado	ซา บา โด	หมายถึงวันเสาร์
วันอาทิตย์	linggo	ลิง โก	หมายถึงวันอาทิตย์ บางถิ่นก็เรียกชื่อวันอาทิตย์ตามแบบสเปน คือ domingo โด มิง โก

ชื่อเดือน

ภาษาไทย

เดิมการนับวันเดือนปีของไทยใช้ตามแบบจันทรคติ คือถือการโคจรของดวงจันทร์เป็นหลัก เริ่มจากเดือนอ้ายคือเดือนหนึ่งซึ่งตรงกับเดือนธันวาคม ตามด้วยเดือนยี่คือเดือนสอง เดือนสาม จนถึงเดือนสิบสองซึ่งตรงกับเดือนพฤศจิกายน วันเริ่มต้นของแต่ละเดือนเป็นไปตามหลักเกณฑ์แบบจันทรคติ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้เปลี่ยนไปนับวันเดือนปีตามแบบสุริยคติ คือถือการหมุนของโลกรอบดวงอาทิตย์เป็นหลัก และได้กำหนดชื่อเดือนขึ้นมาใหม่ โดยสมเด็จพระยาเทวะวงศัวโรปกการ ทรงเป็นผู้คิดชื่อเดือนตามตำราจักรราศี ชื่อเดือนทั้ง ๑๒ เดือน เริ่มประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ ตรงกับ ค.ศ. ๑๘๘๙ ดังนี้

อักษรไทย	หมายเหตุ
มกราคม	ชื่อเดือนที่ ๑ หมายความว่า การมาถึงของราศีเมษ
กุมภาพันธ์	ชื่อเดือนที่ ๒ หมายความว่า การผูกพันของราศีกัมภ์
มีนาคม	ชื่อเดือนที่ ๓ หมายความว่า การมาถึงของราศีมิถุน
เมษายน	ชื่อเดือนที่ ๔ หมายความว่า การมาถึงของราศีเมษ
พฤษภาคม	ชื่อเดือนที่ ๕ หมายความว่า การมาถึงของราศีพฤษภ
มิถุนายน	ชื่อเดือนที่ ๖ แปลว่า การมาถึงของราศีมิถุน
กรกฎาคม	ชื่อเดือนที่ ๗ แปลว่า การมาถึงของราศีกรกฎ
สิงหาคม	ชื่อเดือนที่ ๘ แปลว่า การมาถึงของราศีสิงห์
กันยายน	ชื่อเดือนที่ ๙ แปลว่า การมาถึงของราศีกันย์
ตุลาคม	ชื่อเดือนที่ ๑๐ แปลว่า การมาถึงของราศีตุล
พฤศจิกายน	ชื่อเดือนที่ ๑๑ แปลว่า การมาถึงของราศีพิจิก
ธันวาคม	ชื่อเดือนที่ ๑๒ แปลว่า การมาถึงของราศีธนู

ภาษาลาว

การนับเดือนของชาวลาวนับแบบจันทรคติ คือถือการโคจรของดวงจันทร์เป็นหลัก ตั้งแต่สมัยโบราณมาถึงสมัยปัจจุบัน ลาวถือเอา **เดือนอ้าย** **เดือนอ้าย** หรือ **เดือนจຽງ** **เดือนเจียง** หมายถึง เดือนแรก ซึ่งตรงกับเดือนธันวาคม เป็นเดือนเริ่มต้นของปี แล้ววนไปจนครบ ๑๒ เดือน ลำดับการนับเดือนของลาวมีดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ธันวาคม	เดือนอ้าย , เดือนจຽງ	เดือน อ้าย, เดือน เจียง	หมายถึง เดือนแรก
มกราคม	เดือนยี่	เดือน ยี่	หมายถึง เดือนที่ ๒
กุมภาพันธ์	เดือนสาม	เดือน สาม	หมายถึง เดือนที่ ๓
มีนาคม	เดือนสี่	เดือน สี่	หมายถึง เดือนที่ ๔
เมษายน	เดือนห้า	เดือน ห้า	หมายถึง เดือนที่ ๕
พฤษภาคม	เดือนหก	เดือน หก	หมายถึง เดือนที่ ๖
มิถุนายน	เดือนเจ็ด	เดือน เจ็ด	หมายถึง เดือนที่ ๗
กรกฎาคม	เดือนแปด	เดือน แปด	หมายถึง เดือนที่ ๘
สิงหาคม	เดือนเก้า	เดือน เก้า	หมายถึง เดือนที่ ๙
กันยายน	เดือนสิบ	เดือน สิบ	หมายถึง เดือนที่ ๑๐
ตุลาคม	เดือนสิบเอ็ด	เดือน สิบ เอ็ด	หมายถึง เดือนที่ ๑๑
พฤศจิกายน	เดือนสิบสอง	เดือน สิบ สอง	หมายถึง เดือนที่ ๑๒

ภาษาเขมร

การนับเดือนในภาษาเขมรมี ๒ ระบบคือ การนับตามจันทรคติและการนับตามสุริยคติ การนับเดือนตามจันทรคติซึ่งถือตามการโคจรของดวงจันทร์เป็นการนับเดือนตามแบบเดิม แบ่งเดือนออกเป็น ๑๒ เดือน ดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
จันวาคม	ខែមិថុន	แค เมีย กะ เซ	หมายถึง เดือน ๑
มกราคม	ខែបុស្ស	แค เบาะฮ์	หมายถึง เดือน ๒
กุมภาพันธ์	ខែមាឃ	แค เมียกั	หมายถึง เดือน ๓
มีนาคม	ខែផល្គុន	แค ฟอน กุน	หมายถึง เดือน ๔
เมษายน	ខែចេត	แค แจด	หมายถึง เดือน ๕
พฤษภาคม	ខែពិសាខ	แค ปี ซาร์ก	หมายถึง เดือน ๖
มิถุนายน	ខែជេស	แค เจย์	หมายถึง เดือน ๗
กรกฎาคม	ខែអាសាឍ	แค อา ซาด	หมายถึง เดือน ๘
สิงหาคม	ខែស្រាពណ៍	แค ซราบ	หมายถึง เดือน ๙
กันยายน	ខែក្រចេះ	แค เพียะ โตร บ็อด	หมายถึง เดือน ๑๐
ตุลาคม	ខែអស្សុជ	แค อะ ซด	หมายถึง เดือน ๑๑
พฤศจิกายน	ខែកត្តិក	แค กัด เด็ก	หมายถึง เดือน ๑๒

ปัจจุบันการนับเดือนในภาษาเขมรนับตามแบบสุริยคติซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในราชการ ดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
มกราคม	ខែមករា	แค เมียะ กะ รา	หมายถึง เดือนที่ ๑

กุมภาพันธ์	ไอศุญะ	แค กุม เพียะฮ์	หมายถึง เดือนที่ ๒
มีนาคม	ไอยีสรา	แค มี เนีย	หมายถึง เดือนที่ ๓
เมษายน	ไอเสลา	แค เม ซา	หมายถึง เดือนที่ ๔
พฤษภาคม	ไอยสุสกา	แค อู ซะ เพีย	หมายถึง เดือนที่ ๕
มิถุนายน	ไอยิซุสากกุฉ่า	แค มิ โทะ นา	หมายถึง เดือนที่ ๖
กรกฎาคม	ไอศกุฉ่า	แค กะ กดา	หมายถึง เดือนที่ ๗
สิงหาคม	ไอสิบกา	แค เซีย ฮา	หมายถึง เดือนที่ ๘
กันยายน	ไอศกฏู	แค กัน ยา	หมายถึง เดือนที่ ๙
ตุลาคม	ไอศตุลา	แค โตะ ลา	หมายถึง เดือนที่ ๑๐
พฤศจิกายน	ไอยวิฐิกา	แค วิด เซะ กา	หมายถึง เดือนที่ ๑๑
ธันวาคม	ไอฉู	แค ทนุ	หมายถึง เดือนที่ ๑๒

ภาษาพม่า

ระบบการนับเดือนแบบประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของปฏิทินพม่าเป็นแบบจันทรคติ คือ การนับตามการโคจรของดวงจันทร์ เดือนแรกของพม่าเริ่มจากเดือนที่ตรงกับเดือนเมษายนของไทย แต่วิธีนับเดือนของพม่าต่างจากไทยตรงที่นับจากครึ่งเดือนหลังต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนถัดไปโดยประมาณ ภาษาพม่าจะเรียกชื่อเดือนและตามด้วยคำว่า လှဲ ซึ่งแปลว่า เดือน ไขว้ข้างหลัง ดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรพม่า	คำอ่าน	หมายเหตุ
ประมาณครึ่งเดือนหลังของเดือนเมษายนต่อกับครึ่งเดือนแรกของเดือนพฤษภาคม	ဝါရီလှဲလှဲ	ตะ กู ละ	หมายถึง เดือนที่ ๑

เพลีนภาษาเพื่อนอาเซียน

ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน พฤษภาคมต่อกับ ครึ่งเดือนแรกของ เดือนมิถุนายน	กจจจจจ	กะ โชน ละ	หมายถึง เดือนที่ ๒
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน มิถุนายนต่อกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน กรกฎาคม	จจจจจจ	นะ โยน ละ	หมายถึง เดือนที่ ๓
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน กรกฎาคมต่อกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน สิงหาคม	จจจจจ	วา โช ละ	หมายถึง เดือนที่ ๔
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน สิงหาคมต่อกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน กันยายน	จจจจจจ	วา เคา ละ	หมายถึง เดือนที่ ๕
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน กันยายนต่อกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน ตุลาคม	จจจจจจจ	ตอ ตะ ลิน ละ	หมายถึง เดือนที่ ๖
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน ตุลาคมต่อกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน พฤศจิกายน	จจจจจจจจ	ตะ ตัน จุ ละ	หมายถึง เดือนที่ ๗

ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน พฤศจิกายนตรงกับ ครึ่งเดือนแรกของ เดือนธันวาคม	ວຽກຄວາມເຄັ່ງຄັດ	ตะ เซา โมน ละ	หมายถึง เดือนที่ ๘
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน ธันวาคมตรงกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน มกราคม	ຮຸ້ນຕົວ	นะ ดอ ละ	หมายถึง เดือนที่ ๙
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน มกราคมตรงกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน กุมภาพันธ์	ບວງູ່ລ	ปยา โต ละ	หมายถึง เดือนที่ ๑๐
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน กุมภาพันธ์ตรงกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน มีนาคม	ວຽກູ່ລ	ตะ โปะ ดแวง ละ	หมายถึง เดือนที่ ๑๑
ประมาณครึ่งเดือน หลังของเดือน มีนาคมตรงกับครึ่ง เดือนแรกของเดือน เมษายน	ວຽກເຮັດ	ตะ เบ้า ละ	หมายถึง เดือนที่ ๑๒

ภาษาเวียดนาม

ในภาษาเวียดนามไม่มีชื่อเฉพาะเพื่อเรียกเดือน แต่ใช้เลขนับแทน การเรียกเดือนทั้ง ๑๒ ของปี มีดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน	หมายเหตุ
มกราคม	tháng một	ท้าง หมด	แปลว่า เดือนที่ ๑
กุมภาพันธ์	tháng hai	ท้าง ฮาย	แปลว่า เดือนที่ ๒
มีนาคม	tháng ba	ท้าง บา	แปลว่า เดือนที่ ๓
เมษายน	tháng tư	ท้าง ตือ	แปลว่า เดือนที่ ๔
พฤษภาคม	tháng năm	ท้าง นัม	แปลว่า เดือนที่ ๕
มิถุนายน	tháng sáu	ท้าง เซ้า	แปลว่า เดือนที่ ๖
กรกฎาคม	tháng bảy	ท้าง บั๊	แปลว่า เดือนที่ ๗
สิงหาคม	tháng tám	ท้าง ต้าม	แปลว่า เดือนที่ ๘
กันยายน	tháng chín	ท้าง จิ้น	แปลว่า เดือนที่ ๙
ตุลาคม	tháng mười	ท้าง เหมื่อย	แปลว่า เดือนที่ ๑๐
พฤศจิกายน	tháng mười một	ท้าง เหมื่อย หมด	แปลว่า เดือนที่ ๑๑
ธันวาคม	tháng mười hai	ท้าง เหมื่อย ฮาย	แปลว่า เดือนที่ ๑๒

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

ชาวจีนใช้ปฏิทินแบบผสมที่รวมทั้งแบบสุริยคติและจันทรคติ การนับเดือนของจีนนับจากพระจันทร์หมุนรอบโลกหนึ่งรอบคือ ๑ เดือน การเริ่มต้นของเดือนนับจากวันแรม ๑ ค่ำ ชาวจีนใช้ตัวอักษร 天干地支 tiāngāndìzhī เทียน กั้น ตี้ จื่อ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอักษรที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของสรรพสิ่ง ตัวอักษรเทียนกั้นมี ๑๐ ตัว และตัวอักษรตี้จื่อมี ๑๒ ตัว มาจับคู่กันแล้วใช้เรียกชื่อวันเดือนปีและเวลาตามกำหนด แต่การเรียกชื่อเดือนมักนิยมเรียกตามชื่อกลุ่มตัวอักษร “ตี้จื่อ” เป็นหลัก เพราะตี้จื่อเป็นกลุ่มตัวอักษรที่มี ๑๒ ตัวพอดี การเรียกชื่อเดือนตามแบบโบราณมีดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรจีน	อักษรพินอิน	คำอ่าน
เดือน ๑ ตรงกับเดือนที่มีเทศกาลตรุษจีน ซึ่งถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ของจีน	寅月	yínyuè	หยิน เยว่
เดือน ๒	卯月	mǎoyuè	เหม่า เยว่
เดือน ๓	辰月	chényuè	เฉิน เยว่
เดือน ๔	巳月	sìyuè	ซือ เยว่
เดือน ๕	午月	wǔyuè	อู่ เยว่
เดือน ๖	未月	wèiyuè	เหว้ย เยว่
เดือน ๗	申月	shēnyuè	เชิน เยว่
เดือน ๘	酉月	yǒuyuè	โหย่ว เยว่
เดือน ๙	戌月	xūyuè	ชวี เยว่
เดือน ๑๐	亥月	hàiyuè	ไฮ่ เยว่
เดือน ๑๑	子月	zǐyuè	จื่อ เยว่
เดือน ๑๒	丑月	chǒuyuè	ฉอ่ว เยว่

ชื่อเรียกเดือนทั้ง ๑๒ เดือนของชาวจีนในปัจจุบันที่เรียกตามสากลมีดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรจีน	อักษรพินอิน	คำอ่าน	หมายเหตุ
มกราคม	一月	yī yuè	อี เยว่	หมายถึงเดือน ๑
กุมภาพันธ์	二月	èryuè	เอ้อร์ เยว่	หมายถึงเดือน ๒
มีนาคม	三月	sānyuè	ซาน เยว่	หมายถึงเดือน ๓
เมษายน	巳月	sìyuè	ซือ เยว่	หมายถึงเดือน ๔

เพลีนภาษาเพื่อนอาเซียน

พฤษภาคม	午月	wǔyuè	อู่ เยว่	หมายถึง เดือน ๕
มิถุนายน	六月	liùyuè	ลิว เยว่	หมายถึง เดือน ๖
กรกฎาคม	七月	qīyuè	ชี เยว่	หมายถึง เดือน ๗
สิงหาคม	八月	bāyuè	ปา เยว่	หมายถึง เดือน ๘
กันยายน	九月	jiǔyuè	จิว เยว่	หมายถึง เดือน ๙
ตุลาคม	十月	shíyuè	ฉือ เยว่	หมายถึง เดือน ๑๐
พฤศจิกายน	十一月	shíyīyuè	ฉือ อี้ เยว่	หมายถึง เดือน ๑๑
ธันวาคม	十二月	chōuyuè	ฉือ เอ้อร์ เยว่	หมายถึง เดือน ๑๒

ภาษามาลาเลเชีย

ชื่อเดือนในภาษามาลาเลเชียใช้เรียกเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษตามปีคริสต์ศักราช แต่สะกดและออกเสียงตามสำเนียงของชาวมาลาเลเชียเมื่ออ่านคำยืมจากภาษาอังกฤษ ดังนี้

เทียบความหมายใน ภาษาไทย	อักษรมาเลเชีย	คำอ่าน
มกราคม	Januari	จา นู อา รี่
กุมภาพันธ์	Februari	เฟ บรู อา รี่
มีนาคม	Mac	มัจ
เมษายน	April	อา ปริล
พฤษภาคม	Mei	เม อี้
มิถุนายน	Jun	จุน
กรกฎาคม	Julai	จู ไล

สิงหาคม	Ogos	โอ กซ
กันยายน	September	เซ็ป เต็ม เบอร์
ตุลาคม	Oktober	อก โต เบอร์
พฤศจิกายน	November	โน เว็ม เบอร์
ธันวาคม	Disember	ดี เซ็ม เบอร์

นอกจากนี้ยังมีการเรียกชื่อเดือนตามตัวเลข ๑-๑๒ เป็นชื่อเดือนในภาษาพูดอีกด้วย เช่น bulan satu *บู ลัน ซา ตู* แปลว่า เดือนหนึ่ง bulan *บู ลัน* แปลว่า เดือน satu *ซา ตู* แปลว่า หนึ่ง หมายถึงเดือนมกราคม bulan lapan *บู ลัน ลา ปัน* แปลว่า เดือนแปด lapan *ลา ปัน* แปลว่า แปด หมายถึงเดือนสิงหาคม

ภาษาอินโดนีเซีย

จำนวนเดือนในระบบปฏิทินอินโดนีเซียมี ๑๒ เดือน คำว่า “เดือน” ในภาษาอินโดนีเซียคือ bulan *บู ลัน* ชื่อเรียกเดือนต่าง ๆ ของภาษาอินโดนีเซียมีดังต่อไปนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน
มกราคม	Januari	จา นัว รี
กุมภาพันธ์	Februari	เฟ บร้าว รี
มีนาคม	Maret	มา เร็ต
เมษายน	April	อา ปริล
พฤษภาคม	Mei	เม อี
มิถุนายน	Juni	จูนี
กรกฎาคม	Juli	จู ลี
สิงหาคม	Agustus	อา กุซ ตูซ
กันยายน	September	เซ็ป เต็ม เบอร์
ตุลาคม	Oktober	อก โต เบอร์
พฤศจิกายน	November	โน เฟ็ม เบอร์
ธันวาคม	Desember	เด เซ็ม เบอร์

เพลงภาษาเพื่อนอาเซียน

การสะกดชื่อเดือนต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่รับมาจากภาษาดัตช์ ซึ่งเป็นภาษาของประเทศเนเธอร์แลนด์ยกเว้นเดือนมีนาคม สิงหาคม และธันวาคม ที่ปรับการสะกดจากเดิมเพื่อให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้นสำหรับคนอินโดนีเซีย ส่วนการออกเสียงส่วนใหญ่จะแตกต่างจากภาษาดัตช์ ทั้งนี้ คำอ่านชื่อเดือนไม่ได้ออกเสียงตรงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษามลายู เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาดัตช์และภาษาอังกฤษ

ภาษามลายูบรูไน

ชื่อเดือนในภาษามลายูบรูไนใช้เรียกเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษตามปีคริสต์ศักราช แต่สะกดและออกเสียงตามสำเนียงของชาวมลายูบรูไนเมื่ออ่านคำยืมจากภาษาอังกฤษ

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน
มกราคม	Januari	จา นัว รี
กุมภาพันธ์	Februari	เฟ บร้าว รี
มีนาคม	Mac	มัจ
เมษายน	April	อา ปริล
พฤษภาคม	Mei	เม อี
มิถุนายน	Jun	จุน
กรกฎาคม	Julai	จู ไล
สิงหาคม	Ogos	โอ กซ
กันยายน	September	เซ็ป เต็ม เบอร์
ตุลาคม	Oktober	อก โต เบอร์
พฤศจิกายน	November	โน เฟ็ม เบอร์
ธันวาคม	Disember	ดี เซ็ม เบอร์

ภาษาฟิลิปปินส์

ชื่อเดือนของภาษาฟิลิปปินส์มีความคล้ายคลึงกับชื่อเดือนของภาษาสเปน บางเดือนมีการสะกดคำเหมือนกับในภาษาสเปนแต่ออกเสียงตามการออกเสียงในภาษาฟิลิปปินส์ คำว่า “เดือน” ในภาษาฟิลิปปินส์เรียกว่า buwan บู วัน หมายถึงดวงจันทร์ อักษรตัวแรกของชื่อเดือนในภาษาฟิลิปปินส์ใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน	หมายเหตุ
มกราคม	Enero	เอ็็น เน โร	มาจากภาษาสเปนว่า enero เอ เน โร
กุมภาพันธ์	Pebrero	เพ เบร โร	มาจากภาษาสเปนว่า febrero เฟ เบร โร
มีนาคม	Marso	มาร์ โซ	มาจากภาษาสเปนว่า marzo มาร์ โซ
เมษายน	Abril	อะ บริล	มาจากภาษาสเปนว่า abril อา บริล
พฤษภาคม	Mayo	มา โย	มาจากภาษาสเปนว่า mayo มา โย
มิถุนายน	Hunyo	ฮุน โย	มาจากภาษาสเปนว่า junio ฮุน โย
กรกฎาคม	Hulyo	ฮูล โย	มาจากภาษาสเปนว่า Julio ฮูล โย
สิงหาคม	Agosto	อะ โกส โต	มาจากภาษาสเปนว่า agosto
กันยายน	Setyembre	เซ็ท เตียม เบร	มาจากภาษาสเปนว่า setiembre เซ ตี เอ็ม เบร
ตุลาคม	Oktubre	อ็อค ทู เบร	มาจากภาษาสเปนว่า octubre ออก ตู เบร
พฤศจิกายน	Nobyembre	โน เบียม เบร	มาจากภาษาสเปนว่า noviembre โน บี เอ็ม เบร

พจนานุกรมภาษาเพื่อนอาเซียน

ธันวาคม	Disyembre	ดี เซียม เบร	มาจากภาษาสเปน ว่า diciembre ดี ซี เอม เบร
---------	-----------	--------------	---

ชื่อปี

ภาษาไทย

การนับปีของไทยใช้ตามพุทธศักราช แต่การเรียกชื่อปีของไทยเรียกตามชื่อปี
นักษัตร หรือ นักษัต ซึ่งเป็นปีตามปฏิทินจันทรคติ โดยแบ่งเป็นรอบปีรอบละ ๑๒ ปี แต่ละ
ปีกำหนดสัตว์เรียกเป็นชื่อเรียงกันไปดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	หมายเหตุ
ชวด	กำหนดหนูเป็นเครื่องหมาย
ฉลู	กำหนดวัวเป็นเครื่องหมาย
ขาล	กำหนดเสือเป็นเครื่องหมาย
เถาะ	กำหนดกระต่ายเป็นเครื่องหมาย
มะโรง	กำหนดงูใหญ่เป็นเครื่องหมาย
มะเส็ง	กำหนดงูเล็กเป็นเครื่องหมาย
มะเมีย	กำหนดม้าเป็นเครื่องหมาย
มะแม	กำหนดแพะเป็นเครื่องหมาย
วอก	กำหนดลิงเป็นเครื่องหมาย
ระกา	กำหนดไก่เป็นเครื่องหมาย
จอ	กำหนดหมาเป็นเครื่องหมาย
กุน	กำหนดหมูเป็นเครื่องหมาย

ภาษาลาว

การนับปีของชาวลาวนับปีนักษัตรหรือนักษัตร เป็นปีตามปฏิทินสุริยคติ แบ่งเป็นรอบปี รอบละ ๑๒ เดือน ในแต่ละปีจะมีชื่อสัตว์ประจำปีนั้น ๆ ดังนี้

เทียบ ความหมาย ใน ภาษาไทย	อักษรลาว	คำอ่าน	หมายเหตุ
ชวด	ໃຈ, ຊວດ	ใจ, ชวด	กำหนดหนูเป็นเครื่องหมาย
ฉลู	ເປົ້າ, ສະຫລຸ	เป้า, สะ หลู	กำหนดวัวเป็นเครื่องหมาย
ขาล	ຍີ, ຂາມ	ยี, ขาน	กำหนดเสือเป็นเครื่องหมาย
เถาะ	ເໝົ້າ, ເຖາະ	เม้า, เถาะ	กำหนดกระต่ายเป็น เครื่องหมาย
มะโรง	ສີ, ມະໂລງ	สี, มะ โลง	กำหนดงูเล็กเป็นเครื่องหมาย
มะเส็ง	ໃສ້, ມະເສັງ	ไส้, มะ เสัง	กำหนดงูใหญ่เป็นเครื่องหมาย
มะเมีย	ສະງ້າ, ມະເມຍ	สะ ง้า, มะ เมีย	กำหนดม้าเป็นเครื่องหมาย
มะแม	ເມດ, ປີມະແມ	เหม็ด, มะ แม	กำหนดแพะเป็นเครื่องหมาย
วอก	ສັນ, ວອກ	สัน, วอก	กำหนดลิงเป็นเครื่องหมาย
ระกา	ເລົ້າ, ລະກາ	เล่า, ละ ก้า	กำหนดไก่เป็นเครื่องหมาย
จอ	ເສັດ, ຈໍ	เซ็ด, จ่อ	กำหนดหมาเป็นเครื่องหมาย
กุน	ໄຄ້, ກຸນ	ไค้, กุน	กำหนดหมูเป็นเครื่องหมาย โบราณใช้สัตว์ตัวแทนเป็น ช้าง ຊ້າງ ຊ້າງ

ปัจจุบันลาวใช้ปี ค.ศ. พ.ศ. ประสมประสานกันไป เช่น พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นปีมะเมีย (ม้า) ตรงกับ ค.ศ. ๒๐๑๔

ภาษาเขมร

การเรียกชื่อปีในภาษาเขมรเรียกตามปีของนักษัตร โดยจะมีชื่อสัตว์ประจำปีนั้น ๆ ดังนี้

เทียบ ความหมายใน ภาษาไทย	อักษรเขมร	คำอ่าน	หมายเหตุ
ชวด	កណ្ដុរ	กอน ดน	กำหนดหนูเป็นเครื่องหมาย
ฉลู	គោ	โก	กำหนดวัวเป็นเครื่องหมาย
ขาล	ខ្លា	คลา	กำหนดเสือเป็นเครื่องหมาย
เถาะ	ទន្សាយ	ตีวน ซาย	กำหนดกระต่ายเป็นเครื่องหมาย
มะโรง	ពស់ធំ	ปัวะฮ์ ทม	กำหนดงูเล็กเป็นเครื่องหมาย
มะเส็ง	ពស់តូច	ปัวะฮ์ โตด	กำหนดงูใหญ่เป็นเครื่องหมาย
มะเมีย	សេះ	แซะฮ์	กำหนดม้าเป็นเครื่องหมาย
มะแม	ពពៃ	โป เป	กำหนดแพะเป็นเครื่องหมาย
วอก	ស្វា	ชวา	กำหนดลิงเป็นเครื่องหมาย
ระกา	មាន់	เมื่อน	กำหนดไก่เป็นเครื่องหมาย
จอ	ខ្លែ	ชแก	กำหนดหมาเป็นเครื่องหมาย
กุน	ជ្រូក	จรุก	กำหนดหมูเป็นเครื่องหมาย

ภาษาพม่า

ในประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของปฏิทินพม่าไม่มีการเรียกตามชื่อปีนักษัตร หรือนักษัตร เหมือนไทย

การนับปีของพม่ามี ๓ แบบ ที่ปรากฏอยู่บนปฏิทินและใช้อย่างเป็นทางการด้วยกัน

แบบที่ ๑ ใช้ตามพุทธศักราช แต่การนับเป็นแบบพม่ารวมปีที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน เหมือนกับการนับปีแบบประเทศอินเดียคือมากกว่าประเทศไทย ๑ ปี ดังนั้น ปี ๒๕๕๖ ของไทย จึงตรงกับปี ๒๕๕๗ ของพม่า

แบบที่ ๒ ใช้ตามศักราชพม่า โดยเริ่มนับจากสมัย ၁၁၀၀၀၀၀၀၀၀ *ตะ เย คิ ตะ ยา* (ไทยเรียกว่า ศรีเกษตร) ซึ่งตรงกับพุทธศักราช แต่พม่ามีการลบศักราช ๒ ครั้ง ในสมัยพุกาม จึงทำให้จำนวนปีหายไป ๑๘๘๒ ปี ปี ๒๕๕๖ ของไทยจึงตรงกับ ปี ๑๓๗๕ ของพม่า ซึ่งไทย เรียกว่า “จุลศักราช” (แต่จุลศักราชของไทยเริ่มเมื่อ พ.ศ. ๑๘๘๑)

แบบที่ ๓ ใช้ตามระบบสากลแบบตะวันตก

การนับปีทั้ง ๓ แบบปรากฏอยู่ในปฏิทินพม่า ทางการใช้ ๒ แบบคือ ศักราชพม่า และศักราชสากล ส่วนพุทธศักราชใช้เฉพาะเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนาเท่านั้น

ภาษาเวียดนาม

แต่เดิมเมื่อครั้งใช้ปฏิทินจันทรคติตามอย่างจีนนั้น คนเวียดนามเรียกปีนักษัตร ว่า *năm con giáp* นัม กอน ซับ *năm* นัม แปลว่า ปี *con* กอน แปลว่า ตัว เป็นลักษณนามเรียกสัตว์ *giáp* ซับ แปลว่า รอบ ๑๒ ปี **ดังนี้**

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน
ปีชวด	<i>năm con chươt (tý)</i>	นัม กอน จ่วต (ตี้)
ปีฉลู	<i>năm con trâu (sửu)</i>	นัม กอน เจิว (สิ้ว)
ปีขาล	<i>năm con hổ (dần)</i>	นัม กอน โห (เสิ่น)
ปีเถาะ (ในภาษาเวียดนามเรียกว่าปีแมวตรงกับปีเถาะของไทย)	<i>năm con mèo (mão)</i>	นัม กอน หม่าว (หมาว)
ปีมะโรง	<i>năm con rồng (thìn)</i>	นัม กอน ช่ง (ถิ่น)
ปีมะเส็ง	<i>năm con rắn (tỵ)</i>	นัม กอน ซัน (ตี้)
ปีมะเมีย	<i>năm con ngựa (ngọ)</i>	นัม กอน เหงืออะ (เหงาะ)
ปีมะแม	<i>năm con dê (mùi)</i>	นัม กอน เซ (หมุย)
ปีวอก	<i>năm con khí (thân)</i>	นัม กอน ซี (เทิน)

เพลีนภาษาเพื่อนอาเซียน

ปีระกา	năm con gà (dậu)	นัม กอน ก่า (เซิว)
ปีจอ	năm con chó (tuất)	นัม กอน จ้อ (ตัวต)
ปีกุน	năm con lợn (hợi)	นัม กอน เหลิน (เห้ย)

ชื่อที่อยู่ในวงเล็บเป็นชื่อที่มาจากภาษาจีน แต่ออกเสียงตามสำเนียงภาษาเวียดนาม การนับปีในภาษาเวียดนามปัจจุบันเป็นไปตามอย่างสากล คือใช้ปีคริสต์ศักราชแทนปีแบบเก่าและนิยมใช้ตัวเลขเขียนแทนการใช้ตัวอักษร เช่น năm 2013 = ปี ๒๐๑๓

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

แม้ในปัจจุบัน จีนมีการเรียกชานชื่อปีตามคริสต์ศักราชเหมือนชาติอื่น ๆ ในเอเชีย แต่การเรียกตามแบบโบราณซึ่งมีความหมายตามปีนักษัตร มีดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรจีน	อักษรพินอิน	คำอ่าน
ชวด	子 (鼠)	zǐ (shǔ)	จื่อ (ฉู่)
ฉลู	丑 (牛)	chǒu (niú)	โจ่ว (หนิว)
ขาล	寅 (虎)	yín (hǔ)	หยิน (หู่)
เถาะ	卯 (兔)	mǎo (tù)	เหม่า (ตู้)
มะโรง	辰 (龙)	chén (lóng)	เฉิน (หลง)
มะเส็ง	巳 (蛇)	sì (shé)	ซื่อ (เฉอ)
มะเมีย	午 (马)	wǔ (mǎ)	อู่ (หม่า)
มะแม	未 (羊)	wèi (yáng)	เหว้ย (หยาง)
วอก	申 (猴)	shēn (hóu)	เชิน (โหว)
ระกา	酉 (鸡)	yǒu (jī)	โฮ่ยว (จี)
จอ	戌 (狗)	xū (gǒu)	ซวี (โก้ว)
กุน	亥 (猪)	hài (zhū)	ไฮ่ (จู)

ชื่อในวงเล็บหมายถึงชื่อนักษัตรที่ใช้ในปัจจุบัน

ภาษามาลาเซีย

การนับปีในภาษามาลาเซียใช้ตามปีคริสต์ศักราช อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติจึงมีการใช้ปฏิทินฮิจเราะฮ์ (ฮ.ศ.) หรือปฏิทินอิสลาม หรือปฏิทินมุสลิมซึ่งเป็นระบบปฏิทินจันทรคติ ที่ประกอบด้วย ๑๒ เดือนทางจันทรคติ ในหนึ่งปีจะมี ๓๕๔ หรือ ๓๕๕ วัน ใช้กำหนดวันเหตุการณ์ในหลายประเทศมุสลิม (ควบคุมไปกับปฏิทินเกรโกเรียน) และใช้โดยมุสลิมทั่วโลกเพื่อกำหนดวันที่เหมาะสมในการเฉลิมฉลองวันสำคัญและเทศกาลในศาสนาอิสลาม เช่นเดือนเราะมะฎอน แปลว่า ร้อนจัด หมายถึง เดือนที่เก่า เป็นเดือนที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในปฏิทินฮิจเราะฮ์ ชาวมุสลิมจะถือศีลอดในช่วงเช้าจนถึงตะวันตกดิน ภาษามาลาเซียเรียกเดือนนี้ว่า Ramadan *รามาตัน* แปลว่า เดือนที่ ๙ ของปีปฏิทินฮิจเราะฮ์, เดือนแห่งการถือศีลอด

อนึ่ง ในหน่วยราชการบางแห่งของประเทศมาเลเซีย เช่น Dewan Bahasa dan Pustaka ซึ่งเป็นสภามวลภาษาและหนังสือ จะลงวันที่ออกหนังสือราชการควบคุมกันทั้งปฏิทินคริสต์ศักราชและปฏิทินฮิจเราะฮ์ศักราช เช่น 7 Jun 2004 ควบกับ 18 Rabiulakhir 1425

ภาษาอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียแม้จะมีการนับปีตามปีคริสต์ศักราช แต่โดยทั่วไปแล้วคนอินโดนีเซียรู้จักปีนักษัตรเป็นอย่างดีและเรียกปีนักษัตรว่า shio ซี โย ซึ่งเป็นคำที่ได้รับมาจากคำในภาษาจีนว่า 生肖 shēngxiào คำว่า shio ซี โย นี้เริ่มต้นใช้โดยคนที่มีเชื้อสายจีนที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย จนกระทั่งต่อมากลายเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ชื่อเรียกปีนักษัตรในภาษาอินโดนีเซียมีดังนี้

เทียบความหมายในภาษาไทย	อักษรอินโดนีเซีย	หมายเหตุ
ปีชวด	Shio Tikus	ซี โย ตี กุซ
ปีฉลู (คำว่า kerbau เกอร์ เบา ในภาษาอินโดนีเซียแปลว่า ควาย)	Shio Kerbau	ซี โย เกอร์ เบา
ปีชลา	Shio Macan	ซี โย มา จัน
ปีเถาะ	Shio Kelinci	ซี โย เกอ ลิน จี
ปีมะโรง	Shio Naga	ซี โย นา กา

เพลงภาษาเพื่อนอาเซียน

ปีมะเส็ง	Shio Ular	ชี โย อู ลาร์
ปีมะเมีย	Shio Kuda	ชี โย กู ดา
ปีมะแม	Shio Kambing	ชี โย กัม บิง
ปีวอก	Shio Monyet	ชี โย โม ญีต
ปีระกา	Shio Ayam	ชี โย อา ยัม
ปีจอ	Shio Anjing	ชี โย อัน จิง
ปีกุน	Shio Babi	ชี โย บา บี

สำหรับภาษามลายูบรูไนและภาษาฟิลิปปินส์ไม่มีชื่อเรียกปี และนับปีตามคริสต์ศักราช

ตัวเลข

ภาษาไทย

เลขอาระบิก	เลขไทย	คำอ่าน
0	๐	ศูนย์
1	๑	หนึ่ง
2	๒	สอง
3	๓	สาม
4	๔	สี่
5	๕	ห้า
6	๖	หก
7	๗	เจ็ด
8	๘	แปด
9	๙	เก้า
10	๑๐	สิบ
20	๒๐	ยี่สิบ
30	๓๐	สามสิบ
40	๔๐	สี่สิบ
50	๕๐	ห้าสิบ

60	๖๐	หกสิบ
70	๗๐	เจ็ดสิบ
80	๘๐	แปดสิบ
90	๙๐	เก้าสิบ
100	๑๐๐	ร้อย หรือ หนึ่งร้อย
1,000	๑,๐๐๐	พัน หรือ หนึ่งพัน
10,000	๑๐,๐๐๐	หมื่น หรือ หนึ่งหมื่น
100,000	๑๐๐,๐๐๐	แสน หรือ หนึ่งแสน
1,000,000	๑,๐๐๐,๐๐๐	ล้าน หรือ หนึ่งล้าน

ภาษาลาว

เลขอาระบิก	เลขไทย	อักษรลาว	คำอ่าน
0	๐	ສູນ	สูน
1	๑	ນຶ່ງ	นึ่ง
2	๒	ສອງ	สอง
3	๓	ສາມ	สาม
4	๔	ສີ່	สี่
5	๕	ຫ້າ	ฮา
6	๖	ຫົກ	ฮก
7	๗	ເຈັດ	เจ็ด
8	๘	ແປດ	แปด
9	๙	ເກົ້າ	เก้า
10	๑๐	ສິບ	ซิบ
20	๒๐	ຊາວ	ชาว
30	๓๐	ສາມສິບ	สามซิบ

ເຟລິນກາສາເຟືອນອາເຊຍນ

40	໔໐	ສີ່ສິບ	ສີ່ຈິບ
50	໕໐	ຫ້າສິບ	ຫ້າຈິບ
60	໖໐	ຫົກສິບ	ຫົກຈິບ
70	໗໐	ເຈັດສິບ	ເຈັດຈິບ
80	໘໐	ແປດສິບ	ແປດຈິບ
90	໙໐	ເກົ້າສິບ	ເກົ້າຈິບ
100	໑໐໐	ນຶ່ງຮ້ອຍ	ນຶ່ງຮ້ອຍ
1,000	໑໐໐໐	ນຶ່ງພັນ	ນຶ່ງພັນ
10,000	໑໐໐໐໐	ສິບພັນ	ສິບພັນ
100,000	໑໐໐໐໐໐	ຮ້ອຍພັນ	ຮ້ອຍພັນ
1,000,000	໑໐໐໐໐໐໐	ລ້ານ	ລ້ານ
1,000,000,000	໑໐໐໐໐໐໐໐໐໐	ຕື້	ຕື້

ກາສາເຂມຣ

ເລກອາຣາບິກ	ເລກເຂມຣ	ອັກສຣເຂມຣ	ຄຳອ່ານ
0	0	ສູນຽ	ໂຊນ
1	໑	ຜູ່ຍ	ມວຍ
2	໒	ຕີ່ຣ	ປີ
3	໓	ຮີ	ເບີ່ຍ
4	໔	ບູຣ	ບວນ
5	໕	ຕູ່ຕີ່	ປຣຳ
6	໖	ຕູ່ຕີ່ຜູ່ຍ	ປຣຳ ມວຍ
7	໗	ຕູ່ຕີ່ຕີ່ຣ	ປຣຳ ປີ

8	๘	๒๓	ปรำ เบย
9	๙	๒๔	ปรำ บวน
10	๑๐	๒๕	ด้อบ
20	๒๐	๒๖	มเพย
30	๓๐	๒๗	ชาม เชย
40	๔๐	๒๘	แซ เชย
50	๕๐	๒๙	ฮา เชย
60	๖๐	๓๐	ฮก เชย
70	๗๐	๓๑	เจ็ด เชย
80	๘๐	๓๒	แปด เชย
90	๙๐	๓๓	เกา เชย
100	๑๐๐	๓๔	มวย รอย
1,000	๑,๐๐๐	๓๕	มวย เป็อน
10,000	๑๐,๐๐๐	๓๖	มวย เมน
100,000	๑๐๐,๐๐๐	๓๗	มวย แชน
1,000,000	๑,๐๐๐,๐๐๐	๓๘	มวย เลยยน
100,000,000	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๙	มวย รอย เลยยน
1,000,000,000	๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๔๐	มวย เป็อน เลยยน

ภาษาพม่า

เลขอาระบย	เลขพม่า	อักษรพม่า	คำอ่าน
0	၀	သုည	โตน ญะ
1	၁	တစ်	ตย
2	၂	နှစ်	นย

เพลिनภาษาเพื่อนอาเซียน

3	๓	ดู่:	โต้น
4	๔	ละ:	เล่
5	๕	ดီး:	ง่า
6	๖	ฉะวัก	เซาะ
7	๗	จุกซ์	คุน นิ
8	๘	จุกซ์	ชี
9	๙	กือ:	โก้
10	๑๐	ตอชอว์	ตะ แซ
11	๑๑	ฮอญตอช	สะ เต (ฮอญ สะ แปลว่า ของสิบ ตอช ติ แปลว่า หนึ่ง)
12	๑๒	ฮอญจุกซ์	สะ นิ
13	๑๓	ฮอญดู่:	สะ โต้น
14	๑๔	ฮอญละ:	สะ เล่
15	๑๕	ฮอญดီး:	สะ ง่า
16	๑๖	ฮอญฉะวัก	สะ เซาะ
17	๑๗	ฮอญจุกซ์	สะ คุน นิ
18	๑๘	ฮอญจุกซ์	สะ ชี
19	๑๙	ฮอญกือ:	สะ โก้
20	๒๐	จุกซ์ฮอว์	นะ แซ
30	๓๐	ดู่ฮอว์	โต้น แซ
40	๔๐	ละฮอว์	เล่ แซ
50	๕๐	ดီးฮอว์	ง่า แซ

จำนวนเลขที่เริ่มจากสิบเอ็ดจะเขียนเป็นความหมายว่า “หนึ่งของสิบ” “สองของสิบ” เป็นต้น สำหรับเลขที่เติมสิบเช่น ยี่สิบ สามสิบ สี่สิบ เขียนและอ่านคล้ายกับจำนวนเลขในภาษาไทย

หลักร้อย

๑๐๐

ยา

หลักพัน

๑๐๐๐

ทอง

หลักหมื่น	๑๐๐๐๐:	ดั่ง
หลักแสน	๑๐๐,๐๐๐:	เด่น
หลักล้าน	๑,๐๐๐,๐๐๐:	ดำน
หลักสิบล้าน	๑๐,๐๐๐,๐๐๐:	กะเด

เมื่อออกเสียงหลักสิบ หลักพัน หลักหมื่น หลักแสน ด้วยกันกับเลขหนึ่ง สอง หก เจ็ด แปด เสียงอ่านจะเปลี่ยนเป็นเสียงก้อง

ตัวอย่างการอ่านเลขภาษาพม่า

333	၃၃၃	သုံးရာသုံးဆယ့်သုံး	ได้น ยา ได้น และ ได้น
1905	၁၉၀၅	တစ်ထောင်ကိုးရာငါး	ตะ ถ่อง โก่อ หย่า ง่า

ภาษาจีนกลางในสิงคโปร์

เลขอาระบิก	เลขจีน	อักษรพิน อิน	คำอ่าน	หมายเหตุ
0	零	líng	หลิง	ศูนย์, ไม่มี, ว่างเปล่า
1	一	yī	อี	หนึ่ง
2	二	èr	เออร์	สอง
3	三	sān	ซาน	สาม
4	四	sì	ซื่อ	สี่
5	五	wǔ	อู่	ห้า
6	六	liù	ลิ่ว	หก
7	七	qī	ชี	เจ็ด
8	八	bā	ปา	แปด
9	九	jiǔ	จิ่ว	เก้า
10	十	shí	ฉือ	สิบ
100	百	bǎi	ไป	ร้อย
1,000	千	qiān	เชียน	พัน

พหุคูณภาษาเพื่อนอาเซียน

10,000	万	wàn	วัน	หมื่น
100,000,000	亿	yì	อี้	หนึ่งร้อย ล้าน
1,000,000,000,000	兆	zhào	เจ้า	หนึ่งล้าน ล้าน

ภาษาเวียดนาม

เลขอาระบิก	อักษรเวียดนาม	คำอ่าน
0	không , dê-rô	คง, เซ โซ
1	một	หมด
2	hai	ฮาย
3	ba	บา
4	bốn	โบ้น
5	năm	นัม
6	sáu	เซ้า
7	bảy	บัย
8	tám	ตาม
9	chín	จิ้น
10	muội	เหมื่อย
20	hai mươi	ฮาย เหมื่อย
100	một trăm	หมด จัม
1,000	một nghìn, một ngàn	หมด จิ้น, หมด หง่าน
10,000 ¹	một vạn	หมด หวัน

¹ เรียกอีกแบบหนึ่งว่า สิบพัน mười nghìn, mười ngàn “เหมื่อย จิ้น, เหมื่อย หง่าน”

ภาษามาลาเลย์

เลขอาระบิก	อักษรมาเลเซีย	คำอ่าน
0	kosong, sifar	โก ซง , ซี ฟาร์
1	satu	ซา ตู
2	dua	ดัว
3	tiga	ตี กา
4	empat	เอิม ปัต
5	lima	ลี มา
6	enam	เออ นัม
7	tujuh	ตุ จูฮ์
8	lapan	ลา ปัน
9	Sembilan	เซิม ปี ลัน
10	sepuluh	เซอ ปู ลุฮ์
11	sebelas	เซอ เบอ ลัซ
12	dua belas	ดัว เบอ ลัซ
13	tiga belas	ตี กา เบอ ลัซ
14	empat belas	เอิม ปัต เบอ ลัซ
15	lima belas	ลี มา เบอ ลัซ
16	enam belas	เออ นัม เบอ ลัซ
17	tujuh belas	ตุ จูฮ์ เบอ ลัซ
18	lapan belas	ลา ปัน เบอ ลัซ
19	sembilan belas	เซิม ปี ลัน เบอ ลัซ
20	dua puluh	ดัว ปู ลุฮ์
30	tiga puluh	ตี กา ปู ลุฮ์
40	empat puluh	เอิม ปัต ปู ลุฮ์
50	lima puluh	ลี มา ปู ลุฮ์
60	enam puluh	เออ นัม ปู ลุฮ์
70	tujuh puluh	ตุ จูฮ์ ปู ลุฮ์
80	lapan puluh	ลา ปัน ปู ลุฮ์

เพี้ยนภาษาเพื่อนอาเซียน

90	sembilan puluh	เซิม บี ลัน ปู ลุ้ย
100	seratus	เซอ รา ตุช
1,000	seribu	เซอ รี้ บู
10,000	sepuluh ribu	เซอ ปู ลุ้ย รี้ บู
100,000	seratus ribu	เซอ รา ตุช รี้ บู
1,000,000	sejuta	เซอ จู ตา

ภาษาอินโดนีเซีย

เลขอาระบิก	อักษรอินโดนีเซีย	คำอ่าน
0	nol	นล
1	satu	ซา ตุ
2	dua	ดัว
3	tiga	ตี กา
4	empat	เอิม ปัต
5	lima	ลี มา
6	enam	เออ นัม
7	tujuh	ตุ จุ้ย
8	delapan	เดอ ลา ปัน
9	sembilan	เซิม บี ลัน
10	sepuluh	เซอ ปู ลุ้ย
11	sebelas	เซอ เบอ ลัซ
12	dua belas	ดัว เบอ ลัซ
13	tiga belas	ตี กา เบอ ลัซ
14	empat belas	เอิม ปัต เบอ ลัซ
15	lima belas	ลี มา เบอ ลัซ
16	enam belas	เออ นัม เบอ ลัซ
17	tujuh belas	ตุ จุ้ย เบอ ลัซ
18	lapan belas	ลา ปัน เบอ ลัซ
19	sembilan belas	เซิม บี ลัน เบอ ลัซ

20	dua puluh	ดัว ปู ลุฮ์
30	tiga puluh	ตี กา ปู ลุฮ์
40	empat puluh	เอิม ปัต ปู ลุฮ์
50	lima puluh	ลี มา ปู ลุฮ์
60	enam puluh	เออ นัม ปู ลุฮ์
70	tujuh puluh	ตุ จุฮ์ ปู ลุฮ์
80	delapan puluh	เดอ ลา ปัน ปู ลุฮ์
90	sembilan puluh	เซิม ปี ลัน ปู ลุฮ์
100	seratus	เซอ รา ตุซ
1,000	seribu	เซอ รี บู
10,000	puluh ribu	ปู ลุฮ์ รี บู
100,000	ratus ribu	รา ตุซ รี บู
1,000,000	sejuta	เซอ จู ตา

ภาษามลายูบรูไน

เลขอาระบิก	อักษรมลายูบรูไน	คำอ่าน
0	sifar	ซี ฟาร์
1	satu	ซา ตุ
2	dua	ดัว
3	tiga	ตี กา
4	empat	เอิม ปัต
5	lima	ลี มา
6	enam	เออ นัม
7	tujuh	ตุ จุฮ์
8	lapan	ลา ปัน
9	sembilan	เซิม ปี ลัน
10	sepuluh	เซอ ปู ลุฮ์
11	sebelas	เซอ เบอ ลัส
12	dua belas	ดัว เบอ ลัส

พจนานุกรมภาษาเพื่อนอาเซียน

13	tiga belas	ตี กา เบอ ลัซ
14	empat belas	เอิม ปัต เบอ ลัซ
15	lima belas	ลี มา เบอ ลัซ
16	enam belas	เออ นัม เบอ ลัซ
17	tujuh belas	ตุ จุยฺ เบอ ลัซ
18	lapan belas	ลา ปัน เบอ ลัซ
19	sembilan belas	เซิม ปี ลัน เบอ ลัซ
20	dua puluh	ตัว ปู ลุยฺ
30	tiga puluh	ตี กา ปู ลุยฺ
40	empat puluh	เอิม ปัต ปู ลุยฺ
50	lima puluh	ลี มา ปู ลุยฺ
60	enam puluh	เออ นัม ปู ลุยฺ
70	tujuh puluh	ตุ จุยฺ ปู ลุยฺ
80	delapan puluh	เดอ ลา ปัน ปู ลุยฺ
90	sembilan puluh	เซิม ปี ลัน ปู ลุยฺ
100	seratus	เซอ รา ตุซ
1,000	seribu	เซอ รี บู
10,000	puluh ribu	ปู ลุยฺ รี บู
100,000	ratus ribu	รา ตุซ รี บู
1,000,000	sejuta	เซอ จู ตา

หมายเหตุ :

ตัวเลขหลักล้านขึ้นไปในภาษามลายูเซีย อินโดนีเซีย และมลายูบรูไนมีคำศัพท์ดังนี้
 หลักล้าน ให้เติมคำว่า juta จู ตา แปลว่า ล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น 2,000,000
 เป็น dua juta ตัว จู ตา
 หลักพันล้าน ให้เติมคำว่า bilion ปี ลี โอน แปลว่า พันล้าน หลังตัวเลขหลัก เช่น
 3,000,000,000 เป็น tiga bilion ตี กา ปี ลี โอน
 หลักล้านล้าน ให้เติมคำว่า trilion ตรี ลี โอน แปลว่า ล้านล้าน หลังตัวเลขหลัก
 เช่น 3,000,000,000,000 เป็น tiga trilion ตี กา ตรี ลี โอน

ภาษาฟิลิปปินส์

เลขฟิลิปปินส์มี ๒ แบบคือ เลขฟิลิปปินส์ ที่เรียกว่า bilang ปี ลัง และ เลขสเปน ที่เรียกว่า numero นู เม โร ทั้ง ๒ แบบนี้เขียนเหมือนในภาษาอังกฤษ แต่อ่านเป็นภาษาฟิลิปปินส์และภาษาสเปน เลขฟิลิปปินส์มีดังนี้

เลขอาระบิก	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน
0	walâ	วา ละ
1	isa	อิ ซา
2	dalawa	ดา ลา วา
3	tatlo	ตัด โล
4	apat	อา ปัต
5	lima	ลิ มา
6	anim	อา นิม
7	pito	ปี โต
8	walo	วา โล
9	siyam	เซียม
10	sampû	ซัม ปุ
11	labing isa	ลา บิง อิ ซา
12	labing dalawa	ลา บิง ดา ลา วา
13	labing tatlo	ลา บิง ตัด โล
14	labing apat	ลา บิง อา ปัต
15	labing lima	ลา บิง ลิ มา
16	labing anim	ลา บิง อา นิม
17	labing pito	ลา บิง ปี โต
18	labing walo	ลา บิง วา โล
19	labing siyam	ลา บิง เซียม
20	dalawampû	ดา ลา วัม ปุ
30	tatlompû	ตัด ลม ปุ
40	apatnapû	อา ปัต นา ปุ

เพลินภาษาเพื่อนอาเซียน

50	limampû	ลิ มัม ปุ
60	animnapû	อา นิม นา ปุ
70	pitompû	ปิ ตม ปุ
80	walompû	วา ลม ปุ
90	siyamnâpû	เซียม นา ปุ
100	isang daan, isang raan	อิ ซัง ดา อัน , อิ ซัง รา อัน
1,000	isang libo	อิ ซัง ลิ โบ
10,000	sampûng libo	ซัม ปุง ลิ โบ
100,000	isang daan libo, isang raan libo	อิ ซัง ดา อัน ลิ โบ , อิ ซัง รา อัน ลิ โบ
1,000,000	isang milyon	อิ ซัง มิล โยน
1,000,000,000	isang bilyon	อิ ซัง บิล โยน

เลขสเปน มีดังนี้

เลขอาระบิก	อักษรฟิลิปปินส์	คำอ่าน
0	Cero	เซ โร
1	Uno	อู โน
2	Dos	โดส
3	Tres	เตรส
4	Cero	เซ โร
5	Cinco	ซิง โก
6	Seis	เซย์ส
7	Siete	ซี เอ เต
8	Ocho	โอ โช
9	Nueve	นู เอ เว
10	Diez	ดิ เอซ

20	Veinte or beinte	เวยัน เต หรือ เบยัน เต
30	Treinta	เตรยัน ตา
40	Cuarenta	กัว เรน ตา
50	Cincuenta	ซิง กู เอน ตา
60	Sesenta	เซ เซน ตา
70	Setenta	เซ เตน ตา
80	Ochenta	โอ เซน ตา
90	Noventa	โน เวน ตา
100	Cien	ซี เอน
1,000	Mil	มิล
10,000	Diez mil	ดี เอช มิล
100,000	Cien mil	ซี เอน มิล
1,000,000	Un millon	อุน มิ ยอน

